

YLIVIESKA

TILINPÄÄTÖS 2019

Kaupunginhallitus 30.3.2020

Kaupunginvaltuusto 8.6.2020

Sisällys

1	TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	4
1.2	KAUPUNGIN HALLINTO	5
1.3	HENKILÖSTÖRAPORTTI	9
1.4	YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS	23
1.5	YLIVIESKAN KAUPUNKIKEHITYS	26
1.6	YLIVIESKAN KAUPUNGIN TALOUDEN KEHITYS	30
1.7	VETOVOIMAINEN YLIVIESKA 2021 -HYVINVOINTIA KOKO ALUEELLE -KAUPUNKISTRATEGIAN TOTEUTUMINEN	38
1.8	ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	39
1.9	ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ	39
1.10	YMPÄRISTÖASIAT	42
1.11	MUUT EI-TALOUDELLISET ASIAT	43
1.12	KAUPUNGINHALLITUKSEN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	43
1.13	TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	45
1.14	KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ	45
1.15	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN.....	46
1.16	TOIMINNAN RAHOITUS	48
1.17	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	51
1.18	KOKONAISTULOT JA -MENOT.....	54
2	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	55
2.1	KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVÄT YHTEISÖT	55
2.2	KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS.....	55
2.3	OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT VUONNA 2019	56
2.4	SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	56
2.5	ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	57
2.6	KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	57
3	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	62
3.1	KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU	62
	KESKUSVAALILAUTAKUNTA	63
	Vaalit	63
	TARKASTUSLAUTAKUNTA	64
	Tilintarkastus	64
	KAUPUNGINHALLITUS.....	65
	Yleishallinto.....	65
	Elinkeinopalvelut	68
	Pelastuspalvelut	72
	Sosiaali- ja terveystalvet (Kallion oma toiminta)	73
	Erikoissairaanhoido, Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	75
	Muu sosiaali- ja terveydenhuolto	76
	PELASTUSLAITOKSEN JOHTOKUNTA	77
	Pelastustoimi / Jokilaaksojen pelastuslaitos	77
	SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	84
	Yleissivistävä koulutus.....	84
	Varhaiskasvatuspalvelut	91
	KIRJASTO- JA KULTTUURILAUTAKUNTA	99
	Kirjastopalvelut.....	99
	Kulttuuripalvelut.....	104
	MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA	109
	Musiikkiopiston toiminta	109
	KANSALAIPOISTON JOHTOKUNTA	112
	Kansalaisopiston toiminta	112
	LIIKUNTALAUTAKUNTA	116
	Liikuntapalvelut	116
	TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	121
	Tekniset palvelut	121
	RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA.....	128
	Ympäristöpalvelut	128

Viemärlaitos.....	131
JÄTELAUTAKUNTA.....	133
3.2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	135
3.2.1 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	135
3.2.2 Investointiosan toteutumisvertailu.....	139
3.2.3 Rahoitusosan toteutumisvertailu	143
3.2.4 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	145
4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	150
5 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	159
5.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	160
5.2 TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	160
5.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	161
5.4 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	162
5.5 TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	167
5.6 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	170
5.7 HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	173

1 Toimintakertomus

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Ylivieskan lähes koko 2000-luvun jatkunut väestönkasvu jatkui kuluneena vuonna, ennakkotiedon mukaan väkiluku kasvoi 46 asukkaalla. Kasvua oli siis 0,3 %. Ylivieskan väkiluvun kasvun taustalla on erityisesti vahva syntyvyys, vaikka ikäluokkien koko onkin tippunut hieman takavuosista. Erityisen huolestuttavaa on kuitenkin koko Jokilaaksojen kuntien yhteisen väestöpohjan väheneminen.

Ylivieskan kaupungin kokonaisinvestoinnit olivat ennätykselliset 20 miljoonaa euroa. Taanilan yhtenäiskoulun ja Kaisaniemen koulun rakennusurakat alkoivat. Ratapihan peruskorjaus ja VT 27:n liikennejärjestelyt Savarin alueella saatettiin loppuun. Molemmat edellä mainitut ovat olleet yhteishankkeita Liikenneviraston kanssa. Lisäksi kaupunki jatkoi keskustan katujen kunnostuksia ja työt jatkuvat tulevana kesänä. Ylivieskan Teollisuuskiinteistöjen omistukseen rakennettiin uusi kaupungin valmistuskeittiö Vilja, joka otettiin käyttöön alkuvuodesta 2020. Myös terveyskeskuksen yhteyteen laajennetaan hammashoidon tiloja sekä rakennetaan uusi lääkekeskus. Simonpuiston päiväkodin peruskorjaus- ja laajenusurakka aloitettiin. Vuoteen mahtui myös monia pienempiä investointeja.

Historiallisen huono kuntatalouden vuosi näkyi myös Ylivieskassa. Vuoden toiminnallinen tulos on harmillisesti n. 5,4 miljoonaa euroa negatiivinen. Peruspalvelukuntayhtymä Kallion oman toiminnan tulos oli -1,6 miljoonaa euroa alijäämäinen Ylivieskan osalta verrattuna vuoden 2019 alkuperäiseen talousarvioon. Myös erikoissairaanhoidon menot ylittyivät 1,3 miljoonaa euroa verrattuna alkuperäiseen talousarvioon. PPKY Kallion oman toiminnan menot Ylivieskan osalta kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 7,4 % ja erikoissairaanhoidon menot 7,6 %. Nämä ovat täysin kestävämmä lukuja mille tahansa kunnalle. Myös talousarvioon nähden verotulot kehittyivät negatiivisesti johtuen Verohallinnon tulorekisterin käyttöönnotosta ja suuresta verokorttiudistuksesta. Ylivieskan kaupunginvaltuusto hyväksyi syksyllä vuosille 2019-2023 tuottavuusohjelman, jonka yhteisvaikutus ko. vuosien talouteen yhteensä olisi n. 5,3 miljoonaa euroa tervehdyttävä. Jo tässä vaiheessa on selvää, että tuottavuusohjelman mukaiset toimenpiteet yksistään eivät ole riittäviä. Taseessa on kertynyt alijäämää vuoden 2020 tilinpäätöksessä n. 10,9 miljoonaa euroa. Kuntalain mukainen neljän vuoden määräaika alijäämän kattamiseen on alkanut vuoden 2020 alusta. Konsernin tase on niukasti ylijäämäinen.

Kaupunginvaltuusto käsitteli vuoden 2019 aikana useita kaavoitusasioita ja hyväksyi mm. uuden kirkon kaavan, Taanilan yhtenäiskoulun kaavan sekä kaavan uuden ratasillan rakentamista varten. Kaupunginvaltuusto hyväksyi myös syksyllä 1. kaupunginosan (ns. Ykköspaikan) kaavan, joka mahdollista aivan uutta rakentamista Kauppakadun ja Rautatiekadun varteen. Hankkeiden myötä keskustaan voisi tulla uutta asuin- ja liikerakentamista sekä maanalaista paikoitusta. Rakennuskorkeus nousisi paikoin kuuteen kerrokseen. Nämä kaavahankkeet ovat saaneet lainvoiman.

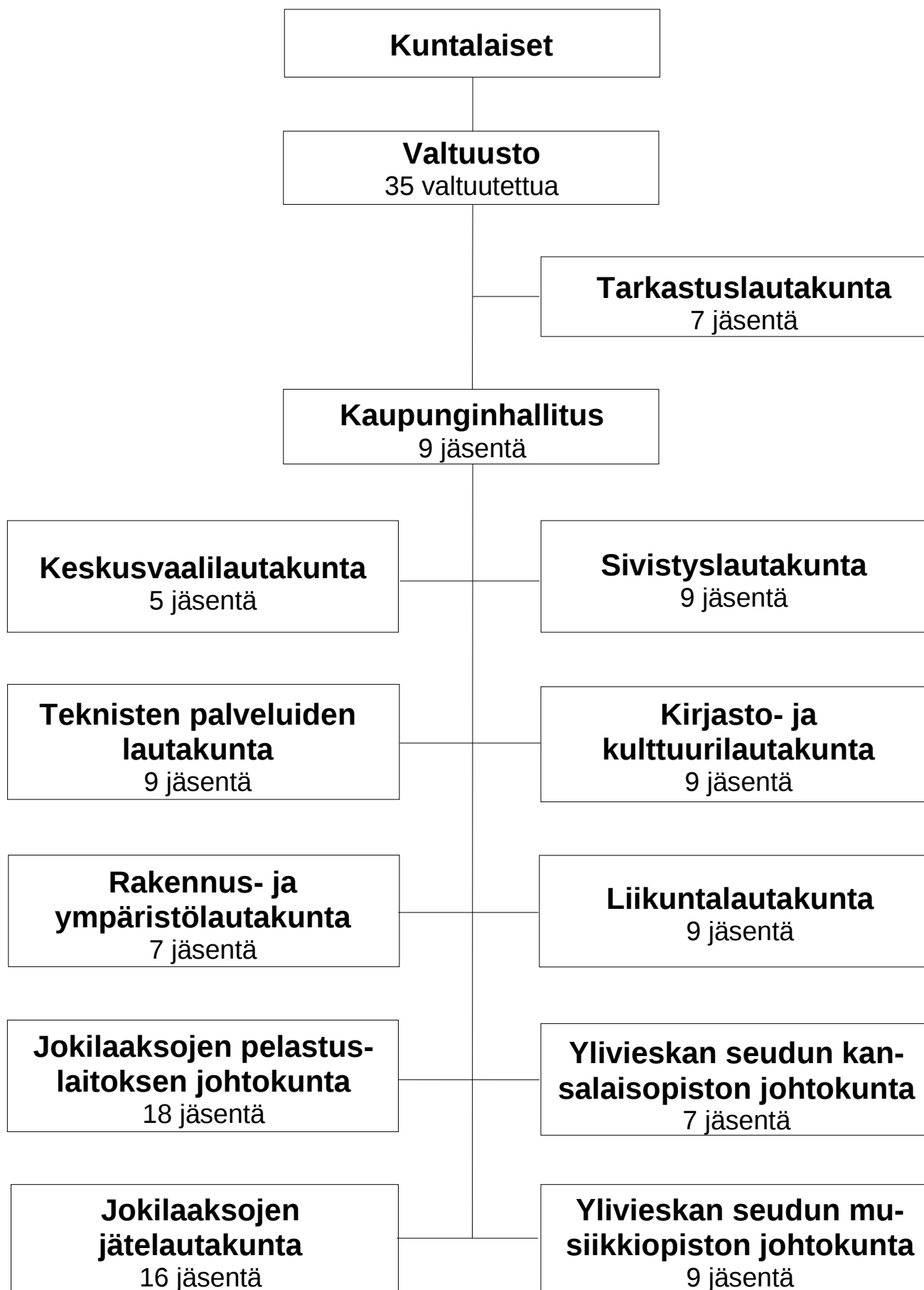
Pääministeri Rinteen ja sittemmin pääministeri Marinin hallitusohjelmassa linjattiin vuoden 2019 aikana useita kuntia koskevia asioita, joista ei vielä tätä kirjoitettaessa kaikista osata sanoa, miten uudistukset ja muutokset etenevät. Joka tapauksessa kesäkuussa 2019 uusi maan hallitus päätti toisesta lisätalousarvioesityksestä, joka sisälsi määrärahan Ylivieska-lisäalumi –rataosan sähköistykselle. Työt alkavat vuonna 2020 ja ovat valmiina vuoteen 2023 mennessä.

Haluan kiittää koko kaupungin henkilöstöä ja kaikkia luottamushenkilöitä kaupunkimme hyväksi tehdystä työstä.

Maria Sorvisto
Kaupunginjohtaja

1.2 Kaupungin hallinto

Luottamushenkilöorganisaatio vuonna 2019

Poliittiset voimasuhteet valtuustossa

Poliittiset voimasuhteet hallituksessa

	Paikka- luku	Miehiä	Naisia		Paikka- luku	Miehiä	Naisia
Kesk	19	12	7	Kesk	5	3	2
Kok	4	3	1	Kok	1	1	-
Sdp	4	2	2	Sdp	1	-	1
PS	3	2	1	PS	1	1	-
Vihr	3	2	1	Vihr	1	-	1
Krist	1	-	1				
Vas	1	1	0				
Yht.	35	22	13	Yht.	9	5	4

Kaupunginvaltuutetut toimikaudella 2017 – 2021:

Puheenjohtaja

Juha Pylväs, kansanedustaja, agronomi, Kesk

I varapuheenjohtaja

Markus Jaatinen, lääkäri, palomies, Kesk

II varapuheenjohtaja

Alpo Löytynoja, putkiasentaja, SDP,

III varapuheenjohtaja

Antti Rantala, yrittäjä, Kok

Suomen Keskusta

Markku Autio, työnjohtaja

Kaisa Haapakoski, opettaja

Paula Haapakoski, proviisori

Jani Hautakoski, maatalouslomittaja, insinööri

Sanna Häggman, opettaja

Juha Isokoski, maatalousyrittäjä

Helena Isosalo, terveydenhoitaja

Juhani Isotalo, yrittäjä

Miika Kangaskorte, konemyyjä

Samuli Kärkinen, puuinsinööri

Kati Marjakangas, nuorten työpaikkaluotsi

Jani Palola, ajoneuvoasentaja

Sakari Rahkala, toimitusjohtaja, yrittäjä

Hilkka Vuolteenaho, palveluesimies

Meri Vähäkangas, sairaanhoitaja

Tero Vähäkangas, veturinkuljettaja

Jouko Ylimäki, työnjohtaja

Kansallinen Kokoomus

Mikko Korkeakoski, vanhempi konstaapeli

Heta Myllymäki, opiskelija

Tapani Uusikylä, Art Director

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Tiina Junttila, perushoitaja

Auli Mustikkamaa, etuuskäsittelijä

Ismo Viirima, työsuojeluvaltuutettu

Perussuomalaiset

Tarmo Hirvelä, autonkuljettaja

Tapio Rahkola, tuotantoinsinööri

Maria Sorvisto, postityöntekijä

Vasemmistoliitto

Ahti Törmälä, pintakäsittelijä

Vihreä liitto

Timo Ahvenainen, opettaja

Iina Matikainen, opettaja, ero 8.7.2019

Aimo Piirainen, metsuri, insinööri 9.9.2019 alk.

Eija-Liisa Pokki, freelancer

Suomen Kristillisdemokraatit

Ulla Lehtikangas, luottamushenkilö

Kaupunginhallitus:

Puheenjohtaja

Kati Marjakangas, nuorten työpaikkaluotsi, Kesk

I varapuheenjohtaja

Samuli Kärkinen, puuinsinööri, Kesk

II varapuheenjohtaja

Mikko Korkeakoski, vanhempi konstaapeli, Kok

Muut jäsenet

Paula Haapakoski, proviisori, Kesk

Tarmo Hirvelä, autonkuljettaja, PS

Juha Isokoski, maatalousyrittäjä, Kesk

Tiina Junttila, perushoitaja, SDP

Iina Matikainen, opettaja, Vihr, ero 8.7.2019

Eija-Liisa Pokki, freelancer, Vihr, 9.9.2019 alk.

Jouko Ylimäki, työnjohtaja, Kesk,

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Maria Sorvisto.

Tilivelvollisia ovat kaupunginhallituksen jäsenten ja kaupunginjohtajan lisäksi kaupunginhallituksen alaiset johtavat viranhaltijat sekä lauta- ja johtokuntien jäsenet ja näiden alaiset johtavat viranhaltijat.

Kaupunginvaltuuston päätöksiä 2019:

25.2.2019 Myönnettiin Ylivieskan Teollisuuskiinteistöt Oy:lle keskuskeittiön rakentamista varten enintään 3,5 milj. euron antolaina enintään 25 vuoden laina-ajalle.

Taanilan yhtenäiskoulun ja Jokirannan koulun elinkaarihankkeen toteuttajaksi valittiin kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehnyt Caverion Suomi Oy:n ja Skanska Talonrakennus Oy:n ryhmittymä.

Hyväksyttiin Ylivieskan kaupungin strategia vuosille 2019-2030.

1.4.2019 Käsiteltiin valtuutettujen tekemät ja valtuuston päätettävissä asioissa tehdyt aloitteet.

13.5.2019 Merkittiin tiedoksi Kallion alueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden arviointi vuodelta 2018.

Samuli Kärkisen ym. valtuustoaloitteeseen liittyen annettiin teknisten palveluiden lautakunnan tehtäväksi saattaa Urakkanevan tuulivoimapuiston osayleiskaava uudelleen vireille.

Hyväksyttiin Ylivieskan kaupungin konserniohje.

10.6.2019 Hyväksyttiin vuoden 2018 tilinpäätös ja myönnettiin vastuuvapaus tilivelvollisille tilikaudelta 2018. Päätettiin, että tilikauden alijäämä -7.278.366,69 euroa kirjataan omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämätilille.

Hyväksyttiin asemakaavamuutos, jolla muodostuu 5. kaupunginosan (Hollihaka) kortteli 73 sekä lähivirkistysaluetta.

Hyväksyttiin asemakaavamuutos, jolla muodostuu:

- 1. kaupunginosan (Keskusta) korttelin 26 osa sekä katu-, liikenne- ja rautatiealuetta,
- 3. kaupunginosan (Koskipuhto) korttelin 1 osa sekä liikenne- ja rautatiealuetta,
- 9. kaupunginosan (Toivonpuisto) katu-, puisto- ja liikenne aluetta ja
- 10. kaupunginosan (Pyörreperä) kortteli 1 sekä rautatie- ja suojaviheraluetta.

Hyväksyttiin Ylivieskan kaupungin työllisyysohjelma 2019-2021.

9.9.2019 Hyväksyttiin kaavoituskatsaus 2019 ja kaavoitusohjelma 2019-2023.

Merkittiin tiedoksi päävastuullisen tilintarkastajan ja varahenkilön vaihtuminen.

7.10.2019 Hyväksyttiin Tuottavuusohjelma 2023.

Päätettiin, että Ylivieskan kaupunki osallistuu osatoteuttajana Oulu2026-ohjelmaan, mikäli Oulu nimitetään vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi.

11.11.2019 Hyväksyttiin asemakaavamuutos, jolla muodostuu 1. kaupunginosan (Keskusta) korttelin 5 osa, kortteli 6 sekä katu-, puisto- ja vesialuetta.

Hyväksyttiin asemakaavamuutos, jolla muodostuu 6. kaupunginosan (Kaisaniemi) korttelin 15 tontti 1 ja katualuetta.

Vahvistettiin verovuoden 2020 tuloveroprosentiksi 22,00 %.

Kiinteistöveroprosenteiksi vahvistettiin:

- yleinen	1,30 %
- vakituisten asuinrakennusten	0,70 %
- muiden asuinrakennusten	1,15 %
- voimalaitosten	3,10 %
- rakentamaton rakennuspaikka	3,00 %
- yleishyödyllisen yhteisön	0,00 %

Hyväksyttiin päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin toimintaohje.

9.12.2019 Hyväksyttiin vuoden 2020 talousarvio ja vuosien 2021-23 taloussuunnitelma.

Hyväksyttiin hulevesimaksun määräytymisperusteet.

Päätettiin myydä As. Oy Koivulehdon ja Kiinteistö Oy Jussisaton koko osakekanta Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy:lle.

Hallintosäännön muuttaminen palautettiin uudelleen valmisteluun.

1.3 Henkilöstöraportti

Henkilöstön määrä

Vuoden 2019 lopussa henkilöstömäärä oli 1357 henkilöä (1370 vuonna 2018). Määrä sisältää sekä vakinaiset että määräaikaiset henkilöt sekä työllistetyt, joita vuoden lopussa oli 15 (18 v. 2018). Vakinaista henkilöstöä oli 772 henkilöä (56,9 %) ja määräaikaista 585 (43,1 %).

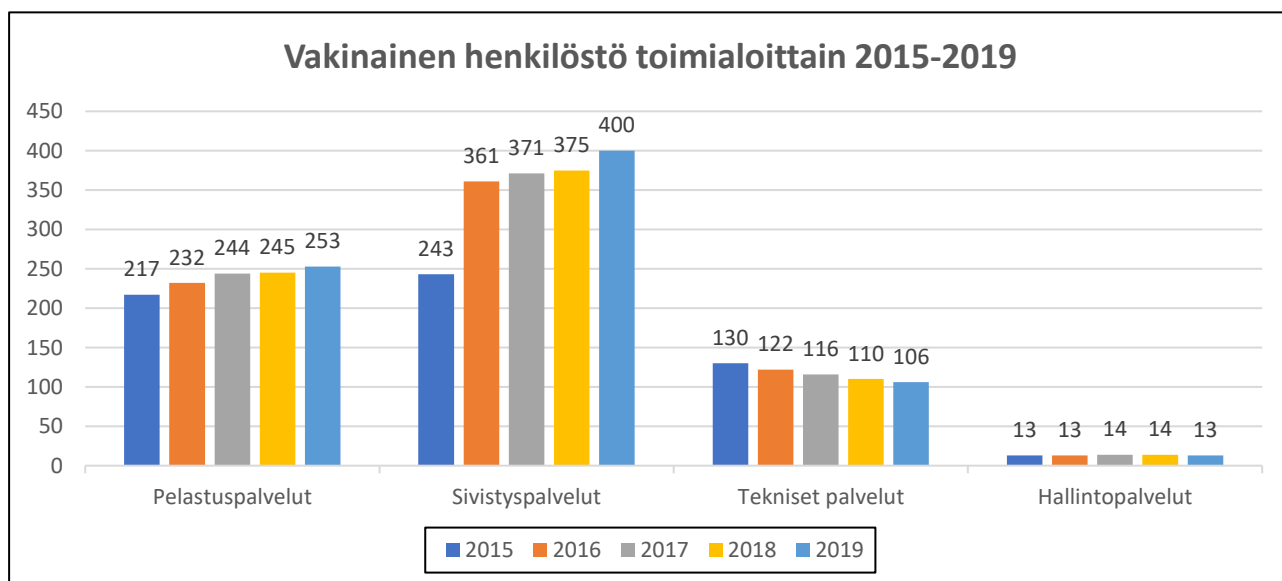
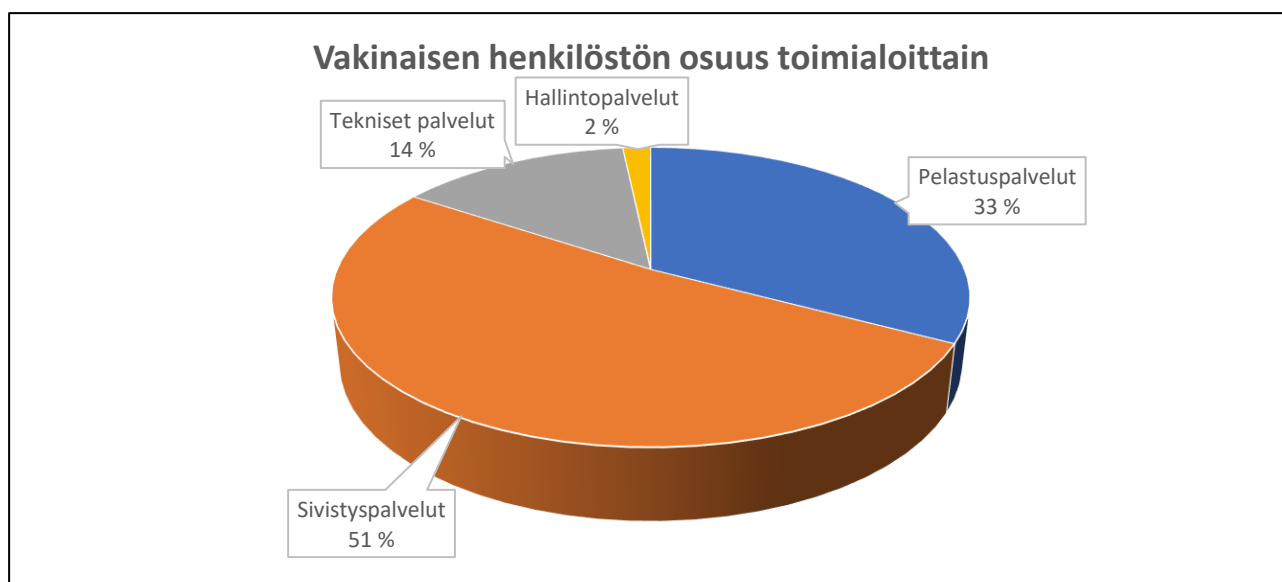
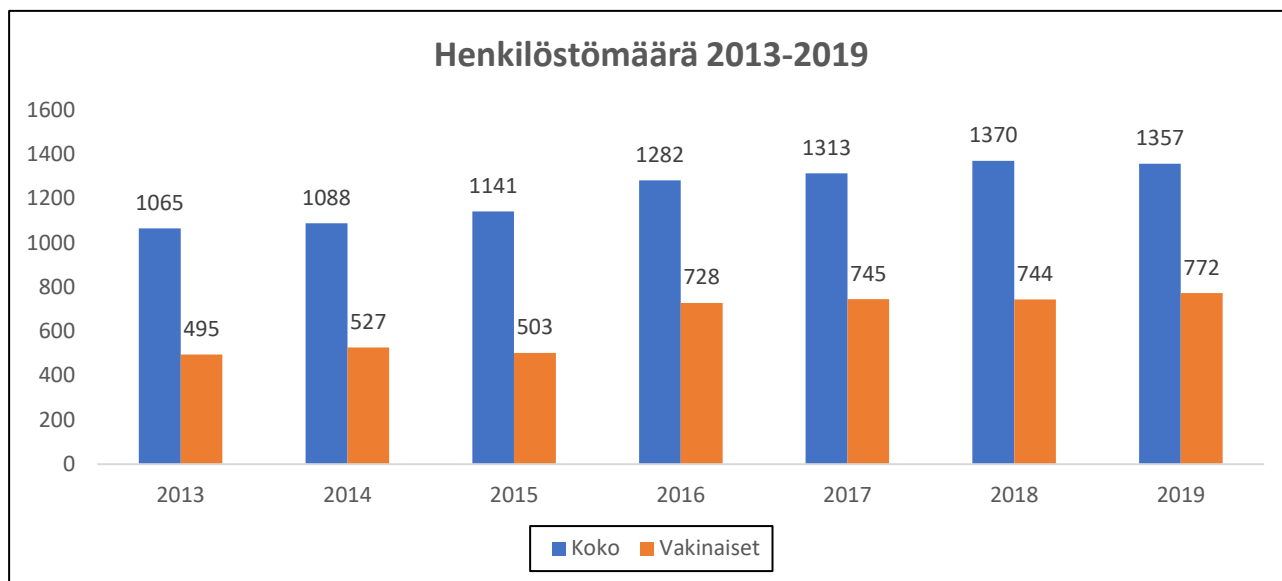
Vuosina 2013 – 2016 on henkilöstön määrässä ja myös henkilöstörakenteessa tapahtunut merkittäviä muutoksia:

- Jokilaaksojen pelastuslaitokselle siirtyi vuonna 2013 ensihoitopalveluiden tuottaminen Raahen alueelta, jolloin 17 henkilöä siirtyi RASHKY:ltä liikkeenluovutuksella Ylivieskan kaupungin/Jokilaaksojen pelastuslaitoksen palvelukseen. Pelastuslaitoksen johtokunta perusti lisäksi ensihoitopäällikön ja kahden ensihoitoesimiehen virat.
- Vuosina 2014-2015 Jokilaaksojen pelastuslaitokselle palkattiin noin 70 uutta ensihoitajaa, kun ensihoitopalveluiden tuottaminen laajeni edelleen Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin toiminta-alueella.
- Vuoden 2015 alusta lukien Vieskan liikelaitoskuntayhtymän palveluksesta siirtyi 38 henkilöä puhdistus- ja ruokapalveluyksikköön. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Heta liikelaitos yhtiöitettiin 1.1.2015, jolloin kaupungin palveluksesta siirtyi 25 työntekijää perustettuun osakeyhtiöön.
- Vuoden 2016 alusta lukien varhaiskasvatushenkilöstö (123 henkilöä) siirtyi Peruspalvelukuntayhtymä Kallion palveluksesta kaupungin palvelukseen sivistyspalveluiden alaisuuteen.

Vakinaisen henkilöstön määrä kasvoi vuoden 2018 lopusta 28 henkilöllä ja määräaikainen henkilöstö väheni 41 henkilöllä. Määräaikainen henkilöstö koostuu sijaisista ja tilapäisistä, joihin on myös laskettu puolivakainainen pelastushenkilöstö (310 henkilöä) sekä kansalais- ja musiikkiopistojen sivutoimiset tuntiopettajat (25 henkilöä). Kun edellä mainittuja sivutoimisia palvelussuhteita ei lasketa, väheni määräaikaisen henkilöstön määrä 29 henkilöllä 250 henkilöön. Sijaisia näistä oli 75 henkilöä (119 vuonna 2018). Kukin työntekijä on laskettu tilastossa yhteen kertaan vakinaiseen toimipaikkaansa, jos työntekijä työskenteli tilapäisesti muussa tehtävässä tai lisäksi esimerkiksi kansalaisopiston tuntiopettajana.

Henkilöstön määrällä tarkoitetaan 31.12.2019 palvelussuhteessa Ylivieskan kaupunkiin olleiden henkilöiden lukumäärää.

Henkilöstöstä oli kokoaikaisia 903 (894 vuonna 2018) ja osa-aikaisia 454 (119 ilman puolivakinaista pelastushenkilöstöä ja em. sivutoimisia tuntiopettajia). Vakinaisesta henkilöstöstä 68 (8,8 %) oli osa-aikaisia (65 v. 2018). Kuukausipalkkaisia oli henkilöstöstä 1003 ja tuntipalkkaisia 354 henkilöä (19 ilman em. pelastushenkilöstöä ja tuntiopettajia). Vakinaisesta henkilöstöstä oli virkasuhteessa 309 henkilöä (40,0 %) ja työsuhteessa 463 henkilöä (60,0 %).

Henkilöstön määrä toimialoittain 31.12.2019 (suluissa 31.12.2018)

Tehtävä	Vakinaiset		Määräaikaiset				Työl- listetyt	Yh- teensä	Vuosi-pal- kat (1000 euroa)
	koko- aik.	osa- aik.	Tilapäiset koko- aik.	Sijaiset osa- aik.	koko- aik.	osa- aik.			
Hallintopalvelut Jätelautakunta	13 (14)		5 (6)	(0)			11 (10)	29 (30)	1 192 (1 129)
Pelastuspalvelut	248 (241)	5 (4)	4 (0)	312 (302)	33 (33)	3 (3)		605 (583)	15 725 (15 264)
Varhaiskasvatuspalvelut	102 (92)	14 (11)	29 (15)	1 (2)	5 (28)	(1)	1 (2)	152 (151)	4 289 (3 869)
Yleissivistävät koulutus- palvelut	195 (180)	32 (30)	44 (43)	43 (44)	13 (15)	2 (3)		329 (315)	12 081 (11 318)
Kirjastopalvelut	8 (8)	2 (1)	1 (1)	1 (0)	1 (2)			13 (12)	333 (312)
Kulttuuripalvelut	5 (6)		3 (1)			(1)		8 (8)	287 (278)
Nuorisopalvelut	4 (4)	1 (1)	7 (5)		(3)			12 (13)	261 (283)
Musiikkiopisto	18 (17)	2 (5)	(4)	14 (7)	2 (6)	2 (2)		38 (41)	911 (937)
Kansalaisopisto	5 (6)		2 (1)	7 (33)	(1)	2 (6)		16 (47)	479 (477)
Liikuntapalvelut	11 (13)	1 (1)	2 (2)				2 (4)	16 (20)	527 (511)
Tekniset palvelut	30 (32)	(2)	2 (4)					32 (38)	4 217 (4 202)
Puhdistus- ja ruokapal- velut	60 (61)	11 (10)	12 (14)	(3)	15 (15)		1 (1)	99 (104)	(sis. ed.)
Ympäristöpalvelut	5 (5)		3 (3)				(1)	8 (9)	334 (270)
Yhteensä	704 (679)	68 (65)	114 (98)	378 (391)	69 (103)	9 (16)	15 (18)	1357 (1370)	40 636 (38 850)

Pelastustoimen tilapäiset, osa-aikaiset ovat ns. puolivakinaista henkilöstöä, jolle vuoden aikana maksettiin palkkaa sivutoimesta. Kansalaisopiston tilapäiset, osa-aikaiset ovat syyslukukaudella olleet sivutoimiset tuntiopettajat, joilla ei ole ollut muuta palvelussuhdetta Ylivieskan kaupunkiin. Henkilöstötilasto ei

sisällä palo- ja pelastustoimessa olevia sopimuspalomiehiä eli VPK-laisia, joita on 351 henkilöä (vuosipalkat ovat mukana taulukon palkoissa).

Vuosipalkat ovat tehtäväalueella vuoden aikana maksetut palkat, mikä ei siis vastaa vuoden lopun henkilöstömäärien mukaista tilannetta.

Kaupunki palkkasi vuonna 2019 kesätöihin 58 nuorta (52 nuorta vuonna 2018).

Koko henkilöstön lukumäärä toimialoittain 31.12.2019:

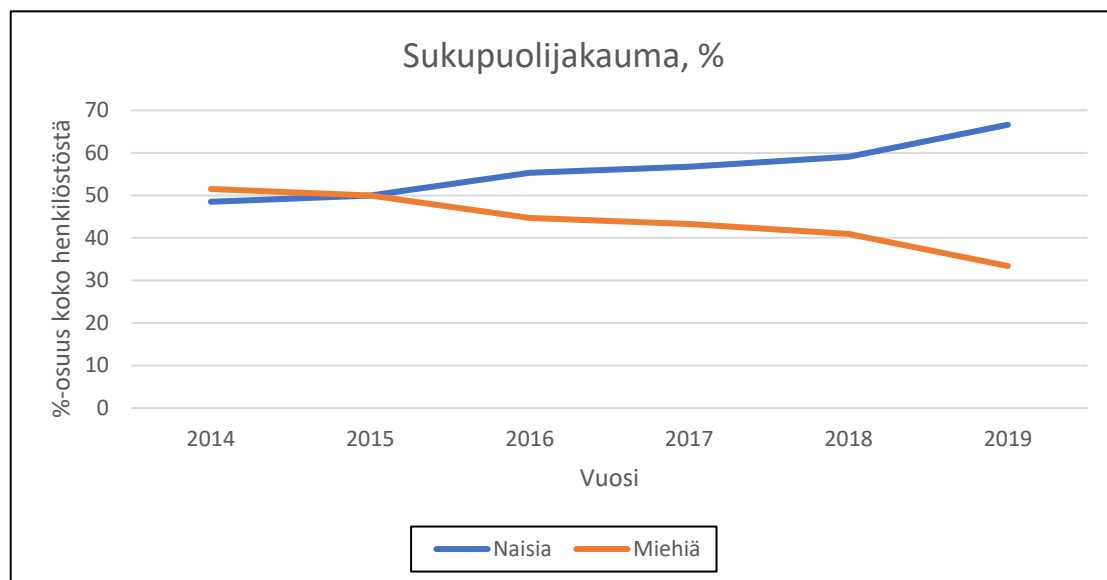
Vakinaisen henkilöstön lukumäärä yleisimmissä ammattinimikkeissä 31.12.2019:

Nimike	M	N	Yht.	Nimike	M	N	Yht.
Ensihoitaja	79	71	150	Peruskoulun luokanopettaja	7	18	25
Koulunkäynninohjaaja	3	43	46	Ravitsemistyöntekijä	3	14	17
Luokanopettaja	10	29	39	Palomestari	13	1	14
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	0	32	32	Paloesimies	12	0	12
Varhaiskasvatuksen opettaja	1	30	31	Palvelutyöntekijä	1	11	12
Laitoshuoltaja	0	29	29	Toimistosihteeri	0	12	12
Palomies	29	0	29	Ylipalomies	11	0	11
Perhepäivähoitaja	0	28	28	Erityisluokanopettaja	1	7	8

Henkilöstön sukupuoli- ja ikärakenne

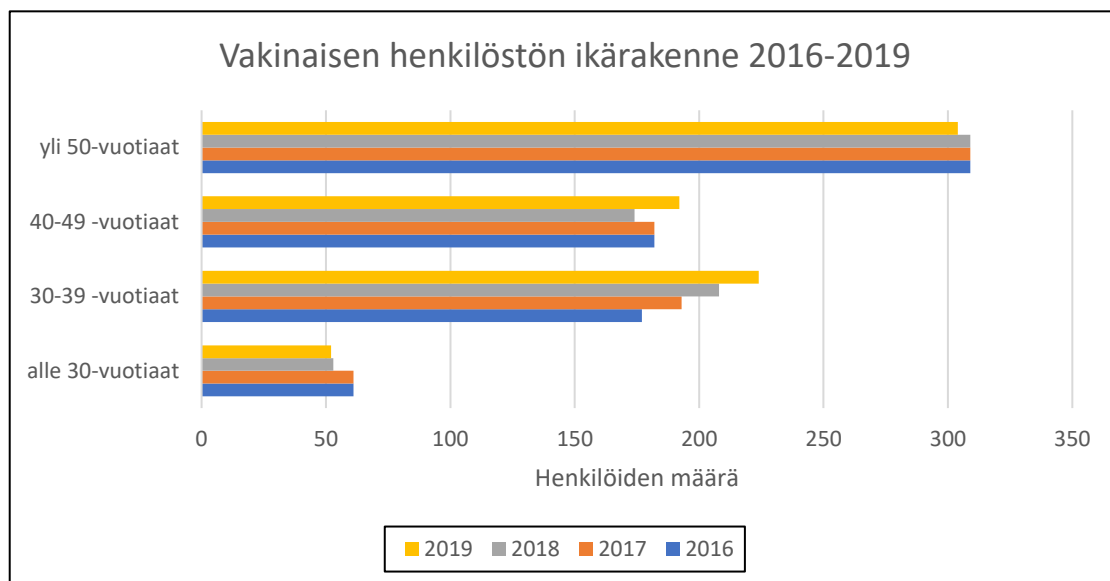
Sukupuolijakauma

Naisten osuus vakinaisesta henkilöstöstä oli vuoden 2019 lopussa 66,6 % (514 naista) ja miesten osuus 33,4 % (258 miestä). Naisten ja miesten osuudet koko henkilöstöstä ilmevät alla olevasta kaaviosta.

Ikärakenne

Seuraavassa kaaviossa tarkastellaan vakinaisen henkilöstön ikärakenteen muuttumista viime vuosina. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä 31.12.2019 oli 45,3 vuotta (45,5 vuotta v. 2018). Koko henkilöstön keski-ikä oli 43,5 vuotta (45,6 vuotta v. 2018). Koko kunta-alalla vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 47,8 vuotta ja koko henkilöstön 45,7 vuonna 2018.

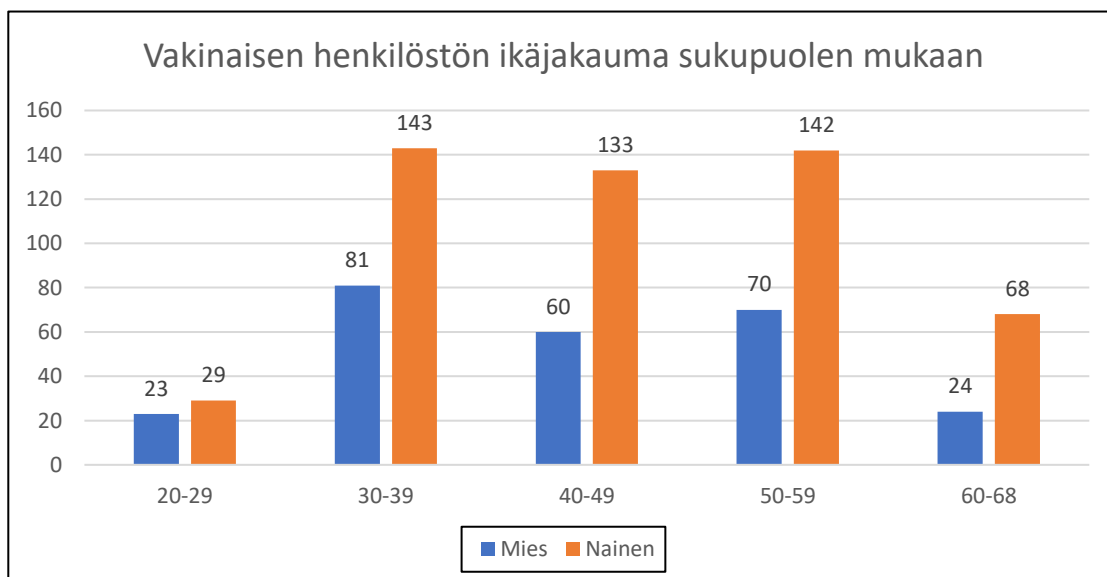
Vakinaisen henkilöstön ikärakenne 31.12.2018 ja 31.12.2019

Ikä, vuotta	Henkilöstön lukumäärä		%jakauma ikäluokit- tain v. 2019
	2018	2019	
alle 30	53	52	6,7
30 - 39	208	224	29,0
40 - 49	174	192	24,9
50 - 59	219	212	27,5
60 -	90	92	11,9
Yhteensä	744	772	100,0
Keski-ikä	45,5	45,3	

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä hallinnonaloittain 31.12.2018 ja 31.12.2019

Hallinnonala	31.12.2018	31.12.2019
Hallintopalvelut	50,2	49,8
Pelastuspalvelut	40,8	41,0
Varhaiskasvatuspalvelut	47,5	46,4
Sivistyspalvelut	47	46,7
Puhdistus- ja ruokapalvelut	49,2	49,4
Tekniset palvelut	51,2	50,8

Alla olevassa kaaviossa on vakinainen henkilöstö sukupuolen mukaan ikäryhmittäin 31.12.2019

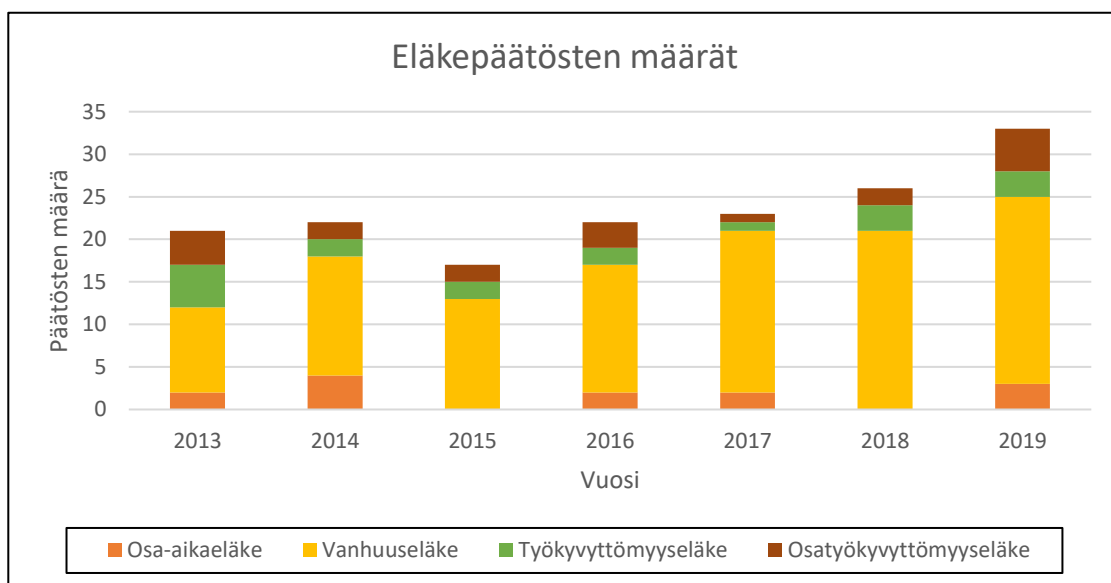

Eläköityminen

Vuonna 2019 eläkepäättöksen sai 30 henkilöä. Vanhuuseläkkeelle jäi 22 henkilöä, työkyvyttömyyseläkkeelle kolme ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle viisi henkilöä. Määräaikaisten kuntoutustukipäättöksen sai yhdeksän kaupungin palveluksessa olevaa henkilöä.

Vuoden aikana alkaneet uudet eläkkeet:

Eläkelaji	2017	2018	2019
Osa-aikaeläke	2	-	3
Vanhuuseläke	19	21	22
Työkyvyttömyyseläke	1	3	3
Osatyökyvyttömyyseläke	1	2	5
Yhteensä	23	26	30
Määräaikainen kuntoutustuki	7	8	9

Alla olevassa kaaviossa on Kevalta saatu tieto Ylivieskan kaupungin vanhuuseläkepoistumasta (KuEL ja VaEL) vuoteen 2039 mennessä. Tarkasteluun on otettu yleinen ikäluokan alin eläkeikä, jos henkilöllä ei ole ammatillista tai henkilökohtaista eläkeikää.

Vaihtuvuus

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus		2019
Alkaneet palvelussuhteet		71
Päättäneet palvelussuhteet		61
- eläke	22	
- irtisanoutuminen	22	
- Muu	17	

Ammatillinen täydennyskoulutus

Henkilöstön täydennyskoulutuspäiviä kirjattiin vuonna 2019 hallinnonaloittain seuraavasti:

Hallintokunta	Päiviä	
	2018	2019
Hallintopalvelut	16	35
Pelastuspalvelut	1166	1167
Sivistyspalvelut	520	767
Tekniset palvelut	120	76
Yhteensä	1822	2045

Sairaus- ym. poissaolot

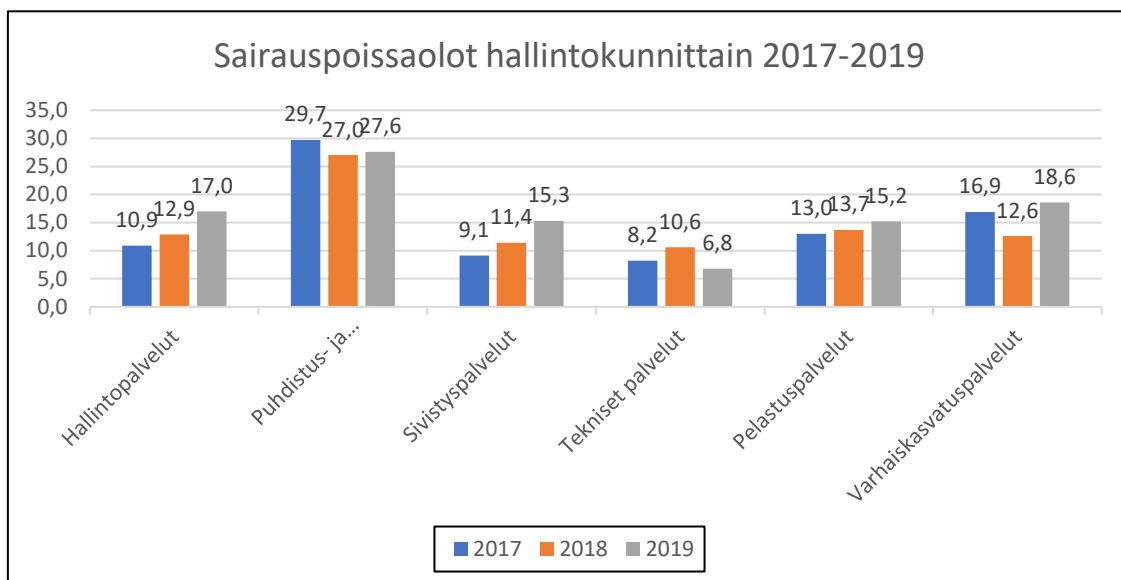
Seuraavaan taulukkoon on koottu henkilöstön poissaoloja vuosilta 2018 ja 2019. Taulukon päivät ovat kalenteripäiviä.

	2018		2019	
Poissaolo	Henkilöt	Päiviä	Henkilöt	Päiviä
Sairausloma	776	14152	802	17378
Työtapaturma	31	888	31	438
Tilapäinen hoitovapaa (lapsen sairaus)	189	703	204	675
Äitiysvapaa	30	2602	33	2964
Isyysvapaa, palkallinen	23	236	14	160
Isyysvapaa, palkaton	26	433	26	396
Vanhempainvapaa	27	3209	30	3009
Hoitovapaa	26	3005	23	3230
Kuntoutus, palkallinen	10	68	12	75
Määräaikainen kuntoutustuki	3	791	8	1418
Opintovapaa	29	2957	35	4786
Opiskelu, palkaton	11	40	12	47
Kertausharjoitus	4	16	9	62
Yksityisasiat	333	7640	264	2381
Vuorotteluvapaa	4	425	4	527
Luvaton poissaolo	8	62	2	2
Palkanmaksun keskeytys (koulunk.ohj.)	36	1102	43	1285
Merkkipäivä, lähiomaisen hautaj. yms.	47	49	30	30
Poissaolo pakottavista perhesyistä	35	128	34	94
Poissaolo läheisen hoitamiseksi	19	100	19	64

Sairauspoissaolot

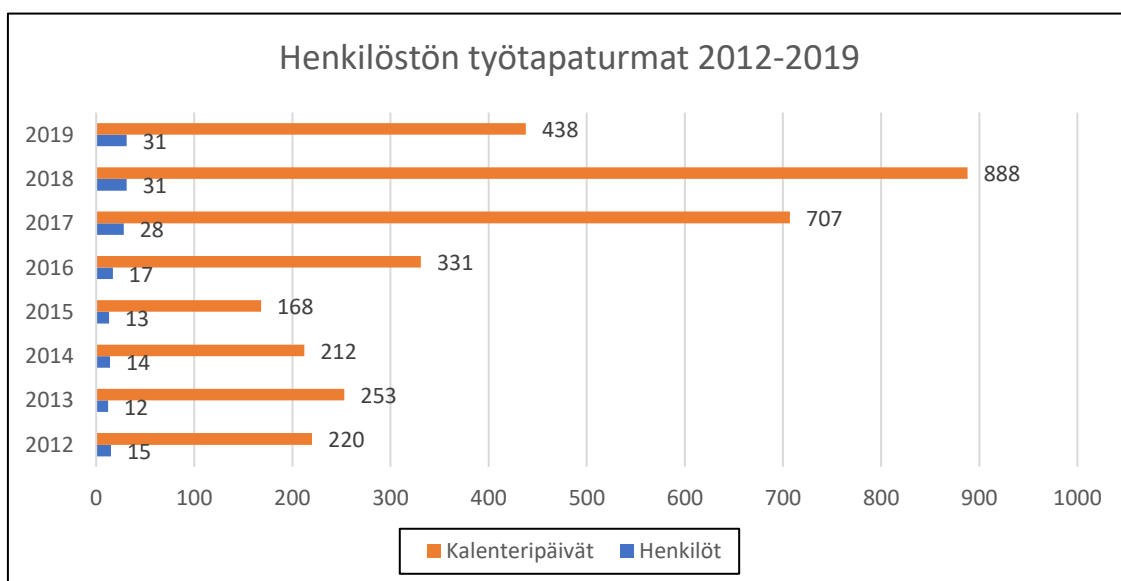
Henkilöstön sairauspoissaolot lisääntyivät edelliseen vuoteen nähden 3 226 kalenteripäivällä. Vuonna 2019 sairauspoissaoloja oli 802 henkilöllä (776:llä vuonna 2018) ja poissaolopäiviä kalenteripäivinä oli 17 378 (14 152 kalenteripäivää vuonna 2018).

Sairauslomapäivien määrä sairastanutta henkilöä kohden oli 21,7 kalenteripäivää. Määrä on noussut voimakkaasti vuoden 2018 tasolta, jolloin vastaava tunnusluku oli 18,2 kalenteripäivää/sairastanut henkilö.

Sairauspoissaolot työntekijää kohti (vuoden lopun henkilöstömäärän mukaan laskettuna) lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna kaikissa hallintokunnissa teknisiä palveluita lukuun ottamatta. Kaaviossa on omana ryhmänään teknisiin palveluihin kuuluva puhdistus- ja ruokapalvelut ja sivistyspalveluihin kuuluva varhaiskasvatustopalvelut. Pelastuspalveluiden henkilöstömäärässä ei ole huomioitu puolivakinaisia ja sopimuspalokuntalaisia (VPK). Näiden henkilöstöryhmien sairauspoissaolot ovat kuitenkin mukana pelastuspalveluiden sairauspoissaolotilastossa. Tämän poikkeaman vääristävä vaikutus pelastuspalveluiden sairauspoissaoloihin yllä olevassa tilastossa on noin +0,2 kalenteripäivää/henkilö.

Vuonna 2019 olivat koko henkilöstön sairauspoissaolot keskimäärin työntekijää kohti 16,6 kalenteripäivää (13,8 päivää vuonna 2018). Sairauspoissaoloja henkilötyövuosina laskettuna oli 47,6 (38,8 v. 2018).

Eniten poissaoloja työtapaturmien vuoksi aiheutui pelastuspalveluissa ja sivistyspalveluissa. Työtapaturmat eivät ole mukana edellä olevissa sairauspoissaololuvuissa.

Henkilöstön työhyvinvointi

Työkykyä ylläpitävä toiminta

Työkykyä ylläpitävä toiminta painottui henkilöstön oman kunnon ylläpitämisen tukemiseen ja lisäksi tuettiin Ylivieskan Kulttuurikeskus Akustiikan kulttuuritapahtumia. Henkilöstöpalveluihin varattuja tyky-toiminnan määrärahoja käytettiin 32 134 euroa vuonna 2019 (21 875, euroa v. 2018).

Työterveyshuollon toimintaan sisältyy myös työkykyä ylläpitävää toimintaa.

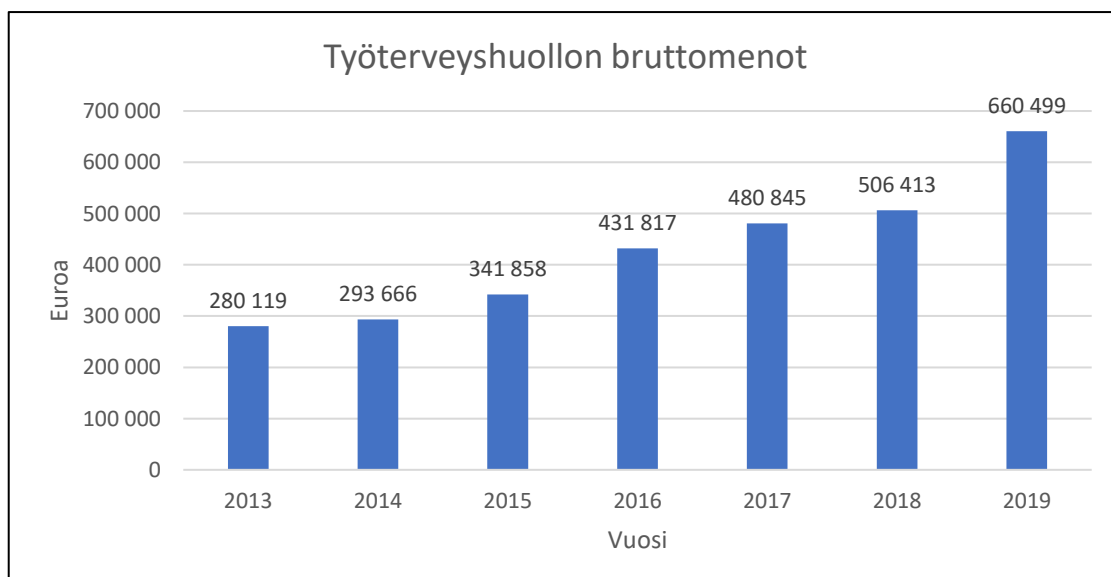
Kaupungin koko henkilökunnan yhteinen pikkujoulu järjestettiin 29.11.2019 Kulttuurikeskus Akustiikassa.

Työterveyshuolto

Henkilöstön työterveyshuoltopalvelut on järjestetty pääosin Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kautta. Jokilaaksojen pelastuslaitoksen henkilöstön työterveyshuoltopalvelut on ostettu Terveystalo Oy:ltä. Työterveyshuollon bruttomenot vuonna 2019 olivat 660 499 euroa (506 413 euroa v. 2018).

Kela korvaa 50 % - 60 % työterveyshuollon kustannuksista. Työterveyshuollon kustannukset sisältävät henkilöstön lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon kustannukset.

Työterveyshuollon henkilöt tekivät vuoden aikana terveystarkastuksia 2182 kpl (vuoden 2018 määrä 1919 kpl). Työterveyslääkäreiden vastaanotoille tehtiin 2939 käyntiä (1763), erikoislääkäreille 170 käyntiä (94) ja terveydenhoitajien vastaanotoille 2221 käyntiä (1003). Laboratoriotutkimuksia tehtiin 6946 kpl (5495) ja kuvantamisia 381 kpl (293). Määrissä on huomioitu pelastuspalveluiden tilastot.

Henkilöstömenot

Henkilöstökulut ja henkilöstösivukulut tuloslaskelman mukaan.

	2018	2019
Vakinaisten viranhaltijoiden kuukausipalkat	12 929 961,44	13 090 575,89
Vakinaisten työsuhteisten kuukausipalkat	11 926 348,70	12 273 264,43
Tunti- ja urakkapalkat	1 431 030,12	1 544 218,88
Sairaus- ja äitiyslomasijaisten palkat	1 106 795,45	1 180 733,21
Tilapäisten työntekijöiden palkat	3 143 219,92	3 411 665,21
Vuosiloma- ja muiden sijaisten palkat	2 688 264,47	3 430 397,51
Työllistettyjen palkat	263 314,04	257 500,48
Erilliskorvaukset	5 056 109,37	5 233 268,41
Veronalaiset päivärahat	6 410,28	8 821,00
Verollinen matkakorvaus	2 574,97	1 415,96
Tekpa tuntipalkkaisten sairausloma- ja vuosiloma-palkat	172 524,16	161 134,53
Luottamushenkilöiden palkkiot	263 304,48	268 701,81
Viranhaltijoiden ja työntekijöiden kokouspalkkiot	47 380,00	43 650,00
Jaksotetut palkat	427 507,35	281 838,73
Asiantuntijapalkkiot	7 110,00	2 466,50
Luentopalkkiot	1 956,19	470,00
Muut palkkiot	1 030,00	1 610,00
Luontoisedut ateriat (sis)	198 702,17	204 859,14
Luontoisedut muut (sis)	16 800,00	16 500,00
Aktivoidut palkat ja palkkiot	-104 740,72	-58 634,98
PALKAT JA PALKKIOT	39 585 602,39	41 354 456,71
KuEL-maksut	5 697 369,74	6 301 737,07
KuEL-eläkemenoperusteinen maksu	1 256 789,04	1 321 925,22
KuEL-varhe-eläkemaksu	209 671,68	0,00
Muut työeläkemaksut	888 813,47	863 345,54
Aktivoidut eläkekulut		-9 353,51
ELÄKEKULUT	8 052 643,93	8 477 654,32
Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	330 903,41	309 966,07
Työttömyysvakuutusmaksut	946 927,49	780 938,33
Tapaturmavakuutusmaksut	99 020,11	114 842,34
Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	37 117,80	58 115,38
Sairausvakuutuskorvaukset	- 481 549,16	-591 838,18
Muut henkilöstömenojen korjauserät	-42183,98	-56 725,90
Aktivoidut sosiaalivakuutusmaksut	- 20 143,58	-1 649,96
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	870 092,09	613 648,08
HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	48 508 338,41	50 445 759,11

Tuloslaskelmaan kirjattuja palkkoja ja muita henkilöstömenoja maksettiin 50 469 380,94 euroa, jossa on kasvua edelliseen vuoteen 4,04 %.

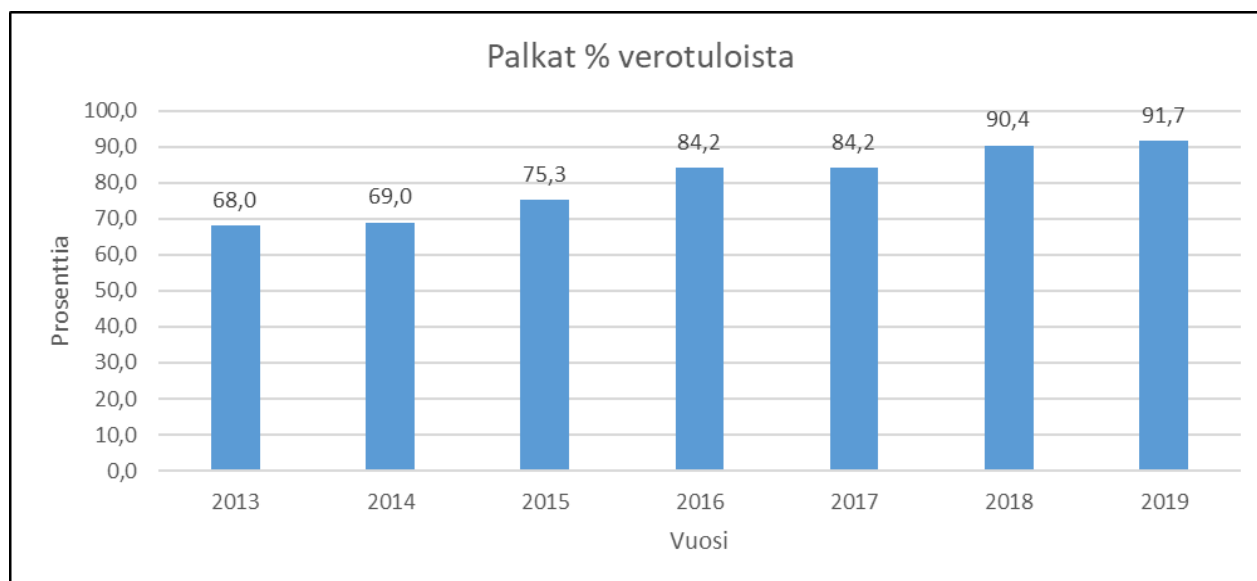
Maksettuja lisä- ja ylityökorvauksia kertyi vuonna 2019 yhteensä 39 055 tuntia ja 820 984 euroa ilman henkilösivukuluja (44 189 tuntia ja 863 354 euroa vuonna 2018).

Vapaana pidettyjä lisä- ja ylityökorvauksia kirjattiin 444 työpäivää (407 työpäivää vuonna 2018).

Eniten lisä- ja ylitöitä teki pelastuspalveluiden ja varhaiskasvatuksen henkilöstö.

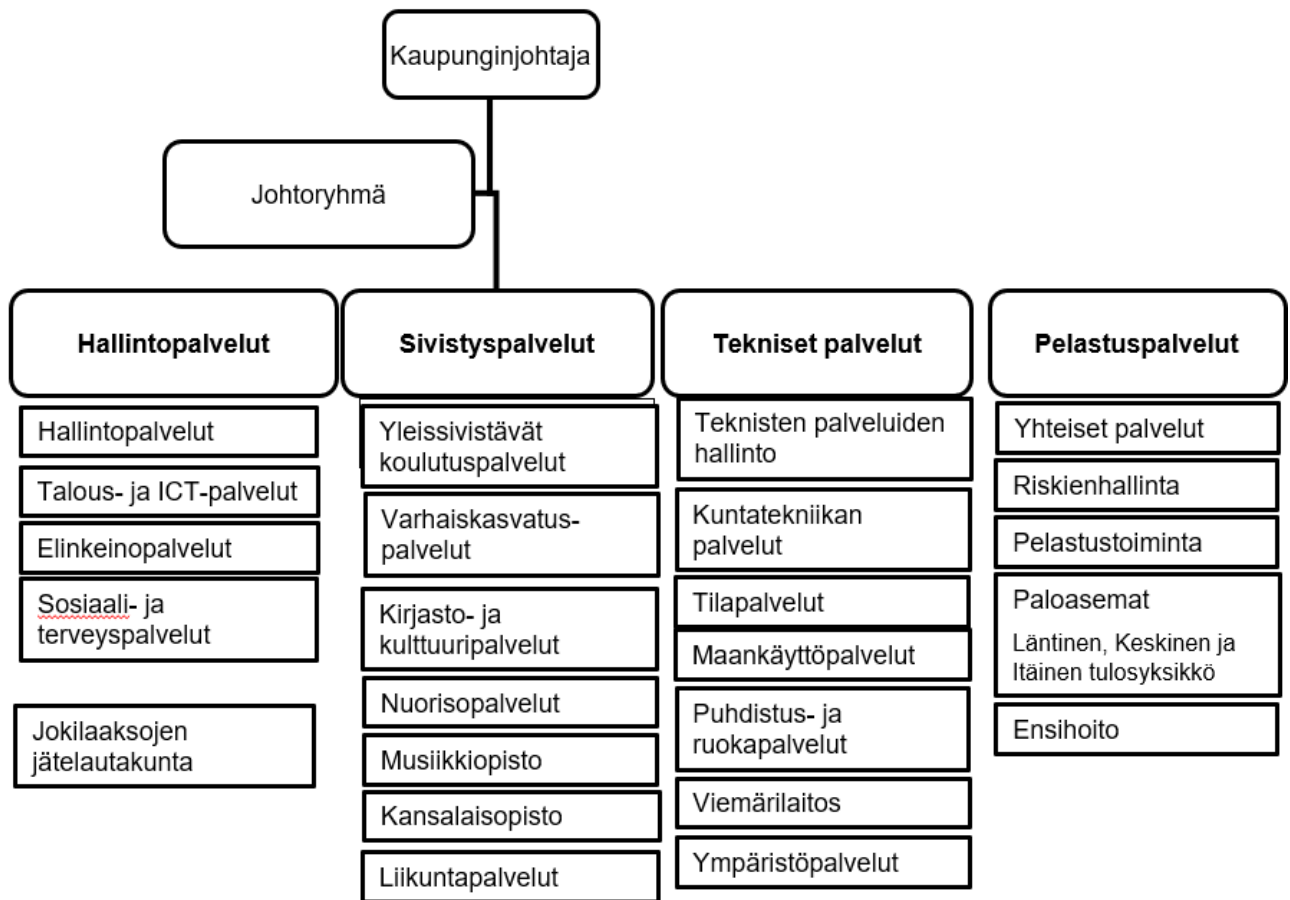
Seuraavassa taulukossa on esitetty vakinaisen henkilöstön lukumäärä sopimusaloittain vuosien 2018 ja 2019 lopussa.

Sopimusala	Henkilöstöä sopimuksen piirissä	
	2018	2019
KVTES (Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus)	424	454
OVTES (Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus)	185	189
TS (Kunnallinen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimus)	121	117
TTES (Kunnallinen tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimus)	14	12
	744	772

Kaupunkiorganisaatio

Seuraavassa on esitetty 31.12.2019 voimassa ollut organisaatio.

1.4 Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön talouskatsauksen mukaan maailmantalouden bruttokansantuote (BKT) kasvoi noin 2,9 prosenttia (v.2018 kasvu oli 3,6 prosenttia). Euroopassa talouden kasvu hidastui edellisvuoden 1,9 prosentista noin 1,1 prosenttiin. Maailmanlaajuista epävarmuutta luo mm. Yhdysvaltojen ja Kiinan kauppasota uhka ja muu poliittinen epävarmuus.

Kansainvälisestä epävarmuudesta huolimatta talouskasvu Suomen BKT kasvoi VM:n ennusteen mukaan 1,5 % vuonna 2019. Asuinrakennusinvestoinnit supistuivat, mutta myös tuotannollisten investointien kasvu hidastui kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkui työllisyyden kohentuessa sekä ansiotason noustessa. Viennin kasvu kiihtyi palveluviennin ja laivatoimitusten seurauksena.

Talouskasvu ja voimistunut työvoiman kysyntä nostivat v. 2019 työllisten määrän 1,0 % edellisvuotta korkeammaksi työllisyysasteen noustessa 72,6 prosenttiin. Työttömyysaste laski v. 2019 vajaan prosenttiyksikön 6,7 prosenttiin. Työvoiman kysyntä on pysynyt edelleen hyvällä tasolla, joskin avoimien työpaikkojen pitkään jatkunut kasvutrendi on tasaantumassa.

Rakenne- ja pitkäaikaistyöttömien määrä on edelleen vähentynyt v. 2019. TEM:n työnvälitystilaston mukaan rakennetyöttömiä oli joulukuussa 2019 142 000, eli n. 9 000 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli joulukuussa 63 000, eli n. 4 000 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömyyden vähenemisestä huolimatta 20–54-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien määrä on silti edelleen selvästi korkeammalla kuin edellisen suhdannehuipun aikana v. 2008. Työttömyysasteen laskun pysähtyminen avoimien työpaikkojen määrän yhä kasvaessa viittaa myös työmarkkinoiden kohtaannon heikkenemiseen viime kuukausina.

Vuosikymmenen loppupuolella Suomen taloudessa vallinnut hyvä suhdanne on kohentanut julkisen talouden tilaa. Alijäämä on pienentynyt kolmen vuoden ajan, ja julkinen velka suhteessa BKT:hen on laskenut 60 prosentin tuntumaan. Suhdanteen viiletessä julkisen talouden rahoitusaseman koheneminen on kuitenkin pysähtynyt. Lisäksi Suomen hallituksen etupainotteisesti päättämät pysyvät ja väliaikaiset menolisäykset kasvattavat alijäämää vuodesta 2020 alkaen. Velkasuhde kääntyy uudelleen nousuun vuosikymmenen alussa.

Julkisessa taloudessa on edelleen vaikeita rakenteellisia ongelmia. Väestön ikääntyminen on jo kasvattanut eläkemenoja ja kasvattaa tulevaisuudessa myös hoito- ja hoivamenoja. Julkinen talous ei ole kestävällä pohjalla pitkällä aikavälillä.

Vuonna 2019 markkinakorot pysyivät ennätysalhaalla edellisvuosien tapaan myös vuonna. EKP:n ohjauksorko oli 0,00 % ja lyhyet markkinakorot olivat negatiivisia.

Kuntien vuoden 2019 tilinpäätösten ennakotietojen mukaan kuntien talous huononi vuonna 2019 selvästi siihen nähden mitä vielä alkuvuodesta 2019 ennustettiin. Eteenkin kuntien vuosikatteet ovat heikentyneet merkittävästi, joka on osaltaan lisännyt kuntien velkaantumista.

Kuntien ja kuntayhtymien menot kasvoivat vuonna 2019 alustavien Tilastokeskuksen tilinpäätösarvotietojen mukaan noin 3,9 prosenttia. Menojen kasvu oli erityisen

voimakasta palvelujen ostoissa sekä avustuksissa. Lomarahaleikkauksen päätyminen kiihdytti kuntien kustannuksia vuonna 2019 noin 240 milj. euroa (75 % lomarahojen palautumisesta) kirjanpidon suoriteperusteisuuden vuoksi. Kuntatalouden 3,9 prosentin menokasvu vastaa pitkän aikavälin tyypillistä keskiarvolukemaa. Menojen kasvun taustalla vaikutti paitsi väestön ikääntyminen niin myös kuntakentän palkankorotukset sekä kuntien tehtävien laajennukset kyseisenä vuonna.

Kuntien verotulojen ja valtionosuuksien kasvu ylsi vuonna 2019 noin 2,5 prosenttiin, joten tulokehitys alitti menojen kasvun selvästi. Näin siitäkin huolimatta, että kuntien valtionosuuksiin kohdistettiin joulukuussa 2019 alun perin vuodelle 2020 maksettavaksi suunniteltu kiky-kompensaatio. Kuntien tuloverojen kertymää pienensivät paitsi kyseisen vuoden alussa käyttöön otettu vuositulorajaan perustuva verokortti uudistus ja tulorekisteriin liittyvät ilmoitusongelmat niin myös kuntaverosta tehtävien verovähennysten kasvu. Valtionosuuksien kehitystä vaimentavat kiky-kompensaatiosta huolimatta yhä lukuisat viime vuosina valtionosuuspohjaan tehdyt valtionosuusleikkaukset.

Tulojen ja menojen epätasapaino aiheutti sen, että kuntatalouden tilikauden tulos heikkeni vuoden 2018 lukemasta edelleen. Noin 200 miljoonan euron suuruinen alijäämä oli kuitenkin odotettua parempi tilastotieto, sillä tilikauden tuloksen odotettiin vaipuvan vuonna 2019 kuntatalouden historian heikoimpaan lukemaan. Tilikauden tulos oli alijäämäinen kaikkiaan 225 kunnassa.

Vuodesta 2020 odotetaan kuntatalouteen helpotusta kasvavien verotulojen ja valtionosuuksien muodossa. Verorahoituksen kasvu tasapainottaa käyttötaloutta vuoden 2020 aikana. Kuitenkin tilikauden jälkeen maaliskuussa 2020 myös Suomeen iski maailmanlaajuinen Korona-viruspandemia, jonka seurauksena Suomessa otettiin käyttöön valmiuslaki ja asetettiin erilaisia rajoituksia. Viruksen seurauksen Suomen talouden ennakoitaan kääntyvän taantumaan. Tämä tulee heikentämään merkittävästi myös kuntien ennestään heikkoa taloudellista tilannetta.

Kunnallisverotuotot nousivat 2,6 prosenttia. Tuloveroprosenttiaan vuodelle 2019 korotti 46 kuntaa ja laski 5 kuntaa. Kuukausikohtaiset verotilitykset olivat vaikeasti seurattavia verotuksen joustavan valmistumisen, verokortti uudistuksen ja tulorekisterin käyttöön ottoon liittyneiden ongelmien ja verojen kertymistä lykänneiden tekijöiden vuoksi. Vuositulorajaan perustuvan verokortti uudistuksen arvioidaan lykänneen kunnallisverokertymiä vuoden 2020 puolelle noin 400 miljoonalla euron edestä.

Yhteisöverossa kuntien jako-osuus oli vuonna 2019 31,3 prosenttia, vuonna 2018 31,35 prosenttia ja vuonna 2017 30,34 prosenttia. Kiinteistöverojen tilitykset kasvoivat edellisvuoteen noin 2,8 prosenttia. Kiinteistöverot kasvoivat edellisvuodesta 3,1 prosenttia.

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta.

Kuntien valtionosuudet nousivat edellisvuoteen verrattuna 2,1 %. Valtionosuuksien määrän vaikutti useat muutokset.

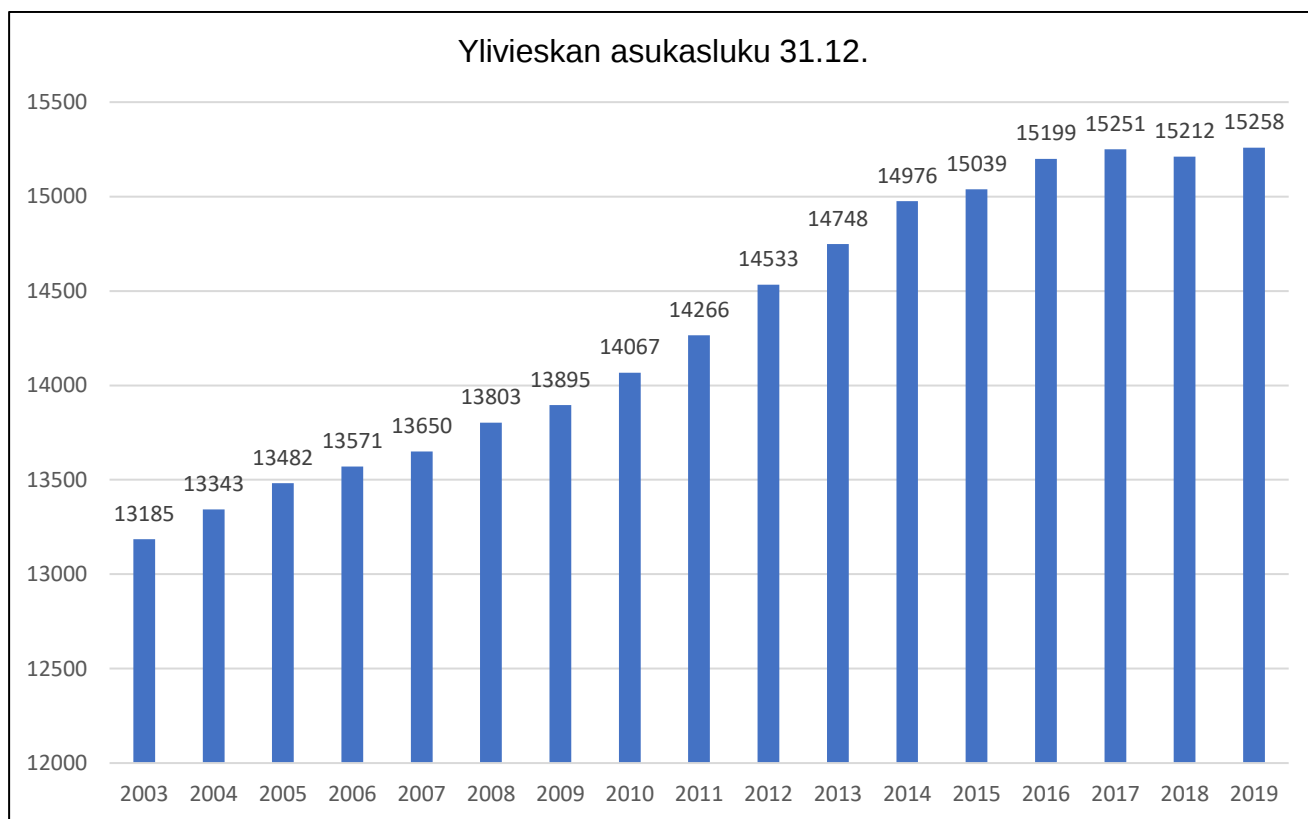
Vähentävät tekijät:

- Kustannustenjaon tarkistus pienensi kuntien valtionosuuksia 213 milj. euroa
- Valtionosuusindeksin jäädytys leikkasi valtionosuutta 105 milj. euroa
- Oletettujen tehtävien vähennysten ja säästöjen perusteella lisäleikkaus 62 milj. euroa
 - Työajanpidennykseen liittyvä leikkaus kasvoi nettona 29,5 milj. euroa
 - Muiden Sipilän hallituskauden säästölakien lisäleikkaus 32,8 milj. euroa

Lisäävät tekijät:

- Kustannustenjaon tarkistuksesta johtuvan ylimääräisen kiky-leikkauksen
- kompensointi lisäsi valtionosuutta 237 milj. euroa
- Veroperustemuutosten kompensointi lisäsi valtionosuuksia 224 milj. euroa.

1.5 Ylivieskan kaupunkikehitys

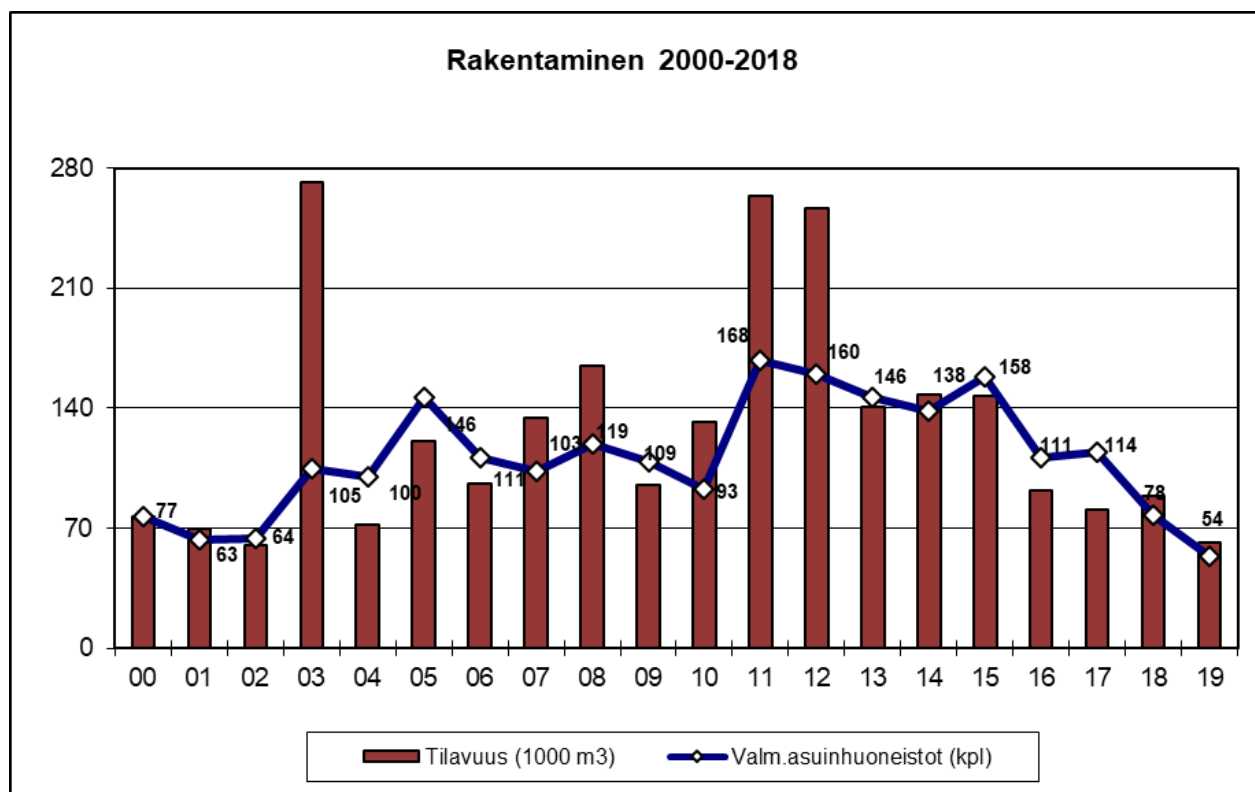

Asukasluku kasvoi vuoden 2019 aikana 46 henkilöllä eli 0,3 %. Pitemmällä aikavälillä vuosien 2004-2018 aikana Ylivieskan väkiluku on kasvanut 2.073 henkilöllä, eli keskimäärin noin 1 %:n vuodessa.

	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen nettomuutto	Netto maahan muutto	Kokonais muutos	Väkiluku
Kuukaudet yhteensä	159	122	37	-4	12	46	15258
Tammikuu	13	7	6	-5	0	0	15212
Helmikuu	11	7	4	-2	1	3	15215
Maaliskuu	13	7	6	34	1	41	15256
Huhtikuu	14	14	0	-21	0	-21	15235
Toukokuu	13	8	5	-13	-1	-9	15226
Kesäkuu	11	11	0	-6	1	-5	15221
Heinäkuu	12	9	3	22	0	25	15246
Elokuu	15	9	6	-7	4	5	15251
Syyskuu	18	10	8	-32	0	-24	15227
Lokakuu	14	16	-2	4	2	4	15231
Marraskuu	11	14	-3	12	2	11	15242
Joulukuu	14	10	4	10	2	16	15258

Vuosi	Syntyneet	Syntyneiden enemmyys	Kuntien välinen nettomuutto	Nettomaahanm uutto	Kokonais- muutos	Väkiluku
2008	212	105	47	2	154	13 803
2009	216	117	-52	12	77	13 895
2010	208	113	61	6	180	14 067
2011	205	87	108	6	201	14 266
2012	225	122	128	13	263	14 533
2013	232	125	78	20	223	14 748
2014	251	139	63	34	228	14 976
2015	213	109	-30	-5	63	15 039
2016	200	98	28	31	160	15 199
2017	205	67	-16	19	52	15 251
2018	180	53	-94	6	-35	15 216
2019	159	37	-4	12	46	15 258

Syntyneiden määrä oli pienin yli 10 vuoteen. Kuntien välinen tulomuutto jäi neljä henkeä pienemmäksi kuin lähtömuutto.

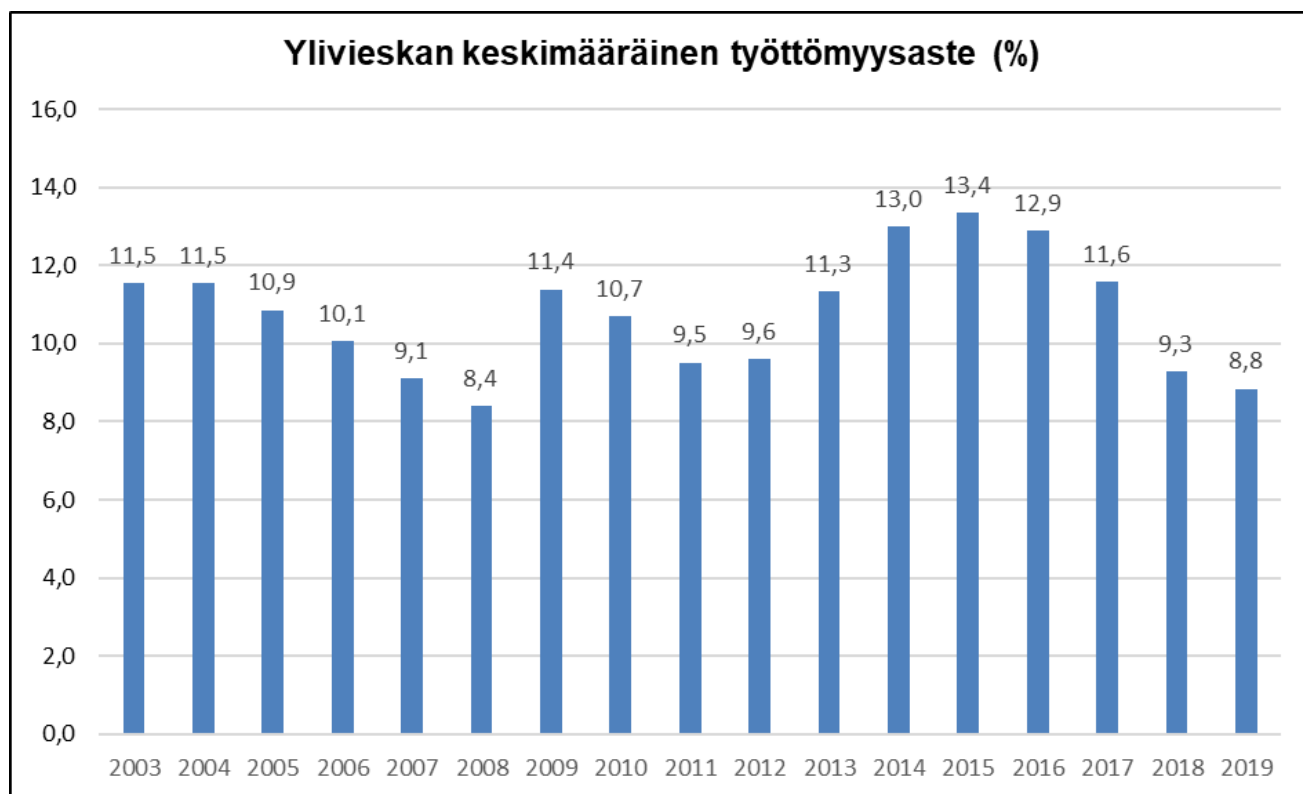

	Myönnettyt rakennusluvut	Valmistuneet asuinhuoneistot	Valmistuneet k- m2
2014	163	138	27528
2015	142	158	33394
2016	151	126	25701
2017	122	109	21127
2018	101	80	24688
2019	136	54	14299

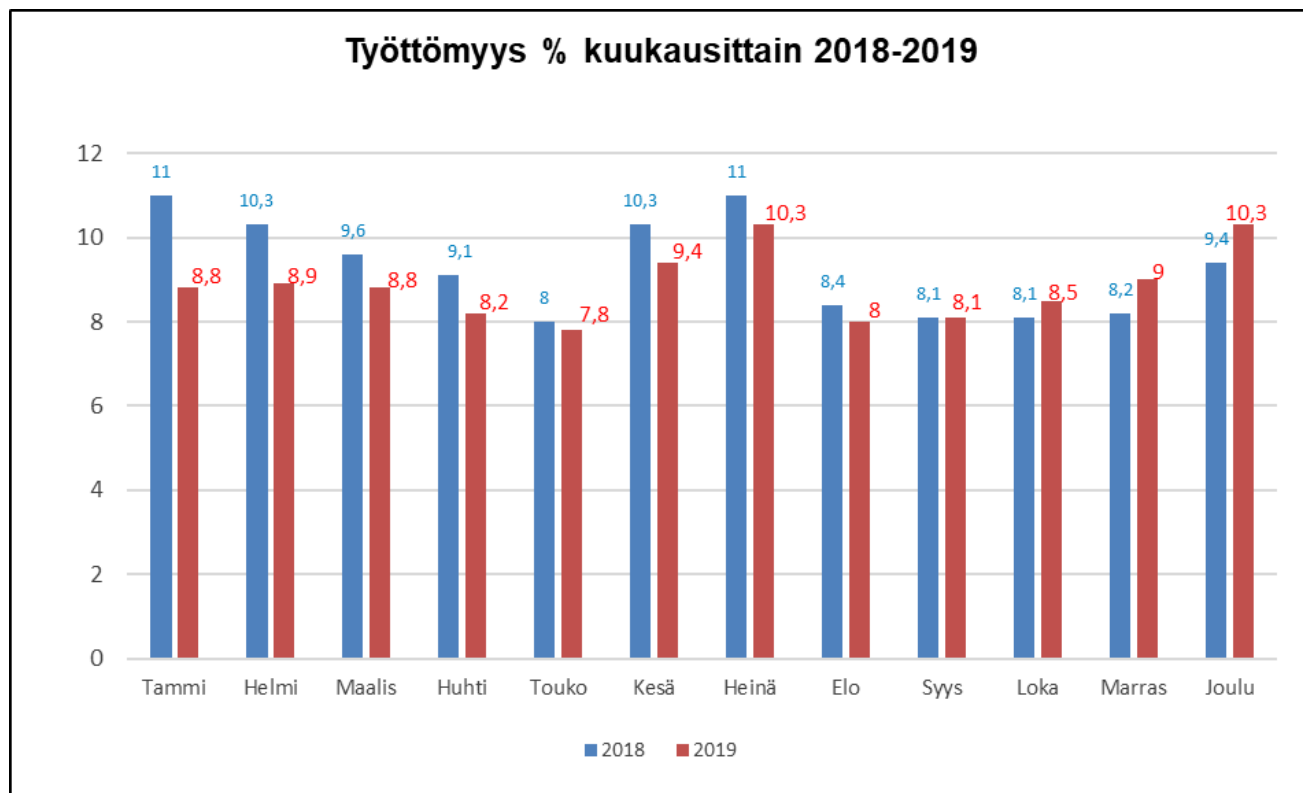
Kaupungin omistamien pientalotonttien luovutus (omakoti-, pari- ja rivitalot)

kausi (kk)	2015	2016	2017	2018	2019
1-3	2	7	1	4	4
4-6	7	6	4	5	7
7-9	2	5	2	5	4
10-12	3	1	1	0	1
Yht.	14	19	8	14	16

Rakentaminen hidastui edelleen 2019. Vuonna 2019 valmistui 54 asuinhuoneistoa, kun edellisenä vuonna valmistui 78. Valmistuneiden rakennusten tilavuus oli yhteensä noin 62.000 m³, edellisenä vuonna noin 89.000 m³. Vuonna 2019 valmistui siten vähiten asuinhuoneistoja sitten 2000-luvun alkuvuosien. Myönteisenä merkinä oli kuitenkin myönnettyjen rakennuslupien määrän kasvu kahteen edellisvuoteen verrattuna sekä kaupungin myytyjen tonttien määrän kasvu.

Keskimääräinen työllisyysprosentti parani edelleen . Vuoden 2019 keskimääräinen työttömyysaste Ylivieskassa oli 8,8 %, jossa oli pudotusta edelliseen vuoteen 0,5 %.

Työttömyysaste oli korkeimmillaan heinä- ja joulukuussa 10,3 % ja pienimmillään toukokuussa 7,8 %. Työttömyys väheni alkuvuodesta selvästi, mutta syksyn aikana on nähtävissä käänne työttömyyden kasvuun.

1.6 Ylivieskan kaupungin talouden kehitys

Ylivieskan yleinen kaupunkikehitys jatkui edellisvuosien tapaan myönteisenä myös vuonna 2019. Asukasluokekehitys palasi yhden vuoden tauon jälkeen kasvu-uralle. Vuoden 2019 lopussa Ylivieskassa oli 15.258 asukasta. Pitemmällä aikavälillä tarkasteltuna kaupungin väkiluku on kasvanut vuosina 2009-2019 yhteensä 1455 henkilöllä, eli keskimäärin 0,9 %:a vuodessa.

Keskimääräinen työllisyysprosentti parani edelleen. Vuoden 2019 keskimääräinen työttömyysaste Ylivieskassa oli 8,8 %, jossa oli pudotusta edelliseen vuoteen 0,5 %. Kehitys katkesi kuitenkin aivan loppuvuodesta. Joulukuun 2019 lopussa työttömiä työnhakijoita oli 708 (vuoden 2018 lopussa 649) ja avoimia työpaikkoja 99 (vuoden 2018 lopussa 120). Pitkäaikaistyöttömien määrä laski eteenkin vuoden loppua kohden, sillä yli vuoden työttömänä olleita oli vuoden 2018 lopussa 173 (vuoden 2018 lopussa 207). Kaupunki maksoi yli 300 päivää työttömänä olleista työmarkkinatuen kuntaosuutta yhteensä 967.964 euroa. Maksun määrä pienentyi edellisvuodesta 132.592 eurolla.

Tuloslaskelman keskeisillä tunnusluvuilla tarkasteltuna Ylivieskan kaupungin taloudellinen tilanne on heikko. Kaupungin taseessa oleva 6,2 miljoonan euron alijäämä syveni entisestään vuoden 2019 noin 5,4 miljoonaa euroa alijäämäisen tuloksen myötä noin 11,6 miljoonaan euroon. Merkittävimmät syyt olivat valtakunnalliset muutokset verotulokertymään sekä sosiaali- ja terveystaloudellisten sekä sivistystaloudellisten palveluiden kohonneet kustannukset. Edellisen vuoden eli 2018 tulos oli ilman kertaluontoisia erii 3,9 miljoonaa alijäämäinen ja kertaeristä puhdistettu tulos vuodelta 2019 oli 5,3 miljoonaa alijäämäinen, joten kaupungin vuositulo heikkeni 1,4 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen. Vuoden 2019 lopussa hyväksyttiin talouden tuottavuusohjelma 2023, jonka arvioidut tasapainotusvaikutukset vuositasolla ovat noin miljoonan euron luokkaa, joten lisätoimenpiteet kaupungin talouden tasapainottamiseksi ovat tarpeen. Kuntalain mukaan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljässä vuodessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien eli Ylivieskan osalta vuosien 2020-2023 aikana.

Vuoden 2019 tuloslaskelman vuosikate oli niukasti 0,1 miljoonaa euroa (vuonna 2018 noin 1,0 milj.euroa) positiivinen. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 5,8 miljoonaa euroa. Vuosikateprosentti poistoista on selvästi alle sata prosenttia, eli 1,7 %.

Tuloslaskelman toimintakatteen (toimintamenot netto) muutos oli 5,0 %, joten toimintamenot kasvoivat huomattavasti. Vuoden 2019 tuloveroprosentti oli 22,00 %, eli 0,50 %-yksikköä suurempi kuin edellisessä vuonna ja suorat verotulot kasvoivat 2,5 %:a. Verorahoitus yhteensä (verotulot ja valtionosuudet yhteensä) kasvoi kuitenkin edellisestä vuodesta 3,7 %.

Vuoden 2019 tilinpäätöksen bruttoinvestointien kokonaismäärä oli 19,6 milj. euroa, joten investointimäärä edellisvuoden 13,1 miljoonaan euroon kasvoi selvästi.

Kaupungin taseessa korollisen lainan määrä 31.12.2019 oli 109,0 milj. euroa, eli 7174 euroa asukasta kohti. Lainamäärä kasvoi edellisestä vuodesta 25,9 milj. euroa. Lainamäärän kasvuun vaikutti selvästi kaupungin heikko vuosikate eli omarahoitusosuuden pienuus. Kaupungin rahavarat olivat vuoden viimeisenä päivänä noin 6,2 miljoonaa euroa, joten siltä osin lainakantaa olisi ollut mahdollista pienentää hetkellisesti. Korkojen pysyessä

matalla tasolla korkomenot vuonna 2019 (sis. koronvaihtosopimukset) laskivat edellisvuodesta ja olivat yhteensä 392.000 euroa.

Tuloslaskelman toimintatuottojen ja toimintakulujen toteutuminen vuonna 2019:

Verotulot:

Vuonna 2019 kertyi verotuloja yhteensä 55.039.047 euroa eli verotuloja kertyi 39.047 euroa yli vuoden 2019 muutetun talousarvion, mutta 3,9 miljoonaa alle alkuperäisen talousarvion. Verotulot nousivat edellisestä vuodesta 2,6 %. Kunnallisveron tilitykset olivat 47,0 milj.euroa (+3,2 %), yhteisöveron tilitykset 3,0 milj.euroa (-6,2 %) ja kiinteistöveron tilitykset 5,0 milj.euroa (+1,1 %).

Verotulojen heikkoon kehitykseen vaikutti merkittävästi verohallinnon tekemä verokorttiusdistus, jolloin osa vuodelle 2019 kuuluvista verotuloista tilittyy jäännösveroina vuonna 2020.

Valtionosuudet:

Tuloslaskelman valtionosuudet olivat yhteensä 38,0 milj.euroa ja valtionosuuksia kirjattiin 6.700 euroa alle vuoden 2019 muutetun talousarviotavoitteen. Tuloslaskelmaan kirjattavat valtionosuudet kasvoivat 5,8 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintatuotot:

Tuloslaskelman ulkoiset toimintatuotot kasvoivat edellisvuodesta noin 570.000 euroa eli 2,7 %:a edellisvuodesta. Kokonaistulot, jotka sisältävät myös sisäiset tuotot ja maa-alueiden myyntivoitot, olivat yhteensä 53.318.000 euroa. Käyttöomaisuuden myyntivoitot olivat 759.000 euroa, joka oli 159.000 euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa ennakotiin.

Toimintakulut:

Tuloslaskelman ulkoiset toimintakulut kasvoivat 4 %:a edellisvuodesta ja ylittivät talousarvion 1,5 miljoonaa euroa. Kokonaistoimintakulut, jotka sisältävät myös sisäiset kulut, olivat yhteensä 147,3 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut alittivat talousarvion 343.000 eurolla. Talousarviota selvästi pienemmin henkilöstökuluihin pystyivät toimimaan tekniset palvelut, yleishallinto ja liikuntapalvelut.

Palveluiden ostot ylittyivät 2,7 miljoonalla eurolla talousarvioon verrattuna. Erityisesti peruspalvelukuntayhtymä Kallion laskutus oli yli talousarvion.

Kallion kuluista erikoissairaanhoidon ylitti muutetun talousarvion 0,9 miljoonalla eurolla ja oma toiminta ylitti 0,7 miljoonalla eurolla, joissa molemmissa on kasvua edelliseen vuoteen yli 7 %:a. Yleissivistävän koulutuspalveluiden osalta kasvua edellisvuoteen oli ulkoisten kulujen osalta 4,7 %:a ja myös sisäiset huomioituna 15,8 %:a. Sisäiset kulut eivät kuitenkaan ole vertailukelpoisia edellisvuoteen, koska pääomavuokrat lisättiin sisäiseen vuokraan vuoden 2019 alusta. Sisäisiä pääomavuokria oli yhteensä 4,2 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelman toimintakate

Tuloslaskelman toteutunut toimintakate oli -92,5 miljoonaa euroa. Toimintakate, joka kunnissa on aina negatiivinen, ylittää 0,4 miljoonalla eurolla muutetun talousarvion. Toimintakatteen toteutuma-aste on 104,5 %.

Toimintakatteella eli nettotoimintamenoilla mitattuna muutettuun talousarvioon nähden ennakoitua vähemmän määrärahaa käytettiin teknisten palveluiden toiminnassa 952.000 euroa, varhaiskasvatuspalveluissa 255.000 euroa ja yleishallinnossa 88.000. Määrärahan ylittivät mm. erikoissairaanhoidossa 820.000 euroa, Kallion omassa toiminnassa 665.000 euroa, yleissivistävissä koulutuspalveluissa 415.000 euroa, kulttuuripalveluissa 108.000 euroa ja pelastuspalveluissa 44.000 euroa.

Tuloslaskelman vuosikate

Tuloslaskelman toteutunut vuosikate on vain niukasti positiivinen 0,7 miljoonaa euroa (1,0 milj.e vuonna 2018). Toteutunut vuosikate on 0,7 miljoonaa euroa muutettua talousarviota heikempi. Vuosikatteen toteutuma-aste on 9,2 %.

Tilikauden tulos ja yli-/alijäämä

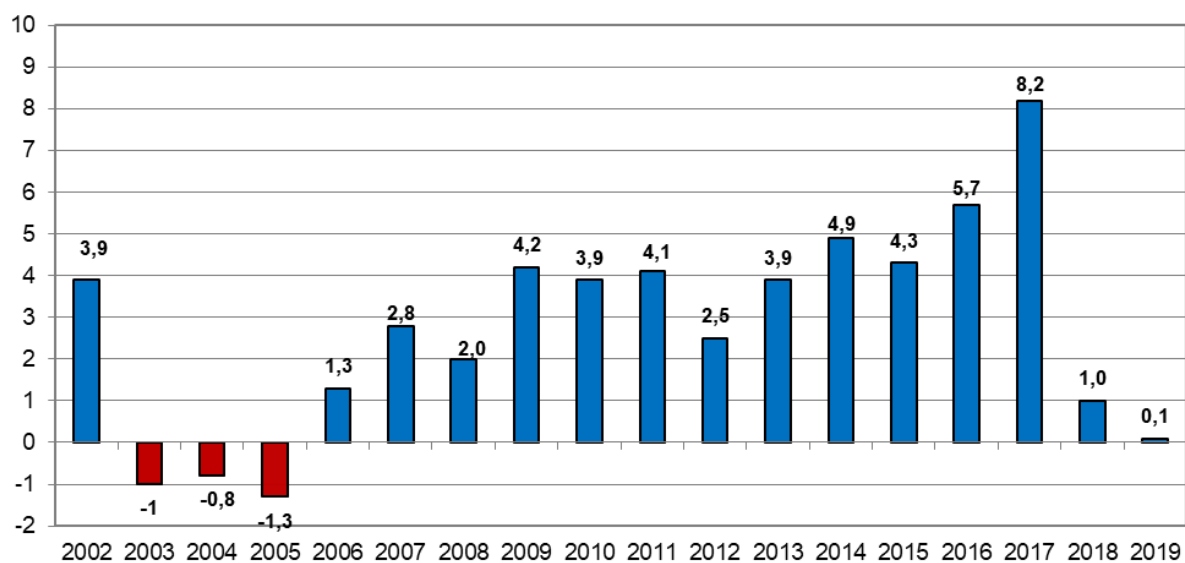
Suunnitelman mukaisten poistojen, 5,8 miljoonaa euroa, ja kertaluonteisten 73.000 euron arvonalentumisten jälkeen tilikauden 2019 tulokseksi muodostuu -5,8 miljoonaa euroa tappiolliseksi (vuonna 2018 tulos oli voitollinen -7,7 milj.euroa). Pelastuslaitoksen investointivarausten purkamisen yhteydessä tehtävä poistoeron vähennyksen 398.000 euron jälkeen tilikauden 2019 alijäämäksi muodostuu -5,4 miljoonaa euroa.

Käyttötalousosan ja investointiosan määrärahojen toteutuminen

Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta on esitetty jäljempänä.

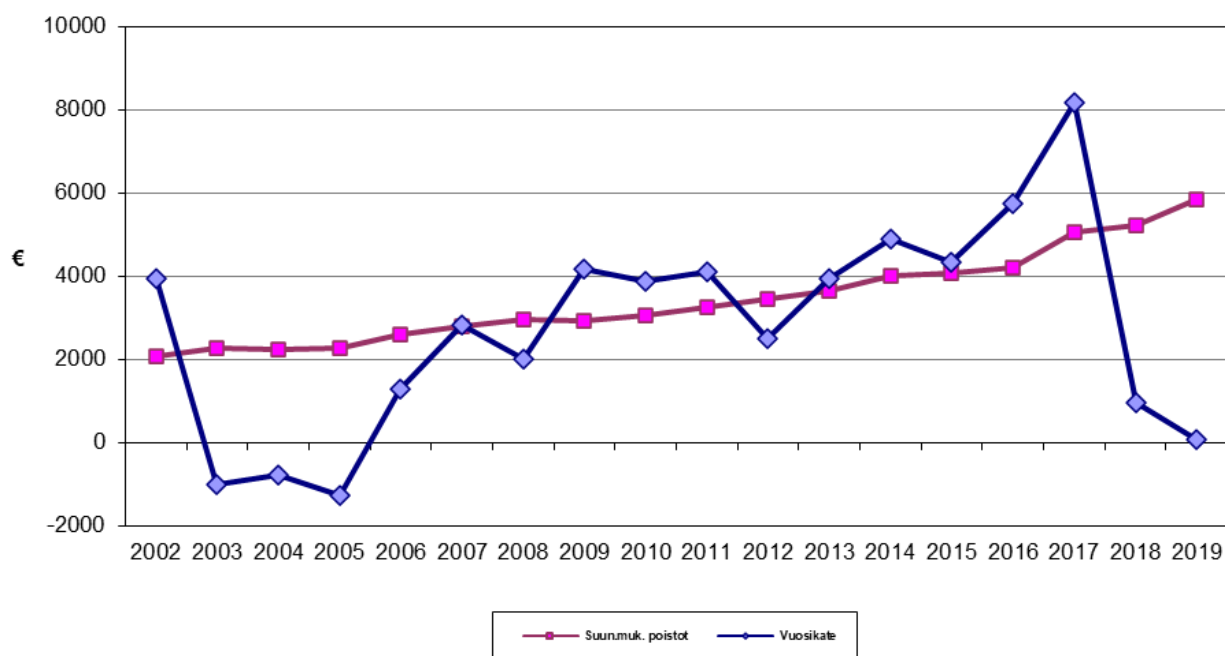
Vuosikate (milj. euroa)

Vero-% v.2000-2003 18,75, 2004-2005 19,50, 2006-2008 20,25, 2009 20,50, 2010-2012 21,00, 2013- 21,50, 2019-22,00

Tulorahoituksen riittävyys

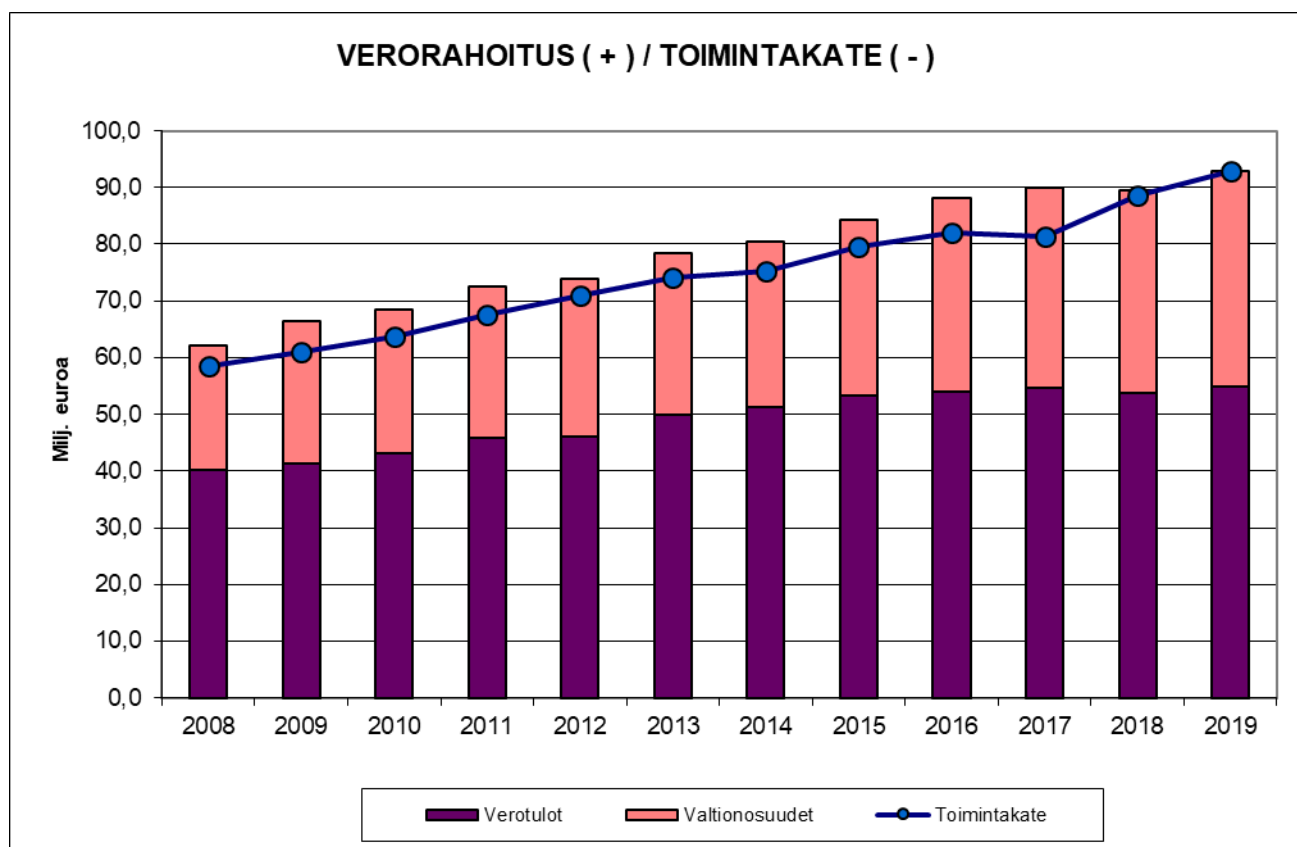
1000 euroa

VERORAHOITUKSEN (+) RIITTÄVYYS TOIMINTAMENOJEN (-) KATTAMISEEN

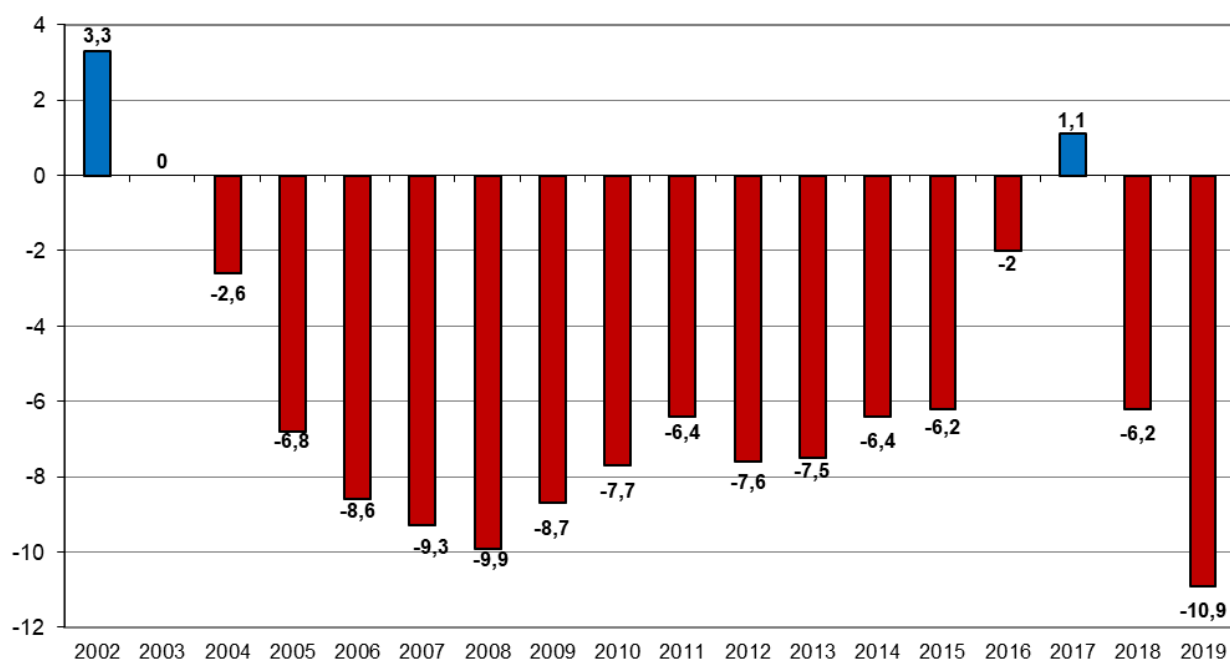
Milj. euroa

Vuosi	Valt.osuus Milj.e	Muutos %	Verotulot Milj.e	Muutos %	Verorahoitus Milj.e	Muutos %	Toimintame- not netto €	Muutos %	Erotus milj. euroa verorah-toimmenot
2008	22,1	7,3	40,1	7,2	62,2	7,2	58,4	9,0	3,8
2009	25,1	13,6	41,3	3,0	66,4	6,8	61,0	4,5	5,4
2010	25,4	1,2	43,1	4,4	68,5	3,2	63,8	4,6	4,7
2011	26,7	5,1	45,9	6,5	72,6	6,0	67,5	5,8	5,1
2012	27,9	4,5	46,0	0,3	73,9	1,8	70,9	4,9	3,0
2013	28,6	2,7	49,9	8,6	78,5	6,2	74,2	4,7	4,3
2014	29,2	2,0	51,3	2,8	80,5	2,5	75,2	1,3	5,3
2015	30,9	5,8	53,3	3,9	84,2	4,6	79,5	5,7	4,7
2016	34,0	16,6	54,0	5,4	88,1	9,4	82,0	9,0	6,1
2017	35,3	3,7	54,6	1,0	89,9	2,1	81,4	-0,8	8,5
2018	35,9	5,4	53,7	-0,6	89,6	1,7	88,5	7,8	1,1
2019	38,0	5,8	55,0	2,4	93,0	3,8	92,9	4,9	0,1

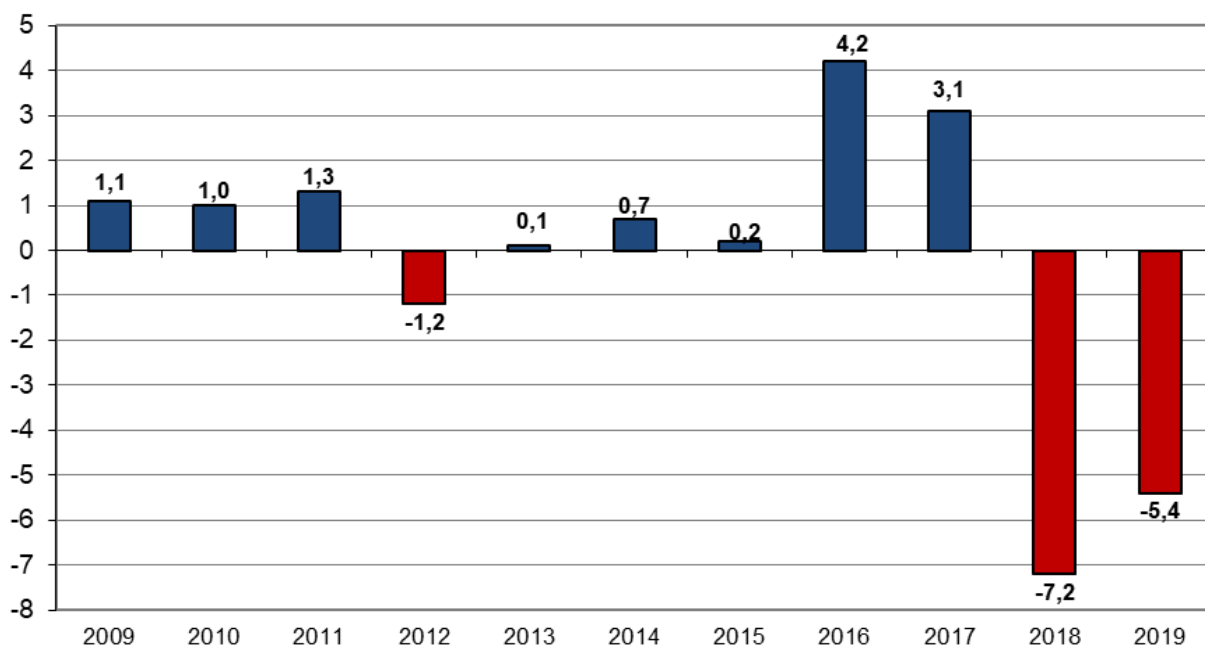
Yli-/alijäämä taseessa

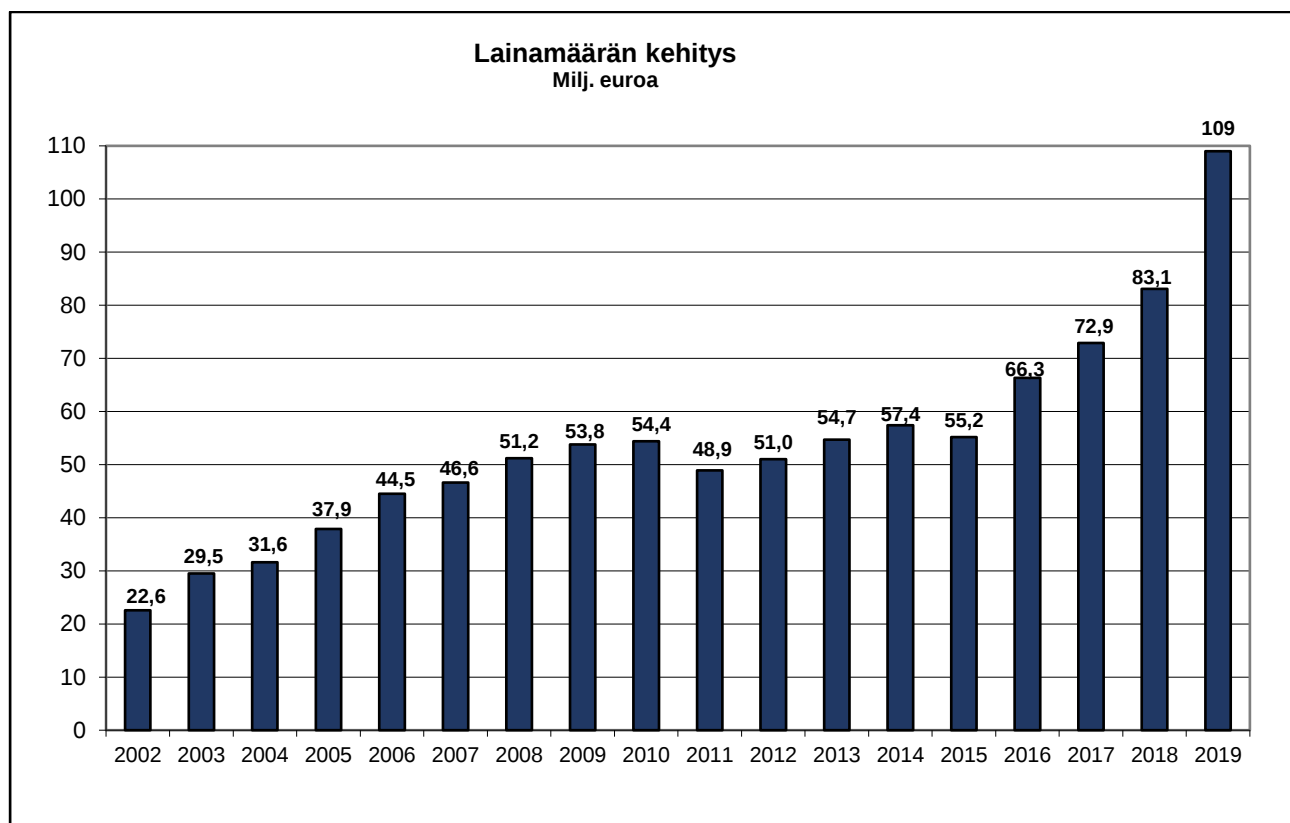
Milj. euroa

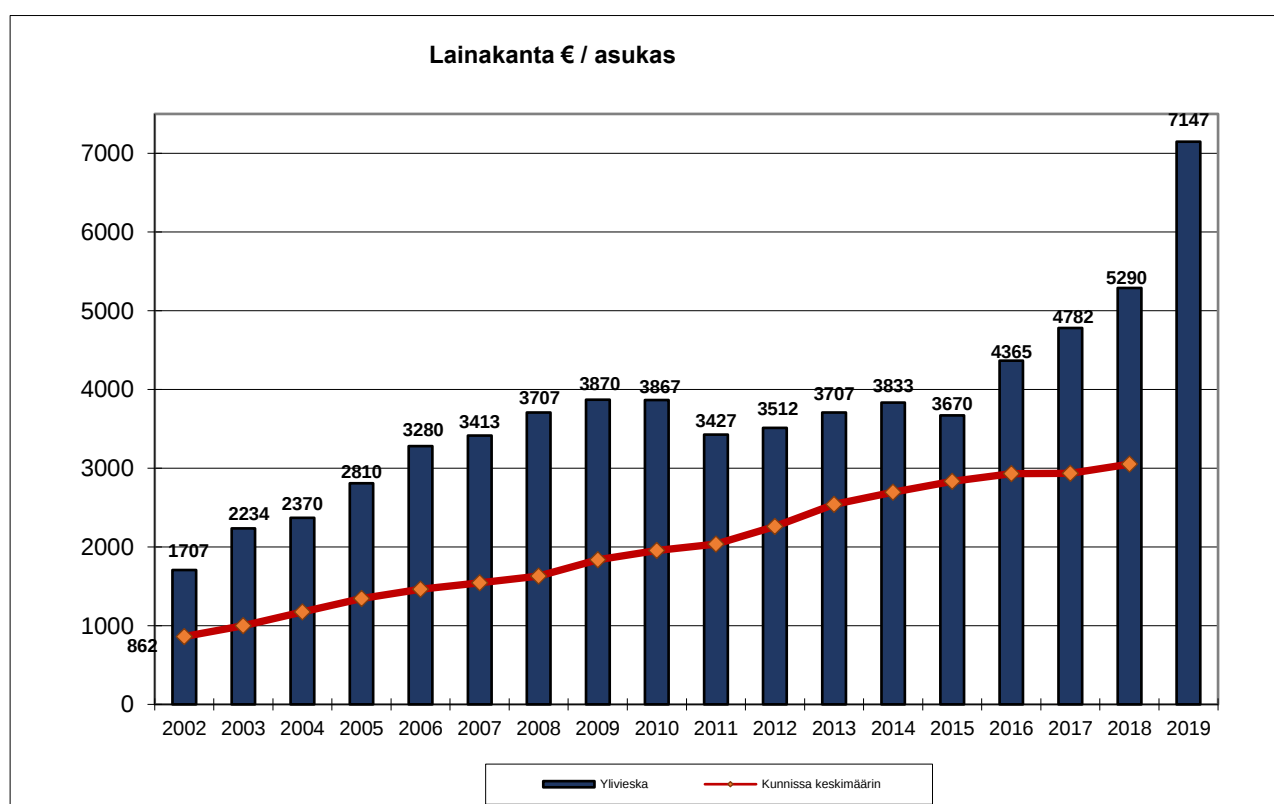
Tilikauden yli-/alijäämä

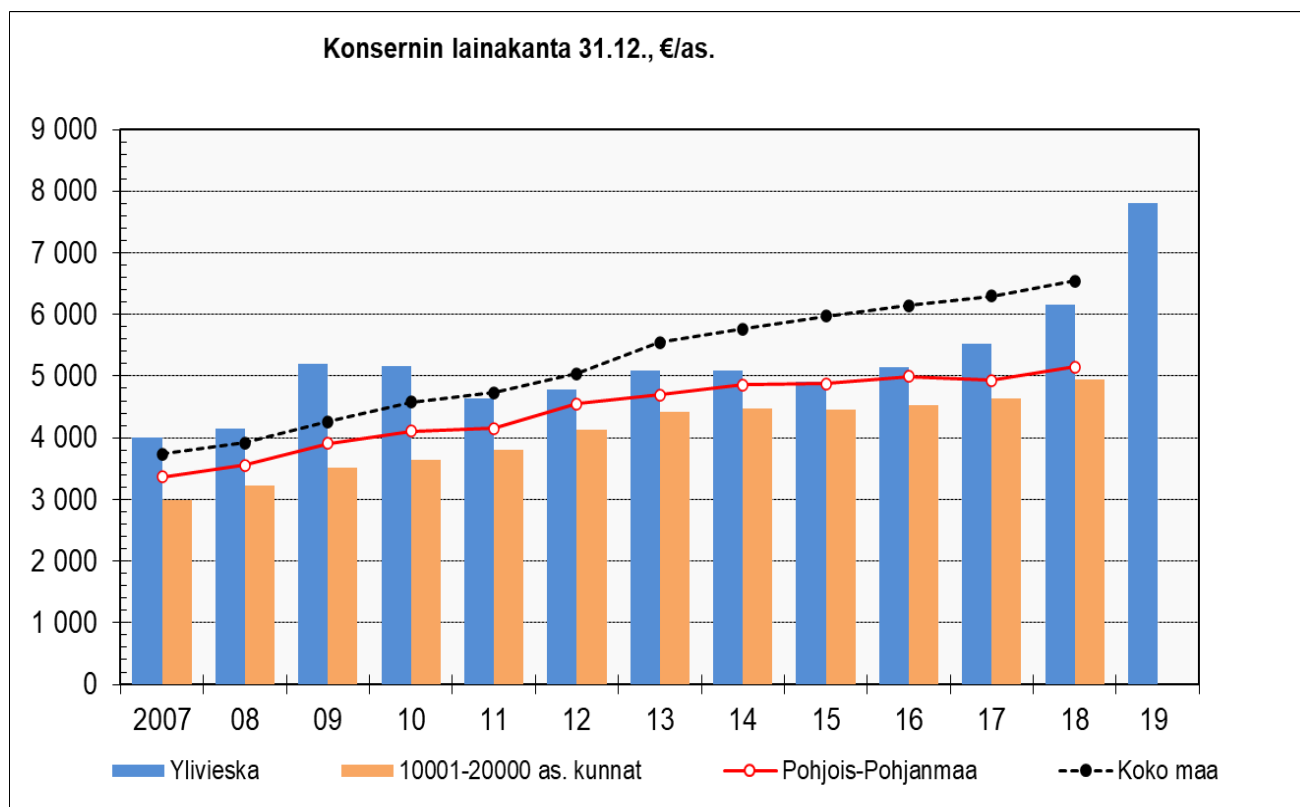
Milj. euroa

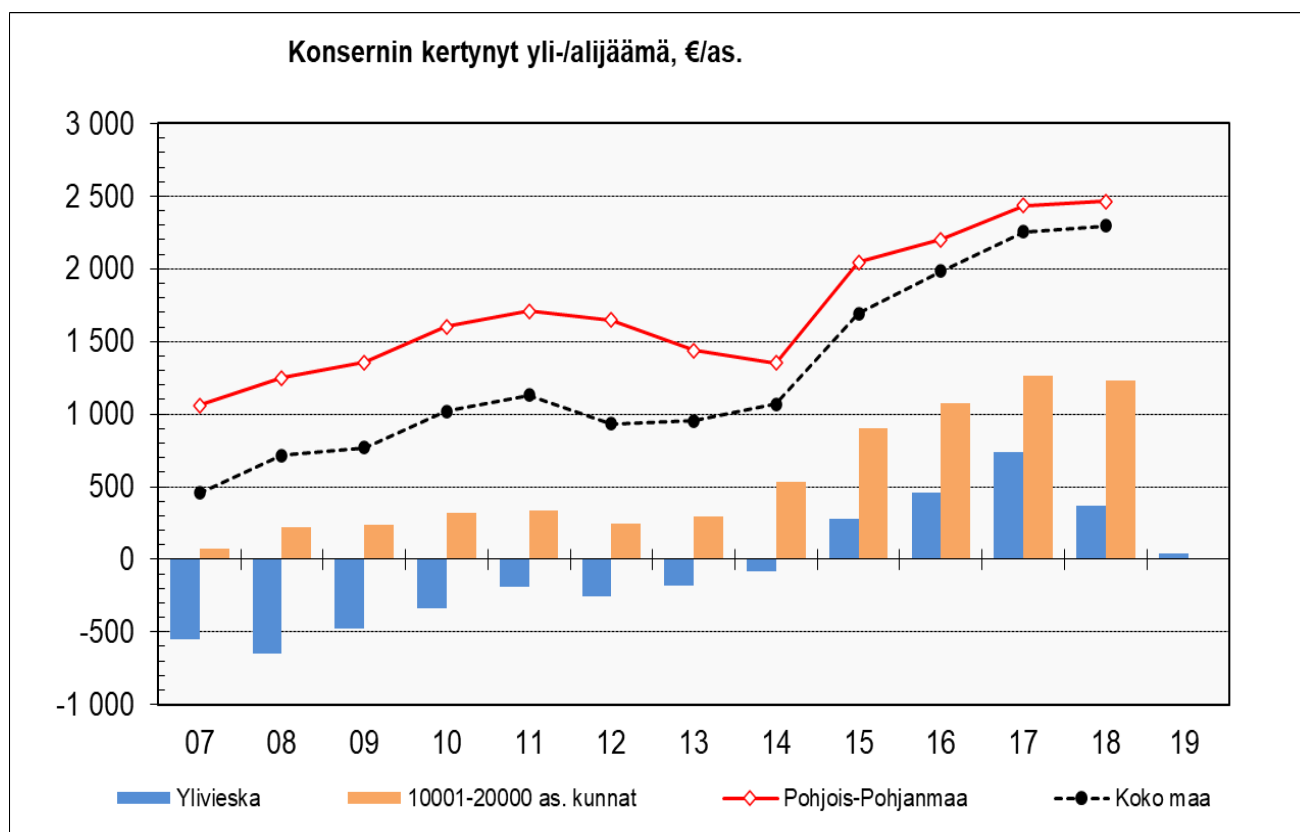

Vuoden 2016 lainamäärässä mukana Vieskan liikelaitoskuntayhtymältä siirtyneitä lainoja 9,4 milj. euroa.

Ylivieskan kaupunkikonsernin lainakanta euroa/asukas ylitti kuntien keskimääräisen lainamäärän.

Konsernitase on vielä niukasti ylijäämäinen, mutta luku on selvästi keskimääräistä heikompi

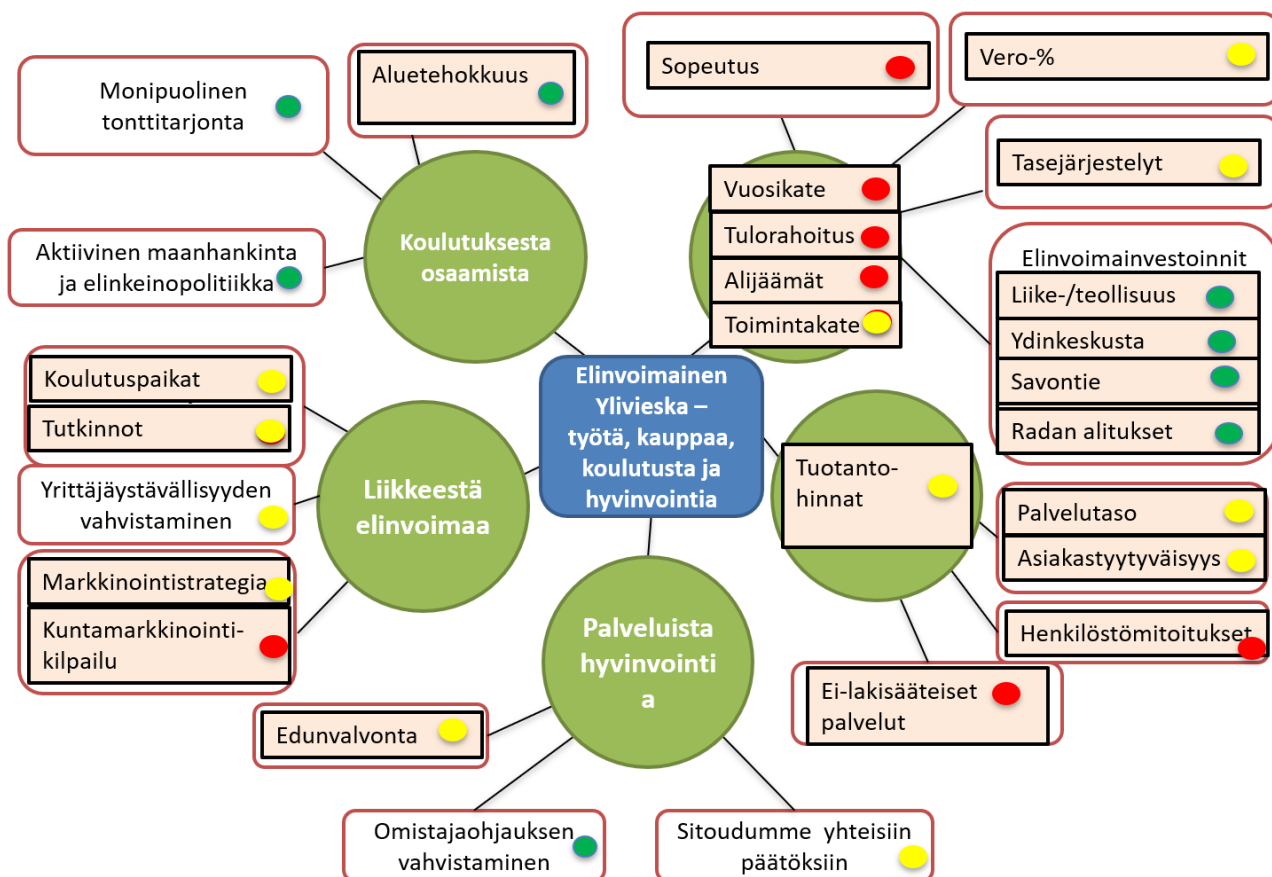
1.7 Vetovoimainen Ylivieska 2021 -hyvinvointia koko alueelle -kaupunkistrategian toteutuminen

Vuoden 2019 talousarviota ohjasi kaupunginvaltuuston 1.6.2015 hyväksymä ja 27.11.2017 päivittämä "Vetovoimainen Ylivieska 2021 - hyvinvointia koko alueelle" -strategia. Uusi "Ylivieska -Kasvun kaupunki" -strategia hyväksyttiin 25.2.2019.

Talousarvion laatimisen aikaan voimassa ollut strategia toteutumista seurataan v. 2015 laaditun mittariston avulla. Mittariston tuloksia kuvataan liikennevaloilla (vihreä, keltainen, punainen), jonka tarkoitus on antaa nopeasti visuaalinen kuva vallitsevasta tilanteesta. Myös mittariston tulee tarkastella uudelleen kaupunkistrategian kokonaistarkastelun yhteydessä. Osa mittareista ei kuvaa oikealla tavalla tavoitteiden saavuttamista, ja joitakin tärkeitä mittareita puuttuu. Tärkein ja haastavin asia on hyvinvointia koskevien mittareiden luominen.

Keskeisistä tavoitteista elinvoimainvestointeja ja kasvun hallittua ohjaamista osoittavat tavoitteet ovat hyvin toteutuneet. Sen sijaan taloudelliset tavoitteet jäivät vuoden 2019 toteutumatta.

Ylivieskan strateginen suorituskyyky 2019

1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta.

Ylivieskassa kaupan palvelujen volyymi vetää puoleensa uusia toimijoita ja rohkaisee nykyisiä toimijoita laajennuksiin. Tärkeää kaupan kehityksen kannalta on alueen ostovoiman säilyminen ja vahvistuminen. Aiemmin Ylivieskan väkiluvun kasvu on kattanut lähialueen kunnissa tapahtuneen väestömäärän vähentymisen, mutta viime vuosina Ylivieskan kasvu ei ole kattanut alueen kuntien väestötappioita ja alueen väestön määrä on pienentynyt. Ylivieskan seutukunnassa (Alavieska, Kalajoki, Merijärvi, Oulainen, Sievi ja Ylivieska) väestön vähentyminen oli 254 ja Nivala-Haapajärven seutukunnassa 409. Pitkään jatkuessa tämänkaltainen kehitys heikentää alueen osto- ja elinvoimaa. Kaupallisten työpaikkojen lisäksi tärkeää on saada myös uusia tuotannollisia työpaikkoja. Elinkeinopolitiikan kehittämistoimenpiteissä voidaan hyödyntää Ylivieskan erinomaista logistista sijaintia.

Ylivieskan kaupungin väkiluku on kasvanut viime vuosien aikana ja väkiluvun kasvun ennustetaan jatkuvan. Tätä arviota tukee tilastokeskuksen vuonna 2019 julkaisema väestöennuste. Väkiluvun kasvusta johtuen palvelujen kysyntä on kasvava, mutta samaan aikaan syntyvyyden pienentyminen ja vanhusväestön lisääntyminen aiheuttaa muutoksia väestörakenteessa. Tämä vaatii erityistä harkintaa tulevaisuudessa tehtäviin investointipäätöksiin. Suunnitellut koulu-, päiväkotij- ja muut talonrakentamisen investoinnit ovat yhteensä yli 40 milj. euroa vuosien 2020-2023 aikana. Korkea investointitaso merkitsee velkamäärän merkittävää kasvua.

Ylivieskan kaupungin taloudellinen tilanne on heikko kaikilla taloudellisilla mittareilla tarkasteltuna. Taseen alijäämä kasvoi edelleen ja velkaantuminen on voimakkaassa kasvussa. Konsernitasolla tarkasteltuna talouden tunnusluvut ovat paremmat, mutta esimerkiksi Ylivieskan kaupunkikonsernin velkaantumisaste on yli kuntien keskimääräisen asteen. Ylivieskan kaupungin taseen alijäämän kattaminen vuoteen 2023 mennessä tulee olemaan hyvin vaikeaa. Vuoden 2020 talousarvion näyttäessä nollatulosta, kattaminen tulisi tehdä kolmen vuoden aikana, joka edellyttäisi yli 3 milj.euron ylijäämää vuosittain. Tämä edellyttäisi noin 10 milj.euron vuosikatetta, koska poistot nousevat noin 6,5 milj.euroon. Vuosikatteen tulisi siten parantua noin 8 miljoonaa euroa. Asetettua vähimmäistavoitetta ei käytännössä ole mahdollista saavuttaa ilman veroprosentin merkittävää nostamista 2021.

Mittavasta investointiohjelmasta johtuva velkaantumisen kasvu lisää Ylivieskan kaupungin korkokuluja. Toistaiseksi matala yleinen korkotaso on hillinnyt kaupungin korkomenojen nousua. Ylivieskan talouden tasapainoon vaikuttaa oleellisesti tehtävien investointien onnistuminen. Tämä onnistuminen ilmenee ennen kaikkea siten, että saavutetaanko investoinnilla käyttötalousmenojen säästöjä tai tuoko se tulonlisäyksiä (esim. verotuloja).

1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Yleistä

Merkittävä riski on Suomen yleisen taloustilanteen nousun vaimentuminen ja koronaviruspandemian seurauksena taantumaan suistuminen, jonka seurauksena julkisen talouden epätasapaino lisääntyy. Maan hallitus on päättänyt eräistä rakenteellisista

uudistuksista ja asettanut mm. sote- ja maakuntauudistuksen säästötavoitteeksi 3 mrd. euroa. Riskinä on, että rakenteellisille uudistuksille asetetut säästötavoitteet jäävät toteutumatta ja velkaantumisen kasvun estämiseksi joudutaan korottamaan veroja ja päättämään myös kuntia koskevista uusista menoleikkauksista.

Kuntataloutta heikentävinä yleisinä riskeinä ovat väestön ikääntymisestä aiheutuvat menopaineet, yleiseen talouskehitykseen liittyvä heikko verotulokehitys ja valtion uudet säästötoimenpiteet. Soten, koulutuksen ja valtion hallinnon rakenteelliset uudistukset ja menoleikkaukset merkitsevät palvelujen keskittymistä maakuntien keskuskaupunkeihin.

Vahinkoriskit

Kaupungin henkilöriskit, omaisuusriskit, toiminnan riskit ja ajoneuvojen riskit on vakuutettu kattavasti. Omavastuu all risks -omaisuusvakuutuksissa on pääsääntöisesti 20.000 euroa. Irtaimisto-, ajoneuvo-, keskeytys- ja vastuuvakuutuksissa omavastuu on määritelty vakuutuskohteittain riskit huomioiden (0-10.000 euroa).

Toiminnalliset riskit

Tiukasta henkilöstömitoituksesta johtuvat sijaisuusjärjestelyjen puutteet erityisesti erityisosaamista vaativissa työtehtävissä voivat aiheuttaa riskin tehtävien hoidon jatkuvuudessa, mikäli ao. viranhaltija on äkillisesti ja pitempään estynyt hoitamasta tehtäväänsä. Merkittävä riski tulevaisuudessa on ammattitaitoisen henkilökunnan yleinen saatavuus kunnallisen alan useisiin tehtäviin.

Tilinpäätösvuonna työtuomioistuin on käsitellyt työehtosopimuksen tulkintaa koskevaa asiaa, jossa Jokilaaksojen pelastuslaitoksen työntekijät ovat vaatineet varalla olosta aiheutuneita palkkasaatavia ja työnantajapuoli on kiistänyt vaatimukset. Riskin realisoituessa Ylivieskan kaupungin osuus palkkasaatavista olisi joitakin satojatuhansia euroja. Todennäköisyyttä pidetään kuitenkin vähäisenä, eikä asiasta ole tästä syystä tehty pakollista varauksia. Asian käsittely on kuitenkin edelleen kesken työtuomioistuimessa.

Toimitiloihin liittyy sisäilmariskejä, joiden realisoituminen aiheuttaa terveydellisiä ja taloudellisia vaikutuksia. Sisäilmaongelmiin puuttuminen on toisinaan hankalaa, kun oireilun syitä ei pystytä tieteellisesti todentamaan.

Sähköisen asioinnin ja verkkopalvelujen laajentuminen edistävät tuottavuutta ja helpottavat ja parantavat kuntalaisten asiointia. Samanaikaisesti palvelujen ja toiminnan riippuvuus tietotekniikasta kasvaa ja riskit mahdollisille toimintahäiriöille ja tietomurroille lisääntyvät. Panostuksia tietoturvallisuuteen ja tietotekniikan toimivuuteen joudutaan lisäämään.

Tietotekniikkaan liittyviä riskejä on pienennetty ulkoistamalla ICT-palveluiden tuottamista kuntien omistamille yhtiölle, jolla on yksittäistä kuntaa suuremmat resurssit palvelun tuottamiseen.

Taloudelliset riskit

Kaupungin toimintakykyä voivat heikentää talouden tasapainoon liittyvät riskit. Epätasapainoinen talous ja riittämättömät toimenpiteet voivat aiheuttaa odotettua voimakkaamman velkaantumisen. Tällöin rahoituskulujen kasvaessa jouduttaneen supistamaan ei-

lakisääteistä toimintaa. Tämän vuoksi onkin tärkeä, että kaupungin tulorahoitus saadaan palautettua riittävälle tasolle.

Rahoitusriskit

Kaupungin kokonaisvelkamäärä 31.12.2019 oli 109 milj. euroa. Euribor –korkoon sidottujen vaihtuvakorkoisten lainojen osuus oli noin 99,6 %, joihin liittyy markkinakorkojen nousuun liittyvä korkoriski. Taloussuunnitelman 2020-2023 investointiohjelman toteutuessa kaupungin velkamäärä nousee jo lähivuosien aikana yli 210 milj. euron, eikä ole näkyvissä, että lainamäärä kääntyisi merkittävään laskuun pitkälläkään ajanjaksolla. Lainakanta muutetaan pääosin lyhyt- ja pitkäaikaisiksi euribor –korkoon sidotuiksi vaihtuvakorkoisiksi lainoiksi, joita suojataan koronvaihtosopimuksella hyväksytyn suojauskäytännön mukaisesti.

Koko lainakannan painotettu keskikorko 31.12.2019 oli 0,21 %. Yhden prosenttiyksikön nousu lainojen keskikorossa merkitsee noin 1.000.000 euron nousua lainojen korkomennoissa, kun lainakanta on noin 100 milj. euroa.

Kaupungin vaihtuvakorkoista lainakantaa on suojattu vuodesta 2007 lähtien koronvaihtosopimuksilla. Noudatettu suojauskäytäntö on kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymä. Voimassa on kaupunginvaltuuston 112.12.2019 taloussuunnitelmassa 2018-2021 hyväksymä periaate:

”Rahoituslaskelman valtuustoon nähden ohjeellisesti sitovat perustelut:

Kaupungin ottamien korollisten velkakirja- ja kuntatodistuslainojen määrä on vuoden 2019 lopussa noin 91,3 milj. euroa ja suunnitelmakauden lopussa vuonna 2022 noin 117 milj. euroa. Lainoista noin 98 % on markkinakorkoon sidottuja lyhyt- tai pitkäaikaisia vaihtuvakorkoisia lainoja. Vuoden 2022 loppuun mennessä vaihtuvakorkoisten lainojen osuus on 100 %.

Koron nousuun liittyviltä riskeiltä on suojauduttu ja suojaudutaan pitkäaikaisille koronvaihtosopimuksilla. Vaihtuvakorkoisen lainakannan suojausaste pidetään keskimäärin 50-60 prosentissa. Suojausaste voi jonakin vuonna alittaa ja jonakin vuonna ylittää tavoitteen mukaisen suojausasteen.”

Voimassa on liitetiedoissa (liitetieto nro 41) kerrotut koronvaihtosopimukset. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty koko lainakannan suojaamistarkoituksessa. Markkinakorkojen taso ja kehitysennuste on muuttunut voimakkaasti vuosien 2007-2019 aikana. Finanssikriisin aikana 2008 lyhyet korot kävivät 5,5 prosentissa ja vuonna 2016 lyhyet korot painuivat negatiivisiksi, jossa ne edelleen ovat.

Muutokset kolmen tai kuuden kuukauden euribor -koroissa vaikuttavat koronvaihtosopimusten markkina-arvoihin ja negatiivisiin tai positiivisiin kassavirtoihin liitetiedoissa mainittuihin eräpäiviin saakka. Koronvaihtosopimuksista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi.

Lisäksi kaupungilla on tulevaisuudessa alkavat 23,18, 12 ja 20 milj. euron koronvaihtosopimukset, jotka tulevat voimaan vuosina 2020, 2022, 2024 ja 2026. Muutokset 20 ja 30 vuoden pitkäaikaisissa viitekoroissa vaikuttavat koronvaihtosopimusten markkina-arvoihin ja sopimusaikana muutokset kuuden kuukauden euribor-koroissa negatiivisiin tai

positiivisiin kassavirtoihin liitetiedoissa mainittuihin eräpäiviin saakka. Sopimukset ovat purkuoikeudellisia ja vaihtoehtona on myös koronvaihtosopimusten purkaminen markkinatilanteen muuttuessa. Koronvaihtosopimusten purkamisesta tai muokkaamisesta päätetään lyhyt- ja pitkäaikaisen markkinakorkotason kehityksen perusteella. Pitkäaikaisiin sopimuksiin sisältyy kymmenen vuoden välein tarkasteluun tuleva molemminpuolinen Break Clause (purkuehto) –lauseke, jonka käyttäminen on kuitenkin hyvin epätodennäköistä.

Pitkäaikaiset koronvaihtosopimukset liittyvät finanssikriisin aikaisiin koronvaihtosopimuksiin, jotka purettiin ja korvattiin pitkäaikaisella koronvaihtosopimuksella, kun finanssikriisin lauettua markkinakorot laskivat voimakkaasti ja sopimusten korkovirtoja jaettiin pitemmälle ajanjaksolle.

Koronvaihtosopimusten hallinta vaatii jatkuvaa seurantaa ja tarvittaessa nopeaa reagointia esim. sopimusten purkamistilanteissa.

Koronvaihtosopimusten kirjanpidollisesta käsittelystä antaa ohjeita ja lausuntoja Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto. Vuoden 2019 kuntien tilinpäätöksessä koronvaihtosopimuksia käsitellään aikaisemman vakiintuneen käytännön mukaisesti taseen ulkopuolissa järjestelyissä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskeihin ja toiminnan keskeytysriskeihin on varauduttu vakuuttamalla. Vakuutukset kattavat kiinteän ja irtaimen omaisuuden.

Vahinkoriskien hallinnassa on käytetty apuna vakuutusmeklaria. Vakuutukset on kilpailutettu 2017 ja ne tarkastetaan vuosittain.

1.10 Ympäristöasiat

Ylivieskan kaupungilla ei ole tällä hetkellä sellaisia avoimia ympäristöasioita tai -riskejä, joilla olisi olennaista vaikutusta kunnan taloudelliseen tulokseen tai asemaan tai toiminnan kehitykseen.

Kalajoki sivu-uomineen on Ylivieskan kaupungin oleellisin ympäristötekijä. Kaupungin alueella ei ole sellaisia pohjavesialueita, joilla voitaisiin turvata asukkaiden ja yritysten vedentarvetta laajemmin. Kuntien omistama Vesikolmio Oy tuottaa tukkuvesiyhtiönä kaupungin tarvitseman korkealaatuisen pohjaveden. Yhtiö vastaa myös jätevesien siirtämisestä ja puhdistamisesta. Ylivieskan jätevedet johdetaan vuoden 2018 syksystä alkaen juuri valmistuneeseen Kalajokilaakson keskuspuhdistamoon Kalajoelle. Samalla Kalajoesta poistui Ylivieskan ja Sievin taajamien tuottama jätevesikuormitus.

Kaupunki hallinnoi vuonna 2019 useita ympäristöhankkeita, joiden tavoitteena oli paitsi vesistön tilan parantaminen, myös ilmastomuutoksen haitallisten vaikutusten vähentäminen ja niihin sopeutuminen. Ylivieskan ja Alavieskan taajamien välillä sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä tulvariskialue.

Kaavoituksessa kiinnitetään erityistä huomiota hulevesien ja happamien maiden hallintaan.

1.11 Muut ei-taloudelliset asiat.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on vahva kaupungin toimintaa ohjaava periaate. Toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä.

Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei ole tunnistettu korrup-tioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

1.12 Kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut on määritelty hallinto- ja johtosäännöissä hallitukselle, esimiehille ja henkilöstölle. Vastuualueiden ydin- ja tukitoimintojen toimintaprosessit on suunniteltu ja ohjeistettu niin, että sisäinen valvonta toteutuu pääsääntöisesti niissä käytänteissä, joilla johdetaan, suunnitellaan ja ohjataan Ylivieskan kaupungin toimintaa. Näin on varmistettu toiminnan taloudellisuudesta ja tuloksellisuudesta sekä siitä, että kaupunki toimii voimassaolevan lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaisesti.

Toiminnassa ja päätöksenteossa tiedostetaan erilaisia toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä. Tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet ovat velvollisia johtamaan, suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi ja riskien hallitsemiseksi toiminnan luonteen mukaisesti. Toiminnan ja talouden seurannan ja arvioinnin perusteella heidän tulee myös reagoida merkittäviin riskeihin ja poikkeamiin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä vastaa osaltaan kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta voi tuottaa kuitenkin vain kohtuullisen varmuuden yllä mainittujen sisäisen valvonnan tavoitteiden saavuttamisesta ja erilaisten riskien hallinnasta.

Hallintosäännössä on määräykset sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Hallintosäännön 92 §:n mukaisesti toimielimen on sisällytettävä vuosittain toimintakertomukseensa arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä keskeisistä johtopäätöksistä kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan selontekoa varten.

Sisäisen valvonnan arviointi

Kaupungin toimielimet on ohjeistettu arvioimaan hallituksen sisäisen valvonnan selonteon perustaksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta ja riittävyyttä. Arviointikriteereinä ovat soveltuvien osin olleet kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikehikot. Arviointi kohdistui seuraaviin sisäisen valvonnan osa-alueisiin:

- Johtamisen ja hallinnon järjestäminen
- Toiminnan suunnittelu ja tavoitteiden asettaminen
- Riskienhallinta ja valvontatoimet
- Informaatio ja kommunikaatio
- Talouden ja toiminnan toteutumisen seuranta

Arviointi kohdistui myös olennaisiin riskeihin, niiden hallinnan menettelyihin ja toiminnan kehittämismahdollisuuksiin. Arviointi tehtiin seuraavien riskien osalta:

- Sopimusriskit

- Tietohallintariskit
- Talousriskit (ml. hankinnat)
- Henkilöriskit

Toimialat ovat edellisvuosia paremmin arvioineet oman toimintansa sisäisen valvonnan toimivuutta ja erityisesti riskienhallinnan toimivuutta ja tarvittavia muutoksia.

Kaupunginhallitus esittää toimialojen arviointien perusteella sekä omana arvionaan seuraavat kehittämistarpeet ja toimenpiteet.

Keskeiset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisaalueet

1. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvaaminen ja toimintamallien saaminen osaksi jokapäiväistä johtamista ja esimiestyötä
2. Talousarviotavoitteiden asettamisen, seurannan ja reagointimenettelyiden täsmentäminen myös konserninäkökulmasta
3. Kaupungin palvelutarpeen kasvun edellyttämien investointien riittävän pitkäjänteinen ennakointi ja toteutus sekä toiminnan että talouden näkökulmasta
4. Kiinteistöhallinnan systematisoinnin jatkaminen

Suunnitellut taloussuunnittelukauden kehittämistoimet

1. Hallintosäätöön perustuvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapohjeiden ja raportointimallien laatiminen ja täsmentäminen. Menettelyjen integrointi johtamiseen ja toiminnanohjaukseen.
2. Tilinpäätösinformaation parantaminen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.
3. Kaupungin ydintoimintaan liittyvän pitkän tähtäimen investointistrategian ja investointisuunnitelman ajan tasalla pitäminen
4. Konserniohjauksen tehostaminen ja tiedon kulun edelleen parantaminen

Selvitys sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Kaupungilla ei ole omaa erillistä sisäisen tarkastuksen henkilöstöä, vaan sisäistä tarkastusta tehdään oman työtehtävän ohessa.

Hallituksen kannanotto sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 26.1.2010 johtamis- ja hallintojärjestelmään perustuvan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen.

Vuonna 2011 toteutettiin Ylivieskan kaupunkikonsernin riskienhallinnan kehittämishanke, johon sisältyi tärkeimpien riskien kartoitus ja päivitettävä toimenpideluettelo (riskikortit) riskien torjumiseksi vastuuhenkilöineen ja aikatauluineen. Tehty kehittämishanke antaa hyvän perustan riskien tunnistamiseen, arviointiin ja jatkuvaan hallintaan. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivittäminen on valmistelussa.

Uudessa hallintosäännöissä määrätään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksesta ja tehtävistä, vastuista ja järjestämisestä. Hallintosäännöllä on määrätty toimieliimien ja viranhaltijoiden ratkaisovalta ja hankintavaltuudet.

Vuosien 2015-2016 aikana on saatettiin kaikkien hallintokuntien säännölliseen käyttöön sähköinen sopimushallintajärjestelmä, joka mm. hälyttää päättyvistä tai tarkistuksia vaativista sopimuksista. Laskujen käsittelyssä on sähköinen kierrätysjärjestelmä, jossa laskun asiataarkastajana ja hyväksyjänä ei voi olla sama henkilö. Talousarvion seurantaraportointi on järjestetty jatkuvaksi ja ajantasaiseksi.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

Hallintosäännön edellyttämiä sisäisen valvonnan asianmukaisuuden ja riittävyyden arvioita suoritetaan, mutta ne eivät ole vielä kaikilta osin ja kaikkien hallintokuntien osalta systemaattisia ja edellyttävät käytännön toimintamallien kehittämistä.

1.13 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Ylivieskan tase oli edellisen tilinpäätöksen aikaan alijäämäinen.

Vuoden 2019 talousarviota laadittaessa päätettiin yksilöidyistä toimenpiteistä talouden tasapainottamiseen, joita olivat maa- ja metsäomaisuuden, rakennusten ja osakkeiden tehostettu myynti, eläköitymisen hyödyntäminen ja tarvittaessa veroprosentin korottaminen 2020-2021. Tavoitteista toteutettiin maa- ja metsäomaisuuden sekä rakennusten myyntiä, eläköitymistä yhteydessä on tehtävän täyttämistä arvioitu. Lisäksi loppuvuodesta 2019 hyväksyttiin uusi tuottavuusohjelma, jonka vaikutukset ovat noin miljoonaa euroa per vuosi. Tasapainon toteutumisen kannalta veroprosentin nosto on keskeisin ja vaikuttavin keino.

1.14 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 §:n mukaan, kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että tilikauden 1.1.-31.12.2019 tuloksesta -5 773 151,33 euroa ja pelastuslaitoksen poistoeron vähennyksen 398 203,69 euron kirjauksen jälkeen muodostuva vuoden 2019 alijäämä -5 374 947,64 euroa kirjaetaan omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämä tilille.

1.15 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Toimintakertomuksessa esitettävä tuloslaskelma, josta tunnusluvut lasketaan, sisältää **vain ulkoiset tuotot ja kulut**.

TULOSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT

YLIVIESKAN KAUPUNKI	2019 1000 €	2018 1000 €
Toimintatuotot	39 524	37 953
Toimintakulut	-132 424	-126 411
Toimintakate	-92 900	-88 458
Verotulot	55 039	53 664
Valtionosuudet	37 998	35 920
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	208	148
Muut rahoitustuotot	122	102
Korkokulut	-393	-414
Muut rahoituskulut	-2	-6
Vuosikate	73	956
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 773	-5 065
Arvonalentumiset	-73	-3 399
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	-5 773	-7 677
Poistoeron lisäys (–) tai vähennys (+)	398	399
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 375	-7 278

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	29,3 %	30,0 %
Vuosikate / Poistot, %	1,3	18,3
Vuosikate, €/asukas	5	63
Asukasmäärä	15 258	15 216

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen (=verotulot ja valtionosuudet) osuuden toiminnan kuluista.

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

$$\text{Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista} \\ = 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Vuosikatteen tulisi olla vähintään poistojen suuruinen. Tunnusluku lasketaan seuraavasti:

$$\text{Vuosikate prosenttia poistoista:} \\ = 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalennukset}$$

Tunnusluvun arvon ollessa 100 % tulorahoitus on riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista nettoinvestointien tasoa. Investointitaso on usein poistoja huomattavasti suurempi, jolloin investointeja joudutaan rahoittamaan myös lainarahoituksella. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Jos vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Negatiivinen vuosikate merkitsee sitä, että investointien lisäksi toiminta- ja korkomenoja joudutaan kattamaan lainarahoituksella. Useamman vuoden negatiivinen vuosikate merkitsee talouden vakavaa kriisitilannetta ja velkaantumisen voimakasta kasvua.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen vaikuttavia eriä ovat lisäksi satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

Tilikauden yli-/alijäämä. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

Kunnilla on kuntalakiin perustuva alijäämän kattamisvelvollisuus, joten ylijäämä käytetään aina ensin taseen alijäämän kattamiseen.

1.16 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta sekä rahoituksen rahavirta.

Näiden kolmen rahavirran nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA	2019 <i>1000 €</i>	2018 <i>1000 €</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7	956
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-759	-383
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-20 156	-13 084
Rahoitusosuudet investointimenoihin	284	40
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	1 072	552
Toiminnan ja investointien rahavirta	-19 487	-11 919
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-3	0
Antolainasaamisten vähennykset	753	38
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	1 440
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 101	-4 222
Lyhytaikaisten lainojen muutos	31 000	13 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	225	1 539
Rahoituksen rahavirta	23 877	11 784
Rahavarojen muutos	4 390	-125
Rahavarat 31.12., 1 000 €	6 196	1 806
Rahavarat 1.1., 1 000 €	1 806	1 931

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-50 636 113	-33 196 460
Investointien tulorahoitus, %	0,4	7,3
Laskennallinen lainanhoitokate	0,03	0,13
Kassan riittävyys, pv	14,3	4,7
Asukasmäärä	15 258	15 216

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %:

$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate:

$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkä- ja lyhytaikaiset lainat.

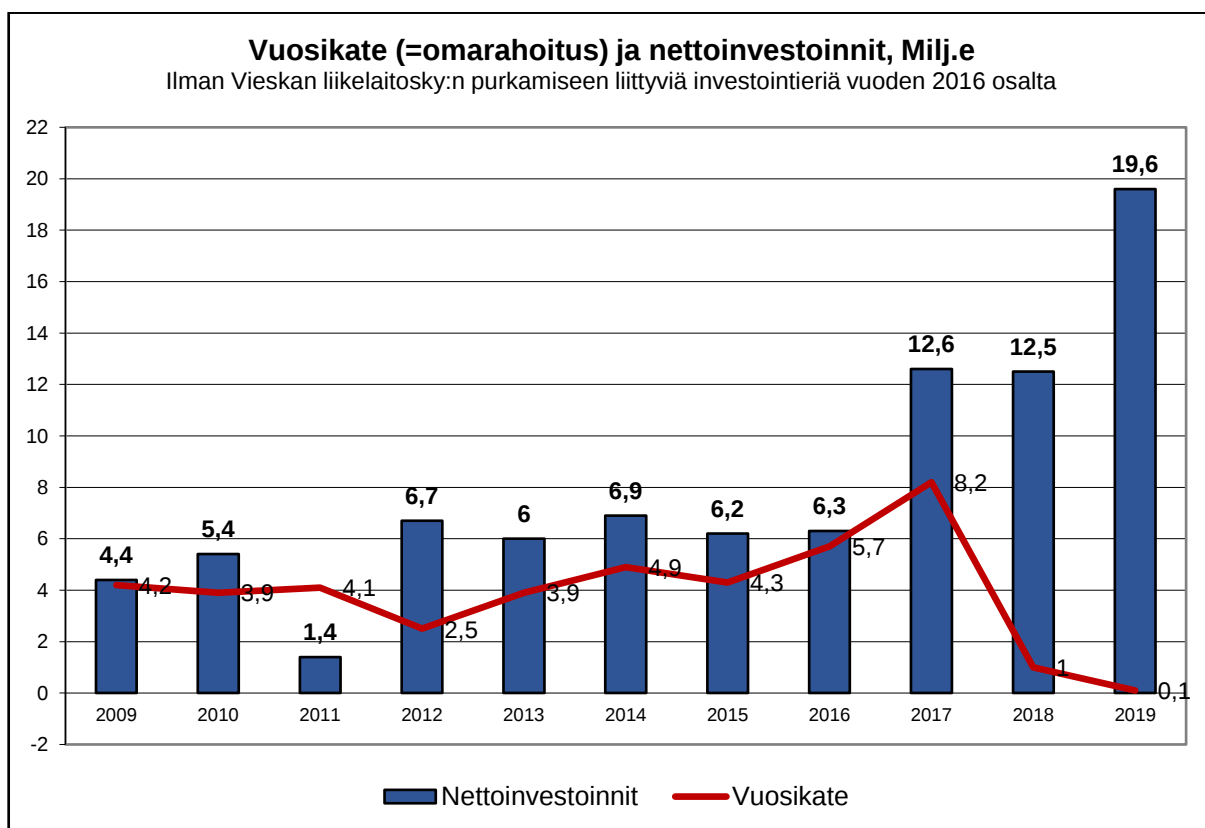
Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv):

$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa tilanteen 31.12. rahavaroilla.

Vuosikatteen (=omarahoitus) riittävyys nettoinvestointeihin vuosina 2001-2019:

Vuosikate ei ole riittänyt kattamaan nettoinvestointeja vuosina 2001-2019, lukuun ottamatta vuotta 2011. Seurauksena on ollut velkamäärän voimakas kasvu. Nettoinvestoinnit tarkoittaa investointimenoja, joista on vähennetty investointien rahoitusosuudet ja tasearvon mukaiset investointien myyntitulot. Myyntivoitot ovat mukana vuosikatteessa.

1.17 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Taseessa kunnan varat esitetään siten, että edetään vaikeimmin rahaksi vaihdettavista käyttöomaisuuseristä jo likvideinä varoina oleviin eriin. Vastavalla tavalla esitetään taseen vastattavaa puolen erät edeten sidotuimmista oman pääoman eristä ensin maksettaviin lyhytaikaisen vieraan pääoman eriin.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2019 1000 e	2018 1000 e
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	4 278	31
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	17 009	15 857
2. Rakennukset	54 018	52 112
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 599	16 886
4. Koneet ja kalusto	1 872	2 382
5. Muut aineelliset hyödykkeet	139	139
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	14 664	7 691
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	14 700	11 770
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot	0	0
2. Muut toimeksiantojen varat	7	3
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet	65	71
2. Ennakkomaksut	0	0
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	0	0
2. Lainasaamiset	6	16
3. Muut saamiset	0	0
4. Siirtosaamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	2 742	2 673
2. Lainasaamiset	7	749
3. Muut saamiset	1 439	1 494
4. Siirtosaamiset	1 121	1 072
III Rahat ja pankkisaamiset	6 196	1 806
VASTAAVAA YHTEENSÄ	135 863	114 752

VASTATTAVAA	2019 <i>1000 e</i>	2018 <i>1000 e</i>
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	18 553	18 553
II Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-5 487	1 092
III Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 375	-7 278
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 534	1 932
C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Valtion toimeksiannot	0	0
2. Muut toimeksiantojen pääomat	21	17
D VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 582	4 044
2. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
3. Muut velat	1 969	1 857
4. Siirtovelat	0	0
II Lyhytaikainen		
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 462	5 101
2. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
3. Kuntatodistusslainat	105 000	74 000
4. Saadut ennakot	47	49
5. Ostovelat	4 146	5 228
6. Muut velat	2 254	1 930
7. Siirtovelat	9 158	8 226
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	135 863	114 752

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	6,8 %	12,5 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	95,5 %	78,7 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	-10 862	-6 186
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-712	-407
Lainakanta 31.12., 1000€	109 044	83 146
Lainakanta 31.12., €/asukas	7174	5465
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	114 945	90 486
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 533	5 947
Lainasaamiset, 1000€	3 433	1 186
Asukasmäärä	15 258	15 216

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %:

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötulosta tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetieto-ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt yli-/alijäämä

$$= \text{Edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{Tilikauden yli-/alijäämä}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut korottomat velat})$$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat €/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla lainakanta tilinpäätösvuoden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

=Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.18 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot lasketaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

Tilinpäätöksen 2019 kokonaismenot ja -tulot:

KAUPUNGIN KOKONAISTULOT JA -MENOT V. 2019

TULOT	1000 e	%	MENOT	1000 e	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	39 524	23,9	Toimintakulut	132 937	82,0
Verotulot	55 039	33,3	-Valmistus omaan käyttöön	513	0,3
Valtionosuudet	37 998	23,0	Korkokulut	393	0,2
Korkotuotot	208	0,1	Muut rahoituskulut	2	0,0
Muut rahoitustuotot	122	0,1	Satunnaiset kulut	0	0,0
Satunnaiset tuotot	0	0,0	Tulorahoituksen korjauserät	0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-759	-0,5			
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet					
investointimenoihin	284	0,2	Käyttöomaisuusinvestoinnit	20 156	12,4
Käyttöomais.myyntitulot	1 072	0,6	Rahoitustoiminta		
Rahoitustoiminta			Antolainasaam.lisäykset	3 000	1,9
Antolainasaamisten			Pitkäaikaisten lainojen		
vähennykset	752	0,5	vähennys	5 101	3,1
Pitkäaik.lainojen lisäys	0	0,0	Lyhytaik.lainojen vähennys	0	0,0
Lyhytaik.lainojen lisäys	31 000	18,8	Oman pääoman vähennykset	0	0,0
Oman pääoman lisäykset	0	0,0			
Kokonaistulot yhteensä	165 240	100,0	Kokonaismenot yhteensä	162 102	100,0

2 Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Emoyhteisö	
Ylivieskan kaupunki	
Tytäryhteisöt	Omistusosuus
Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy	100,00 %
Ylivieskan Teknologiakylä YTEK Oy	100,00 %
Ylivieskan Teollisuuskiinteistöt Oy	100,00 %
Vieskan Teollisuustalo Oy	62,54 %
Huhmarkallio Oy (ei liiketoimintaa v. 2019)	100,00 %
Kiinteistö Oy Jussisato	100,00 %
Asunto Oy Raudassato	100,00 %
Asunto Oy Ylivieskan Koivulehto	100,00 %
Asunto Oy Ylivieskan Koivukallionsato	70,37 %
Kuntayhtymät	
Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	41,72 %
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä	16,96 %
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky	1,42 %
Pohjois-Pohjanmaan liitto	3,61 %
Osakkuusyhteisöt	
Jokilaaksojen Ravikeskus Oy	31,52 %
Jokilaaksojen Eläinklinikka Oy	48,72 %
Vesikolmio Oy	27,35 %
Kiinteistö Oy Ylivieskan Vesitalo	33,33 %
Kuntien Hetapalvelut Oy	39,30 %

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty 8 kpl tytäryhteisöjä ja 4 kpl kuntayhtymiä. Konsernitilinpäätöksessä on lisäksi yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

2.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen 13.5.2019.

Valtuusto päättää kaupungin omistajapoliittisista linjauksista, jotka on tarkoitettu ohjeeksi kaupungin luottamushenkilöille ja henkilöstölle ja tytär- ja osakkuusyhteisöille tulevien yksittäisten päätösten pohjaksi. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista päättää valtuusto.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on

- nimetä edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin
- antaa tarvittaessa lisäohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kaupunkia edustaville henkilöille kaupungin kannasta käsiteltäviin asioihin
- seurata kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tehdä tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- antaa valtuustolle selvitys tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupunkikonsernia ja seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa hallitukselle.

Tärkeimpien tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle kaksi kertaa vuodessa, tilanteista 30.6. ja 31.12. Tytäryhteisöt ovat velvollisia antamaan kaupungille sen pyytämät tiedot ja selvitykset.

Tytäryhteisöt järjestävät kirjanpidon yhtenäisesti siten, että tilinpäätöksistä voidaan laatia kaupungin konsernitilinpäätös siitä erikseen annettujen ohjeiden mukaisesti.

Tytäryhteisöille on vuoden 2019 talousarviossa asetettu toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita tehtäväalueella Kaupunginhallitus/Elinkeinopalvelut, jossa selvitys tavoitteiden toteutumisesta on myös esitetty.

2.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat vuonna 2019

Ylivieskan Teollisuuskiinteistöt Oy käynnisti keskuskeittiön rakentamisen keväällä 2019 ja keittiö valmistui tilikauden jälkeen tammikuussa 2020. Kaupunki on vuokrannut rakennuksen yhtiöltä omaan käyttöönsä. Kaupunginvaltuusto päätti 25.2.2019 myöntää enintään 3.500.000 euron lainan yhtiölle rakentamishankkeeseen, jota nostettiin tilikauden aikana 3.000.000 euroa.

KOY Jussisaton vähemmistöosakas Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK) myi osuutensa (15,71 %) kaupungille 22.000 euron kauppahinnalla 25.6.2019. Kaupunki myi 19.12.2019 edelleen koko KOY Jussisaton sekä As. Ylivieskan Koivulehdon osakekannan tytäryhtiölleen Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy:lle. Omistus siirtyi kuitenkin vasta tilikauden jälkeen, 1.1.2020.

Ylivieskan Linja-autoasemakiinteistö Oy:n osakekanta (35,11 %:n omistusosuus) myytiin Viihdeasema Oy:lle 31.600 euron kauppahinnalla 18.12.2019.

Kaupungin 6,37 %:n osuudella omistama Keski-Pohjanmaan Komposti Oy:n toiminta purkautui 31.12.2019 ja purkautumisen yhteydessä jouduttiin tekemään 32.007 euron alaskirjaus.

2.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupungin konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja sekä muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset.

Konsernivalvonta on järjestetty antamalla ohjeistusta kunnan edustajille tytäryhteisöissä ja kuntayhtymissä, kuulemalla tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien johtoa sekä seuraamalla tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien talouden tilannetta välitilinpäätöstietojen 30.6. ja tilinpäätöstietojen 31.12. perusteella. Konsernivalvontaa kehitetään konserniohjeen mukaisesti.

2.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Ylivieskan kaupunkikonsernin taloudellinen osalta kehitys kulkee pitkälti emokaupungin kehityksen mukaisesti, koska tytäryhteisöjen osuus on vähäinen. Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy:lle myydyt KOY Jussisato ja As.Oy Ylivieskan Koivulehto tultaneen yhdistetään Vuokra-asunnot Oy:hyn. Ylivieskan Teollisuuskiinteistöt Oy:n ja Ylivieskan Teknologia kylä YTEK Oy:n jakamista selvitetään tulevaisuudessa.

Konsernin lainakanta tulee lisääntymään tulevaisuudessa erityisesti Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtaisan Oulun Yliopistollisen sairaalan uudisrakennuksen rahoituksen vuoksi.

2.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut esitetään seuraavilla sivuilla. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot on esitetty kaupungin liitetietojen yhteydessä.

KONSERNITULOSLASKELMA

	2019 1000 €	2018 1000 €
Toimintatuotot	86 028	83 119
Toimintakulut	-181 163	-173 989
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-77	15
Toimintakate	-95 212	-90 855
Verotulot	54 796	53 415
Valtionosuudet	42 871	40 957
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	193	147
Muut rahoitustuotot	216	192
Korkokulut	-489	-500
Muut rahoituskulut	-38	-45
Vuosikate	2 357	3 310
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 827	-7 139
Omistuksen eliminointi erot	-16	-0
Arvonalentumiset	-178	-3 399
Satunnaiset erät	0	267
Tilikauden tulos	-5 663	-6 961
Tilinpäätössiirrot	-16	-2
Tilikauden verot	-19	-27
Laskennalliset verot	5	1
Vähemmistöosuudet	12	-3
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 648	-6 992

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	47,5	47,8
Vuosikate / Poistot, %	30,1 %	29,7 %
Vuosikate, €/asukas	154	218
Asukasmäärä	15 258	15 216

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2019 1000 €	2018 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 357	3 310
Satunnaiset erät	0	267
Tilikauden verot	-19	-27
Tulorahoituksen korjauserät	-773	-394
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-24 994	-14 843
Rahoitusosuudet investointimenoihin	304	49
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	1 103	998
Toiminnan ja investointien rahavirta	-22 021	-10 640
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1	-3
Antolainasaamisten vähennykset	0	1
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 264	1993
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 328	-5 621
Lyhytaikaisten lainojen muutos	30 996	12 998
Oman pääoman muutokset	61	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 305	621
Rahoituksen rahavirta	26 297	4 262
Rahavarojen muutos	4 277	-650
Rahavarat 31.12., 1 000 €	13 202	8 925
Rahavarat 1.1., 1 000 €	8 925	9 575

KONSERNIRAHOTUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-47 204	-25 910
Investointien tulorahoitus, %	10,0 %	22,4 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,2	0,3
Kassan riittävyys, pv	22,5	16,7

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2019 <i>1000 e</i>	2018 <i>1000 e</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	256	285
Muut pitkävaikutteiset menot	4 347	85
Ennakkomaksut	45	53
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	18 865	17 368
Rakennukset	77 082	73 996
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 887	17 194
Koneet ja kalusto	4 077	4 207
Muut aineelliset hyödykkeet	268	294
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	15 931	8 132
Sijoitukset		
Tytäryhteisöosakkeet	0	0
Osakkuusyhteisöosuudet	2 305	2 444
Osakkeet ja osuudet	1 468	1 551
Muut lainasaamiset	2	2
Muut saamiset	12	10
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	751	490
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	449	464
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	143	34
Lyhytaikaiset saamiset	9 389	9 506
Rahoitusarvopaperit	107	102
Rahat ja pankkisaamiset	13 095	8 823
VASTAAVAA YHTEENSÄ	166 479	145 041

VASTATTAVAA	2019 <i>1000 e</i>	2018 <i>1000 e</i>
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	18 553	18 553
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	2	2
Muut omat rahastot	710	712
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 308	12 592
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 648	-6 992
VÄHEMMISTÖOSUUDET	87	121
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	450	516
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	613	613
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	11 810	13 153
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	1 974	1 857
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	107 393	80 376
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	23 814	23 538
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	166 479	145 041

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	12,0 %	17,2 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	78,7 %	67,0 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000€	660	5 599
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	43	368
Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	119 203	93 459
Konsernin lainat, €/asukas	7 813	6 142
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	124 181	101 626
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	8270	6679
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	14	23
Asukasmäärä	15 258	15 216

3 Talousarvion toteutuminen

3.1 Käyttötalouden toteutumisvertailu

Toimielin:	10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA
-------------------	---------------------------------

Tehtävä:	100 Vaalit
-----------------	-------------------

PALVELUAJATUS

Kuntavaalien, valtiollisten vaalien ja europarlamenttivaalien toimittaminen.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Huhtikuussa 2019 järjestettiin eduskuntavaalit.

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Äänestysalueet	2	2	2	2
Äänioikeutettuja	11352	ei vaaleja	11520	11685

TALOUS

VAALIT	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	47 400	0	47 400	49 599	-2 199	104,6
Toimintamenot	-63 100	0	-63 100	-64 902	1 802	102,9
Toimintakate	-15 700	0	-15 700	-15 303	-397	97,5

Toimielin:	11 TARKASTUSLAUTAKUNTA
-------------------	-------------------------------

Tehtävä:	110 Tarkastustoiminta
-----------------	------------------------------

PALVELUAJATUS

Kuntalain mukaisesti kaupungin ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja JHTT-tilin-tarkastaja. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös arvioida kaupungin toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta sekä resurssien käytön tehokkuutta.

Varsinainen tilintarkastus on JHTT-tilintarkastajan tehtävänä. Valtuusto on valinnut vuosien 2018–2021 tilintarkastajaksi JHTT-yhteisö Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy:n.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2019

Toiminnalliset tavoitteet talousarviossa	Toteutuminen 31.12.2019
Toteutetaan hallinnon ja talouden tarkastus tehokkaasti ja luotettavasti, jolla varmistetaan kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja taloudenpidon laillisuus, tuloksellisuus ja tarkoituksenmukaisuus, sisäisen valvonnan toimivuus ja kirjanpidon ja tilinpäätöksen sekä muun laskentatoimen oikeellisuus ja riittävyys.	Tarkastuslautakunta on tarkastussuunnitelman mukaisesti seurannut kaupungin hallintokuntien ja konserniyhteisöjen toimintaa kuulemalla vastuuviranhaltijoita, luottamushenkilöitä ja tekemällä tarkastuskäyntejä.

TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Tarkastuspäiviä:				
Jhtt-tarkastaja+ tarkastuslautakunnan kokoukset	20+14	20+16	20+14	14+15

TALOUS

TARKASTUSTOIMINTA	Alkuuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintamenot	-49 900	0	-49 900	-49 154	-746	98,5
Toimintakate	-49 900	0	-49 900	-49 154	-746	98,5

Toimielin:	20 KAUPUNGINHALLITUS
Tehtävä:	120 Yleishallinto

PALVELUAJATUS

Kaupunginvaltuusto ylimpänä päätöksentekaelimenä päättää kaupungin strategiasta, palvelutasosta ja toiminnan keskeisistä tavoitteista ja osoittaa tavoitteiden toteuttamiseen tarvittavat resurssit. Kaupunginvaltuusto on Ylivieska-konsernin ylin valvoja.

Kaupunginhallitus huolehtii kokonaisuutena kaupungin hallinnosta, palveluista, toiminnoista, organisaatiosta ja taloudesta. Kaupunginhallitus vastaa myös paikallisesta ja alueellisesta yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä edistää Ylivieskan vetovoimaisuutta ja elinkeinoelämän myönteistä kehittymistä. Kaupunginhallitus ohjaa ja johtaa Ylivieska-konsernia.

Kaupunginhallituksen alaisena tulosalueina toimivat hallintopalvelut sekä talous- ja ICT-palvelut tuottavat tukipalveluja muille toimialoille ja vastaa sisäisestä ja ulkoisesta laskentatoimesta ja tietohallinnosta sekä huolehtii osaltaan kaupungin tiedotus-, neuvonta- ja asiakaspalvelutehtävistä. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluntuottajana toimii Kuntien Hetapalvelut Oy ja ICT-palveluiden osalta Joki ICT Oy.

Hallintopalveluiden sitovuustason toimintamenoihin kuuluu myös mm. kaupungin verotuskustannusosuuden, yhteistoimintaosuudet (Pohjois-Pohjanmaan liitto, Ylivieskan Seutukuntayhdistys, Kerttu Saalasti säätiö, Suomen Kuntaliitto ja Kunnallinen työmarkkinalaitos), jäsenmaksut ja yhteisöjen avustamisen sekä maaseutuelinkeinojen kehittämisen avustaminen.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Kaupunginvaltuusto päätti 25.2.2019 Jokirannan (nimeksi myöhemmin Kaisaniemen) koulun ja Taanilan koulun kouluhankkeiden hankinnasta. Elinkaarihankkeena rakennetaan Taanilan alueelle noin 400 oppilaan yhtenäiskoulu ja Jokirannan koulun uusi Kaisaniemen 500 oppilaan koulu.

Hallintojohtajan virka oli hallintojohtaja Maritta Piilin eläköitymisen johdosta haettavana ja uudeksi hallintojohtajaksi valittiin 28.10.2018 Toni Saranpää. Uusi hallintojohtaja aloitti tehtävässä tilikauden jälkeen tammikuussa 2020.

Uusi kaupunkistrategia hyväksyttiin valtuustossa helmikuussa 2019.

Kaupunginhallitus hyväksyi uusitun konserniohjeen 6.5.2019.

Talouden tuottavuusohjelma 2023 hyväksyttiin valtuustossa 23.10.2019.

Ylivieskan kaupunki järjesti henkilöstölleen työhyvinvointikyselyn 20.11.2019 - 09.12.2019. Kysely toteutettiin sähköisesti Kevan kyselypalvelun avulla. Kysely toimitettiin 679 henkilölle ja siihen vastasi 264 henkilöä. Vastausprosentti oli 38,9 %.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2019

ASIAKASNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Kuntalaisten mahdollisuus sähköiseen asiointiin lisääntyy	Sähköisten asiointipalveluiden laajentaminen	Ei toteutunut. Toteutetaan uusien kotisivujen valmistumisen jälkeen.
Kaupungin viestintä on ajantasaista ja kattavaa eri viestintämuodoissa.	Kotisivujen uudistaminen Sosiaalisen median käytön lisääminen ja monikanavaisuuden hyödyntäminen Viestintästrategian tekeminen uuden kaupunkistrategian tueksi	Kotisivujen uudistamista valmistettiin. Hankinta toteutuu 2020. Toteutui. Sosiaalista mediaa käytettiin aiempaa laajemmin. Valmistelu aloitettiin 2020.
Ylivieskan tunnettavuuden lisääntyminen	Aktiivinen markkinointi	Toteutui.

TALOUSNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Tehokkaasti tuotetut yleishallinnon palvelut.	Tehokas palvelutuotanto	Toteutui. Kuntamaisema -vertailun mukaan Ylivieskan keskushallinnon kulut olivat verrokkiryhmään alimpia

PROSESSIT JA RAKENTEET NÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Asiakirjatietojen hallinta	Tiedonohjausjärjestelmän käyttöönoton suunnittelu	Toteutui. Valmistelu käynnissä.
Tietoturvallisuuden lisääminen	Henkilöstön tietoisuuden lisääminen ja toimintatapojen kehittäminen	Toteutui osittain. Työ kesken.
Toimiva sisäinen valvonta ja riskienhallinta.	Sisäinen valvonta sisäistetty koko organisaatiossa. Sopimushallintajärjestelmän hyödyntäminen.	Toteutui pääosin.
Kaupunkiorganisaation uudistaminen vastaamaan muuttuvaa toimintaympäristöä	Vuoden 2019 aikana aloitetaan selvittäminen muutostarpeista	Valmistelussa.

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Henkilöstön työhyvinvointi.	Toimiva työterveyshuolto ja TYKY-toiminta	Toteutui.
Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Toimiva johtamisjärjestelmä Henkilöstön perehdyttäminen	Toteutui työhyvinvointikyselyn perusteella. Työhyvinvointikyselyn perusteella toteutui noin 75 %:n mielestä

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Kaupungin henkilöstön sairauspoissaolot, päivinä	13.105	14 152	13.000	17.378
Avustettavat yhteisöt	9	9	9	9
Avustettavat kyläyhdistykset	8	8	8	8
<u>Henkilöstö</u>				
- keskusvirasto	8	13	10	10
- ICT-palvelut	3	1	1	1
- talous- ja velkaneuvonta	2	2	-	-
- työllistämiprojektit (ohjaajat, työnjohto)	4	4	4,5	5

TALOUS

YLEISHALLINTO	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	4 767 206	0	4 767 206	4 751 150	16 056	99,7
Toimintamenot	-3 486 999	0	-3 486 999	-3 383 037	-103 962	97
Toimintakate	1 280 207	0	1 280 207	1 368 114	-87 907	106,9

Toimielin:	20 KAUPUNGINHALLITUS
Tehtävä:	130 Elinkeinopalvelut

PALVELUAJATUS

Ylivieskan kaupunki ostaa elinkeino- ja kehittämispalvelut sekä asiantuntijapalvelut tytäryhtiöltään Ylivieskan Teknologia kylä YTEK Oy:ltä.

YTEK Oy hallinnoi yritystoimintaa edistäviä kehittämishankkeita ja tukee korkeaan osaamiseen perustuvan yritystoiminnan kehittämistä yhteistyöverkostojen kautta.

Elinkeinopalveluiden sitovuustaso sisältää myös maaseutupalveluiden kustannukset. Ylivieska kuuluu Nivalan alueelliseen maaseutulautakuntaan, joka on viiden kunnan yhteinen lautakunta, jossa on jäseniä yhteensä viisi. Kärämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kunnista kustakin 1 ja Nivalan kunnasta 2. Lautakunta on muodostettu kuntien välisellä yhteisellä sopimuksella. Se hoitaa alueen lakisääteiset maaseutuhallinnon tehtävät sekä muita maaseudun ja maatalouden kehittämistehtäviä. Pääasiallisin tehtävä on hoitaa viljelijöiden EU- ja kansallisten maataloustukien hakemisen järjestäminen, hakemusten käsittely ja maksatustehtävät annettuja säädöksiä ja ohjeita noudattaen. Toiminta hoidetaan lähipalveluina siten, että jokaisessa kunnassa on maaseutupalvelujen toimipiste.

Maaseutupalvelut tehtävänä on kylien kehittämisrahan ja 4H -yhdistyksen avustuksen sekä maaseudun kehittämisrahan ohjaus ja hallinnointi.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Tavoitteet: Ylivieskan Teknologia kylä YTEK	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Asiakas- ja sidosryhmätyytyväisyys; indeksi-arvo	4,0	3,6
Asiakas- ja sidosryhmätyytyväisyys; suositteluindeksi	8,7	7,9
Asiakaskontaktointimäärä; alkavat yritykset	90 %	Ei vielä mitattu
Asiakaskontaktointimäärä; toimivat yritykset (Oy:t)	50 %	Ei vielä mitattu
Hankesalkun koko	400.000 €	223.000 €

Toiminnallisia tavoitteita muille konserniyhteisöille:

Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy on 100-prosenttisesti kaupungin omistama yhtiö, jolle kaupunki on luovuttanut vuokra-asuntojen hallinnan ja vuokra-asuntojen rakennuttamisen.

Tavoitteet: Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy	Toteutuminen 2019
Erikokoisten asuntojen kysyntä ja tarjonta pidetään tasapainossa	Yksiöiden ja pienten kaksioiden kysyntä ja tarjonta tasapainossa. Kerrostalojen isot asunnot, 2h+k ja 3h+k tarjonta ylittää kysynnän vähemmän halutuilla alueilla. Opiskelija yksiöissä kysyntä ja tarjonta vielä tasapainossa. Opiskelija-asunnoissa asuu opiskelijoita n. 60 % koko opiskelija-asunto määrästä, muut muita pienen asunnon tarvitsijoita. Asuntojen kysyntä heikentynyt yleisesti myös ns. perheasuntojen osalta. Opiskelija-asuntojen osalta kysyntä laskee. Asuntojen kysynnän heikentyminen johtuu vuokra-asuntojen yleisestä ylitarjonnasta paikkakunnalla.
Asuntokanta pidetään hyvässä kunnossa ja yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kaikki kulut voidaan kattaa tulorahoituksella	Asunnot pidetty hyvässä kunnossa remontoimalla asunnot vuokralaisen vaihtumisen yhteydessä tarvittaessa. Kiinteistöjen korjaukset keskittyivät mm. parvekkeiden ja parvekerakenteiden, ikkunoiden ja ovien sekä julkisivujen ja kattojen korjauksiin ja maalauksiin huoneisto- korjauksien lisäksi Kaikki toiminnan kulut on katettu tulorahoituksella.
Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste vähintään 90 %	Yhtiön asuntojen käyttöaste 83,6 %, sisältäen opiskelija-asunnot ja remonttia odottavat asunnot Käyttöastetta laskenut Rantasipilän dementia kodin tyhjentyminen tammikuun lopulla 2019. Yhtiön liikevaihdon lasku on suoraan suhteessa yhtiön käyttöasteen laskuun.

Tavoite 2019	Ylivieskan Vuokra-asun- not Oy	YTEK Oy	Ylivieskan Teol- lisuuskiinteistöt Oy	Vieskan Teollisuus- talo Oy
Käyttökate-%	40,0	30,0	40,0	20,0
Omavaraisuus-%	30,0	40,0	20,0	40,0
Toteutuminen 2019	Ylivieskan Vuokra-asun- not Oy	YTEK Oy	Ylivieskan Teol- lisuuskiinteistöt Oy	Vieskan Teollisuus- talo Oy
Käyttökate-%	19,8 (35,8)	13,0 (26,8)	89,1 (97,2)	-32,0 (-1,2)
Omavaraisuus-%	53,0 (43,3)	64,7 (55,0)	10,1 (20,1)	59,3 (67,7)
Suluissa edellisen vuoden luvut				

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Käyttökate-%	$\frac{\text{Käyttökate}}{\text{Tuotot yhteensä}} \times 100$
Omavaraisuus-%	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakkomaksut}} \times 100$
Velka- %	$\frac{\text{Vieras pääoma - saamiset, rahat ja sijoitukset}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Maksuvalmius QR	$\frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras po - saadut ennakkomaksut}}$

Elinkeinopalvelut

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Aloittaneet yritykset	68	63	-	70 (30.9. saakka)
Lopettaneet yritykset	Ei tiedossa	42	-	Ei tiedossa
Työpaikkojen lisäys	+ 68	21	-	Ei tiedossa
Työpaikkoja	6 483 (6417 v.2016)	Ei tiedossa	Ei tiedossa	Ei tiedossa

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Aktiivitilojen määrä kpl (tukea hakeneet tilat)	144	140	142	136
Viljelyssä oleva peltopinta-ala, ha	7350	7389	7400	7393
Sukupolvenvaihdokset	2	0	4	0

TALOUS

ELINKEINOPALVELUT	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-631 738	0	-631 738	-617 414	-14 324	97,7
Toimintakate	-631 738	0	-631 738	-617 414	-14 324	97,7

Toimielin:	20	KAUPUNGINHALLITUS
Tehtävä:	150	Pelastuspalvelut

PALVELUAJATUS

Pelastustoimen alueiden muodostamisesta koskevan lain mukaiset pelastustoimialueet aloittivat toimintansa vuonna 2004. Jokilaaksojen pelastustoimialueeseen kuuluu nykyään 17 kuntaa. Jokilaaksojen pelastustoimialueen hallinnosta vastaa sopimuskuntana toimiva Ylivieskan kaupunki, jonka ylläpitämä pelastuslaitos vastaa pelastustoimilain 4 §:n mukaisten tehtävien hoitamisesta alueella. Pelastuslaitoksen hallintoa varten valtuusto on asettanut Jokilaaksojen pelastustoimen johtokunnan.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2019

Selvitys pelastustoimen toiminnallisista tavoitteista ja niiden toteutumisesta on annettu tehtäväkohdassa Pelastuslaitoksen johtokunta, Jokilaaksojen pelastuslaitos.

Kuntien maksuosuudet määräytyvät yhteistoimintasopimuksen mukaisesti siten, että 60 % kustannuksista muodostuu asukasluvun perusteella ja 40 % kunnan riskiluokituksen perusteella.

Ylivieskan kaupungin osuus pelastuslaitoksen menoista oli 13,9 % vuonna 2019. Kaupungin osuus edellisinä vuosina: 10,2 % v. 2007, 11,3 % v. 2008, 12,5 % v. 2009, 12,5 % v. 2010, 12,55 % v. 2011, 12,77 % v. 2012, 12,86 % v. 2013, 12,99 % v. 2014, 13,15 % v. 2015, 13,16 % v. 2016 ja 13,31 % v. 2017 ja 13,8 % vuonna 2018.

TALOUS

PELASTUSPALVELUT	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintamenot	-1 705 953	0	-1 705 953	-1 750 172	44 219	103
Toimintakate	-1 705 953	0	-1 705 953	-1 750 172	44 219	103

Toimielin:	20 KAUPUNGINHALLITUS
Tehtävä:	1291 Sosiaali- ja terveystoimen palvelut (Kallion oma toiminta)

PALVELUAJATUS JA STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut tuottaa ja järjestää Peruspalvelukuntayhtymä Kallio. Kallion perustehtävä on järjestää alueen asukkaille sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut oikeatasoisina, oikea-aikaisina ja oikeassa paikassa. Kallio edistää alueen asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä.

Kallion palvelustrategian linjaukset:

Kallion palvelut ovat

- Asiakslähtöisiä ja kohdennettuja
- Terveystta ja hyvinvointia edistäviä
- Kotona asumista tukevia

Kallio

- Järjestää palveluja monituottajamallilla
- Kehittää toimialat ja tulosaluuet ylittäviä asiakaslähtöisiä palveluprosesseja
- Edistää sähköistä asiointia ja teknologian käyttöönottamista
- Kallio on yhtenäinen palvelualue

Palvelustrategiakauden erityiset kehittämisen ja resursoinnin painopisteet

- Ikäihmisten palvelut
- Lapset, nuoret ja perheet
- Vastaanottopalvelut

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Kallion toiminta perustuu sopimusohjaukseen ja omistajaohjaukseen. Sopimusohjaus on prosessi, jossa määritellään väestön palvelujen tarve sekä sovitaan palvelujen määrästä ja laadusta. Talousarvion valmistelussa tulosaluekohtaiset palvelukuvaukset, väestön palvelutarpeen ennakointi sekä sovittu palvelujen taso ja määrä ovat määrärahavarausten perustana.

Jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät aiheuttamisperiaatteen mukaisesti vahvistetun toiminta- ja taloussuunnitelman pohjalta.

Kunnittaisen kustannustenjaon välineenä on Maisema-laskentatyökalu, jonka avulla lasketaan kullekin jäsenkunnalle tulosalueittaiset kustannukset tuoteryhmäkohtaisina suursuoritteina suunniteltujen/käytettävien palvelusuoritteiden mukaisessa suhteessa.

Selvitys Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminnasta ja taloudesta on annettu Kallion omassa toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä vuodelta 2019.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2019 / SOSIAALI- JA TERVEYS-PALVELUT

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion omat toiminnalliset tavoitteet on hyväksytty kuntayhtymän vuoden 2019 talousarviossa.

Omistajaohjaukseen liittyvät toiminnalliset tavoitteet:

- Talouden tasapainottaminen ostetun erikoissairaanhoidon menojen kasvun hillitseminen mm. Kallion omaa palvelutoimintaa vahvistamalla, kilpailuttamista lisäämällä ja hoidonporastamista tehostamalla.

PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ KALLION TALOUSARVION TOTEUTUMINEN YLVIESKAN OSALTA

Kunta: Ylivieska Toimiala:		Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 M	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Ali/Yli	TP 2019 / TA 2019	TP 2019 / TP 2018	Muutos TP 2019 / TP 2018
Vertailutaso	Netto	Netto	Netto	Netto	eur	%	%	%	eur
Vastaanottopalvelut	5 008 048	5 140 298	5 404 353	5 531 761	264 055	5,1 %	8 %		396 305
Suun terveydenhuolto	1 644 359	1 702 535	1 788 926	1 678 060	86 391	5,1 %	9 %		144 567
Erikoissairaanhoido	18 175 887	18 839 207	19 639 075	18 677 894	799 869	4,2 %	8 %		1 463 189
- josta ostettu erikoissairaanhoido	17 605 469	18 050 000	18 944 717	17 850 000	894 717	5,0 %	8 %		1 339 248
Aikuispsykososiaaliset palvelut	1 999 582	2 040 747	2 061 748	2 169 902	21 001	1,0 %	3 %		62 166
Hoito- ja hoivapalvelut	13 200 259	12 934 725	12 861 075	13 664 631	-73 650	-0,6 %	-3 %		-339 184
Kuntoutuspalvelut	893 240	891 188	985 951	948 971	94 764	10,6 %	10 %		92 711
Perhepalvelut	3 764 024	4 357 678	4 632 478	4 190 738	274 800	6,3 %	23 %		868 453
Vammaispalvelut	3 447 607	4 133 164	4 365 942	4 375 135	232 778	5,6 %	27 %		918 335
Ympäristöterveydenhuolto	327 084	361 172	374 170	391 463	12 998	3,6 %	14 %		47 086
Työterveyshuolto	39 791	48 660	50 584	56 622	1 924	4,0 %	27 %		10 792
Aikuissosiaalityö	485 477	646 541	489 958	642 253	-156 584	-24,2 %	1 %		4 481
Projektit	-7 532	905	2 045		1 140	125,9 %	-127 %		9 577
Yhteensä	48 977 826	51 096 818	52 656 303	52 327 431	1 559 485	3,1 %	8 %		3 678 478

Ostettu ESH	17 605 469	18 050 000	18 944 717	17 850 000	894 717	5,0 %	7,61 %	1 339 248
Oma toiminta	31 372 357	33 046 818	33 711 587	34 477 431	664 768	2,0 %	7,46 %	2 339 230

TALOUS

Sosiaali- ja terveystaloudet (Kallion oma toiminta)	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintamenot	-32 046 000	-1 000 000	-33 046 252	-33 711 587	665 335	102
Toimintakate	-32 046 000	-1 000 000	-33 046 252	-33 711 587	665 335	102

Toimielin:	20 KAUPUNGINHALLITUS
Tehtävä:	1292 Erikoissairaanhoito, Peruspalvelukuntayhtymä Kallio

TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2019 / ERIKOISSAIRAHOITO, OSTETTU

Hoitoon pääsyn turvaaminen riittävän nopeasti terveysongelma huomioon ottaen.

Hoitoketjun hyvinvointipalvelut – perusterveydenhuolto – erikoissairaanhoito optimaalinen toimivuus.

Ostetun erikoissairaanhoidon menojen kasvun hidastaminen mm. Kallion omaa palvelutoimintaa vahvistamalla, kilpailuttamista lisäämällä ja hoidonporrastamista tehostamalla.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2019

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion omien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty Peruspalvelukuntayhtymä Kallion vuoden 2019 toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä.

Omistajaohjaukseen liittyvistä toiminnallisista tavoitteista kehittämistä on edelleen erityisesti toimintolaskennassa. Muutoin omistajaohjaukseen liittyvät toiminnalliset tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet.

Taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet, sillä Ylivieskan osalta ostetun erikoissairaanhoidon menot kasvoivat 7,2 % (vuonna 2017 kasvu oli 4,5 %) edellisvuoteen. Erikoissairaanhoidon kalliiden, yli 100.000 euron hoidon potilaiden lukumäärä oli 9 (edellisvuonna 11), kun muista maakunnan asukasluvultaan samankokoisista kaupungeista määrät olivat puolet pienempiä.

TALOUS

Erikoissairaanhoito (ostettu)	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintamenot	-17 550 000	-500 000	-18 050 000	-18 870 300	820 300	104,5
Toimintakate	-17 550 000	-500 000	-18 050 000	-18 870 300	820 300	104,5

Toimielin:	20 KAUPUNGINHALLITUS
Tehtävä:	1293 Muu sosiaali- ja terveydenhuolto

Peruspalvelukuntayhtymä Kallioon siirtyneen henkilöstön osalta Ylivieskan kaupunki vastaa työeläkevakuutuksen eläkemenoperusteisen maksun maksamisesta Kuntien eläkevakuutukselle.

Eläkemenoperusteisen maksun maksaminen tapahtuu kaupungin palveluksesta siirtyneen henkilöstön osalta suoraan Kuntien eläkevakuutukselle.

Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin 967.964 euroa. Pitkäaikaistyöttömien työllisyyspalveluja annettiin Työllistämispalvelukeskus Toivosta Myötätuuli-hankkeen ja kuntouttavan työtoiminnan puitteissa.

TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Palvelutarvearviointi	127	160	200	109
- nuoret alle 25 -vuotiaat	22	30	25	19
Työllistämistoimenpiteissä	121	160	180	107
- nuoret alle 25 -vuotiaat	20	21	20	15
Palkkatukityöllistetyt	40	36	40	31
- nuoret alle 25 -vuotiaat	2	1	5	0
Muihin palveluihin ohjatut *	20	34	40	55
Lisäpalkkatuki	2		4	0
Nuorten kesätyöllistäminen	52		60	50
Työmarkkinatuen kuntaosuus	1 198 412		900 000	967 959
Avustukset kaupungin ulkopuolisiin työllistämishankkeisiin, euroa	30 142		900	2820

*(esim. avoimet työmarkkinat, opiskelu, eläkeselvittelyt, työkyvyn arvioinnit)

TALOUS

Muu sosiaali- ja terveydenhuolto	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	40 000	0	40 000	19 453	20 547	48,6
Toimintamenot	-1 771 630	0	-1 771 630	-1 839 586	67 956	103,8
Toimintakate	-1 731 630	0	-1 731 630	-1 820 133	88 503	105,1

Toimielin:	35	PELASTUSLAITOKSEN JOHTOKUNTA
Tehtävä:	190	Pelastustoimi / Jokilaaksojen pelastuslaitos

PALVELUAJATUS

Visiona on: *”Turvallinen ja kriisinkestävä Jokilaaksojen alue – ennakoiden ja yhteistyössä”*

Vision toteuttamiseksi pelastuslaitos tuottaa palvelunsa säädösten ja sopimusten mukaisesti laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti:

- ylläpitämällä pelastustoiminnan toimintavalmiutta kaikissa turvallisuustilanteissa erilaisia onnettomuus- ja uhkatilanteita varten,
- huolehtimalla aktiivisesti onnettomuuksien ennaltaehkäisystä,
- toimimalla alueellaan valmiussuunnittelun ja varautumisen asiantuntijana sekä
- tuottamalla erillisiin sopimuksiin perustuen ensihoidon palveluja,
- tekemällä yhteistyötä alueen asukkaiden, yhteisöjen ja viranomaisten kanssa

Palvelujen tuottamisen ja kehittämisen lähtökohtana on henkilöstön osaamisen hyödyntäminen ja kehittäminen Osaava Jokilaakso - mallin mukaisesti sekä joustavuuden säilyttäminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Palvelut tuotetaan alueen sopimuspalokuntatoimintaa hyödyntäen ja tukien sekä eri yhteistyöverkostojen kanssa yhteistyössä.

Pelastuslaitos voi ottaa tehtäväkseen myös muita tehtäviä, jos lainsäädäntö mahdollistaa ja se on laillisuuteen vastavaa vaarantamatta toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin vuoden 2019 aikana pääosin hyvällä tasolla kaikilla pelastuslaitoksen tulosalueilla. Riskianalyysin päivittäminen käynnistettiin loppuvuodesta entistä laajapohjaisempana ja siinä huomioitiin uudella tavalla pelastuslaitoksen palvelutuotantoon liittyvät riskit. Kehittämistoiminnassa kyettiin edistämään henkilöstön toimintakykyisyyteen ja osaamisen kehittämiseen liittyviä merkittäviä toimenpiteitä. Huomiota toimivaan sopimuspalokuntajärjestelmään ja toimintavalmiuteen on kiinnitetty jatkuvasti entistä enemmän.

Pelastustoiminnan toimintavalmiuseräiden keskimääräiset toteutumat ensimmäisen yksikön osalta paranasivat edelliseen vuoteen nähden kaikissa riskiluokissa. Ensimmäisen yksikön toimintavalmiuden kokonaistoteutuma oli 84%, mikä selkeästi parempi kuin kansallinen vastaava toteutuma (74%). Myös tehokkaan pelastustoiminnan alkamisajan toteutuman tulos parani vuoteen 2018 verrattuna, lukuun ottamatta II-riskiluokkaa. Pelastuslaitos seuraa aktiivisesti kuntakohtaisesti toimintavalmiusvaatimusten toteutumista ja tekee tarvittaessa kehitystoimenpiteitä mahdollisten ongelmien korjaamiseksi.

Pohjois-Suomen pelastuslaitosten yhteisen pelastusjoukkueen, Arctic Rescue Teamin toiminta käynnistettiin 2019. Joukkue on tarkoitettu ensisijaisesti kotimaassa tarvittaviin vaativiin ja pitkäkestoisin pelastustehtäviin, lisäksi joukkueella on osaamista kansainvälisiin tehtäviin sekä rauniopelastustoimintaan. Joukkue osallistui ensimmäistä kertaa kansainväliseen harjoitukseen Kiirunassa.

Kuntien varautumisen tukemiseen saatiin valmiussuunnittelijan viran täyttämisen myötä lisää henkilöresurssia. Alueen valmius- ja turvallisuusfoorumin valmistelu käynnistettiin 2019 vuoden aikana ja se perustettiin alkuvuodesta 2020.

Sisäministeriön asetuksen mukaisesti pelastustoimen suunnitelmista kaikki pelastustoiminnan suunnitelmat on tarkistettu ja päivitystyö jatkuu 2020. Väestönsuojelusuunnitelma on myös tarkistettu ja päivitystyö jatkuu 2020. Suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat päivitetty.

Öljyvahinkojen torjunnan osalta merkittävimmät hankinnat, joihin saatiin merkittävä avustus Öljysuojarahastolta, olivat B-luokan vene ja aluksella hinattava 30 m³ keräyssäiliö. Muita merkittäviä kalustohankintoja olivat 2 sammutusautoa, yksi säiliöauto ja yksi johtauto.

Pelastustoiminnan hälytystehtävien määrä omalla pelastustoimialueella laski hieman edelliseen vuoteen verrattuna, mutta yhteistoimintatehtävien määrä lähes kaksinkertaistui.

Sopimuspalokuntien hälytysosastojen vahvuuksien riittävyyteen kiinnitetään jatkuvaa huomiota ja rekrytointitarpeet pyritään tunnistamaan jo ennakoidusti. Hälytysosastojen tavoitevahvuus vaihtelee sopimushenkilöstön elämäntilanteiden mukaan. Sopimuspalokuntien kokonaishenkilömäärä on kuitenkin saatu pidettyä hyvällä tasolla. Paloasemakohtaisesti tarkasteltuna kuitenkin kuuden paloaseman hälytysosastovahvuuden osalta on vajetta minimivahvuuteen nähden.

Vuoden 2019 keväällä pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön osalle otettiin käyttöön kokeiluluonteisena ns. motivaatiopalkkaus, jolla tavoitellaan henkilöstön toimintakykyisyyden ja aktiivisuuden lisääntymistä hälytyksiin osallistumisille.

Riskienhallinnan tulosalueella keskityttiin vuonna 2019 oman toiminnan ja toimintaa ohjaavien suunnitelmien kehittämiseen. Tavoitteena on asiakkaiden palvelun ja työn tuloksekkuuden parantaminen sekä henkilöstön osaamisen kehittäminen. Tulosalueella suunniteltiin useita kehittämishankkeita mm. valvontatoimintaan turvallisuusviestintään, palontutkintaan, viranomaisyhteistyöhön sekä onnettomuuskehityksen seurantaan liittyen. Kehittämishankkeet aloittavat vuoden 2020 alussa ja ensimmäisiä tuloksia on nähtävissä syksyllä.

Isoimpana yksittäisenä projektina oli alueen riskianalyysin uusiminen vuosille 2021-2024. Uusi riskianalyysi on laadittu entistä laaja-alaisemman riskianalyysityöryhmän toimesta. Riskianalyysissä pureuduttiin alueen toimintaympäristön riskien lisäksi pelastuslaitoksen oman toiminnan riskeihin ja nykyiseen suorituskyykyyn vastata niihin. Työn aikana riskikuvaa jaettiin yhteistyöviranomaisille ja haettiin näkemyksiä eri viranomaisten riskeistä pelastuslaitoksen alueella.

Yritys- ja laitospöteiden valvonnassa onnistuttiin erinomaisesti. Toteutuma oli 99,75% ja yhteensä yritys- ja laitospöteisiin suoritettiin 857 valvontakäyntiä. Asuinköteiden paloturvallisuuden itsearviointissa oli palotarkastusohjelmaan liittyviä tietoteknisiä haasteita ja valvonta päästiin aloittamaan vasta loppusyksystä. Toteuma oli 54%, jonka lisäksi tehtiin jälkivalvontaa 145 kiinteistöön. Pelastuslaitoksen suorittama muu valvonta ja ohjaus kasvoi edelliseen vuoteen nähden 17%.

Turvallisuusviestintää tehtiin kohderyhmäkohtaisen suunnitelman mukaan. Kohderyhmät saavutettiin noin 95%:sti ja yhteensä pelastuslaitoksen turvallisuusviestintätilaisuuksiin osallistui 20 707 henkilöä, joka on 17% alueen asukasluvusta. Yhteensä onnettomuuksien ehkäisyn osalta saavutettiin lähes 25 000 asiakaskontaktia.

Kehittämistoiminnassa toteutettiin osaamisen kartoitukset pelastustoiminnan johtajina toimiville päällystöviranhaltijoille sekä kaikilla paloasemilla ryhmänjohtajille ja miehistölle. Kertyneeseen tietoon perustuen osaamisen johtamisessa päästään tehokkaaseen ja perusteltuun suuntaan. Kehittämistoimenpiteitä kohdistettiin myös 2020-luvun vaatimusten kattamiseksi paikkatieto- ja viestintäosaamisen parantamiseen.

Raaheen valmistui harjoitusalue, jonka rahoittamiseen saatiin Palosuojelurahaston avustusta. Alue toteutettiin yhteistyössä paikallisen SSAB Europe Oy:n terästehtaan ja teollisuuspalokunnan kanssa.

Henkilöstön suorituskyvyn kohentamiseksi panostettiin henkilöstön fyysisen suorituskyvyn arvioimisen prosessiin. Testauskokonaisuudet, joihin kuuluu yhteistyö työterveyshuollon kanssa, koulutetut testajat (6 kpl), testauskalusto (3 kpl) sekä ICT-järjestelmät, otettiin suunnitellusti käyttöön vuoden 2019 aikana.

Palokuntanuorisotyön merkitys henkilöstön saatavuudessa on tunnistettu ja kehittämisspäällikön avuksi perustettiin palokuntanuorisotoiminnan kehittämistyöryhmä. Kehittämistoiminnassa tehdään myös tiivistä yhteistyötä kansallisten viestinnän ja TKI-toimintojen työryhmien kanssa sekä lakisääteisen sopusuhteen henkilöstön peruskoulutuksen kehittämissä.

Ensihoidon tulosalueella on edelleen kyetty toteuttamaan ensihoitopalvelua sairaanhoitopiirin palvelusopäätöstä korkeammalla tasolla. Perustasolle määritellyt ambulanssitkin kyettiin edelleen pitämään noin 80 % valmiusajastaan sopimuksen mukaista tasoa korkeammalla hoitotasolla. Ensihoitotehtävien määrä laski noin 6 % kun taas ensivastetehtävien määrä kasvoi 18 %.

Työsuojelua on kehitetty monipuolisesti ja järjestelmällisesti. Työtapaturmien määrä pysyi edellisen vuoden tasolla.

Taloudellisesti toimintavuosi toteutui kohtuullisesti. Kuntalaskutuksessa talousarvion alijäämä on 154.451,34 € (1,26%), mikä laskutetaan alueen kunnilta niiden maksuosuuksien suhteessa. Investoinnit toteutettiin suunnitellusti pääosin leasing-rahoituksella. Ensihoidon osalta talousarvioon nähden ylijäämä on 139.534,49 (1,03 %), mikä palautetaan sairaanhoitopiirille.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2019

ASIAKASNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Pelastustoiminnan suorituskky täyttää palvelutasopäätöksen vaatimukset	Kiireellisistä tehtävistä 90 %:ssa 1. pelastusyksikkö on kohteessa riski-ruudun edellyttämässä tavoiteajassa ja tehokas pelastustoiminta käynnistyy 80 % tehtävistä tavoiteajassa.	I-riskiluokka 83 / 89 II-riskiluokka 78 / 80 III-riskiluokka 98 / 97 Kokonaistoteutuma 84 / 85
Onnettomuuksien ehkäisyssä valvontatoiminnan tavoitteet saavutetaan ja turvallisuusviestintä toteutuu tavoitteiden mukaisesti.	Yritys- ja laitospöhteiden tarkastukset tehdään valvontasuunnitelman mukaan. Asuinköhteiden oma valvonta toteutuu valvonta-suunnitelman mukaisesti	Yritys- ja laitospöhteiden valvontatoteutuma 99,75%, yhteensä suoritettiin 857 valvontakäyntiä. Toteuma: 54%, jonka lisäksi tehtiin jälkivalvontaa yhteensä 145 kpl.

	Turvallisuusviestinnän kohderyhmien tavoitetaan voimassaolevan turvallisuustyön toimintaohjeen mukaisesti	Turvallisuusviestinnän kohderyhmät saavutettiin noin 95%:sti. Turvallisuusviestintätilaisuuksiin osallistui 20 707 henkilöä (17% alueen asukasluvusta).
Ensihoitopalvelut toteutetaan sairaanhoitopiirin kanssa sovitulla laatu- ja valmiustasolla	Valmiustaso kyetään pitämään sopimuksen mukaisena. Laadun arvioimiseksi kehitetään mittaristoa	Valmiustaso kyettiin pitämään 100%, yhtään sopimusrikettä ei tullut. Laadun arvon mittareina toimii henkilöstön pätevyyden varmistaminen koulutussuunnitelman mukaisesti (PPSHP hyväksymä). Tasotentit suoritetaan ajallaan 2-vuoden välein ja läpäistään 100%. Perehdytysprosessit on kuvattu. Poikkeama- ja vaaratapahumat tutkitaan ja tilastoidaan.

TALOUSNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Talousarvion suunnitelman mukainen toteutuma	Jatkuva aktiivinen talouden seuranta, raportointi johtokunnalle neljännesvuosittain	Kuntalaskutuksen nettototeuma on alijäämäinen (101,26 %) ja ensihoitopalvelujen nettototeuma on 99 % ollen siten ylijäämäinen.
Organisaation tuloksellisuuden parantaminen pitkällä aikavälillä strategisen hyvinvoinnin johtamisen kehittämällä ja käyttöönotolla.	Esimiesasemassa olevat osaava strategiseen hyvinvoinnin johtamisen periaatteet ja toimivat niiden mukaisesti	Strategisen hyvinvoinnin johtamisen periaatteita käydään läpi erilaisissa esimiesten ja lähityönjohdon koulutuksissa ja palaverissa jatkuvasti.

PROSESSIT JA RAKENTEET NÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Pelastuslaitoksen valmiussuunnittelu on ajantasainen	Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelma ja evakuoitaisuunnitelma ovat ajantasaisia. Ensihoidon osalta valmiussuunnittelua tehdään yhteistyössä PPSHP:n kanssa.	Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelma ja evakuoitaisuunnitelma ovat ajantasaiset. Väestön varoittamisensuunnitelma tehty.
Kuntien valmiussuunnittelun tukeminen on koordinoitua ja kuntien valmiussuunnitelmat ovat ajantasaisia	Kunnille tarjotaan neuvonta-apua valmiussuunnitelman ja evakuointisuunnitelman tekoon	Kunnille on tarjottu neuvonta-apua valmiussuunnitelman ja evakuointisuunnitelman tekoon. Lähestytty kuntia varautumiskirjeillä ja suunnitteluapua on tarjottu pyydettyessä. Valmiussuunnittelija aloittanut työnsä, pääasiallinen painopiste kuntien varautumisen tukeminen. Jokilaaksojen alueen valmius- ja turvallisuusfoorumin valmistelu käynnistettiin 2019.

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Henkilöstön työhyvinvointi	Toteutetaan työhyvinvointikysely Vakinaisen henkilökunnan kehityskeskustelujen toteutuma 100 %	Työhyvinvointikysely siirrettiin keväälle 2020 koska edellinen toteutettiin loppuvuodesta 2018 Kehityskeskustelujen toteutuma 94,7 %
Tavoitteena nolla työtapaturmaa ja hyvä työympäristö	Työsuojelua kehitetään järjestelmällisesti	Työsuojelutoimikunta (YT-Ryhmä) on kokoontunut 4 kertaa. Työturvallisuustyöryhmä on kokoontunut 1 kerran ja käsitellyt asioita sähköpostitse 9 kertaa. Työterveyden yhteistyöpäivään osallistui 34 henkilöä, työterveyshuollon ohjausryhmä kokoontui kerran. Työterveyshuolto nimesi kolme vastuulääkärinä. Työterveyden tekemiä työpaikka-käyn- tejä tehtiin 5 kpl. Sisäilmatyöryhmä kokoontui 9 kertaa. AVI:n työsuojelutarkastus tehtiin yhdellä paloasemalla. Työtapaturmia yhteensä 41 kpl.
Riittävä ja kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö	Pelastustoimen viroissa ja toimissa muodolliset kelpoisuusehdot täyttävän henkilökunnan osuus 95 % (ml. sijaiset) Ensihoidon henkilökunnan pätevyysvaatimukset toteutuvat 100 %:sti Sopimushenkilöstön hälytysosaston minimitaloitevahvuus toteutuu kaikilla paloasemilla	Pelastustoimen henkilöstöstä 94,2 % täyttää muodolliset kelpoisuusehdot. ensihoidon osalta 100 %. Ensihoidon tasotentit ja lääketentit suoritettu 100%. Paloasemien hälytysosastojen kokonaisvahvuus 2019 lopussa oli noin 500 henkilöä. Tavoitevahvuus on yhteensä 410 henkilöä. Paloasemakohtaisesti tarkasteltuna alle tavoitevahvuuden jäivät seuraavat hälytysosastot: Haapajärvi, Haapavesi, Kestilä, Rantsila, Sievi ja Siikajoenkylä

TUNNUSLUVUT

	TP 2016	TP2017	TP2108	TA2019	TP2019*
Pelastustoiminnan hälytystehtävät	1 792	1744	2070	1950	2163
EVY	887	853	930	900	1119
Ensihoitotehtävät (ambulanssi)	28 000	27 560	30 325	29 000	28 329
YHT	30 679	30 157	33 325	31 850	31 611

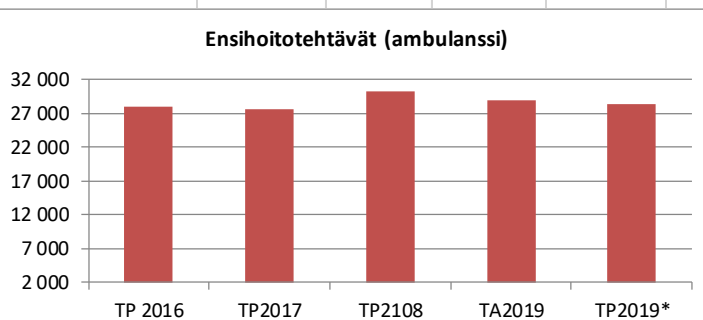
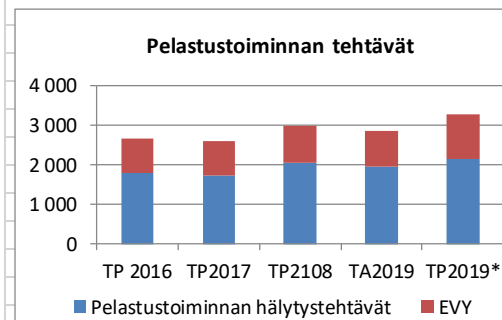
* Vuoden 2019 pelastustoiminnan tehtävtilastossa ensimmäisen kerran mukana yhteistoimintatehtävät (105 kpl) muille pelastuslaitosalueille

Toteutunut toimintavalmiusaika (*

* (1 ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika

* (1 tehokkaan pelastustoiminnan alkamisaika

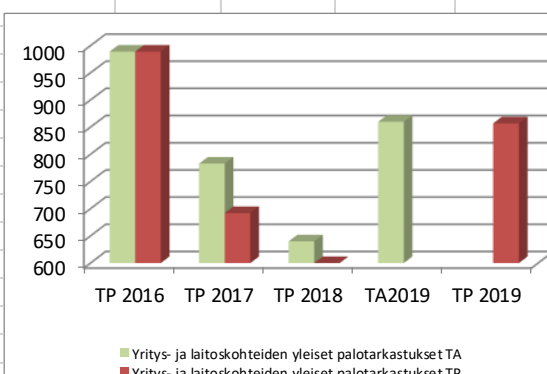
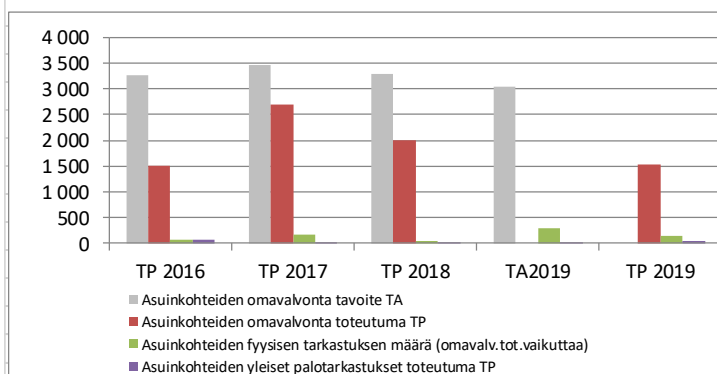
TP 2016	TP2017	TP2108	TA2019	TP2019
91/94 %	86 / 86 %	81/83 %	90 / 80 %	84/85%

Riskienhallinnan tunnusluvut**Valvontatoiminta**

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA2019	TP 2019
Asuinkohteiden tarkastukset TA *(2	3 250	3 471	4404	3051	
Asuinkohteiden omavalvonta tavoite TA	3 250	3 471	3298	3051	
Asuinkohteiden omavalvonta toteutuma TP	1 498	2 686	1992		1540
Asuinkohteiden fyysisen tarkastuksen määrä (omavalv.tot.vaiuttaa)	80	180	60	305	145
Asuinkohteiden yleiset palotarkastukset toteutuma TP	79	18	4	4	55
*(2 Talousarvion ennakkotieto. Sisältää myös postilta palautuvat - tuntemattomat osoitteet ja autoituneet kohteet					0
Asuinkohteiden omavalvonta suoritus % TP	24	77,4 %	60 %		54
Asuinkohteiden fyysinen tarkastus % TP	1	10,0 %	0,1	0,1	47,5

Yritys- ja laitospaikohteiden yleiset palotarkastukset TA	989	783	640	860	
Yritys- ja laitospaikohteiden yleiset palotarkastukset TP	989	692	560		857
Muut valvonnat (asiakirja, ylimääräiset palot. Ym) TP	232	192	465		558
Kaikki valvontasuoritukset yhteensä	1221	3 588	3017		3100

Yritys- ja laitospaikohteiden yleiset palotarkastukset % TP	100	88,4 %	88 %	100 %	99,75 %
---	-----	--------	-------------	-------	----------------

Turvallisuusviestintä

	TP2015	TP 2017	TP2018	TA2019	TP2019
Tavoiteprosentti alueen väestöstä TA	Ryhmät 100%	Ryhmät 100%	Ryhmät 100%	Ryhmät 100%	Ryhmät noin 95%
Koulutetut henkilöt TP	21 309	25 541	22 883	Ryhmät 100%	20 707
Turvallisuusviestinnän toteutuma väestöstä	17	21	19	Ryhmät 100%	17

*(3 Turvallisuusviestinnän toimintaohjeessa vuosittain määritellyt kohderyhmät saavutettu 100 %:sti

Henkilöstö

	TP 2016	TP2017	TP2018	TA2019	TP2019
Vakinainen henkilöstö	263	244	235	248	253

PELASTUSLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	TA 2019	TOT 2019
Liikevaihto	26 145 330	26 885 137
Valmistus omaan käyttöön		0
Liiketoiminnan muut tuoto		0
Tuet ja avustukset kunnalta		0
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-1 774 650	-2 227 779
Palvelujen ostot	-1 961 100	-2 252 510
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-15 795 057	-15 984 884
Henkilösivukulut	-3 125 180	-3 056 647
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-402 475	-414 330
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat	-3 241 148	-3 076 343
Avustukset	77 000	-80 328
Muut kulut	98 150	-190 520
Liiketoiminnan muut kulut	-3 339 298	-3 347 191
Liikeyli-/alijäämä	-352 475	-398 204
Rahoitustulot ja -menot		
Korkotulot/-menot		0
Korvaus jäännöspääomasta		0
Yli-/alijäämä ennen varauksia	352 475	-398 204
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	-352 475	398 204
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0,00

TALOUS

JOKILAAKSOJEN PELAS- TUSLAITOS	Alkuperäinen Talousarvio	Talousar- vio muu- tokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poik- keama	Tot %
Toimintatulot	26 145 330	0	26 145 330	26 885 137	-739 807	102,8
Toimintamenot	-26 095 330	0	-26 095 330	-26 869 011	773 681	110,9
Toimintakate	50 000	0	50 000	16 126	33 874	210

Toimielin:	55	SIVISTYSLAUTAKUNTA
Tehtävä:	220	Yleissivistävä koulutus

PALVELUAJATUS

Koulutuspalveluiden vastuualueeseen kuuluu kouluissa annettavan esiopetuksen, perus- ja lukio-opetuksen sekä koululaisten iltapäivätoiminnan järjestäminen Ylivieskan kaupungissa laadukkaalla, kustannustehokkaalla ja samalla hyvinvointia ja terveitä elämäntapoja edistävällä tavalla.

Kasvatustavoitteina on kasvattaa oppilaista yhteistyökykyisiä, luovia, omiin kykyihinsä luottavia ja elämää sekä toisia ihmisiä kunnioittavia yhteiskunnan jäseniä. Tavoitteena on antaa oppilaille hyvään yleissivistykseen tarvittavat tiedot ja taidot sekä valmiudet jatko-opintoihin ja yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin tukien kotien kasvatusta.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Vuonna 2019 oppilasmäärä jatkoi tutusti kasvuaan ja syksyllä alakouluilla aloitti 53 oppilasta enemmän kuin keväällä lopetti. Kokonaisoppilasmäärä alakouluilla oli syksyllä 1496. Yläkoulun oppilasmäärä kasvoi 13:lla (634) oppilasta) ja lukion oppilasmäärä pysyi lähes ennallaan (289). Kasvusta noin viidesosa oli muuttoliikkeen aiheuttamaa. Oppilasmäärän kasvu on vähitellen lisännyt merkittävästi resurssipaineita sekä uusien perusopetusryhmien että iltapäivätoiminnan, koulukyytien ja koulunkäyntiavustajien osalta. Yleissivistävän koulutuksen resurssivaje on kumuloitunut usean vuoden aikana ja vaatii oppilasmäärän kasvusta johtuen edelleen korjausta.

Ylivieskan kaupungin suurien kouluhankkeiden elinkaarimallikilpailutukset saatiin valmiiksi taalen 2019 aikana ja rakennustyömaat käynnistyivät kesällä 2019. Elo-syyskuussa sivistyslautakunta järjesti uusille kouluille nimikilpailun. Nimikilpailun raatina toimi sivistyslautakunnasta ja nuorisovaltuuston edustajista muodostunut työryhmä. Sivistyslautakunta päätti työryhmän valmistelun pohjalta koulujen nimiksi Taanilan koulu ja Kaisaniemen koulu (ent. Jokirannan koulu). Molemmissa kouluissa opetustoiminnan on suunniteltu alkavan elokuussa 2020.

Rahkolan koulun sisäilmaongelmista aiheutuneet korjaustoimenpiteet saatiin valmiiksi koulujen kesäloman alkaessa ja syyslukukauden koulutyö alkoi korjatuissa ja osin uusituissa tiloissa. Vuoden 2019 päättyessä voitiin käyttäjäkokemuksiin perustuen todeta, että korjaustoimenpiteet olivat onnistuneet, koska sisäilmaongelmia ei ollut syyslukukauden aikana ilmaantunut.

Opetuksen tarvitsemat tilat ovat loppumassa usealla koululla. Syksyllä 2019 tilan puutteesta johtuen parakkiluokkia oli Ojakylän ja Vähäkankaan kouluilla. Seuraavaksi tilat uhkaavat loppua Kiviojan, Rannan, Päivärinnan ja Rahkolan kouluilla. Vasta Taanilan koulun valmistuminen vuonna 2021 tuo pysyvämmän ratkaisun tilan puutteista johtuviin ongelmiin.

Esiopetusta järjestettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa. Pääsääntönä oli, että päivähoitoa tarvitsevat lapset ohjattiin päiväkodin esiopetusryhmään. Opetustoimen järjestämää esiopetusta annettiin syyslukukaudella Katajan, Kiviojan, Päivärinnan, Rahkolan, Rannan sekä Raudaskosken kouluilla. Koulujen esiopetusryhmissä oli yhteensä 105 lasta.

Koululaisten iltapäivätoimintaa on vuonna 2019 hoidettu sivistyspalveluiden omana toimintana. Toimintaa järjestettiin Katajan, Päivärinnan, Niemelän, Kiviojan, Ojakylän, Rahkolan, Rannan, Raudaskosken ja Vähäkankaan kouluilla. Iltapäivätoiminnan ohjaajina ovat toimineet koulunkäynnin ohjaajat.

Opetustoiminnan kehittämistä on edistetty mm. hanketoiminnan avulla. Kärkihankkeina ovat olleet Liikkuva Ylivieska-, Digitutor- ja kielenopetuksen varhentamisen hanke, joiden avulla on kehitetty koulujen toimintakulttuuria, sähköisen pedagogiikan menetelmiä sekä kielen opetuksen menetelmiä alkuopetukseen. Ylivieskan koulujen digiloikan hidasteena on laitehankintoihin käytettävien taloudellisten resurssien vähäisyys. Opetussuunnitelman kehittämis- ja arviointityötä jatkettiin erikseen nimetyn työryhmän toimesta. Tuetun opetuksen yhdenvertaista kehittämistä ja koordinointia hoiti koulutuspalveluissa erillinen työryhmä. Lukion opiskelijoita osallistava ja aktivoiva tiimitoiminta jatkui vuonna 2019.

ETU-luokkien toiminta on jatkunut ja vakiintunut Raudaskosken ja Jokirannan kouluilla tuottaen hyviä tuloksia. ETU-luokka on 5-8 oppilaan pienryhmä, johon on sijoitettu määräaikaaisesti oppilaita, jotka eivät kykene toimimaan tavanomaisessa luokkayhteisössä. Toiminnan tavoitteena on kuntouttaa oppilaita kolmesta kuukaudesta yhteen lukuvuoteen kestävällä toiminnalla niin, että he voivat palata takaisin omaan opetusryhmäänsä. Syksyllä 2019 toiminnan aloitti Jokirannan koululla uusi ETU-luokka, jonka toimintaan saatiin myös OPH:n erityisavustusta (OPH:n opetusryhmien pienentämiseen, erityisopetuksen kehittämiseen ja tasa-arvon edistämiseen tähtäävä hanke). Raudaskoskella toimii myös pesäluokka, joka on tuetun opetuksen pienryhmä. Ryhmä on tarkoitettu lähinnä perhekodeista tuleville oppilaille, joilla on vaikeuksia sopeutua isompaan luokkayhteisöön. ETU- ja pesäluokkien toiminnalla halutaan ennaltaehkäistä koulupudokkuutta ja syrjäytymistä. ETU- ja pesäluokkien toimintaan kuuluu myös koulun puolesta järjestettävä perhetyö.

Jokirannan koululla on toiminut syksystä 2013 joustavan perusopetuksen luokka eli JOPO. Syksyllä 2019 Jokirannalla aloitti kaksi JOPO-ryhmää – 8.lk ja 9.lk. JOPO on tarkoitettu nuorille, joilla on vaikeuksia sopeutua tavanomaiseen koulunkäyntiin ja he ovat syrjäytymisvaarassa. JOPO:ssa oppilaan oppimissuunnitelmassa painotetaan toiminnallisuutta ja mm. työharjoittelua on normaalia enemmän. JOPO-ryhmässä on enintään 10 nuorta.

Koulunkäynnin ohjaajien määrä on jatkanut kasvuaan oppilaiden erilaisten tuen tarpeiden kasvun vuoksi. Asiantuntijalausuntojen perusteella ohjaajia tulisi rekrytoida nykyistä enemmän, mutta resurssin käyttöön liittyvän kouluille annettavan sovellusohjeen mukaan sama henkilö voi toimia useamman lapsen henkilökohtaisena ohjaajana. Ohjaajien käytön pääpaino on suunnattu oppilaiden henkilökohdallisiin ohjaajiin, niin että ohjaajille on nimetty tietyt lapset, joilla on lääkärin tai vastaavan viranomaisen lausunto ohjaajatarpeesta. Merkittävää on, että tuen tarpeet erilaisten hoidollisten tai lääkinnällisten syiden vuoksi (esim. diabetes) ovat kasvussa.

Oppilas- ja opiskelijahuollossa vuonna 2019 oli täytettynä kolmen koulukuraattorin ja kahden koulupsykologin virat. Syksystä 2019 alkaen toinen koulupsykologi on ollut virkavapaalla, eikä avoinna ollut sijaisuutta saatu vuoden 2019 loppuun mennessä täytettyä. OPH:n avustuksella on koulutuspalveluihin palkattu kaksi koulupsyykkaria, joista toisen vastuualueena on alakoulut ja toisen yläkoulu.

Vuonna 2019 Ylivieskaan perustettiin lasten ja nuorten asioiden työryhmä (LaNu), joka on monialainen ja monitoimijainen työryhmä, jonka tehtävänä on etsiä toimintamalleja ja optimoida eri toimijoiden toimintaresursseja lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseen sekä syrjäytymisen ehkäisemiseen. Työryhmän työskentely on käynnistynyt syksyllä 2019.

Opetustoiminnan lisäksi kouluilla on järjestetty erilaisia harrastekerhoja (mm. liikunta, kokkaaminen, musiikki, käsityö ja vieraat kielet) OPH:n kerhotoiminnan kehittämiseen suunnatulla erityisavustuksella. Kerhotunteja on toteutettu sekä oman henkilökunnan toimesta että yhteistyössä kolmannen sektorin

kanssa. Lukiolle on vakiintunut monipuolinen harrasteakatemiatoiminta tukemaan opiskelijan koulunkäynnin ja harrastamisen yhteensovittamista.

Koulukuljetusten järjestämisessä kiinnitettiin huomiota kaupungin koulukuljetussäännön sisällönmuokkaisuun toimintaan. Ohjesääntö linjaa koulukuljetusten myöntämisperiaatteet, antaa koulukuljetuksia koskevia ohjeita niin tavallisiin kuin poikkeustilanteisiin. Myös liikenneturvallisuuteen kiinnitetään huomiota. Ohjesääntöön on kirjattu muistilista oppilaan, kodin, koulun ja kuljettajan vastuista ja tehtävistä koulukuljetusten aikana. Koulukuljetusten määrä kasvaa oppilasmäärän kasvaessa ja asutusrakenteen laajentuessa.

Lukion oppilasmäärä pysyi vuonna 2019 lähes ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Menestys valtakunnallisissa yo-vertailuissa ei ole ollut kovin hyvä, mutta Ylivieskan lukion hyvä tuloksellisuus näkyy kuitenkin kirjoittaneiden ylioppilaiden sijoittumisessa jatko-opintoihin yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa. Uudistuneen opetussuunnitelman myötä lukiossa on kehitetty toimintakulttuuria mm. oppilaita osallistavan tiimitoiminnan avulla. Lukion opetustoiminnan näkyvä kehittäminen ja vahvuuksien esille tuominen on tärkeää oppilaitoksen markkinoinnin vuoksi. Lukion kiinnostavuutta lisäävä lukioakatemia toimii edelleen monipuolisesti. Ammatillisen toisen asteen kanssa tehtävässä kaksoistutkintoyhteistyössä ja korkeakouluysteistyössä on hyödyntämätöntä potentiaalia. Uusi lukiolaki edellyttää, että osa lukion oppimäärästä järjestetään yhteistyössä korkeakoulujen kanssa (ammattikorkeakoulut ja yliopistot).

Henkilöstön koulutusta oli vuonna 2019 tarjolla mm. OPH:n, AVI:n, OKM:n, kuntien ja kesäyliopiston tuottamana. Henkilöstökoulutusta tuotettiin ja järjestettiin myös omana toimintana. Tärkein täydennyskoulutuksen järjestäjä on jo vuosien ajan ollut Pohjois-Pohjanmaan Kesäyliopiston Ylivieskan toimipiste, joka on pystynyt vastaamaan hyvin koulutuspalveluiden täydennyskoulutustarpeisiin. Täydennyskoulutuksen keskeisinä teemoina olivat mm. opetussuunnitelmien jalkauttaminen, digiopetuksen kehittäminen, kielen opetuksen varhentaminen, opetusmenetelmien kehittäminen sekä koulujen toimintakulttuurin uudistaminen.

Toiminnalliset tavoitteet

ASIAKASULOTTUVUUS			
Kriittinen menestystekijä	Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Toimiva ja tarkoituksenmukainen kouluverkko	Asutus ja kouluverkko tasapainossa	Ennakoiva opetuksen järjestelyn suunnittelu	Kaupunginvaltuuston päätös uuden yhtenäiskoulun suunnittelusta on muutos aiempaan kouluverkkoon
	Toimivat, turvalliset, terveelliset ja ajanmukaiset oppimisympäristöt	Oppimisympäristöjen suunnittelu pedagogiikan näkökulmasta	Tilapalveluiden vastuulla olevien koulujen tilojen osalta osa kouluista toimii väistötiloissa johtuen sisäilman haasteista ja riittämättömistä tiloista (kasvanut oppilasmäärä)

		Yhtenäiskoulun ja Kaisaniemen koulun rakentaminen	
Opetuksen järjestelyt	Laadukas opetus	Pätevät opettajat ja avustajat	Luokanopettajien ja aineenopettajien avoimet virat 100 %. Kaksi erityisopettajan virkaa jäi täyttämättä.
	Oppimistulosten parantaminen	Päättötodistus 100 %	Toteutui
		Jatko-opintoihin 100 %	Toteutui
		Yo-tulos valtakunnan keskitasossa	Ei toteutunut. Käynnistetty kehittämistoimia.
	Uuden OPS:n toteuttaminen	Opiskelun tuen järjestäminen - menetelmien kehittäminen	Tuetun opetuksen työryhmä sekä ETU-luokkatoinnin laajentaminen
		Kehittämishankkeet	On toteutettu mm. koulu-suunnitteluun liittyen, lisäksi erilaisia hankkeita.
Oppilashuolto	Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen	Oppilashuollon toimintamallin toteuttaminen	On toteutunut
		Kuraattori- ja psykologitoiminta lain edellyttämällä tasolla	Kuraattoreiden ja psykologien virat on saatu täytettyä. Rekrytointiyrityksistä huolimatta toisen psykologin viransijaisuutta ei saatu täytettyä. Lisätty muutoin oppilashuollon tilapäisresurssia.
		Psykososiaalisen tuen kehittäminen	
		Henkilökohtaista avustajaa tarvitsevista huolehditaan ensisijaisesti	Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä on kasvanut ja ongelmat ovat yhä haastavampia. Koulunkäynninohjaajia on jouduttu palkkaamaan lisää.

HENKILÖSTÖ

Kriittinen menestystekijä	Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Osaamisen varmistaminen	Osaava henkilöstö	Koulutussuunnitelman laatiminen työyksiköissä	Koulutussuunnitelma on laadittu tulosaluetasolla
		AVI:n, OPH:n ja OKM:n koulutusten hyödyntäminen	On toteutunut
		VESO/täydennyskoulutus – pääkumppanina	On toteutunut

		Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopisto	
Työsuhdeturva	Henkilöstön pysyvyys	Määräaikaisia työsuh- teita vähennetään mahdollisuuksien mu- kaan	Perustettiin ja täytettiin uu- sia virkoja ja toimia.
Työhyvinvointi	Motivoitunut henki- löstö	Hyvä työtyytyväisyys Sairauspoissaolojen vä- hentyminen	Kaupunki toteutti Kevan henkilöstön työhyvintointi- kyselyn vuoden lopussa. Tarkempaa analyysia ei ole tehty vielä resurssipulan vuoksi. Sairauspoissaolot ovat li- sääntyneet. Tilannetta selvi- tely.

PROSESSIT JA RAKENTEET

Kriittinen menestystekijä	Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Päätöksen teko	Terveiden ja hyvin- voinnin edistäminen ohjenuorana Laadun arviointi osana kehittämis- ja johtamis- työtä	Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi Laadunarvioinnin to- teuttaminen	Toteutui Koulutuspalveluiden vähäi- sistä henkilöresursseista johtuen muuta arviointia ei ole voitu tehdä.

TALOUDELLISET RESURSSIT

Kriittinen menestystekijä	Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Tavoitteiden ja resurssien tasapaino Talousprosessit Kustannusrakenteen analy- sointi	Toiminta kustannuste- hokasta * riittävät resurssit * talous tasapainossa Kustannustietoisuus kaikille toiminnan ta- soille Koulujen tasapuoliset toimintamahdollisuu- det	Kustannustehokas kou- lutus Resurssit pedagogisin perustein Seuranta koulun ta- solle saakka Koulu- ja oppilaskohtai- nen seuranta sekä ver- tailu	Ao.syistä huolimatta perus- opetuksen ja lukiokoulutuk- sen yksikkökustannukset ovat valtakunnallisesti ja maakunnittain verrattuna alhaiset. Vrt. Kuntamaise- man selvitys ja OPH-tilastot. Esim. oppilaiden tuen tar- peet vaikuttavat koulun re- surssisiin ja kustannuksiin Talouden toteutumasta on raportoitu säännöllisesti lautakunnalle ja KH:lle. Web- talousraportit on toi- mitettu kaikille kouluille ja hankevastaaville. Lisääntyvä oppilasmäärä, erityisesti oppilashuollon tarpeet ovat lisänneet kus- tannuksia. Tilapalveluiden siirto- ja väistötilat ovat

			lisänneet koulutuspalveluiden tilakustannuksia ja aiheuttavat muita välillisiä lisäkustannuksia. Kuljetuskustannuksia lisää hajanainen yhdyskuntarakenne ja uudella sopimuskaudella kohonneet taksikuljetusten hinnat.
--	--	--	--

TALOUS

YLEISSIVISTÄVÄT KOULUTUSPALVELUT	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	745 220	0	745 220	1 228 925	-483 705	164,9
Toimintamenot	-22 602 720	-171 000	-22 773 720	-23 673 334	899 614	104,0
Toimintakate	-21 857 500	-171 000	-22 028 500	-22 444 408	415 908	101,9

Suoritetavoitteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Oppilasmäärä 20.9.				
Esiopetus	110	121	113	105
Vuosiluokat 1 - 6	1318	1338	1377	1391
Vuosiluokat 7 - 9	605	628	630	634
Peruskoululaiset	1923	1966	2007	2025
Peruskoulu ml esikoululaiset	2 033	2087	2 120	2130
Lukiolaiset (tutkintotavoitteiset)	293	279	296	289
Aineopiskelijat	14	14	20	26
yhdistelmätutkinnot	9	9	12	5
Lukio yhteensä	316	316	328	320
Tehokkuus / Taloudellisuus				
Opetusryhmien keskipitkin keskimäärin (1-9 vsl)	19	19	19	18
Käyttökustannukset € / oppilas (vuodesta 2019 sis. myös pääomakustannukset)				
Peruskoulu, mukaan lukien esiopetus	7 305 €	8 285 €	7 686 €	9 812 €
Lukio	6 685 €	6 684 €	6 518 €	8 047 €
Ateriakustannus € / oppilas				
	2,38 €	2,59 €	2,51 €	2,71 €
Toiminnan laajustiedot				
Peruskoulujen lukumäärä	10	10	10	10
Lukioiden lukumäärä	1	1	1	1
Vakanssit 20.9.				
<u>Opettajat / peruskoulu yhteensä</u>	137	151	158	162
Virat	129	142	149	156
Tuntiopettajat	8	9	9	6
<u>Opettajat / lukio yhteensä</u>	22	22	23	22
Virat	21	21	22	22
Tuntiopettajat	1	1	1	0
Opetusresurssit yhteensä	159	173	181	184
Koulujen muu henkilökunta	4	4	4	4
Koulunkäyntiavustajat (vak.toimet)	43	43	53	40
Koulunkäyntiavustajat (määräaikaiset)	40	50	39	52
Oppilashuolto	4	5	5	5
Koulu/siv.toimen hallinto	4	4	4	4
Tilat				
Koulut, lkm	11	11	11	11

Toimielin:	55 SIVISTYSLAUTAKUNTA
Tehtävä:	293 Varhaiskasvatuspalvelut

Perhepäivähoito, päiväkotihoidon ja esiopetus, palvelusetelit, yksityisen hoidon tuki ja yksityisen hoidon tuen kuntalisä, kotihoidon tuki, joustava ja osittainen hoitoraha, avoin varhaiskasvatus / kerhotoiminta.

PALVELUAIATUS

Varhaiskasvatuspalveluissa tuetaan huoltajien kanssa yhteistyössä lapsen kasvua, oppimista ja hyvinvointia suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti pedagogiikkaa painottaen.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Ylivieskan varhaiskasvatuksen päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma, joka sisältää myös kansalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, otettiin käyttöön 1.8.2019 kunnallisissa ja yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa.

Hakalahden päiväkodin laajennuksen valmistuttua vuorohoitopäiväkodin toiminta palasi 18.2.2019 Simonpuiston päiväkodista ja sen yhteydessä olevista siirtotiloista takaisin Hakalahden. Samassa yhteydessä siirtyi Suvannon kappelin kerhotiloissa tilapäisesti toimiva päiväkotiryhmä Hakalahden päiväkodin tiloihin. Vuorohoitopäiväkodin on avoinna lasten hoidon tarpeen mukaan iltaisin, öisin ja viikonloppuisin. Nykyisellään Hakalahden päiväkodissa on tilat seitsemälle lapsiryhmälle, joista kaksi lapsiryhmää toimii rakennuksen aiemmin rakennetussa osassa ja viisi laajennusosassa.

Syksyllä 2019 käynnistyi Simonpuiston päiväkodin laajennustyö. Päiväkodin ns. vanhan osan peruskorjaus käynnistyy suunnitelman mukaan syksyllä 2020.

Yksityisessä ryhmäperhepäivähoidossa (palveluseteli) tarvittiin edelleen 1.8.2019 alkaen 12 + 12 lisäpaikkaa.

Esiopetusta järjestettiin vuonna 2019 koulujen esiopetusryhmien lisäksi Hakalahden (syksyllä 2019), Huvikunnan, Joukahaisen ja Simonpuiston päiväkodeissa ja ostopalveluna yksityisissä Taikatuulen, Viliinan, Helmiinan ja Muksukulman päiväkodeissa. Päiväkotien esiopetusryhmissä oli vuoden 2019 aikana keskimäärin 126 lasta /kk.

Kotihoidon tuen piirissä olevien lasten määrä on edelleen pienentynyt merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Tällä on vaikutusta yksikköhintaan: palveluiden piirissä oleva lapsi €/ vuosi.

Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) rahoittama vuoden loppuun saakka kestävä varhaiskasvatuksen liikuntahanke (jatkohanke) käynnistyi huhtikuussa: ”Elämä ei ole hassumpaa kun Ylivieskassa liikkuu”. Hankkeelle on saatu jatkoaikaa 31.3.2020 saakka.

Keskustan valtuustoryhmän ym. vuonna 2018 tekemän varhaiskasvatuksen kuraattoripalvelun järjestämistä koskevan valtuustoaloitteen johdosta on haettu edelleen vuonna 2019 hankerahoitusta. Hakeuksiin on tullut kielteinen päätös. Varhaiskasvatuksessa tunnistetaan perheiden tarpeet saada tukea arjen sujumiseen ennaltaehkäisevästi ja matalalla kynnyksellä.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2019

ASIAKASNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Varhaiskasvatuksen toimintatavat tukevat lapsen kasvua, oppimista ja hyvinvointia	Ylivieskan varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset arvot ja toimintatavat ohjaavat kunnallisten ja yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden toteuttamista. Lapset puheeksi- toimintamalli on osana arjen toimintaa.	<u>Toteutuminen:</u> Lasten varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) laadittiin n. 100 %:lle lapsista kolmen kk:n kuluessa varhaiskasvatuksen alkamisesta lukien tai päivitetiin vähintään kerran vuodessa. Lasten vasujen laatiminen ja päivittäminen toteutuu prosessina ympäri vuoden. <u>Toteutuminen:</u> Lapset puheeksi- keskusteluja tarjottiin 3-vuotiaiden lasten huoltajille ja tarvittaessa muidenkin ikäryhmien huoltajille. Vuoden aikana käytiin 16 lapset puheeksi keskustelua ja 10 lapset puheeksi neuvonpitoa. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa ja kotihoidossa oleville 3-vuotiaiden lasten huoltajille keskustelumahdollisuutta tarjottiin lastenneuvolassa.

TALOUSNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Varhaiskasvatuksen palvelutarpeet, resurssit ja kustannukset ovat tasapainossa	Palvelutarpeiden ja kustannusten seuranta. Palvelut järjestetään monituottajamallilla.	Talouden toteutumatiedot ja perustelut: <u>Toteutuminen:</u> Talouden toteutumisen säännöllinen seuranta, arviointi ja raportointi sivistyslautakunnalle ja kaupunginhallitukselle. <u>Toteutuminen:</u> Palveluiden piirissä olevien lasten määrä: - Raportointi sivistyslautakunnalle ja kaupunginhallitukselle. <u>Toteutuminen:</u> Yksityisten palveluiden (palvelusetelit ja yksityisen hoidon tuet) prosenttiosuus varhaiskasvatuspalveluiden kustannuksista ja lapsimääristä lukuun ottamatta lasten kotihoidon tukea ja leikkikerhotoimintaa: 41 % lapsista, 30 % kustannuksista Mahdolliseen lisääntyvään palveluiden kysyntään vastataan ensisijaisesti laajentamalla kunnallisia palveluita. <u>Toteutuminen:</u> Palvelutarpeiden johdosta lisättiin tilapäisesti yksityisiä palveluita. Yksityisiin palveluihin tehtyjen valvontakäyntien määrä: 1 krt /vuosi /yksikkö. <u>Toteutuminen:</u> Tavoite toteutui.

PROSESSIT JA RAKENTEET NÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Varhaiskasvatuspalveluissa kehitetään pedagogiikkaa, toimintatapoja ja palvelurakennetta	Varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin juurruttaminen arjen käytäntöihin.	Asiakastytytyväisyyskyselyn tulokset ja sen pohjalta laadittava kehittämissuunnitelma. <u>Toteutuminen:</u> Vuoden 2019 lopussa tehtiin asiakastytytyväisyyskysely huoltajille. Tammikuussa 2020 on vuorossa lapsille tehtävä kysely. Kehittämissuunnitelman laatiminen käynnistyy keväällä 2020.
	Vahvistetaan lapsille ja perheille suunnattujen hyvinvointia, terveyttä, kasvua ja kehitystä edistävien sekä varhaisen tuen ja hoidon palveluita.	Edistetään verkostomaisen perhekeskuksen toimintaan liittyvän matalan kynnyksen yhteisöllisen, vertaistuen mahdollistavan kohtaamispaikan toiminnan käynnistymistä yhteistyössä MLL:n ja sote-toimijoiden kanssa. Toiminnalle etsitään sopivia tiloja yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa. <u>Toteutuminen:</u> Toimitilojen kartoitus käynnistettiin. Vuoden 2020 budjettikäsittelyssä varattiin määräraha toimintaan.
	Simonpuiston päiväkodin peruskorjauksesta ja laajentamishankkeesta päättäminen.	Tekniset palvelut tuovat käsittelyyn ja päätettäväksi Simonpuiston päiväkodin peruskorjaus- ja laajentamishankkeen. <u>Toteutuminen:</u> Simonpuiston päiväkodin laajentaminen käynnistyi syksyllä 2019. Vanhan osan peruskorjaus käynnistyy syksyllä 2020.

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvoinnin tukeminen	Henkilökunnan osaamista vahvistetaan uuden varhaiskasvatussuunnitelman mukaisten pedagogisten tavoitteiden pohjalta.	Täydennyskoulutuspäiviä vähintään kolme päivää /vuosi /hlö. <u>Toteutuminen:</u> n. 2-3 päivää /vuosi /hlö. Kehitys- tai tiimin kehityskeskustelut 1 x vuosi. Kehitys- tai tiimin kehityskeskustelut toteutuivat lähes täysimääräisesti vakinaisen henkilöstön osalta 1 x vuosi. <u>Toteutuminen:</u> Työhyvinvointia lisääviä toimintatapoja
	Vahvistetaan henkilöstön työhyvinvointia.	<u>Toteutuminen:</u> Hyvät palaverikäytännöt, kehityskeskustelut/ tiimin kehityskeskustelut, täydennyskoulukset, tiimitoiminta, kaupungin, työhyvinvointi-iltapäivät 2 x vuosi, yksiköissä muutamia työhyvinvointiryhmiä ideoimassa tyhy-toimintaa.

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Talous				
Talousarviomäärärahat, 1000€	-8 739 €	-9 599 €	-10 858 € *)	-10 604 *)
Palveluiden piirissä oleva lapsi €/ v	6 759 €	7 453 €	7 767 € *)sis. pääomavuokrat	8 649,41 € *) sis. pääomavuokrat
Palveluiden piirissä olevien lasten määrä keskimäärin /kk				
Päiväkotihoido (sis. kunnalliset ja yksityiset palvelut)	544	582	660	625
- josta yksityisten päiväkotien palvelusetelit	173	187	207	207
Perhe- ja ryhmäperhepäivähoidossa (sis. kunnalliset ja yksityiset palvelut)	345	342	323	317
- josta yksityisen perhepäivähoidon palvelusetelit	200	198	175	175
Em. Perhepäivähoito ja päiväkodit yhteensä	889	924	983	942
Yksityisen hoidon tuki	15	10	20	<5
Kotihoidon tuki	345	310	350	243
Avoin varhaiskasvatus: leikkikerhotoiminta	44	44	45	38
Yhteensä	1293	1288	1398	1226
Palvelusetelien ja yksityisen hoidon tuen osuus (TP2019), pois lukien lasten kotihoidon tuki ja avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoiminta, on 30 % kustannuksista (€) ja 41 % varhaiskasvatuksen piirissä olevista lapsista.				
Henkilöstö 31.12				
Henkilöstötyövuodet (vak.)			120,5	
Henkilöstötyövuodet (määräaik, tilap.)			13,5	
vakainainen, kokoaikainen	95	92		102
vakainainen, osa-aikainen	8	11		14
sijaiset, kokoaikainen	17	28		34
sijaiset, osa-aikainen	2	1		1
tilapäiset, kokoaikainen	8	15		1 työllistetty
tilapäiset, osa-aikainen	2	2		

TALOUS

VARHAISKASVATUSPALVELUT	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	791 900	0	791 900	762 156	29 744	96,2
Toimintamenot	-11 650 663	0	-11 650 663	-11 366 337	-284 326	97,6
Toimintakate	-10 858 763	0	-10 858 763	-10 604 181	-254 582	97,7

Toimielin:	55	SIVISTYSLAUTAKUNTA
Tehtävä:	230	Nuorisopalvelut

PALVELUAJATUS JA PERUSTEHTÄVÄT

Nuorisopalveluiden palveluajatuksena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Tavoitteena on tukea nuorten omaehtoista toimintaa, harrastamista, kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä, niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista sekä toimintaa kansalaisyhteiskunnassa. Tavoitteen toteutumisen lähtökohtina ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, monialainen yhteistyö, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen. Nuorilla tarkoitetaan nuorisolain mukaisesti alle 29-vuotiaita.

Nuorisotyö luo vahvaa pohjaa lasten ja nuorten osallisuudelle, viihtymiselle paikkakunnalla, yhteisöllisyydelle, kiinnittymiselle yhteiskuntaan sekä yhteisen tulevaisuuden rakentamiselle. Keskeiset nuorisopalveluiden osa-alueet ovat tilatoiminta, nuorten oman toiminnan tukeminen, harrastusmahdollisuudet, nuorisolan ehkäisevä päihdetyö, nuorten vaikuttamismahdollisuudet, monialainen yhteistyö, monikulttuurinen ja kansainvälinen toiminta, koulunuorisotyö, etsivä työ, Ohjaamopalvelut, sosiaalinen vahvistaminen, tieto- ja neuvontapalvelut, sosiaalinen media sekä nuorten syrjäytymisvaarassa olevien kanssa tehtävä työ. Kaikessa toiminnassa huomioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Nuorisopalveluiden perusnuorisotyön keskiössä on ollut edellisvuosien tapaan toiminta nuorisotalo Sputnik 2022:ssa, tärkeimpänä avoin toiminta eri ikäluokille. Kouluvuoden mittaan avoimia iltapäiviä järjestettiin 3.-4.-luokkalaisille kerran viikossa, 5.-6.-luokkalaisille kahtena iltapäivänä viikossa. Koulun jälkeen alkavassa toiminnassa on välipalan lisäksi erilaista ohjelmaa peleistä ja leikeistä askarteluihin. Yli 13-vuotiaille suunnattua avointa toimintaa järjestettiin 4 iltana viikossa, kevätkaudella joka toinen lauantai-ilta K-15 yökahvila. Kädentaitokerho kokoontui kerran viikossa kouluaikoina, lokakuussa aloitti viikoittain kokoontuva mediakerho. Viikkotasolla nuorisotalon käyttäjiä oli noin 250 lasta ja nuorta. Muita säännöllisiä talon käyttäjiä olivat 4H, MLL Perhekahvila, Ylivieskan nuorisoseura, Ylivieskan seudun kansalaisopisto ja Ylivieskan Eläkkeensaajat.

Liikennepuisto koki suuren uudistuksen sekä laajentuneiden aukioloaikojen, että puiston ja autojen osalta. Keväällä 2019 kaikki autot saatiin uusittua lahjotusvaroin ja kaupunki aloitti alueen kunnostamisen. Kesän mittaan puistossa kävi 2638 maksullista ajajaa, lisäksi yli 400 maksutonta kuskia teemapäivinä, autoilijamäärä tuplaantui edellisvuoteen verrattuna. Lisäksi kävijöitä ovat olleet vanhemmat, muut puiston vierailijat, kävijämäärän noustessa yli 6000 kävijään kesän aikana. Minigolf tavoitti myös hyvin kävijöitä, pelaajia kauden aikana oli yli 1600.

Jelppiverkko – nuorten aktivointipalvelun työmuotoja ovat olleet etsivä työ, yksilöohjaus, oppilaitospäivystykset, Aikalisä –toiminta kutsunnoissa, kaksi kolmen kuukauden mittaista starttiryhmää ja uutena toimintana marraskuusta alkaen Jelppiryhmä. Tämä ryhmä on alle 25-vuotiaille suunnattu kahden tunnin kestoinen viikoittainen toiminto, jossa toiminta suunnitellaan yhdessä nuorten kanssa. Keskeistä mm. tutustua harrastusmahdollisuuksiin ja erilaisiin aktiviteetteihin. Jelppiverkossa työskenteli yksilövalmentaja ja etsivä nuorisotyöntekijä, lisäksi etsivää työtä ostettiin 1,5 pv/viikko Sievin kunnalta. Etsivään nuorisotyöhön tuli ilmoitus 112 nuoresta, joista tavoitettiin 102 nuorta. Näistä 88 nuoren kanssa työskenneltiin eri asioiden parissa ja ohjattiin nuoren tarpeiden mukaisesti palveluihin. Tavoitettuja nuoria ohjautui etsivään nuorisotyöhön eniten toisen asteen oppilaitoksesta, toisena sosiaalitoimesta ja kolmantena nuoren oman yhteydenoton kautta. Yksilövalmennuksessa oli 49 nuorta viime vuonna.

Ylivieskan Ohjaamon toinen toimintavuosi oli vilkas, käyntikertoja oli vuoden mittaan yli 700. Ohjaamo oli auki heinäkuuta lukuun ottamatta ma-ke iltapäivisin ilman ajanvarausta ja muulloin ajanvarauksella. Tärkeimpänä käyntien aiheena on ollut työ ja yrittäjyys sekä koulutus ja opiskelu. Monialainen yhteistyö on ollut tärkeä osa Ohjaamo-toimintaa. Jelpiverkon yksilövalmentaja ja etsivä nuorisotyöntekijät olivat säännöllisesti paikalla, tiistaisin TE- ja sosiaalipalveluiden ja joka toinen tiistai Kelan asiantuntijat ovat olleet nuorten tavattavissa ilman ajanvarausta. Muuta säännöllistä toimintaa Ohjaamossa on ollut laupelikalhila yhtenä iltana viikossa, kävijöitä vaihtelevasti 2-7 kerrallaan. Helmikuussa järjestettiin ensimmäistä kertaa kesätyörekry-tapahtuma, joka keräsi paikalle melkein sata nuorta, paikalla oli useita eri yrityksiä esittelemässä kesätyömahdollisuuksia. Muuta toimintaa mm. elävä ammattikirjasto, harrastusesittelyt, hygieniapassikoulutus nuorille.

Nuorten tieto- ja neuvontapalvelujen selvittämishanke Tinke toimi nuorisopalveluissaheinä-joulukuussa. Hankkeessa kartoitettiin laajasti nuorten ja nuorten parissa toimivien palvelutarpeita tnt-työssä Ylivieskassa. Hankkeen selvitystyön perusteella laadittiin hankehakemus chat-pohjaisen palvelun kehittämisestä Ylivieskaan.

Vuoden aikana nuorisotoimessa työskenteli 5 Erasmus+ -ohjelman kautta tulevaa eurooppalaista vapaaehtoistyöntekijää. Muuta kansainvälistä toimintaa oli Erasmus+-nuorisovaihdot, jotka järjestettiin pääsiäisen aikaan Suomessa ja heinäkuussa Espanjassa. Osallistujia kummastakin maasta noin 15 nuorta ohjaajineen. Vuoteen mahtui aktiviteetteja kepparikurssista, keikoista ja matkoista mäenlaskutapahtumiin ja kesän Summer Action-leireihin. Päihdeettömän Porukan ohjaaja piti päihdevalistus- ja ryhmäytystunteja alakouluilla 104 ja yläkoululla 24 tuntia. Hän toimi myös nuoren tukihenkilönä. Koulunuorisotyötä jatkettiin infopisteellä, aamunavauksin ja koulupäivystyksin viikoittain yläkoululla, uutena päivystys kerran kuukaudessa lukiolla yhdessä Jelpien ja Ohjaamon kanssa. Kekan majalla järjestettiin avantouintia isäinpäivästä äitienpäivään yhteensä 27 kertaa, uimareita 1273. Kesän avoimia ovia 6 kertaa, kävijöitä 183.

Lokakuussa järjestettiin ensimmäistä kertaa 11-13 -vuotiaille lanit nuorisotalolla. Lanien järjestelyistä vastasivat 11-vuotiaat pojat aikuisten toimiessa taustatukena ja mahdollistajina. Tätä toimintaa tullaan jatkamaan saadun hyvän palautteen kannustamana.

Nuorisovaltuusto (Nuva) toimi koko vuoden ajan aktiivisesti. Nuvalaiset järjestivät tapahtumia, koulutautuivat ja ottivat kantaa, virallisia kokouksia pidettiin 11. Nuva teki aloitteen Lasten Parlamentin perustamisesta, toiminta aloitetaan 2020.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2019

ASIAKASNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Lasten ja nuorten kasvun ja itsenäistymisen sekä yhteisöllisyyden tukeminen tarjoamalla laadukasta, aikaa seuraavaa, nuoret tavoittavaa toimintaa huomioiden perheet, turvallisuuden sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen.	Toiminta monipuolista ja laajaa vastaten nuorisolakiin ja ajan haasteisiin tavoittaen laajan ikäryhmän. Toimitilojen varustetason, viihtyvyyttä ja toimivuutta parannetaan käyttäjät huomioiden. Liikennepuiston ja alueen varustetason ja toimivuuden parantaminen	Toimintatavoite toteutunut resursit huomioon ottaen. Nuorisotalon peruskunto ei ole hyvä, varustetaso perustasoa. Tavoite toteutunut liikennepuiston osalta, jonka parannustyöt aloitettiin ja kalusto saatiin uusittua lahjoitusvaroin.

Osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien toteutuminen: toimiva nuorisovaltuusto ja nuorten verkko-vaikuttaminen, nuorten oman toiminnan ja järjestötoiminnan tukeminen, harrastusmahdollisuuksista tiedottaminen	Nuorisovaltuuston aktiivinen toiminta. Nuorten ideat-kanavan aktiivinen käyttö. Nuorisojärjestöjen ja -ryhmien aktivoiminen sekä harrasteoppaan ajan tasalla pitäminen.	Tavoite toteutunut nuorisovaltuuston osalta, verkkovaikuttamisen osalta ei ole toteutunut. Harrasteopas on ajan tasalla. Nuorisojärjestöjen ja -ryhmien aktivoiminen ei ole täysin toteutunut.
Nuorisotoiminnan sisällöt ajanmukaiset sisältäen palveluajatuksen mukaiset perustehtävät. Ohjaamotoimintaa kehitetään ja vakinaistetaan. Uutena kehitetään nuorten tieto- ja neuvontapalveluita tukemaan Ohjaamotoimintaa ja tavoittamaan laajasti nuoria.	Nuorisotoiminnan monipuolisuus ja positiiviset kävijämäärät. Jelppiverkon starttivalmennus tavoittaa nuoria, jotka tarvitsevat erityistä tukea arjen hallintaan ja tavoitteiden selkiyttämiseen. Etsivä työ tavoittaa jo varhaisessa vaiheessa tukea tarvitsevia nuoria. Sovari – sosiaalisen vahvistumisen mittari työpajojen ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuusmittarina. Ohjaamo toimii monialaisena nuorten palvelupisteenä. Koulunuorisotyö säännöllistä. Tieto- ja neuvontapalvelut toimivat.	Tavoite toteutunut pääosin. Tieto- ja neuvontapalvelut vielä selvitysvaiheessa. Nuorisotoiminnan kävijämäärät ovat vakiintuneella tasolla.

TALOUSNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Resurssien ja toiminnan tasapaino sekä toimintojen kehittäminen.	Resursseja tarpeeksi toiminnan ylläpitoon ja kehittämiseen.	Tavoite toteutunut onnistuneiden hankehakujen avulla.
Talousprosessien kehittäminen.	Resurssien lisääminen nuorisotoimintaan, tarvittaessa hankkeiden kautta.	Tavoite toteutunut.

PROSESSIT JA RAKENTEET NÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Nuorisotoiminnan tunnettavuuden ja saavuttavuuden parantaminen, markkinoinnin ja tiedonvälityksen tehostaminen. Ajan tasalla pysyminen nuorten ilmiöissä.	Eri kanavien hyödyntäminen markkinoinnissa ja tiedottamisessa, nuorten käyttämien some-kanavien käytön tehostaminen	Tavoite toteutunut pääosin, nuorten käyttämien kanavien seuraaminen on haastavaa.
Monialaisen yhteistyön ja nuorisotoiminnan yhteistyöverkostojen kehittäminen.	Monialaisen nuorten ohjaus- ja palveluverkoston toiminnan ja muun yhteistyön kehittäminen ja ylläpito.	Tavoitteen toteutuminen on vielä kesken.

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Ammattitaitoinen ja osaava työskään viihtyvä henkilökunta, kokonaisvaltaiseen työhyvinvointiin panostaminen.	Kehityskeskustelut ja säännölliset työntekijäpalaverit, kannustaminen Tyky-toimintaan osallistumiseen työkyvyn ylläpitämiseksi.	Tavoite toteutunut muutoin, mutta säännöllisissä työntekijäpalaverien pitoa tehostettava.
Henkilöstön osaamistason ylläpito ja kehittäminen sekä henkilöstöresurssien riittävyys. Henkilöstön työsuhteiden vakinaistaminen sekä	Tarpeellisiin ja ajantasaisiin koulutuksiin osallistuminen. Riittävä määrä työntekijöitä.	Tavoite toteutunut.

palkkatason tarkistaminen vaativuutta vastaamaan.	Vakinaistetut työsuhteet. Tarkistettujen työnkuvien kautta palkkatarkistus.	
Turvallinen ja terveellinen työympäristö	Nuorisopalveluiden tilat ja käytettävät laitteet ja välineet ovat ajanmukaisessa kunnossa.	Nuorisotalon kunto ei ole hyvä.

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
0–28-vuotiaiden nuorten määrä	5950	5840	5742	5750
Nettomenot € / 0–28-vuotiaat (Suomen keskiarvo 101 €)	49,78 €	58,04 €	63,86 €	61,64 €
Nettomenot €/asukas	19,39 €	22,22 €	24,02 €	23,24 €
Henkilöstö	5	5	5	5
Hanketyöntekijä	1,4	3	2,5	2

TALOUS

NUORISOPALVELUT	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	204 080	0	204 080	201 532	2 548	98,8
Toimintamenot	-570 732	0	-570 732	-555 965	-14 767	97,4
Toimintakate	-366 652	0	-366 652	-354 433	-12 219	96,7

Toimielin:	60	KIRJASTO- JA KULTTUURILAUTAKUNTA
Tehtävä:	225	Kirjastopalvelut

PALVELUAJATUS

Kirjasto on lakisääteinen peruspalvelu sekä osa hyvinvointi-, oppimis- ja kulttuuripalveluja. Tiekkö-kirjastojen strategiassa toiminnan arvoiksi on määritelty sivistys, tasa-arvo ja demokratia.

Laki yleisistä kirjastoista määrää kirjastolle kuusi tehtävää: Tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Laadukkaat kirjastopalvelut turvataan kaupunkilaisille asuinpaikasta riippumatta. Kirjaston tulee olla kaikkien saavutettavissa. Asiakkaiden tarpeita vastaavat, maksuttomat kirjasto- ja tietopalvelut vähentävät syrjäytymistä, tuottavat elämyksiä sekä lisäävät hyvinvointia.

Ylivieskan kirjaston palveluverkon muodostavat pääkirjasto, kirjastoauto, hakeutuva toiminta (siirtokokoelmat ja kotipalvelut) sekä verkkopalvelut. Kirjasto toimii yhteistyössä muiden kirjastojen, kaupungin toimialojen ja yhteisöjen kanssa.

Riittävä ja osaava henkilöstö sekä toimivat ja turvalliset kirjastotilat mahdollistavat asiakkaiden tarvitsemat kirjastopalvelut sekä niiden kehittämisen.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Vuosi oli Ylivieskan kirjastopalveluissa voimallisen kehittämisen aikaa sekä omassa kirjastossa että yhteistyössä muiden kirjastojen kanssa. Keväällä otettiin käyttöön uusi Tiekkö-kirjastojen verkkokirjasto, Kansalliskirjaston ylläpitämä Finna-palvelu. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueellinen eKirjasto laajeni kattamaan kaikki kirjaston tarjoamat e-aineistot kirjoista lehtiin, musiikkiin, elokuvaan ja musiikin opetusvideoihin. Syksyllä käynnistyi Ylivieskan hallinnoima hanke Yksiin – selvitys Oulun eteläisen kirjastoryhmän muodostamiseksi. Tavoitteena on tarjota alueen asukkaille entistä tasa-arvoisemmat kirjastopalvelut ja laajemmat kokoelmat yhdellä kirjastokortilla ja yhdessä verkkokirjastossa.

Syksyllä avattiin uudistettu lehtilukusali omatoimikäyttöön. Aukiolotunnit lisääntyivät omatoimitekniikan avulla 31 h viikossa. Loka-joulukuun aikana omatoimilehtisaliin kirjautui yli 400 kävijää. Erityisesti seniori-ikäiset ja opiskelijat löysivät omatoimilehtisalin. Kotiseutuaineiston saavutettavuutta parannettiin hankkeen avulla.

Kirjaston palvelutiski uusittiin ja toimintoja automatisoitiin. Muutos paransi henkilökunnan ergonomiaa ja vapautti aikaa rutiinistyöstä vaativampaan asiakaspalveluun. Laina-automaatin käyttö tehostui, siirryttiin varausten itsenoutoon ja hankittiin palautusvaunut.

Kirjastokorttiaan käytti vuoden aikana 5843 asiakasta. Kokonaislainaus lisääntyi 0,9 %. Asukasta kohti lainoja tehtiin 19,1. Eniten lisääntyi tietokirjojen lainaus sekä lasten että aikuisten osastoilla. Fyysisten äänitteiden lainaus väheni, mutta kuvataallenteiden lainaus lisääntyi. Kirjastoauton lainaus säilyi edellisen vuoden tasolla.

Pääkirjaston kävijät lisääntyivät 3615 kävijällä, yhteensä kirjaston toimipisteissä oli vuoden aikana 101 356 käyntiä. Verkkokäynnit lisääntyivät 18 %. Kotipalveluasiakkaita oli 15.

Uutta aineistoa hankittiin 5635 kpl. Kirjastoon tuli 34 sanomalehteä ja 267 aikakauslehteä. E-lehtivalikoima oli fyysisiin lehtiin verrattuna moninkertainen.

Kirjastossa järjestettiin 144 tapahtumaa, joista kolmannes oli muiden toimijoiden kuin kirjaston järjestämiä. Yhteistyötä tehtiin erityisesti koulujen ja muiden kaupungin toimialojen kanssa, mutta myös muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Käyttäjäkoulutuksia oli 80. Digituki vakiintui osaksi kirjaston toimintaa yhteistyössä Raudaskylän opiston Aikuisten Digitaidot -hankkeen kanssa. Kirjasto tarjosi myös näyttelyitä, kirjavinkkausta, kirjallisuusiltoja, kirjallisuuspiirejä ja satutunteja.

Henkilökunnan voimin kirjasto oli vuoden aikana avoinna 2919 tuntia. Kirjastoauto palveli koulujen työaikoina viitenä päivänä viikossa yhteensä 64 pysäkillä.

Asiakkaita palveltiin 9,6 henkilötyövuoden voimin. Henkilökunnan täydennyskoulutuksessa päästiin tavoitetasolle.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2019

ASIAKASNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Kirjastopalvelut takaavat tasa-arvoisen tiedon ja kulttuurin saatavuuden.	Ajanmukaiset kirjastopalvelut, välineet ja opastus saatavissa maksutta kaikille riittävillä henkilökunnan paikalla oloa edellyttävillä aukioloajoilla, omatoimiaukiololla, kirjastoautopalveluilla sekä verkkopalveluilla.	Pääkirjasto avoinna talvella 45 h/vk ja kesällä 36 h/vk henkilökunnan ollessa paikalla. Omatoimilehtisali avattiin lokakuussa. Sen myötä aukioloaika lisääntyi ilman henkilökunnan paikalla oloa 31 h/vk. Omatoimilehtisalin aukioloaikoihin vaikutti kesällä tehty asiakaskysely. Maksuttomat palvelut olivat saatavilla pääkirjaston lisäksi kirjastoautossa sekä verkkokirjastossa ja eKirjastossa. Tiloja uudistettiin kalusteiden osalta lehtilukusalissa ja asiakaspalvelupiste uusittiin sekä automatisoitiin. Kotiseutuosaostolle hankittiin mikrofilmiskanneri asiakkaiden käyttöön. Fyysisiä käyntejä oli 6,6 / asukas Lainoja 19,1 /asukas

Aineistokokoelma uusiutuu ja vastaa asiakkaiden tarpeita.	Kirjaston aineistokokoelma säilyy nykyisessä laajuudessa, mutta uusiutuu uutuushankintojen ja aktiivisten poistojen (6 %) avulla. Suositusten mukainen uutuushankinta: Kirjat 400 / 1000 asukasta AV-aineisto 100 / 1000 asukasta	Aineistokokoelma uusiutui. Vanhentunutta aineistoa poistettiin 6 % kokoelmasta. Uutuushankinta 370 / 1000 asukasta, kirjat 329 / 1000 asukasta, AV-aineisto 31 / 1000 asukasta AV-aineiston hankintaan vaikuttaa panostaminen alueellisen eKirjaston kautta suoratoistopalvelujen ja e-aineiston hankintaan.
Kirjasto ylläpitää yhteisönsä henkistä hyvinvointia, ehkäisee syrjäytymistä ja on elinikäisen oppimisen paikka.	Kirjasto tarjoaa opastusta kirjaston käytössä, tiedonhaussa mediataidoissa sekä tiloja opiskeluun, tapahtumiin ja kansalaistoimintaan. Henkilöstöllä on aktiivinen asiakaspalveluote.	Käyttäjäkoulusta tiedonhakuun, digitukeen, mediataitoihin ja kirjaston käyttöön järjestettiin 101 h ja niihin osallistui 1195 henkilöä. Kirjastossa järjestettiin 144 tapahtumaa, joissa oli 2024 osallistujaa. Näistä 84 oli kirjaston päävastuullisena järjestämiä, mutta yhteistyötä tehtiin eri tahojen kanssa. Kirjasto osallistui muiden järjestämiin tapahtumiin kirjaston ulkopuolella 4 kertaa ja muut toimijat järjestivät kirjastossa 48 tapahtumaa.

TALOUSNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Tavoitteiden ja resurssien tasapaino ja riittävä osuus käyttöbudjetista.	Riittävät taloudelliset resurssit toimintaan ja kehittämiseen. Talousarvion toteutuminen. Tavoitteena toimintakulut /asukasluku Pohjois-Pohjanmaan keskitasolle 54 €/ asukas, aineistomääräraha 20 % käyttömenoista.	Talousarvio toteutui. Toimintakulut 55,6 €/asukas Aineistomääräraha 13,8 % käyttömenoista Toimintakuluja nosti pääomavuokran käyttöönotto, aineistomääräraha säilyi edellisen vuoden tasolla.
Kirjastojen yhteiset hankkeet ja yhteishankinnat	Kirjasto osallistuu kirjastojen yhteisiin hankkeisiin ja yhteishankintoihin.	Kirjastoaineiston seutukuljetukset jatkuivat yhdessä Tiekkö-kirjastojen sekä Pyhäjoen ja Haapaveden kirjastojen kanssa. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun yhteisen alueellisen eKirjaston toiminta laajeni kattamaan kaikki kirjaston tarjoamat e-aineistot. Kirjasto osallistui aineistojen yhteishankintoihin. Ylivieska ryhtyi hallinnoimaan Tiekkö- ja Kiri-kirjastojen sekä Reisjärven kirjaston yhteishanketta Yksiin – selvitys Oulun eteläisen kirjastoryhmän

		muodostamiseksi. AVI:n rahoittama hanke jatkuu vuoden 2020 loppuun.
Kirjaston omat hankkeet	Kirjasto käynnistää aktiivisesti hankkeita toimintojen tehostamiseksi ja niiden rahoituksen turvaamiseksi.	2 omaa AVI:n rahoittamaa hanketta päättyi (kotiseutuostaston kehittäminen ja omatoimilehtisali). Uutena AVI:n rahoituksella alkoi kirjastoauton toiminnan kehittämiseen tähtäävä Tarina-toukka tehokäyttöön -hanke.

PROSESSIT JA RAKENTEET NÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Tiekkö-kirjastojen yhteistyön kehittäminen.	Tiekkö-kirjastoilla on ajantasainen ja yhtenäinen palvelukulttuuri, joka tukeutuu ammattitaitoiseen paikalliseen asiantuntijuuteen ja alueelliseen yhteistyöhön.	Tiekkö-kirjastot ottivat käyttöön uuden Finna-verkkokirjaston. Alueen kirjastot järjestivät yhteisiä koulutuksia henkilökunnalle liittyen Finnaan ja muihin kirjaston palveluihin. Yhteinen kirjastojärjestelmä sekä yhteiset käytönsäannot takasivat yhtenäisen palvelukulttuurin.
Toimivat yhteydet yhteistyökumppaneihin ja muihin sidosryhmiin	Koululuokat käyvät vuosittain ohjauksella kirjastokäynneillä yhteistyöohjelman mukaan. Kirjasto osallistuu paikkakunnalla järjestettäviin tapahtumiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Monipuoliseen lukutaitoon tähtääviä käyttäjäkoulutuksia järjestettiin koululuokille ja muille ryhmille 24 h, osallistujia 376. Tiedonhaun opetusta oli 66 h. Kirjasto osallistui muiden järjestämiin tapahtumiin kirjaston ulkopuolella 4 kertaa ja muut toimijat järjestivät kirjastossa 48 tapahtumaa.

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Riittävä, osaava ja motivoitunut henkilöstö.	Kirjastossa on riittävä määrä virkoja ja toimia (suositus 0,8-1 htv /1000 as), jotka on täytetty kirjastolain edellyttämällä, koulutetulla henkilökunnalla. Henkilöstö on motivoitunut ja kehityshakuista, täydennyskoulutus suositusten mukaisella tasolla 6 pv / htv /vuosi.	Kirjaston palkkaamina 0,6 htv/1000 as. Täydennyskoulutusta 5,4 pv/htv
Hyvinvoiva työyhteisö.	Järjestetään aktiivista, työhyvinvointia ylläpitävää toimintaa ja vuosittaiset kehityskeskustelut koko henkilöstölle.	Liikuntailtapäivät 2 /vuosi, tutustumiset muihin kirjastoihin 2/vuosi, omaehtoista liikuntaa ja kulttuuria työnantajan tuella. Kehityskeskustelut käyty 90 % henkilöstöstä.
Turvalliset, ergonomiset ja terveelliset työtilat	Edistetään työtilojen viihtyisyyttä, turvallisuutta ja toimivuutta.	Kalusteilla ja ilmastoinnilla parannettu ergonomiaa sekä työskentelyolosuhteita. Ensiapuvälineet ajan tasalla ja ensiapukoulutusta hankittu henkilökunnalle.

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Kirjojen uushankinta, kpl/1000 as./vuosi	335	343	400	329
Lainausten määrä, lainaa/asukas Tavoite: Pohjois-Pohjanmaan keskitaso	18,3	18,9	18,7	19,1
Käyntien määrä, käyntiä/asukas Tavoite: Pohjois-Pohjanmaan keskitaso	8,3	8,6	9,4	6,7
Toimintakulut/asukasluku Tavoite: Pohjois-Pohjanmaan keskitaso	41,6	46,8	54	55,6
Kirjastoaineistomääräraha, %-osuus käyttömenoista Tavoite: 20 %	18,4	17,2	20	13,8
Poistot, %-osuus kokoelmasta Tavoite: 6 %	7,1	8	6	6
Henkilöstön määrän kehitys	9	10	10	10

TALOUS

KIRJASTOPALVELUT	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	33 500	0	33 500	49 790	-16 290	148,6
Toimintamenot	-840 316	0	-840 316	-846 327	6 011	100,7
Toimintakate	-806 816	0	-806 816	-796 537	-10 279	98,7

Toimielin:	60 KIRJASTO- JA KULTTUURILAUTAKUNTA
Tehtävä:	235 Kulttuuripalvelut

PALVELUAJATUS

Kulttuuritoiminta on osa kunnan hyvinvointi-, oppimis- ja kulttuuripalveluita. Toiminta tukee ja edistää kulttuurielämää ja kulttuurikasvatusta. Tavoitteina on tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita taide- näyttelyiden, teatteriesitysten, konserttien ja erilaisten kulttuuritapahtumien merkeissä. Kulttuuritoiminta tukee moniarvoista taiteiden harjoittamista ja harrastamista, kolmannen sektorin sekä eri kulttuurijärjestöjen toimintaa.

Kulttuuripalvelut vaalii kaupungin historiaa, huolehtii Puuhkalan kotiseutumuseosta ja Helaalan Myllystä sekä muista kulttuurihistoriallisista kohteista. Kaupungin taidekokoelman ylläpito ja huolehtiminen on myös kulttuuripalveluiden vastuulla.

TOIMIALAN STRATEGISET MENESTYSTEKIJÄT

- Kulttuuritoiminnalla on kattava profiili kaupungin tapahtumien järjestäjänä.
- Huomioidaan tapahtumissa kaupungissa olevat kulttuuritoiminnan ammattilaiset, harrastajat, yhdistykset, järjestöt ja oppilaitokset.
- Toimiva yhteistyö ja verkostoituminen eri tahojen kanssa kuten perusopetus, seurakunta, seutukunnalliset oppilaitokset sekä kaupungin organisaation hallintokunnat.
- Tapahtumissa on ilmaiskonsertteja sekä lippuhinnaltaan huokeita konsertteja, mikä mahdollistaa kulttuurin saannin jokaiselle kaupunkilaiselle ja mikä toteuttaa uutta kulttuurilakia 3/2019.
- Otetaan huomioon kaupunkilaisten toiveita konsertoivissa artistivalinnoissa.
- Kehitetään ja innovoidaan uusia yhteistyökanavia ja toimintamalleja.
- Kulttuuripalvelut ovat korkeatasoinen ja ammattitaitoinen yksikkö kaupungissa.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Vuonna 2019 asteittainen aikaisempina vuosina aloitettu ja tehty kehitystyö alkoi näkyä positiivisena kokonaisuutena Ylivieskan kulttuuripalveluissa. Kulttuurikeskus Akustiikan tiloja käytettiin aktiivisesti eri tapahtumiin, vuokraustoiminta oli vilkasta ja ohjelmisto muodostui monipuoliseksi. KulttuuriHelmet, Ylivieskan kulttuuriviikot rikastuttivat ohjelmallaan kokonaisuutta. Koululaiskonsertteja ja erilaisia teemapäiviä järjestettiin Kulttuurikeskuksessa edellisvuosien tapaan. Myös kuukausittain vaihtuneet taidenäyttelyt toivat Akustiikkaan vaihtelua ja toivat taiteilijoita lähelle yleisöä.

Helaalan Myllykahvila ja Puuhkalan kotiseutumuseo toteuttivat kulttuuriperinteen vaalimista ja olivat keskiössä eri kesätapahtumissa. Taidetyöpajoja, TaideFest- yhteistyössä sivistyspalveluihin kuuluvien hallintokuntien kanssa sekä Myllymarkkinat & RieskaBlues –tapahtumat yhteistyössä urheiluseura Kuulan ja Ravintola Myllyrannan kanssa ja Lystiä Lapsille –kesätapahtuma toteutettiin näissä kulttuuriperinneohteissa ja niiden piha-alueilla. Myös jo perinteeksi tullut 3-luokkalaisten Wanhan ajan päivä yhteistyössä Kotiseutuyhdistyksen ja koulutoimen kanssa toteutettiin Puuhkalassa elo-syyskuun vaihteessa.

Kulttuuripalvelut oli mukana seutukunnallisessa hankkeessa, jossa mahdollistettiin taidetyöpajoja vapaa pääsyisenä aktiviteettinä eri ikäisille ja eri ryhmissä toimiville henkilöille.

Sun Pampas –kaupunkifestivaali järjestettiin toista kertaa kulttuuripalveluiden alaisuudessa menestyksekkäästi jäähallilla. Tapahtuma kantoi itsensä hienosti.

Kesäkauden viikoittaiset toritapahtumat Kauppatorilla ja Myllyaukiolla olivat vapaa pääsyisiä tilaisuuksia. Kauppatorin iltatoreissa järjestöillä ja yhdistyksillä oli mahdollisuus tulla esittelemään toimintaansa sekä ottaa illan isännyys tapahtumasta. Kulttuuripalvelut mahdollistivat äänentoiston henkilökuntineen torille.

Kotiseutuarkistoa työstettiin edelleen eteenpäin ja siirrettiin museon rekvisiittaluetteloa sähköiseen järjestelmään.

Kulttuurikeskus Akustiikan toiminnassa eräs keskeinen toiminta kulttuuritapahtumien järjestämisen lisäksi ovat koulutuksien ja kokouksien järjestäminen eri tahoille. Akustiikan tilat muuntuvat joustavasti eri tyyppisiin tapahtumiin niin tilaratkaisullisesti, kahvila- ja ravintolapalveluineen kuin tekniikan sekä henkilökunnan puolesta. Edellä mainitut asiat ovat tärkeä strateginen menestystekijä niin kulttuuripalveluiden, museopalveluiden kuin Akustiikan toiminnan kannalta.

Tapahtumatilastoa vuodelta 2019

Kulttuuritapahtumia (konsertit, teatteriesitykset) 128, elokuvapäiviä 14, konserttiharjoituksia 69, juhlia 17, messuja 2, kokouksia 125, seminaareja 60, luentoja ja koulutustilaisuuksia 237, opetusta/harjoituksia 86, koulujen tapahtumia ja koulutoimen kokouksia 65, taidenäyttelyitä 11. Vuoden 2019 kokonaistapahtumamäärä Ylivieskan Kulttuurikeskus Akustiikassa oli 814 tapahtumaa.

Ylivieskan Kulttuurikeskus Akustiikan kävijämäärä oli vuonna 2019 76132 kävijää, 500 henkilöä enemmän kuin vuonna 2018.

Kesätapahtumiin toreilla ja Puuhkalan kotiseutumuseolla ihmisiä osallistui noin 8.000 kävijän verran.

TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN

Ylivieskan kulttuuripalveluita on kehitetty viime vuosina pitkäjänteisesti ja vaihteittain. Toiminta on laajentunut ja monipuolistunut tuoden vetovoimaa kaupungille.

Ylivieskan kulttuuripalveluissa työskenteli vakituisesti vuonna 2019 viisi vakituista ja kolme määräaikaista henkilöä. Määräaikaisista henkilöistä kaksi olivat osa-aikaista, joista toinen muutettiin kokoaikaiseksi syyskauden alusta lähtien. Henkilöstö on tehokas ja moniin tehtäviin taipuva ottaen huomioon toimintamme laajuuden sekä tapahtumien kiivaan tahdin. Henkilökunta osallistuu tarvittaessa kaikkiin työtehtäviin kulttuurikeskuksessa sekä kulttuuripalveluiden muissa tapahtumissa. Tapahtumien runsauden vuoksi palkataan tarvittaessa lisätyövoimaa tapahtumiin.

Kulttuuripalveluiden tapahtumat ja palvelut löysivät asiakaskuntaa erittäin hyvin, toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Taloudellisesti kulttuuripalvelut ei päässyt tavoitteisiinsa. Henkilöstömenot kasvoivat kohdennettujen työtehtävien, kesätapahtumien, vanhempain vapaan ja sairausloma-ajan sijaisjärjestelyjen vuoksi sekä myös runsaiden viikonloputapahtumien myötä, mihin tarvitsimme extra-työvoimaa. Markkinointikulut tapahtumien kasvusta johtuen ylittyivät.

Kulttuuripalveluiden tulostavoite on määritelty erittäin korkeaksi ja valitettavasti vuonna 2019 sitä ei saavutettu, vaan se alitettiin 57.000 eurolla, vaikkakin tulosta saatiin kerrytettyä kaikkien aikojen ennätys 440.000 euroa. Vuoden lopulla päätettiin keskittyä omasta tuotannosta enemmän tilojen

vuokraukseen ja ulkoisten konserttituotantojen saamiseen kulttuurikeskukseen ja sitä kautta lisätä tuloja lippuprovisioista ja tilavuokrista. Myös vuoden lopussa tehdyt päätökset mm. omien myytyjen lippujen käsittelymaksusta sekä vuokrahintojen korotuksista lisäävät tuloja. Näiden muutosten vaikutukset ovat useita kymmeniä tuhansia euroja. Nämä em. päätökset eivät vielä ehtineet vaikuttaa vuoden 2019 lukuihin, vaan ne realisoituvat kokonaisuudessaan vasta vuoden 2020 toisella puoliskolla, kun vanhoilla vuokrausehdoillakin pidetyt vuoden ensimmäisen puoliskon tapahtumat on saatu pidettyä. Menopuoli ylittyi 51.500 euroa, mihin liittyi lisäkuluja henkilöstöpuolelta lähes 20.000 eurolla, sisäisiä vuokria talousarviota yli 8000 euroa enemmän ja muihin kuluihin sisältyviä menoja reilun 20.000 euron edestä. Vuoden lopulla päätettiin supistaa lipunmyynnin aukioloaikoja sekä järjestellä työvuoroja niin sanottuun välivuoroon aamu- ja iltavuorojen lisäksi, jolla henkilöstökustannuksia saadaan pienennettyä.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Asiakasnäkökulma

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Hyvä asiakaspalvelu ja kulttuuripalvelujen monipuolisuus.	Akustiikassa järjestetään vuosittain monipuolisesti konsertteja, näyteläyitä, kansalaisjuhlia, koulutuksia ja seminaareja. Laatuajattelun, organisaation ja arvioinnin kehittäminen	Toteutunut
Monipuolinen tarjonta, uusia tapahtumakokonaisuuksia.	Tuetaan eri kulttuurien osa-alueita (elokuva, teatteri, musiikki, sanataide, kuvataiteet, tanssi ja kansanperinne).	Toteutunut (Konsertit, Sun Pampas, elokuvat, Lystiä Lapsille tapahtuma, tanssiviikonloppu, toritapahtumat, kotiseutuviikon ohjelma)
Ylivieskan historiaa ja taidetoimintaa laaja-alaisesti edustavat kulttuuripalvelut.	Helaalan Mylly ja Puuhkalan kotiseutumuseon tapahtumat taide- ja näyttelyineen ja teemapäivineen.	Osittain toteutunut. Tuotettu uusia toimintamuotoja taidepajatoiminnan myötä, sekä järjestetty yleisötilaisuuksia mm. kesäkeskiviikkojen iltapäivien toritapahtumat ja TaideFest –tapahtuma.
Syrjäytymisen estäminen, mielen- ja terveyden parantaminen ja sosiaalisuuden lisääminen.	Vapaa pääsyisiä tapahtumia.	Toteutunut. Syrjäytymisuhan alla oleville, työttömille, vähä- varaisille ja mielenterveyspotilaille tarjosimme lippuja Akustiikan tapahtumiin veloituksetta sekä vapaa pääsyisiä konsertteja toteutettiin.
Lasten ja nuorten kulttuurikasvatus.	Koululaiskonsertit, tapahtumat, 3-luokkalaisten Wanhän ajan päivä.	Toteutunut.

Talousnäkökulma

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Tehokkaasti tuotetut kulttuuripalvelut. Taloudellinen toiminta.	Riittävät taloudelliset resurssit toimintaan ja kehittämiseen. Talousarvion toteutuminen.	Osittain toteutunut.

Prosessit ja rakenteet näkökulma

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Kulttuuritoimen yhteistyön kehittäminen yritysten ja yhdistysten kanssa.	Akustiikan, kulttuuripalveluiden ja Puuhkalan museon ohjelmatuotannosta yritys- ja yhdistystoiminnan osuus on merkittävä.	Toteutunut.

Henkilöstönäkökulma

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Paras asiakaspalveluyksikkö, oman työn osaamisen arvostus.	Monipuolisen työtehtäväympäristön haasteet käännettävä vahvuudeksi.	Toteutunut. Koulutetaan henkilökuntaa edelleen.
Motivoitunut henkilökunta.	Positiivisen kokonaisilmapiirin luominen.	Toteutunut. Koulutetaan henkilökuntaa edelleen.
Työympäristön turvallisuus.	Työskentely kiireessä ja paineen alla tulee pitää huoli työvuoroista ja työstä palautumisesta. Vakituisten henkilöstön EA-valmiudet vähintään EA-1 tasoa.	Toteutunut ja toteutunut osittain. Toteutunut.
Mahdollisuus työ-toimintaan työajan ulkopuolella.	Kaupungin työ-toiminta.	Toteutunut.

TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Kulttuuritoiminta				
Kulttuurikeskus Akustiikan palvelujen käyttäjämäärät	78.752	75.472	75.000	76.132
Akustiikan omakatteisuus % (pääomavuokran kanssa v.2019) (Ilman pääomavuokraa, joka otettiin käyttöön vuoden 2019 alusta. Tämä prosentti on vertailukelpoinen edellisvuosiin nähden.)	46 %	46 %	46 %	33% (52 %)
Museotoiminta				
Puuhkalan museo ja Helaalan Myllyn kävijät sekä keskiviikkojen iltatorit ja Myllyaukion lauantaipäivän tapahtumat sekä Taide-Fest ja Lystiä Lapsille ja kotiseutuviikon kävijät.	7.500	4.500	5.000	8.000
Yleinen kulttuuritoimi				
Koululaiskonsertit	4.000	4.000	3.500	3.500
Vapaa pääsyiset konsertit				400
Henkilöstö Akustiikka	6,66	7	7,66	7
Henkilöstö Kotiseutuarkisto/museo			1	1

KULTTUURIKESKUS AKUSTIIKAN TULOSLASKELMA

Ei sis.muita kulttuuripalveluita

	TA 2019	TOT 2019
Liikevaihto		
Myynti- ja maksutuotot	80 300	39 282
Vuokratuotot	65 150	68 461
Muut tuotot	190 000	170 642
	335 450	278 385
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-72 330	-67 986
Palvelujen ostot		
Asiakaspalvelujen ostot	0	0
Muiden palvelujen ostot	-99 810	-135 062
	-99 810	-135 062
Henkilöstömenot		
Palkat ja palkkiot	-172 765	-167 950
Henkilösivukulut	-36 985	-22 584
	-209 750	-190 534
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat	-397 914	-406 964
Muut kulut	-5 400	-4 511
	-403 314	-411 475
Poistot	-28 690	-34 134
Liikeyli-/alijäämä	-464 444	-560 806
Tilikauden alijäämä	-464 444	-560 806
Omakatteisuus %	41,2	33,2
Omakatteisuus % ilman poistoja	42,7	34,6

TALOUS

KULTTUURIPALVELUT	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poik- keama	Tot %
Toimintatulot	496 990	0	496 990	440 101	56 889	88,6
Toimintamenot	-1 142 698	0	-1 142 698	-1 194 174	51 476	104,5
Toimintakate	-645 708	0	-645 708	-754 074	108 366	116,8

Toimielin:	65	MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA
Tehtävä:	240	Musiikkiopiston toiminta

PALVELUAJATUS

Ylivieskan seudun musiikkiopisto on seutukunnallinen taideoppilaitos, joka antaa musiikin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta sekä tarjoaa kulttuurikasvatusta järjestämällä konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin edistämiseen ja kehittämiseen liittyvää toimintaa.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Keväällä 2019 musiikkiopistoon oli 146 hakijaa. Heistä 68 (n. 47%) sai oppilaspaikan. Lisäksi valmennuksesta otettiin varsinaisiksi oppilaita 19 lasta. Musiikkiopistossa opiskeli perus- ja syventävissä opinnoissa kaikkiaan 376 varsinaista oppilasta sekä varhaisiän musiikkikasvatuksessa 339 musiikkileikkikoululaista ja valmennusoppilasta. Avoimella osastolla opiskeli 14 opiskelijaa. Perustason todistuksen sai vuoden aikana 21 oppilasta ja opistotason todistuksen kahdeksan oppilasta.

Kalajoen Virta-salissa esitettiin helmikuussa opetushallituksen erillisellä valtionavustuksella toteutettua Sävelten jäljillä- satunäytelmää muskarilaisille ja alakoululaisille. Vieska Sinfonietta konsertoi kevätlukukaudella Kalajoella ja Ylivieskassa. Kaikkiaan kevätlukukauden 2019 aikana järjestettiin n.30 konserttia. Syyslukukaudella konsertteja järjestettiin n. 25. Vieska Sinfonietta konsertoi syyslukukaudella Sievin kirkossa ja itsenäisyyspäiväjuhlassa Kulttuurikeskus Akustiikassa. Lisäksi vuoden mittaan opettajat järjestivät omia luokkamatineoita ja muskarilaisilla oli kevät- ja joulujuhlia. Myös palvelutaloissa ja päiväkodeissa järjestettiin konsertteja. Konsertteihin osallistui kaikkiaan n.4500 kuulijaa.

Oppilaat esiintyivät vuoden mittaan myös yritysten, jäsenkuntien, seurakuntien, yhdistysten ja järjestöjen pyytämällä erilaisissa tilaisuuksissa. Esiintymispyyntöjä vuoden aikana tuli n.30.

Uusi oppilaitoshallintaohjelma Eepos otettiin käyttöön kesän 2019 aikana. Hallintohenkilökunta koulutettiin ohjelman käyttöön kesäkuussa ja elokuussa. Opettajat ottivat ohjelman käyttöön syyslukukauden 2019 alkaessa.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2019

ASIAKASNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Tiedonkulun ja uuden opetussuunnitelman vaatiman jatkuvan arvioinnin kehittäminen.	Eepos-ohjelman käyttöönotto.	Toteutunut.
Uusi opetussuunnitelma tutuksi oppilaille ja huoltajille.	Kaikissa toimipisteissä vähintään yksi uuteen opetussuunnitelmaan liittyvä infotilaisuus.	Toteutunut.

TALOUSNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Varhaisiän musiikkikasvatuksen veto-voimaisuus.	Avointen musiikkileikkikoulujen toteuttaminen toimipisteissä.	Toteutunut osittain (Kalajoki, Ylivieska).
Ryhmäopetuksen kehittäminen maksullisena palvelutuotantona.	Valmennusryhmiä kaikissa toimipisteissä.	Toteutunut.

PROSESSIT JA RAKENTEET NÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Musiikkiopiston toiminnan näkyvyys ja musiikillisten elämysten tarjoaminen monipuolisille kohderyhmille.	Kaksi erilaisille kohderyhmille suunnattua tapahtumaa oppilaskonserttien lisäksi joka toimipisteessä.	Toteutunut. Toimipisteissä pidetty koululaiskonsertteja ja konsertteja palvelutaloissa. Vieska Sinfonietta on vieraillut Sievissä ja Kalajoella.
Uuden opetussuunnitelman jalkauttaminen.	Opettajien perehdyttäminen opetussuunnitelmaan.	Toteutunut.

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Hyvä tiedonkulku.	Tiedonkulun varmistaminen kanslian ja opetuspisteen välillä kanslian muutettua pois opetuspisteestä (Päivärinnan koulu->Origo).	Toteutunut.
Asianmukaiset työtilat.	Opetustilojen tarkoituksenmukaisuus ja turvallisuus. Opetustilojen tarkastelu toimipisteittäin.	Toteutunut osittain. Koulujen sisäilmaongelmien johdosta opetusta esim. parakeissa, josta aiheutuu lisäjärjestelyä. Jonkin verran ongelmia luokkatilojen vapautumisen ja säilytystilojen suhteen kouluilla.
Ammattitaitoinen opetushenkilöstö.	Rekrytointien onnistuminen.	Toteutunut osittain. Sijaisten rekrytointi ollut haastavaa.
Luovan toiminnan ilmapiiri, joka antaa tilaa henkilöstön osaamiselle.	Opettajille tarjotaan koulutusmahdollisuuksia, jotka vastaavat uusien opetussuunnitelman perusteiden haasteisiin ja pyritään luomaan mahdollisuuksia erilaisten projektien toteuttamiseen.	Toteutunut.

TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Tuntimäärät à 45 min.				
- vuodessa (35 viikkoa)	17 844	17 890	18130	17 331
- viikossa	510	511	518	495
Oppilasmäärä yhteensä	703	738	714	714
- musiikin perus- ja syventävät opinnot	372	373	379	376
- varhaisiän musiikkikasvatus (musiikki-leikkikoulu ja soitinvalmennus)	332	365	335	339
Todistukset	27	18	25	30
suorituksia/opettaja	1	1	1	1
Bruttomenot				
euroa/tunti	78 €	78 €	81 €	81 €
euroa/oppilas	1 979 €	1 893 €	2 060 €	1 974 €
Viikkotunnin hinta vuodessa	965 €	965 €	1 126 €	977 €
Henkilöstö	28	28	28	28

Ylivieskan kaupungin osuus nettomenoista vuonna 2019 oli 239 299€ (199 222€ + Päivärinnan koulun pääoma-vuokra 40 077€). Perus- ja syventävien opintojen oppilaita oli 149, viikkotuntimäärä 203,92.

TALOUS

MUSIIKKIOPISTON TOIMINTA	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	559 100	0	559 100	494 550	64 550	88,5
Toimintamenot	-1 511 000	0	-1 511 000	-1 409 227	-101 773	93,3
Toimintakate	-951 900	0	-951 900	-914 677	-37 223	96,1

Toimielin:	70	KANSALAIPOISTON JOHTOKUNTA
Tehtävä:	245	Kansalaisopiston toiminta

PALVELUAJATUS

Kansalaisopisto on paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuva oppilaitos, joka tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle, kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi ja työelämän tarpeisiin. Kansalaisopiston tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Kansalaisopisto-opinnoissa korostuvat omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Ylivieskan seudun kansalaisopisto järjestää koulutusta, jonka tavoitteena on edistää sivistyksellistä tasa-arvoa vapaan sivistystyön arvojen ja ihanteiden pohjalta. Koulutuksessa painottuvat kielet, taide- ja taidot, tietotekniikka ja terveyttä ja hyvinvointia edistävät aineet. Opisto järjestää suomen kielen ja kulttuurin koulutusta maahanmuuttajille. Lisäksi opisto järjestää lapsille ja nuorille musiikin opetusta sekä kuvataiteen, teatteri-ilmaisun, sanataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta. Kansalaisopisto voi järjestää myös koulutusta tukevaa tai siihen läheisesti liittyvää kehittämis- ja palvelutoimintaa.

Toiminta-alueena ovat Ylivieskan kaupunki sekä Alavieskan ja Sievin kunnat.

KANSALAIPOISTON ARVOT

Kansalaisopiston toimintaa ohjaavat arvot ovat laatu, luotettavuus, asiakaslähtöisyys ja suvaitsevaisuus.

STRATEGIA JA STRATEGISET MENESTYSTEKIJÄT

Kansalaisopiston strategia on johdettu Ylivieskan kaupungin ja sivistyskeskuksen strategioista. Kansalaisopiston toiminnan keskeisin tavoite on toiminta-alueen asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.

Strategiset menestystekijät:

1. Asiakkaiden tarpeista lähtevä laadukas ja monipuolinen opetus.
2. Kansalaisopisto tunnetaan aktiivisena ja yhteistyökykyisenä oppilaitoksena, jolla on laaja sidosryhmäverkosto.
3. Kansalaisopistolla on riittävät henkilöstö- ja talousresurssit ja asianmukaiset opetus-tilat toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen.
4. Kansalaisopistossa on hyvinvoiva, osaava ja motivoitunut henkilöstö.
5. Kansalaisopisto toimii sopusoinnussa elinympäristönsä ja luonnon kanssa nyt ja tulevaisuudessa.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Toiminta-alueen asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia edistimme 469 kurssissamme. Opiskelijoillemme kurssin päätteeksi jaetuista arviointikaavakkeista palautui 1 649 kappaletta. Kaavakkeessa kysyimme

mm. keskeistä strategista tavoitettamme terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta ja kysymyksen keskiarvoksi tuli 4,28 (arvosteluasteikko 1-5), joten kansalaisopisto on onnistunut tavoitteessaan. Fyysisen kunnon lisääntymistä pidettiin myös tärkeänä. Kysymykseen ”*Kokonaisarvosanasi tästä kurssista*” saimme kaikkien vuoden 2019 aikana järjestettyjen kurssien keskiarvoksi 4,63, joka on jokseenkin hyvä ottaen huomioon eritoten Ylivieskan tämänhetkiset opetustilajärjestelyt. Opetustoiminnallamme oli merkittävä vaikutus myös ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitäjänä ja syrjäytymisen ennaltaehkäisijänä, sillä peräti 26,51 % opiskelijoistamme oli yli 60 vuotiaita. Terveyttä ja hyvinvointia edistäviä luentoja järjestimme eri toimijoiden ja järjestöjen kanssa 14 kpl ja luennoilla oli yhteensä 706 kuulijaa.

Toiminta-alueemme asukkaiden kurssitoiveita kartoitettiin kuntien hallintokunnille, kylätoimikunnille ja muille sidosryhmille lähetetyillä kurssitoivekirjeillä, Alavieskassa pidetyssä työnäyttelyssä, opintoryhmissä ja FaceBook- ja Instagram – mainosten avulla. Tulleet toiveet otettiin huomioon kurssisuunnittelussa. Sivukyliltä tulleiden toiveiden kärjessä olivat liikunta- ja kädentaitoryhmät.

Taide- ja taitoaineita opetettiin yhteensä 296 ryhmässä ja osallistujia oli 3 806. Kieliä opetettiin 43 ryhmässä 467 osallistujalle ja opetettavia eri kieliä oli 12. Liikuntaryhmiä oli yhteensä 72 ja Ylivieskan kehnojen salivuorojen takia osallistujien määrä jatkoi alenemistaan 1746 osallistujaan (-180 edeltävään vuoteen ja kurssimaksumenetykset kaupungille edelleen noin 10.000 e). Opisto tuki paikalliskulttuuria järjestämällä opetusta 10 kuorolle, 4 orkesterille, 9 näytelmäryhmälle ja runsaalle määrälle taide- ja taitoaineiden ryhmiä. Teatterinäytäntöjä oli 42 kpl. Opiston kuorot, orkesterit ja soitin-, tanssi- ja näytelmäryhmät esiintyivät niin toimialueella kuin lähiseuduilla erilaisissa tapahtumissa ja tekivät runsaasti esiintymisvierailuja alueen vanhainkoteihin ja palvelutaloihin. Lasten kuvataiteen perusopetuksen 500 opetustunnin kuudelle vuodelle jakautuvasta opetuskokonaisuudesta päättötodistuksen sai 12 oppilasta.

Kansalaisopisto teki laajasti yhteistyötä Meri-Pohjolan opistopiirin toiminta-alueen opistojen, erilaisten järjestöjen, organisaatioiden, toimikuntien, työryhmien, kuntien hallintokuntien ja alueen oppilaitosten kanssa. Opisto oli mukana Oulu-opiston hallinnoimassa Digittää-, PuolenSuomenTekijätParantamassa-SuunnitelmallisestiTaideosaamista-, Ketterä- ja Turvallinen johtamisen kehittäminen – Tulevaisuuden osaaminen –hankkeissa. Opetushallitus myönsi Ylivieskan seudun kansalaisopistolle 5000 euroa opintotasetelityyppistä avustusta työttömien, senioriväestön ja eläkkeellä olevien opintomaksujen alentamiseen.

Kansalaisopiston työnäyttely ja kevätjuhla pidettiin su 7.4.2019 klo 11.00-16.00 Alavieskan yhtenäiskoululla. Kevätjuhlassa vuoden aikuisopiskelijoiksi valittiin Helena Tienhaara ja Reijo Talus.

Opettajien Ammattijärjestö OAJ valitsi 16.5.2019 pidetyssä juhlassa Ylivieskan seudun kansalaisopiston valtakunnallisen vuoden koulu-, oppilaitos- tai päiväkotikilpailun voittajaksi. OAJ:n palkinnon perusteluna todetaan mm. ”*Kansalaisopisto tavoittaa opiskelijoita hyvin laajalla ikäskaalalla. Kansalaisopisto tarjoaa tietoa, taitoa, terveyttä ja ystävyyttä kaikille ja tarjonnassa huomioidaan hyvin alueiden toiveet, minkä lisäksi painopistealueena on nykyään hyvin relevantti kierrättäminen. Kielitarjonta on monipuolista ja tarjolla on lukukaudella 2018-2019 myös viittomakielen kurssi. Erytysmaininnan ansaitsee yhteistyössä musiikkiopiston ja paikallisen Ylivieskan soittajat ry:n kanssa toimiva alueellinen big band, Saint Fish Big Band. Väistötiloissa toimiminen on laittanut opiskelijat ja opettajat joustamaan, mutta osallistujien aktiivisuutta se ei ole haitannut. Kansalaisopisto toimii myös sivukylillä ja tuo näin oman panoksensa kylien säilymiseen elinvoimaisina. Lisäksi kansalaisopisto järjestää asiantuntijoiden pitämiä yleisöluentoja ajankohtaisista ja akuuteista aiheista. Kansalaisopisto on positiivista energiaa loistava majakka, joka elävöittää alueen kuntia synkän talven läpi ja toimii näin hyvinvoinnin tuottajana*”.

Joulukuun 20. päivänä Pietari Päivärinta –seura nimesi Ylivieskan seudun kansalaisopiston Vuoden 2019 ylivieskalaiseksi vaikuttajaksi. Kunniakirjassa perusteluna valinnalle lukee: ”*Ylivieskan seudun*

kansalaisopisto tekee jatkuvasti uudistuvana ja joustavasti aikaa seuraavana oppilaitoksena tärkeää työtä kaikenikäisten kuntalaisten hyväksi tarjoamalla monipuolisen kurssitarjonnan ja edistämällä yhteisöllisyyttä, terveyttä ja hyvinvointia.”

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2019

ASIAKASNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Paikallisten koulutus- ja sivistystarpeiden huomioon ottava ja kysyntää vastaava laadukas ja monipuolinen terveyttä ja hyvinvointia edistävä opetus.	495 kurssia. 10 365 opetustuntia 60 toimipaikkaa 3 390 netto-opiskelijaa 7 830 brutto-opiskelijaa	469 kurssia 9 672,74 tuntia 72 toimipaikkaa 3 379 netto-opiskelijaa 7 408 brutto-opiskelijaa

TALOUSNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Tehokas ja taloudellinen toiminta. Resurssit jaettu tarpeiden mukaisesti.	Talousarvion toteutuma	Menot 91,3 % Tulot 78,4 % Netto 96,5 %

PROSESSIT JA RAKENTEET NÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Toimintaan liittyvät avainprosessit (opintosuunnitelman laadinta, tiedottaminen ja markkinointi, ilmoittautuminen, opetus-prosessit ja arviointi) tunnistettu, suunniteltu, käyttöön otettu ja arviointien pohjalta parannettu.	Päätoimisen henkilökunnan osallistuttaminen ja perehdyttäminen avainprosessien merkitykseen.	Henkilöstöä on osallistettu ja perehdytetty avainprosessien merkitykseen ja käytäntöihin ja tarvittaessa asioita on kerrattu.
Arviointi- ja laatutyö osana kehittämis- ja johtamistyötä	Arviointi- ja palautejärjestelmää hyödynnetään soveltuvien osin.	Saapuneisiin asiakaspalautteisiin on puututtu heti ja asia korjattu, mikäli se on ollut meidän toimivallassamme. CAF-laadunarvioinnista tehtiin osiot: 1. Johtajuus (johtamisen arvot ja perusta, suoriutuskyvyn ja kehittämisen johtaminen, henkilöstöjohtaminen, verkosto- ja sidosryhmäjohtaminen) 2. Strategia ja toiminnan suunnittelu (tiedon kerääminen ja hyödyntäminen, innovaatiot ja muutokset) Kurssiarviointikaavakkeita palautui yhteensä 1649 kappaletta ja kaikkien kurssien keskiarvo 4,63 (arviointiasteikko 1-5).

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Ylivieskan seudun kansalaisopistossa on osaava ja ammattitaitoinen osaamistaan kehittävä tyytyväinen, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilökunta.	Henkilöstön osallistuminen täydennyskoulutuksiin. Hyvä työtyytyväisyys ja työhyvinvointisuunnitelman seuranta. Sairauspoissaolojen seuranta	Koulutuspäiviä yhteensä 15,5 päivää. Koulutukset ovat olleet opistolle ilmaisia, sillä kustannukset ovat menneet hanketoimintojen kautta. Hyvä työtyytyväisyys. Seurataan säännöllisesti.
Avoin vuorovaikutus on arkipäivää.	Päätoimiselle henkilöstölle kehityskeskustelut. Henkilöstöinfo viikoittain.	Kehityskeskustelut pidetty. Henkilöstöinfo viikoittain työkauden aikana.
Turvallinen ja terveellinen työympäristö	Käytössä olevat tilat ovat kunnossa, käytettävät välineet ja laitteet asianmukaiset.	Toteutui pääosin

TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Opetustunnit	10 603	10 320	10 365	9 672,74
Opiskelijamäärä	4 363	3 593	3 390	3 379
Toimipaikkojen määrä	66	70	60	72
Kustannukset €/t	82,05	85,06	94,15	92,13
Kustannukset €/opiskelija	199,40	244,30	287,87	263,74
Tuloilla katettu %	28,53	28,72	28,82	24,76
Opintomaksuilla katettu, %	19,24	19,00	20,38	15,64
Henkilöstö (sivutoimisia tuntiopettajia n. 170 / v)	6	6	7,5	5

TALOUS

KANSALAIPOISTON TOIMINTA	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	281 275	0	281 275	220 641	60 634	78,4
Toimintamenot	-975 889	0	-975 889	-891 166	-84 723	91,3
Toimintakate	-694 614	0	-694 614	-670 525	-24 089	96,5

Toimielin:	75	LIIKUNTALAUTAKUNTA
Tehtävä:	250	Liikuntapalvelut

Strategian mukaan liikunta on jokaisen kuntalaisen perusoikeus ja Ylivieskan kaupungin liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä laadukkaille ja monipuolisille liikuntapalveluille sekä tukea erityisesti terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa.

Liikuntalain mukaisesti liikuntapalvelujen organisoimisesta ja kehittämisestä kaupungissa vastaa liikuntapalvelut yhteistyössä järjestöjen ja yhteisöjen sekä kaupungin eri hallintokuntien kanssa.

Näin luodaan hyvä pohja omaehtoiselle harrastustoiminnalle jokaisessa elämänvaiheessa, mahdollisuudet menestyä työelämässä, perusta elinikäiselle oppimiselle sekä oman terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Varsinkin lasten- ja nuorten liikuntamahdollisuuksien takaaminen on primääri preventiivistä toimintaa ja terveyden edistämistä parhaimmillaan.

Ylivieskan liikuntapalveluiden tavoitteena on tarjota kuntalaisille liikuntamahdollisuudet yhdenvertaisuus-, tasa-arvo- ja liikuntalain puitteissa, sillä liikunnalla on keskeinen rooli kuntalaisten harrastustoiminnassa sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Hyvinvoivat ja aktiiviset kaupunkilaiset ovat kaupungin kivijalka.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Ylivieskan uimahalli-urheilutalo täytti 50 vuotta ja juhluvuoden kunniaksi järjestettiin vapunaattona perinteiset ”entisajan konkaritanssit”. Keilahalli täytti 30 vuotta ja sitä juhlistettiin järjestämällä 30 v. juhlakisa yhteistyössä 30-vuotiaan Ylivieskan keilailuliiton kanssa.

Vakiintuneen toiminnan lisäksi liikuntapalvelut järjesti juhluvuonna maksuttomia ohjattuja tutustumistuokioita eri liikuntalajeihin. Pyöräily- ja kävelykampanjan lisäksi, poljettiin kilometrikisaa ja valittiin työmatkapyöräilijä. Myös puulaakihiihdot hiihdettiin muutaman vuoden tauon jälkeen. Liikuntapalvelut järjesti erilaisia matalankynnyksen liikuntatapahtumia kaikki ikäryhmät huomioiden. Tapahtumia järjestettiin myös yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Myös erilaisiin teemapäiviin osallistuttiin.

Liikuntapalvelut aloitti liikunnan palveluketjun kehittämisen yhteistyössä Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kanssa. Tavoitteena on kehittää liikuntaneuvonnan palveluketjua ja elintapaohjausta yhteistyössä ja moniammatillisesti, eri verkostoja hyödyntäen.

Markkinoinnin ja varsinkin somemarkkinoinnin tehostaminen on tuottanut tulosta; tieto erilaisista liikuntatapahtumista ja -toiminnasta on saavuttanut kohderyhmät ja kaupunkilaisilta on tullut paljon positiivista palautetta tiedottamisesta.

Yleisurheilukentän peruskorjaus valmistui kesäkuussa 2019 ja uudella kentällä juostiin SM-viestit syyskuussa. Ylivieskan Kuulan ja Kaustisen Pohjanveikkojen järjestämissä kisoissa kaupunki oli vahvasti mukana. Hyppänkallion kuntoportaati otettiin käyttöön lokakuussa.

Nettomenojen toteuma 31.12.2019 oli 98,2 %.

ASIAKASNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Monipuoliset, ajanmukaiset ja tasokkaat kansalaistoimintaa ja yksityisen kuntalaisen omatoimisuutta palvelevat liikuntapaikat.	Jokaista ikäryhmää ja monella eritasolla palvelevat liikuntapaikat ovat kunnossa, huolto on tasokasta ja paikat ovat saavutettavissa esteettömästi.	Suurelta osin liikuntapaikat ovat hyvässä kunnossa. Urheilukentän peruskorjaus, Safarin tekonurmi, Suvannon tekonurmen uusiminen ja kuntoportaat paransivat tuntuvasti ulkoliikuntaolosuhteita. Salien kysyntä oli edelleen tarjontaa suurempi, mutta uusien koulujen valmistuttua tilanne korjaantuu. Suurin osa liikuntapaikoista on esteettömiä ja fyysisesti hyvin saavutettavissa.
Asiakaslähtöinen, monipuolinen ja asiantunteva liikuntapalvelutarjotin.	Soveltavan liikunnan tason ylläpitäminen ja toiminnan kehittäminen. Matalan kynnyksen liikuntatoiminnan vakiintuminen ja kehittäminen. Tapahtumien vakiinnuttaminen ja kehittäminen. Sähköinen palvelumuoto	Soveltavaa liikuntaa on järjestetty; vesijumput, allaskävely, erityiskeilailu, tuolijumput. Matalankynnyksen liikuntatoimintaa on järjestetty; Prismen jumput, liikuntaneuvonta, teemapäivät, Polut ja laavut tutuiksi, tutustuminen eri liikuntalajeihin ja erilaiset kuntokampanjat. Sähköinen palvelumuoto on käytössä ja pelivuoroja voi varata sähköisesti. Kaupunki uudisti avustusten hakua ja kaikki kaupungin avustukset haettiin samaan aikaan sähköisesti. Asiakaskyselyjä on tehty ja palautetta voi antaa netin kautta jatkuvasti. Palautteita toteutetaan resurssien puitteissa.
Kuntalaiset liikkeelle	Useampi kuntalainen harrastaa terveysliikuntaa ja osallistuu mm. liikuntatapahtumiin ja -kampanjoihin.	Kuntalaisia on liikutettu erilaisissa liikuntatapahtumissa ja -kampanjoissa: Kuntolaatikko 1.-31.3., Pyöräily- ja kävelykampanja 1.5.-30.9., teemapäivät.

TALOUSNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Liikuntapaikkarakentamisen ja -kunnossapito-ohjelma	Ennakoiva suunnittelu liikuntapaikkarakentamiseen sekä ennakoiva kunnossapitosuunnitelma, jotka tukevat toiminnallista kehitystä ja kasvua	Talousarvion suunnitteluvaiheessa yhteistyössä tilapalvelun ja kuntatekniikan kanssa yhteistyössä tehdään liikuntapaikkarakentamisen investointiohjelma talousarvio- ja suunnitelmavuosille. Sähköinen huoltokirja otettiin käyttöön.
Ihmisten omaehtoinen liikunnan ja terveyden edistäminen ymmärtää merkittävänä hyvinvoivan ja kehittyvän kuntatalouden osana.	Liikuntapalvelut ovat tärkein terveyttä edistävä ja ennaltaehkäisevä toiminta kuntalaisen hyvinvoinnin edistäjänä.	Liikunnan palveluketjun kehittämiseksi aloitettiin yhteistyö Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kanssa. Tavoitteena on kehittää

	Liikuntapalvelut on liikuntaa, terveyttä ja hyvinvointia edistävä peruspalvelu.	liikuntaneuvonnan palveluketjua, ennaltaehkäisevää elintapaohjausta yhteistyössä ja moniammatillisesti, eri verkostoja hyödyntäen. Liikunnan merkitystä hyvinvoinnin ja terveyden edistäjän on tuotu esille erilaisissa tapahtumissa ja liikuntaneuvonnassa erilaisille ja kaikenikäisille kohderyhmille.
--	---	---

PROSESSIT JA RAKENTEET NÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Toimiva liikuntarakentamisen ja –suunnittelun yhteistyö. Liikunta- paikkarakentamisen ja –huollon sujuva aikataulutusta suhteessa toimintaan.	Avoin ja ennakoiva yhteistyö hallintokuntien välillä sekä suunnittelussa että rakentamisessa. Liikuntapalveluilla asiantuntija- ja koordinoiva rooli.	Liikuntapaikkarakentamisen ja suunnittelun yhteistyö hallintokuntien välillä on ollut toimivaa. Asiantuntija- ja koordinoiva rooli on ollut teknisillä palveluilla.
Toimiva ja avoin yhteistyö kolmannen ja toisen sektorin kanssa sekä julkisen sektorin eri hallintokuntien kanssa ja PPKY Kallion kanssa.	Yhteinen matalan kynnyksen liikuntakalenteri Yhteiset matalan kynnyksen tapahtumat Yhteinen suunnitelma liikuntaelämän kehittämiseksi. Yhteinen liikettä lisäävä hanke yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.	Matalankynnyksen liikuntakalenteri tehtiin keväällä ja syksyllä ja lähetettiin tiedoksi eri kohderyhmille. Matalan kynnyksen tapahtumia järjestettiin sekä yksin että yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Liikuntaa läpi sukupolvien hankkeelle ei saatu valtionavustusta, mutta toimintamalleja jatkettiin omavaroituksesta osana liikuntapalveluiden toimintaa.
Liikunta on keskeinen terveyden ja hyvinvoinnin osa-alue.	Liikuntamittarit on sisällytetty hyvinvointikertomukseen ja on osa kaupungin hyvinvointistrategiaa.	Hyvinvointikertomuksessa on 10 liikunnan prosessi-indikaattoria (kunnan toiminta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi).

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Palvelutuotantoa vastaava, ammatitaitoinen ja motivoitunut henkilökunta	Henkilöstöllä riittävästi aika-, toiminta- ja koulutusresursseja. Palvelujen sähköistäminen Työhyvinvointisuunnitelma Työhyvinvoinnista huolehtiminen	Henkilöstöresursseja on vahvistettu työllistämällä palkkatukihenkilöitä. Osassa työpisteitä ei ole särkeävara esim. sairaustapauksissa. Koulutuksiin on vaikea osallistua sijaisen puutteen vuoksi. Ylitöitä joudutaan tekemään joissakin työpisteissä. Palvelujen sähköistäminen on helpottanut henkilökunnan työmäärää.
Toimiva yhteistyö ja avoin tiedonkulk	Säännölliset henkilökuntapalaverit 1 krt/kk Toimintaryhmäpalaveri väh. 1 krt/kk Kehittämiskeskustelut 1 krt/vuosi	Henkilökuntapalavereita on pidetty 1 krt/kk ja tarvittaessa toimintaryhmäpalavereita. Kehittämiskeskustelut käytiin koko henkilökunnan kanssa.

		Tiedonkulkua on pyritty tehostamaan ja se on ollut avointa.
Oman työn kehittäminen yhteiseen suuntaan	Henkilöstö suunnittelee ja kehittää omaa työtään niin, että liikuntatoimen palveluajatus toteutuu, työ tehostuu ja kehittyy.	Henkilöstö on ideoinut erilaisia tapahtumia ja kehittänyt toimintamalleja. Henkilökunta on voinut hyödyntää työssään omia vahvuuksiaan.

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Uimahallin kävijämäärä	60 739	55 635	64 000	65 227
Keilahallin kävijämäärä = ratatunnit	7671	8082	8500	8047
Liikuntasalin käyttöaste Iltatunnit 1.9.-31.5	83 %	71 %	80 %	70 %
Tennishallin käyttöaste Iltatunnit 1.9.-31.5.	62 %	68 %	75 %	68 %
Jäähallin käyttöaste Iltatunnit 1.9.-14.4.	97 %	93 %	98 %	94 %
Erityisryhmien tilaisuudet	2698	472	600	517
Liikuntapalveluiden nettomenot euroa/asukas	81	90	81	142
Henkilöstö	15	14,5	16,5	14,5

Talous

LIIKUNTAPALVELUT	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2018	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	768 680	0	768 680	680 809	87 871	88,6
Toimintamenot	-2 968 880	0	-2 968 880	-2 841 639	-127 241	95,7
Toimintakate	-2 200 200	0	-2 200 200	-2 160 830	-39 370	98,2

LIIKUNTAPALVELUT TULOSLASKELMA 2019

	TA 2019	TOT 2019
Liikevaihto		
Myynti- ja maksutuotot	727 430	614 177
Vuokratuotot	27 450	23 382
Muut tuotot	13 800	40 468
	<u>768 680</u>	<u>678 027</u>
Valmistus omaan käyttöön		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-104 220	-114 835
Palvelujen ostot		
Asiakaspalvelujen ostot	0	0
Muiden palvelujen ostot	-449 210	-420 200
	<u>-449 210</u>	<u>-420 200</u>
Henkilöstömenot		
Palkat ja palkkiot	-587 150	-535 000
Henkilösivukulut	-129 100	-112 070
	<u>-716 250</u>	<u>-647 070</u>
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat	-1 585 650	-1 584 402
Muut kulut	-2 550	-5 781
	<u>-1 588 200</u>	<u>-1 590 183</u>
Poistot	-436 910	-538 677
Liikeyli-/alijäämä	-2 637 110	-2 686 193
Tilikauden alijäämä	-2 637 110	-2 686 193
 Omakatteisuus %	 23,3	 20,5
Omakatteisuus % ilman poistoja	26,9	24,5

Toimielin:	80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA
Tehtävä:	255	Tekniset palvelut

PALVELUAJATUS

Tekniset palvelut osaltaan turvaa hyvinvoinnin perustan ja luo ihmisille ja yrityksille edellytykset menestymiseen ja viihtymiseen Ylivieskassa. Teknisten palveluiden keskeisiä tehtäviä ovat kaupunkirakenteen kehittäminen sekä liikenneväylien ja muun kunnallistekniikan sekä puistojen rakentaminen ja kunnossapito. Toimiala huolehtii kaupungin rakennusten rakennuttamisesta ja ylläpidosta, kaupungin puhdistus- ja ruokapalveluista, kaupunkiympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä, turvallisuudesta ja kaavoituksesta sekä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Teknisten palveluiden hallinto

Teknisten palveluiden hallinto tuottaa teknisten palveluiden lautakunnan ja palvelukeskuksen yleis- ja taloushallinto sekä tuki- ja asiakaspalvelutehtäviä. Yksikkö osaltaan huolehtii toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä, ohjaa ja valvoo toimialan suunnittelua ja toteutusta sekä seuraa toiminnan tuloksia ja huolehtii yhteistyöstä. Teknisten palveluiden lautakunta kokoontui vuoden aikana 11 kertaa.

Historian suurimmat rakennusinvestoinnit ovat rakennusvaiheessa. Lisäksi infrarakentamisessa valmistui merkittävät yhteistyöhankkeet valtion kanssa. Teknisten palveluiden määrälliset ja laadulliset tavoitteet toteutuivat vaihtelevasti eri palveluissa. Kokonaisuudessa pysyttiin asetetuissa raameissa. Talouden ja tavoitteiden toteutumista seurattiin säännöllisesti. Kuukausi- ja osavuosiraportteja käsiteltiin lauta- ja johtokunnissa.

Pitkäaikainen ja ansioitunut tekninen johtaja Kari Kentala eläköityi syksyn 2019 aikana, mutta jäi vapaalle 20.6.2019, jolloin vietettiin läksiäisjuhlia kaupungintalolla. Uudeksi tekniseksi johtajaksi valittiin rakennuspäällikkö Leena Löytynoja.

Vakinaista henkilökuntaa on 3.

Kuntatekniikan palvelut

Kuntatekniikan palvelut tuottaa palveluja kadunpidon ja kaupunkiympäristön elinkaaren eri vaiheisiin kaupungin asukkaille sekä turvaa osaltaan elinvoimainvestointien ja -hankkeiden toteutumista. Palvelujen tuottamisessa haetaan uusia edullisempia tuottamistapoja.

Toimintavuonna Vt 27:n (Savontien) / Savarin toimivuuden parantamisen yhteishanke ELY-keskuksen kanssa saatettiin loppuun. Myös ratapihan peruskorjaus ja asematunneli valmistui.

Keskustan liikennejärjestelyjen parantamishanketta jatkettiin peruskorjaamalla Asemakatu ja Kauppakatu. Valtakadun I-vaihe saatettiin loppuun toteuttamalla liikennevalo-ohjaukset Valtakatu-Asemakatu ja Valtakatu-Kauppakatu -risteyksiin. Keskustan liikennejärjestelyillä parannetaan viihtyisyyttä ja veto-voimaisuutta sekä liikenneturvallisuutta. Toimenpiteillä sovitetaan ajoneuvoliikenteen nopeustaso ydinkeskustan liikenneympäristöön.

Kurula 3:n uudella omakotialueella rakennettiin katuverkostoa uusia tontteja varten. Taanilan uuden asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentaminen aloitettiin. Katuvalojen elohopeavalaisimia vaihdettiin led-valaisimiin eri puolilla kaupunkia.

Liukkaudentorjunnan kustannukset olivat normaalia suuremmat. Muutama korvausvaatimus tuli vuoden mittaan mm. keskeneräisistä kadunrakennustöistä johtuen. Tieliikenneonnettomuuksia oli yhteensä 27, joissa loukkaantui 5 henkilöä.

Puistojen ja viheralueiden hoitotasot pysyivät ennallaan. Leikkikenttien välineitä uusittiin ja Olmalan puiston rakentamista jatkettiin. Rantamaanpuiston kevyen liikenteen väylän rakentamista jatkettiin. Kekäjärven kunnostushanke saatettiin loppuun.

Ulkoliikuntapaikkoja hoidettiin yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa. Yleisurheilukentän peruskorjaus valmistui. Kuntoportaat rakennettiin Hyypänkalliolle ja pitkospuita uusittiin alueella.

Kunnallistekniikkaa rakennettiin omajohtoisena työnä. Kunnallistekniikan suunnittelupalvelut ostettiin suunnittelutoimistoilta. POP-Ely Liikenteen kanssa yhteishankkeena suunniteltiin Koskipuhdontien kevyen liikenteen väylää. Taanilan alueen liikennesuunnittelut käynnistyi.

Toimintavuonna tehtiin päätös hulevesimaksun käyttöönotosta. Hulevesimaksun laskutus aloitetaan vuoden 2020 aikana.

Liikenneturvallisuustyöryhmien toiminta jatkui aktiivisena alueellisen liikenneturvallisuustoimijan avustamana yhdessä koulujen ja järjestöjen kanssa.

Vakinaista henkilökuntaa on 11.

Tilapalvelut

Tilapalvelut rakennuttaa, ylläpitää ja vuokraa kaupungin eri hallintokuntien käyttöön tiloja, jotka ovat käytettävyyssä ja kustannukset huomioon ottaen tarkoituksenmukaisia, turvallisia ja monikäyttöisiä. Tilapalvelut huolehtii, että kiinteistöt säilyttävät arvonsa sekä pysyvät käyttökelpoisina.

Tilapalveluiden toiminta kohdistui kertomusvuonna rakennusten peruskorjauksiin ja laajennuksiin. Rakennushankkeita olivat: Hakalahden päiväkodin ja paloaseman laajennuksen valmistuminen, terveyskeskuksen lääkekeskuksen saneeraus/laajennus, Simonpuiston päiväkodin laajennuksen käynnistäminen ja Jokirannan ja Taanilan koulujen rakentaminen. Ylivieskan Teollisuuskiinteistöt Oy rakensi keskuskeittiö Viljan, rakennuttajana toimi tilapalvelut. Muita talonrakennuksen investointihankkeita toteutettiin lautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti.

Rakennusten kunnossapito suoritetaan pääosin omana työnä. Erillishankkeet kilpailutetaan ja toteuttamismuoto valitaan suunnittelun yhteydessä.

Vakinaista henkilökuntaa on 9.

Maankäyttöpalvelut

Maankäytön toiminnan tavoitteena on kaupunkistrategiaa tukevien maapoliittisten tavoitteiden toteuttaminen kaavoituksessa ja raakamaan hankinnassa sekä tonttien luovuttamisessa. Maankäytölle laaditaan erillinen toteuttamishjelma. Vuosittainen tonttivarantotavoite on 30 - 40 asuintonttia ja 5 -

10 liike- ja teollisuustonttia. Raakamaata hankitaan ensisijaisesti vapaaehtoisilla kaupoilla. Tarvittaessa käytetään maankäyttö- ja rakennuslain mahdollisuuksia asemakaavojen toteutumisen varmistamiseen.

Vuoden 2019 aikana tuli vireille hankekaavoja, joilla pyritään eheyttämään ja kehittämään kaupunkikeskustaa vastaamaan muuttuneita tarpeita. Rakennuskelpoisia vapaita pientalotontteja omakoti-, paritalo- ja rivitalorakentamiseen oli tarjolla yhteensä noin 41 kappaletta, joista varattiin 12. Pientalotontit sijaitsivat Hollihaan kaupunginosassa Kurulan alueella, Kaisaniemen kaupunginosassa Koskitanhuan alueella sekä Männistön kaupunginosassa Olmalan alueella.

Maankäyttöpalvelut myi kaikkiaan 23 tonttia, joista pientalotontteja 16, liikerakennusten tontteja 1, teollisuustontteja 1 sekä muita maa-alueita 5. Maanmyyntitulot olivat yhteensä noin 1 008 233 euroa. Raakamaata hankittiin noin 68 ha sekä muuta maata noin 2 ha. Maanhankintameno oli noin 972 717 euroa. Metsien hoidossa ja hakkuissa noudatettiin metsänhoitosuunnitelmaa.

Asemakaavoja oli kaikkiaan vireillä 12 ja 6 hyväksyttiin. Kaupungin kehittymisen kannalta merkittäviä vireillä olevia asemakaavoja / asemakaavamuutoksia olivat asemanseudun, ydinkeskustan liike- ja kerrostalohankkeiden kaavat sekä Taanilan alueen koulukaava ja uuden kirkon ympäristön asemakaavamuutos.

Asemakaavan muutokset laadittiin maankäyttöyksikön virkamiestyönä. Erityisselvitykset, kuten melu- ja värinäselvitykset, teetettiin ostopalveluna. Yleiskaavoissa käytettiin kaavakonsulttia yksikön ohjauksessa.

Paikkatietopalvelurajapinnan kehittämistä jatkettiin aineistoja parantamalla ja ohjelmistoja päivittämällä sekä uusimalla. Laserkeilausaineistoa hyödynnettiin maastomallien sekä kartta- ja suunnitteluaineistoissa. Kiinteistöinsinöörin palvelut ostettiin paikalliselta maanmittaustoimistolta.

Vakinaista henkilökuntaa on 8.

Puhdistus- ja ruokapalvelut

Puhdistus- ja ruokapalvelut tuottaa teknisesti ja toiminnallisesti laadukkaita palveluja asiakkaille. Yksikön toiminnan tavoitteena on luoda yleistä viihtyvyyttä, turvallisuutta sekä ylläpitää kiinteistöjen arvoa ja kuntoa.

Puhdistuspalveluiden keskeisimmät palvelutehtävät ovat ylläpito- ja perussiivouspalvelut. Palvelun laadun tulee vastata tilojen käyttötarkoitusta ja siellä olevan toiminnan vaatimaa puhtaus- ja hygieniasoa.

Siivottavia kohteita ovat koulut, päiväkodit, virastot, pelastuslaitos ja Peruspalvelukuntayhtymä Kallion käyttämät tilat, kuten terveyskeskus ja palvelutalot. Siivottavaa huoneistoalaa on n. 57 000 m². Neliömäärä vaihtelee hieman käytössä olevien siirtotilojen vuoksi. Uusina kohteina tulivat käyttöön Ratapuiston palvelukoti, Kotipesä sekä Hakalahden päiväkodin sekä palolaitoksen laajennusosa. Osa siirtotiloista poistui käytöstä.

Vuonna 2019 järjestettiin työntekijöille täydennyskoulutusta mm. puhdistus-, työ- ja taitopäiväkoulutusta. Oppisopimuskoulutusta hyödynnettiin ravitsemistyöntekijän, dieetikokin ja esimiehen tutkintoihin.

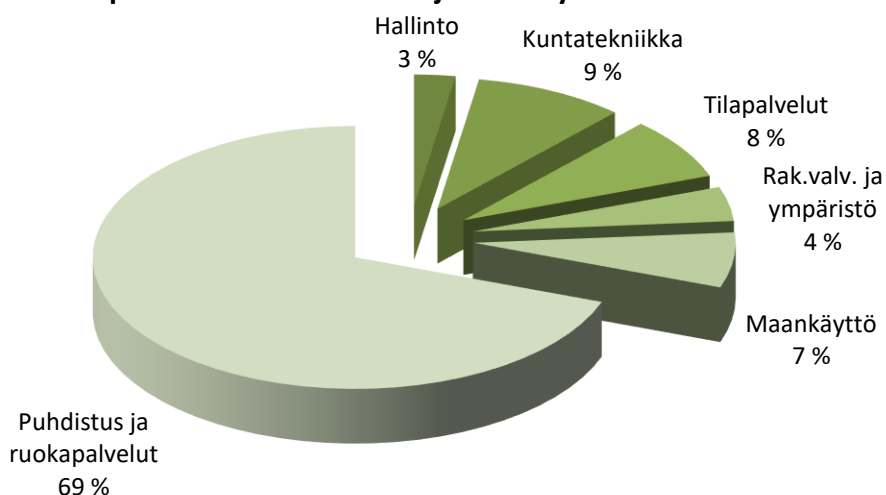
Ruokapalveluiden toiminta-ajatuksena on laadukkaiden, ravitsemuksellisesti täysipainoisten ja asiakkaiden hyvinvointia edistävien aterioiden tuottaminen. Ruoanvalmistuskeittäjiä on kolme: Jokirannan

(Visalan väistötiloissa), Sipilän ja Terveyskeskuksen keittiöt. Keittiöt valmistavat päivän kaikkia aterioita asiakkaiden tarpeiden mukaan. Aterioita tehdään mm. kouluille, päiväkodeille, palveluasuntoihin, terveyskeskukseen, kotiin (kotipalveluateriat) ja työpaikkaruokailuun.

Hakalahden päiväkodin ruokailu keskitettiin osastoilta päiväkodin ruokasaliin. Palveluasumisyksikkö Rantasipilän aterioiden valmistus loppui, tilalle tuli Ratapuiston palvelukodin ateriat. Ruokapalveluissa jatkettiin valmistuskeittiön suunnittelua. Valmistuskeittiö rakennettiin Puhurikadulle. Uusia ruokapalvelun asiakkaita ovat Kotipesän asukkaat.

Vakinaista henkilökuntaa on 82.

Teknisten palveluiden henkilöstön jakauma yksiköittäin

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

ASIAKASNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Ennakoiva ja ohjaava kaavoitus	Kaupunkirakennetta tiivistetään Kaavoituksessa huomioidaan sosiaalinen ja rakenteellinen turvallisuus	Kaavoja oli vireillä 12 kpl, hyväksyttiin 6 kpl Asemanseudun kaavoitus käynnistyi. Kaavoitus- ja maankäyttösopimuksia tehtiin 7 kpl
Toimiva liikennejärjestelmä ja -verkosto	Ympärivuotinen ja turvallinen liikennöinti Toimivat informaatio- ja palautejärjestelmät	Liikenneonnettomuuksia kaupungin alueella 27 kpl, henkilövahinkoja 5 kpl Katuja kunnostettiin 1 000 m
Terveelliset, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset toimitilat	Käyttäjillä optimaaliset tilat Kiinteistöjen kuntoa seurataan	Kouluhankkeiden rakentaminen käynnistyi elinkaarihankkeena Siirrettäviä vuokratiloja oli vuoden lopulla käytössä 6 060 k-m ²
Kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Kaupunkisuunnittelussa huomioidaan yleinen turvallisuus riittävät ulkoilu- ja virkistysalueet Tuoteturvallisuuden ja omavalvonnan aukoton noudattaminen	Ulkoilu- ja virkistysalueet kaavoissa 9%. Kaavoissa asuinalueiden suunnittelussa on mahdollistettu omaehtoinen liikkuminen. Kunnostetut ja rakennetut kevyen liikenteen väylät ja ulkoilureitit 300 m

		Puistojen leikkivälineiden tarkastukset tms. (jatkuva omavalvonta)
		Omavalvontaraportit käytössä puhdistus- ja ruokapalveluissa

TALOUSNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Talouden hallinta	Toimintamenot hallinnassa Kustannukset nousevat korkeintaan julkisten menojen hintaindeksin verran Tuottavuus kasvaa Tulopohjan vahvistaminen	Kuukausiraportit käsiteltiin lautakunnassa ja johtoryhmässä Kuntamaisemamalli käytössä Teknisten palveluiden kustannukset olivat 1 035e/as. Tuottavuus laski edellisvuoteen verrattuna n. 1%. Siirtotilakustannukset olivat yhteensä n. 1,2 milj. euroa. Maanmyyntitulot 1 008 233€ Metsänmyyntitulot 60 782€ Pientalotonttien myyntitulot 384 298€ Maanvuokratulot 157 820€
Investointien hallinta	Investointien toteutuksen seuranta Investointien pts-suunnitelma suunnitelmakauden mittainen	Investointeja seurattiin kuukausiraporttein. Investointitoteuma oli 101%. Investointien pts-suunnitelmat käytössä. Hankesuunnitelmia ja tarveselvikyksiä ei tehty toimintavuonna.
Infran ja kiinteistöjen arvon säilyminen	Korjausvelan alentaminen Huolto- ja kunnossapidot ajallaan Kiinteistökohtaiset energiansäästöohjelmat	Kiinteistöjen sisäisissä vuokrissa pääomavuokra käytössä (tuottovaatimus (6%). Rakennushankkeiden myötä korjausvelka vähentynyt Sähköinen huoltokirja otettiin käyttöön 23:ssa kiinteistössä. Kiinteistökohtainen energiankulutuksen seuranta säännöllistä.

PROSESSIT JA RAKENTEET NÄKÖKULMA

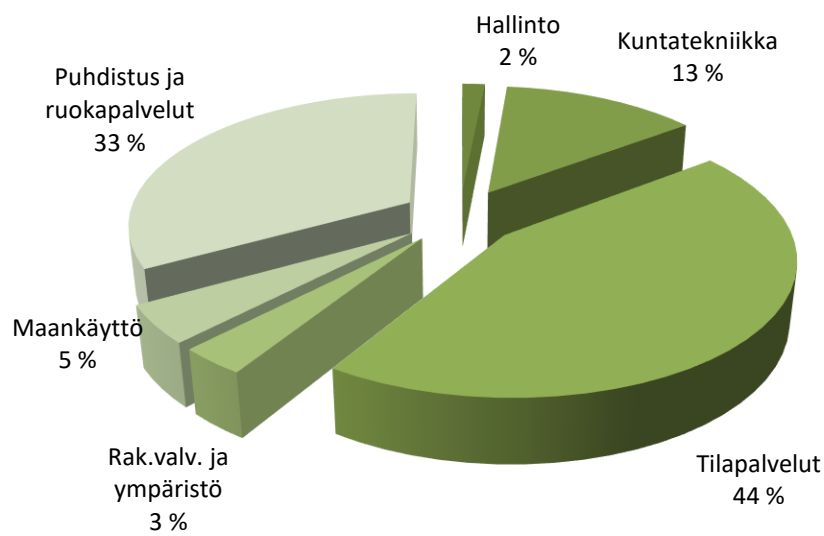
Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Tehokas palvelutuotanto	Taloudellisesti ja tehokkaasti järjestetyt palvelut Palvelutason arviointi	Toimintolaskenta käytössä puhdistus- ja ruokapalveluissa Tuottavuusohjelma on käynnissä

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Henkilöstömitoitus	Palvelutuotantoa vastaava henkilöstö	Vakinaista henkilökuntaa 118 kpl
Toimiva työyhteisö		Sairauspoissaolot koko teknisen henkilöstön osalta 3 093 kpl

Osaaminen muuttuvassa työympäristössä	Hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava henkilöstö Täydennyskoulutuksia henkilöstölle	Kuukausittaiset työpaikkakokoukset ja tiimipalaverit Työtapaturmia 2 kpl Henkilöstö osallistui yhteensä n. 134 koulutuspäivään. Henkilöstö osallistui TYKY-toimintaan.
--	--	--

Teknisten palveluiden kustannusten jakautuminen

TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Tekniset palvelut				
- kustannukset €/as	993	1 000	980	1 035
- henkilöstö (vak.)	116	110	119	118
Kuntatekniikan palvelut				
Liikenneväylät				
- kunnossapito (m ² /as)	37	38	40	41
- kustannukset (€/as)	74	69	66	70
Katujen rakentaminen (m)	1 000	1 600	1 000	1 000
Yksityisteiden hoito (€/as)	7,3	7	7	10
Maankäyttöpalvelut				
Kaavoitus				
-kustannukset (€/as)	12	16	13	14
Tontit (myydyt)				
-asuinrakentaminen (kpl)	13	15	20	16
-liike- ja teollisuus (kpl)	5	3	5	2
Kiinteistö- ja mitt.palvelut				
-kustannukset (€/as)	24	25	26	29
Puhdistus- ja ruokapalvelut				
Puhdistuspalvelut:				
-kustannukset (€/m ² /kk)	2,6	3	3,4	3
-kustannukset (€/as)	126	145	140	135
Ruokapalvelut:				
-aterian keskihinta (€)	2,38	2,59	2,88	2,77
Tilapalvelut				
- kustannukset (€/m ² /kk)	5,7	6	6	6,6
- rakennusneliöt (m ² /as)	5,5	6	5	5,7
- kustannukset (€/as)	377	450	456	458
- koulut (m ² /opp)	13	14	14	14
- kustannukset (€/opp)	876	1 150	875	973
Energian kulutus				
-kwh/m ²	246	252	270	252

TALOUS

TEKNISET PALVELUT	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	19 553 885	0	19 553 885	15 566 333	3 987 552	79,6
Toimintamenot	-20 197 891	0	-20 197 891	-15 257 717	-4 940 174	75,5
Toimintakate	-644 006	0	-644 006	308 616	-952 622	-47,9

Toimielin:	80 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA
Tehtävä:	385 Ympäristöpalvelut

PALVELUAJATUS

Ympäristöpalvelut vastaa rakentamiseen ja ympäristönsuojeluun liittyvistä, sektorin lainsäädännön edellyttämistä viranomaistehtävistä Ylivieskan kaupungin alueella. Laeissa tarkoitettuna viranomaisena toimii rakennus- ja ympäristölautakunta.

Viranomaistoiminnan lähtökohtana on asiakaskohtainen, helposti tavoitettava, tasapuolinen ja oikeudenmukainen, sekä myös muuhun kaupungin hallintoon nähden riippumaton palvelutuotanto.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Rakennus- ja ympäristölautakunta piti vuoden 2019 aikana 9 kokousta, joissa käsiteltiin 82 kokousasiaa.

Ympäristöpalvelut pysyivät budjetoidussa eli talousarvion nettomääräraha alittui.

Rakentamisen määrä lisääntyi edellisestä vuodesta. Rakennusvalvontapalveluja myytiin Alavieskan kunnalle.

Rakennusvalvonnassa tehtiin lupapäätöksiä 234 kpl (suluissa vuoden 2018 tiedot (192)) jakautuen seuraavasti:

- Rakennuslupia 136 kpl (101)
- Toimenpidelupia 77 kpl (72)
- Purkamislupia 11 kpl (17)
- Poikkeamis- ja suunnittelutarveratkaisupäätöksiä tehtiin 10
- Oikaisuvaatimuksia ei ollut yhtään

Rakennusten lupia myönnettiin 2019 seuraavasti:

- Asuinrakennuksia 38 kpl (33)
- Rivitaloja 3 kpl (2)
- Kerrostaloja 2 kpl (1).

Vuoden aikana myönnettiin lupa 83 asuinhuoneiston rakentamiseen ja uusia asuinhuoneistoja valmistui 54. Merkittäviä rakennuslupia olivat mm. kaksi koulua 6500 m² + 5700 m², kirkko 1360 m², Ylivieskan kaupungin uusi keskuskeittiö 1020 m² sekä kaksi kerrostaloa.

Vuonna 2019 sähköisen asiointin (Lupapiste) käyttöaste oli 100 %. Muutama asiakas tuo vuosittain paperisen hakemuksen, joka rakennusvalvonnassa viedään Lupapisteen sähköiseen järjestelmään. Aiemmin kertyneen arkiston sähköiseksi vieminen ja tiedostojen lupapisteeseen siirtäminen jatkui edelleen ja tätä varten oli määräaikainen työntekijä.

Ympäristönsuojelussa annettiin yhteensä 29 (32 kpl vuonna 2018) viranhaltijapäätöstä. Merkittävimmät luparatkaisut koskivat suuria eläinsuojatoimintoja. Lainsäädännön muutosten vuoksi eläinsuojat siirtyivät uuteen ns. ilmoitusmenettelyyn, joka merkitsi hakemusten aiemman käsittelytavan kehittämistä.

Ympäristönsuojelulain edellyttämässä ns. säännöllisessä valvonnassa jatkettiin kuntayhteistyötä siten, että Ylivieskan kaupunki myi valvontapalveluja Kannuksen, Nivalan ja Oulaisten kaupungeille sekä

Merijärven ja Sievin kunnille. Tätä varten perustetun määräaikaisen viran hoitoa jatkettiin kahdella vuodella. Ympäristöviranhaltijapalveluita myytiin Kannuksen kaupungille ja Merijärven kunnalle sekä tarpeen mukaan myös Alavieskalle.

Ympäristöpalveluissa jatkettiin vuonna 2017 aloitettua Sipilän hallituksen kärkihankkeisiin lukeutuvaa Viivytys-hanketta ja se päättyi kertomusvuoden lopussa. Lisäksi ympäristöpalvelut hallinnoi Kalajoen valuma-alueen vesienhoitoryhmää sekä toiminnan tueksi toteutettavaa Yhteisessä veneessä -hanketta. Loppuvuodesta käynnistyi yhdessä Raahen kaupungin ja Kempeleen kunnan kanssa toteutettava, Ylivieskan hallinnoima ja ympäristöministeriön rahoittama Hulevedet hallintaan kolmistaan -hanke. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen rahoittama Kekajärven kunnostus valmistui, sekin kuntatekniikan investointihankkeena toteutettuna. Hanketyön työllistävä vaikutus oli noin 1 htv. Kaupunki oli mukana myös Varsinais-Suomen ELY-keskuksen vetämässä Ravinneneutraali kunta -hankkeessa. Kaupungin hankkeita esiteltiin useissa tilaisuuksissa eri puolilla Suomea.

Vakinaista henkilökuntaa on 5.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ASIAKASNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Asiakaskohtainen, sujuva ja laadukas viranomaistoiminta	Asiakastyytyväisyys ympäristöyksikön palveluihin	Rakennusluvut 136 kpl
Toiminnan avoimuus	Tiedottaminen lainsäädännön muutoksista, merkittävistä linjauksista sekä lupien valmistelusta ja ratkaisuksista	Tiedotteiden lukumäärä 4 kpl (merkittäviä lupahankkeita ja teemoja)
Viihtyisä, vetovoimainen ja turvallinen ympäristö	Jatkuva valvonta: ympäristökatselmuksen suorittaminen touko-kesäkuussa Vuoden 2019 ympäristöpalkinto jaetaan maailman ympäristöpäivänä	Katselmuksen toteutuminen, katselmuspäiviä 3 kpl Kaupungin ympäristöpalkinto jaettiin Marjamäen kiinteistölle ja Päivärinnan tilalle maailman ympäristöpäivänä 5.6.2019.

TALOUSNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Talouden hallinta.	Yksikön nettomenot ovat hallinnassa.	Yksikön menojen kattavuus tuloihin verrattuna (%): Rakennusvalvonta 62 %. Ympäristöpalveluiden nettomääräraha alittui.

PROSESSIT JA RAKENTEET NÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Asiantunteva ja riippumaton viranomaistoiminta.	Lautakunnan perehdyttäminen (lautakunnan koulutuspäivän järjestäminen esim. yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa).	Lautakunnan jäsenet eivät osallistuneet ulkopuoliseen koulutukseen.

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Henkilöstön osaaminen ja jaksaminen muuttuvassa työympäristössä.	Henkilöstön riittävä täydennyskoulutus.	Koulutuspäivät 3,5 kpl / henkilö
Toimiva työyhteisö ja sisäinen informaatiojärjestelmä.	Ympäristöyksikön henkilöstön palaverit kuukausittain.	Tiimipalaverien lukumäärä 6 kpl

TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Rakennusvalvonta				
Rakennusluvut				
- määrä (kpl)	122	103	150	136
- määrä (k-m ²)	24 682	8 000	20 000	37 947
Toimenpideluvat				
- määrä (kpl)	74	72	100	77
Lupapäätökset yht.				
- määrä (kpl)	222	180	250	234
Rakennusvalvonta				
- kustannukset (€/as)	17	18	17	20
- tuottojen osuus (%)	45	33	45	
Ympäristöpalvelut				
Ympäristöluvut (kpl)	5	7	10	6

Ympäristöpalvelut	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	269 000	0	269 000	398 816	-129 816	148,3
Toimintamenot	-546 809	0	-546 809	-650 452	103 643	119,0
Toimintakate	-277 809	0	-277 809	-251 636	-26 173	90,6

Toimielin:	80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA
Tehtävä:	260	Viemärlaitos

PALVELUAJATUS

Viemärlaitos huolehtii jätevesien keräilystä ja poisjohtamisesta.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Viemärlaitoksen talousarvion käyttötalousosan nettomenot olivat noin 436 000 euroa. Laskutettava jätevesimäärä pysyi lähes ennallaan. Vuotovesien osuus jätevedenpuhdistamolla käsitellystä vedestä oli 43 %.

Viemärlaitoksen investointeihin käytettiin yhteensä noin 210 000 euroa. Investoinnit kohdentuivat pääasiassa viemäriverkoston rakentamiseen (Kurula 3:n asuinalue) ja saneeraukseen katujen perusparantamisen yhteydessä. Saneerauksessa sujutettiin viemäreitä ja uusittiin liitoskaivoja.

Toimintavuonna kartoitettiin kyselyn avulla haja-asutusalueen viemärintihalukkuutta Rannan alueella. Kyselyn vastausprosentti oli hyvä ja kyselyn tuloksena ilmeni, että liittymishalukkuus on alueella tällä hetkellä hyvin pieni.

Vuoden aikana uusia jätevesiliittymäsopimuksia tehtiin yhteensä 30 kpl. Liittymismaksutuloja laitokselle kertyi n. 65 000 euroa. Jäteveden käyttömaksua ei nostettu toimintavuonna.

TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Kustannukset (€/as)	76	78	78	85
Viemärien rakentaminen (m)				
- jätevesiviemärit	1 600	500	1 500	500
Laskutettu jätevesi (m ³)	570 119	584 000	640 000	583 000
Huleveden määrä (%)	41	34	30	43

TALOUS

VIEMÄRILAITOS	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	1 877 210	0	1 877 210	1 740 699	136 511	92,7
Toimintamenot	-1 199 358	0	-1 199 358	-1 304 435	105 077	108,8
Toimintakate	677 852	0	677 852	436 264	241 588	64,4

VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA	TA 2019	TOT 2019
LIIVEVAIHTO	1 852 000	1 735 574
Valmistus omaan käyttöön	0	5 125
Liiketoiminnan muut tuotot	25 210	0
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavara		
Ostot tilik.aikana	-60 900	-28 156
Palvelujen ostot	-1 045 322	-1 243 215
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-52 900	-15 903
Henkilösivukulut yhteensä	-18 140	-13 241
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman muk. poistot	-387 700	-429 760
Liiketoiminnan muut kulut	-22 096	-3 921
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	290 152	6 504
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkomenot	-12 500	0
Korvaus peruspääomasta 4,0 %:a	-145 000	-144 275
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ennen varauksia	132 652	-137 771
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	132 652	-137 771

Toimielin:	84 JÄTELAUTAKUNTA
Tehtävä:	264 Jätelautakunta

PALVELUAJATUS

Jätelautakunta on jätelain edellyttämä ja kuntalain mukainen yhteinen lautakunta kuntien omistaman, jätehuollon palvelutehtävästä huolehtivan Vestia Oy:n toimialueella. Jätelautakunta vastaa ja päättää toimialueellaan kunnalle kuuluvista jätehuollon viranomaistehtävistä siten kuin jätelaissa on säädetty. Viranomaistoiminnan lähtökohtana on asiakaskohtainen, helposti tavoitettava, tasapuolinen ja oikeudenmukainen sekä myös riippumaton palvelutuotanto.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Kaikki toimialueen 16 kuntaa ovat vuonna 2019 osallistuneet Jokilaaksojen jätelautakunnan toimintaan.

Jätelautakunnan toiminnan keskeisiä tehtäviä vuonna 2019 olivat:

- antaa lausunto Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmää koskevasta päätöksestä tehtyyn valitukseen;
- jätehuolto-yhtiö Vestia Oy:n kanssa laadittu sopimus jätteenkuljetusrekisterin teknisestä ylläpitämisestä;
- kokoaikaisen jätelautakunnan esittelijän valitseminen;
- jätemaksutaksan käsitteleminen;
- jätteen kuljetustietoja koskevien rekisterivaihtoehtojen tarkastelu uuden rekisterin hankkimista varten;
- sako- ja umpikaivolietteiden kuljetustietojen kokoaminen;
- yhteistoiminnan edistäminen Westenergy Oy:n toimialueen muiden jätelautakuntien kanssa.

Lisäksi keskeinen osa lautakunnan toimintaa ovat jätetaksan liittyvät tehtävät, kuten maksuunpano- ja perintäluetteloiden hyväksyminen sekä maksuistutusten käsitteleminen ja maksujen kohtuullistamispäätökset. Lautakunnan alaisia työntekijöitä työllistävät myös poikkeamisratkaisut jätehuoltomääräyksistä sekä jätteen kuljetuksen rekisterin ylläpitotehtävät.

Lautakunnan alaisen henkilökunnan määrä oli elokuuhun saakka 1,5 htv, tämän jälkeen 2 htv. Jokilaaksojen jätelautakunnan toimistosihteerinä on toiminut Aila Eskonniemi. Esittelijän tehtävää on elokuuhun saakka hoitanut Tapio Koistinaho (50 %), tämän jälkeen Kaisa Helaakoski (100 %).

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna viisi kertaa ja käsittelee 30 asiaa. Lautakunnan puheenjohtajana oli Eero Myllykangas Ylivieskasta. Varapuheenjohtaja valitaan vuosittain kuntien aakkosjärjestyksen mukaisesti. Vuonna 2019 varapuheenjohtajana toimi Irja Erkkilä Nivalasta.

Lautakunta hyväksyi 26.11.2019 uuden vuoden 2020 alusta noudatettavan jätemaksutaksan. Kuntalaisten näkökulmasta oleelliset jätemaksut eivät muuttuneet.

Jätelautakunnan esittelijä teki yhden päätöksen maksuistutuksesta. Jätehuoltomääräyksistä poikkeamispäätöksiä tehtiin 44 (jäteastian tyhjennysvälin pidennyspäätöksiä), jätemaksujen maksuunpanopäätöksiä 87 ja maksujen siirtoja perintään 26.

JÄTELAUTAKUNTA	Alkuperäinen Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2019	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	165 800	0	165 800	128 846	36 954	77,7
Toimintamenot	-165 800	0	-165 800	-128 846	-36 954	77,7
Toimintakate	0	0	0	0	0	0,00

3.2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

3.2.1 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

Tuloslaskelmaosan tulot ja menot sisältävät myös sisäiset tulot ja menot.

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2019

	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma (€) 2019	Poikkeama ta/tot 2019	Muutos % TA/TOT
VARSINAINEN TOIMINTA						
Toimintatulot	57 046 576	300 000	57 346 576	53 864 583	-3 481 993	-6,07
Myyntitulot (+)	34 043 270	0	34 043 270	34 219 657	176 387	0,52
Maksutulot (+)	2 551 785	0	2 551 785	2 084 752	-467 033	-18,30
Tuet ja avustukset (+)	806 680	0	806 680	1 619 742	813 062	100,79
Vuokratuotot (+)	17 228 991	0	17 228 991	13 141 746	-4 087 245	-23,72
Muut toimintatulot (+)	2 415 850	300 000	2 715 850	2 798 686	82 836	3,05
Valmistusomaan käyttöön	0	0	0	513 420	513 420	0,00
Toimintamenot	-147 773 658	-1 671 000	-149 444 658	-146 764 683	2 679 975	-1,79
Palkat ja palkkiot (-)	-41 228 316	0	-41 228 316	-41 354 457	-126 141	0,31
Henkilösivukulut (-)	-9 559 950	0	-9 559 950	-9 091 302	468 648	-4,90
Palvelujen ostot (-)	-64 956 336	-1 672 500	-66 628 836	-69 354 167	-2 725 331	4,09
Aineet ja tarvikkeet (-)	-7 112 714	-5 380	-7 118 094	-7 045 804	72 290	-1,02
Avustukset (-)	-5 396 300	1 000	-5 395 300	-5 098 419	296 881	2,00
Vuokramenot (-)	-19 057 339	0	-19 057 339	-14 818 840	4 238 499	-22,24
Muut toimintamenot (-)	-462 703	5 880	-456 823	-515 114	-58 291	12,76
TOIMINTAKATE	-90 727 082	-1 371 000	-92 098 082	-92 900 100	-802 018	0,87
Verotulot (+)	58 900 000	-3 900 000	55 000 000	55 039 047	39 047	0,07
Valtionosuudet (+)	37 239 000	766 000	38 005 000	37 998 304	-6 696	-0,02
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot (+)	97 000	100 000	197 000	208 109	11 109	5,64
Muut rahoitustulot muilta (+)	57 000	0	57 000	266 209	209 209	367,03
Korkomenot (-)	-365 000	0	-365 000	-392 634	-27 634	7,57
Muut rahoitusmenot (-)	-6 000	0	-6 000	-146 252	-140 252	2 337,54
VUOSIKATE	5 194 918	-4 405 000	789 918	72 683	-717 235	-90,80
Poistot ja arvonalentumiset						
Sumu-poistot (-)	-5 522 343	0	-5 522 343	-5 773 026	-250 683	4,54
Arvonalentumiset (-)	0	0	0	-72 808	-72 808	
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-327 425	-4 405 000	-4 732 425	-5 773 151	-1 040 726	21,99
Varausten muutos (+ / -)	352 475	0	352 475	398 204	45 729	12,97
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	25 050	-4 405 000	-4 379 950	-5 374 948	-994 998	22,72

Verotulojen erittely 2019

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 2019	Poikkeama euroa
Kunnan tulovero	50 100 000	-3 200 000	46 900 000	46 959 039	59 039
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 700 000	-700 000	3 000 000	3 036 883	36 883
Kiinteistövero	5 100 000	0	5 100 000	5 043 126	-56 874
Yhteensä	58 900 000	-3 900 000	55 500 000	55 039 047	39 047

Veroprosentit

Verovuosi	Tuloveroprosentti	Yleinen kiinteistövero%	Vakituisten asuinrak.kiinteistövero%	Muun asuinrakennuksen kiinteistövero%
2009	20,50	1,00	0,45	1,00
2010	21,00	1,00	0,55	1,10
2011	21,00	1,00	0,55	1,10
2012	21,00	1,00	0,55	1,10
2013	21,50	1,05	0,60	1,10
2014	21,50	1,10	0,65	1,15
2015	21,50	1,30	0,70	1,15
2016	21,50	1,30	0,70	1,15
2017	21,50	1,30	0,70	1,15
2018	21,50	1,30	0,70	1,15
2019	22,00	1,30	0,70	1,15

Tuloveron määräytyminen

Verovuosi	Tuloveroprosentti	Kunnallisveron verotettava tulo, 1000 €	Muutos %
2009	20,50	172 395	-0,1
2010	21,00	178 333	3,44
2011	21,00	186 749	4,72
2012	21,00	193 362	3,54
2013	21,50	202 802	4,88
2014	21,50	209 033	3,07
2015	21,50	212 342	1,58
2016	21,50	212 195	-0,1
2017	21,50	210 511	-0,8
2018	21,50	212 093	0,7
2019	22,00	213 400	2,0

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 2019	Poikkeama euroa
Peruspalveluiden valtionosuus	28 554 000	648 000	29 202 000	29 163 000	-38 990
Verotuloihin perustuva tasaus	8 595 000	0	8 595 000	8 597 808	2 808
Opetus- ja kult.toimen vos	100 000	108 000	208 000	237 486	29 486
Harkinnanvarainen valtionos.	0	0	0	0	0
Yhteensä	37 239 000	756 000	38 005 000	37 998 304	-6 696

Verorahoituksen kehitys

(Verotulot ja valtionosuudet yhteensä)

Vuosi	Verotulot	Muutos %	Valtionosuus	Muutos %	Yhteensä	Muutos %
2009	41,3	3,0	25,1	13,6	66,4	6,8
2010	43,1	4,4	25,4	1,2	68,5	3,2
2011	45,9	6,5	26,7	5,1	72,6	6,0
2012	46	0,3	27,9	4,4	73,9	1,8
2013	49,9	8,6	28,6	2,7	78,5	6,4
2014	51,3	2,8	29,2	2,0	80,5	2,5
2015	53,3	3,9	30,9	5,7	84,2	4,6
2016	54	1,2	34	10,4	88,1	4,6
2017	54,6	1,0	35,3	3,8	89,9	2,0
2018	53,7	-1,6	35,9	1,7	89,6	-0,3
2019	55,0	2,5	38,0	5,5	93,0	3,8

3.2.2 Investointiosan toteutumisvertailu

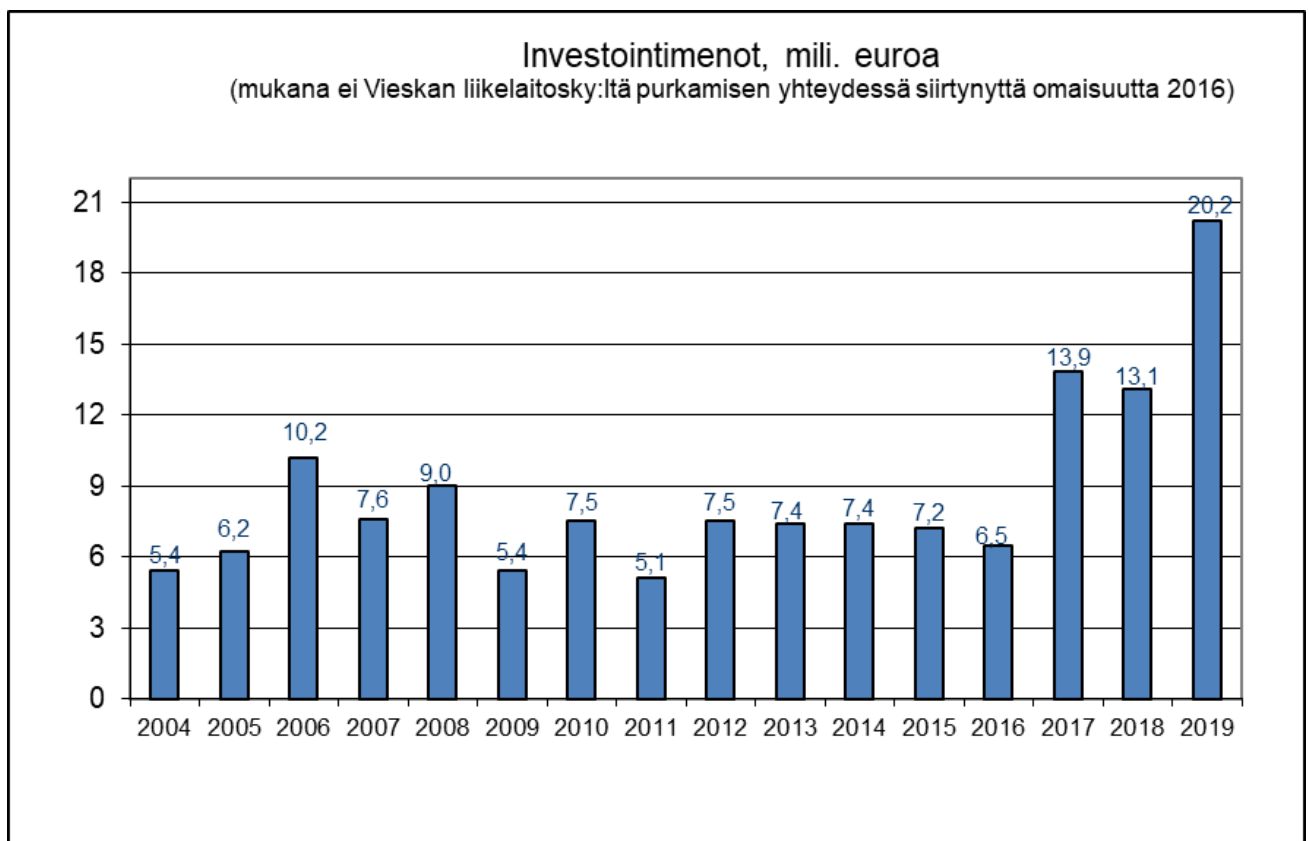
Hanke	TA 2019	TA-MUUTOS 2019	TA YHTEENSÄ 2019	TP 2019	Ali/yli
8000 Maa- ja vesialueet					
Menot	-300 000	-280 000	-580 000	-1 283 356	-703 356
Tulot	800 000	300 000	1 100 000	234 390	-865 610
Netto	500 000	20 000	520 000	-1 048 966	-1 568 966
8010 Osakkeet ja osuudet					
Menot	0	-39 611	-39 611	-41 111	-1 500
Tulot	0	0	0	78 060	78 060
Netto	0	-39 611	-39 611	36 948	76 559
8100 Irtain omaisuus/Kaupunginhallitus					
Menot	-30 000	0	-30 000	0	30 000
Netto	-30 000	0	-30 000	0	30 000
8125 Irtain omaisuus/Peruskoulut					
Menot	0	-12 000	-12 000	-10 399	1 601
Netto	0	-12 000	-12 000	-10 399	1 601
8127 Irtain omaisuus/Kirjasto					
Menot	-15 000	0	-15 000	-15 002	-2
Netto	-15 000	0	-15 000	-15 002	-2
8128 Irtain omaisuus/Varhaiskasvatuspalvelut					
Menot	-12 000	12 000	0	0	0
Netto	-12 000	12 000	0	0	0
8130 Irtain omaisuus/Kulttuuripalvelut					
Menot	-40 000	0	-40 000	-39 504	496
Netto	-40 000	0	-40 000	-39 504	496
8145 Irtain omaisuus/Liikuntapalvelut					
Menot	-10 000	0	-10 000	0	10 000
Netto	-10 000	0	-10 000	0	10 000
8150 Irtain omaisuus/Pelastuspalvelut					
Menot	-50 000	0	-50 000	-30 126	19 874
Tulot	0	0	0	14 000	14 000
Netto	-50 000	0	-50 000	-16 126	33 874
8900 Irtain omaisuus/Teknisten palv					
Menot	-50 000	0	-50 000	-12 089	37 911
Netto	-50 000	0	-50 000	-12 089	37 911
8202 Kaisaniemen koulu					
Menot	-3 375 000	-1 500 000	-4 875 000	-5 053 806	-178 806
Netto	-3 375 000	-1 500 000	-4 875 000	-5 053 806	-178 806
8221 Taanilan koulu					
Menot	-3 375 000	-1 700 000	-5 075 000	-6 014 941	-939 941
Netto	-3 375 000	-1 700 000	-5 075 000	-6 014 941	-939 941
8213 Pelastuslaitoksen ensihoidon tilat					
Menot	-300 000	-100 000	-400 000	-443 271	-43 271
Netto	-300 000	-100 000	-400 000	-443 271	-43 271

Hanke	TA 2019	TA-MUUTOS 2019	TA YHTEENSÄ 2019	TP 2019	Ali/yli
8220 Muut talonrakennusinvestoinnit					
Menot	-500 000	0	-500 000	-528 941	-28 941
Tulot	0	0	0	29 000	29 000
Netto	-500 000	0	-500 000	-499 941	59
8223 Hakalahden päiväkot					
Menot	0	-690 000	-690 000	-655 041	34 959
Netto	0	-690 000	-690 000	-655 041	34 959
8226 Terveyskeskus					
Menot	-800 000	0	-800 000	-700 506	99 494
Netto	-800 000	0	-800 000	-700 506	99 494
8228 Simonpuiston päiväkot					
Menot	-1 500 000	0	-1 500 000	-707 253	792 747
Netto	-1 500 000	0	-1 500 000	-707 253	792 747
Muut Liikennealueet					
Menot	-800 000	0	-800 000	-798 913	1 087
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-800 000	0	-800 000	-798 913	1 087
Keskustan liikennejärjestelyt					
Menot	-800 000	0	-800 000	-1 131 801	-331 801
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-800 000	0	-800 000	-1 131 801	-331 801
VT 27 liikennejärjestelyt					
Menot	-700 000	0	-700 000	-648 430	51 570
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-700 000	0	-700 000	-648 430	51 570
Ratapihan liikennejärjestelyt					
Menot	-500 000	-500 000	-1 000 000	-1 184 563	-184 563
Tulot	0	0	0	124 000	124 000
Netto	-500 000	-500 000	-1 000 000	-1 060 563	-60 563
Taanilan alueen liikennejärjestelyt					
Menot	-500 000	0	-500 000	-226 851	273 149
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-500 000	0	-500 000	-226 851	273 149
8400 Puistoalueet					
Menot	-80 000	0	-80 000	-64 079	15 921
Tulot	35 000	0	35 000	32 278	-2 722
Netto	-45 000	0	-45 000	-31 801	13 199
8500 Liikunta-alueet					
Menot	-300 000	0	-300 000	-356 026	-56 026
Tulot	20 000	0	20 000	85 000	65 000
Netto	-280 000	0	-280 000	-271 026	8 974
8700 Viemärilaitos					
Menot	-500 000	0	-500 000	-210 258	289 742
Netto	-500 000	0	-500 000	-210 258	289 742

YHTEENSÄ	TA 2019	TA-MUUTOS 2019	TA YHTEENSÄ 2019	TP 2019	Ali/yli
Menot yhteensä	-14 537 000	-4 809 611	-19 346 611	-20 156 268	-13 749 657
Tulot yhteensä	855 000	300 000	1 155 000	596 727	-558 273
NETTO YHTEENSÄ	-4 632 000	-619 611	-5 251 611	-19 559 541	-14 307 930

Vuoden 2019 suurimmat talonrakennusinvestoinnit olivat Kaisaniemen (aiempi nimi Jokirannan) ja Taanilan koulujen rakentaminen, jotka käynnistyivät keväällä 2019 ja valmistuvat 2021 syksyllä. Hakalahden päiväkodin laajennus valmistui alkuvuodesta 2019 (kulut yhteensä 3 miljoonaa euroa), kuten myös Pelastuslaitokselle ensihoidon tilat (kulut yhteensä 0,8 miljoonaa euroa). Vuoden aikana käynnistyi terveyskeskuksen osan saneeraus sekä Simonpuiston päiväkodin peruskorjaus/laajennustyöt.

Kuntatekniikan investoinneista Ylivieskan aseman ratapihan liikennejärjestelyt (kulut 2018-2019 yhteensä 4,3 miljoonaa euroa) ja VT 27 liikennejärjestelyt (kulut 2018-2019 yhteensä 1,4 miljoonaa euroa) valmistuivat. Keskustan liikennejärjestelyt etenivät 2019 aikana Kauppakadun alueella. Hankkeen kulut vuosina 2018-2019 ovat olleet 2,4 miljoonaa euroa.

Kaupungin viime vuosien bruttoinvestointimenot ovat miltei kolminkertaiset ennen vuoden 2017 vuosittaisia menoja. Tämä näkyy kaupungintuloslaskelmassa suunnitelman mukaisten poistojen kasvuna ja heikentää siten kaupungin tulosta.

3.2.3 Rahoitusosan toteutumisvertailu

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

Toimintakertomuksessa esitetään toteutumisvertailu talousarvion rahoitusosasta.

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu 2019

	Talousarvio 2019	Ta-muutokset 2019	Talousarvio 2019 muutettu	Toteutuma (€) 2019	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate (+ / –)	5 194 918	-4 405 000	789 918	72 683	-717 235
Satunnaiset erät (+ / –)	0		0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät (+ / –)	-300 000	-300 000	-600 000	-759 464	-159 464
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot (–)	-14 537 000	-4 809 611	-19 346 611	-20 156 268	-809 657
Rahoitusosuudet invest.menoihin (+)	55 000	0	55 000	284 278	229 278
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	800 000	300 000	1 100 000	1 071 914	-28 086
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 787 082	-9 214 611	-18 001 693	-19 486 858	-1 485 165
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamist. lisäykset (–)	0	-3 500 000	-3 500 000	-3 000 000	500 000
Antolainasaamist. vähennykset (+)	10 000	742 550	752 550	752 550	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lainojen lisäys (+)	12 700 000	12 012 000	24 712 000	0	-24 712 000
Pitkäaik. lainojen vähennys (–)	-3 972 000	0	-3 972 000	-5 101 111	-1 129 111
Lyhytaik.lainojen muutos (+ / –)	29 082	-19 939	9 143	31 000 000	30 990 857
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	225 505	225 505
Rahoituksen rahavirta	8 767 082	9 234 611	18 001 693	23 876 943	5 875 250
RAHAVAROJEN MUUTOS	-20 000	20 000	0	4 390 085	4 390 085
LAINAKANNAN MUUTOS	8 757 082	11 992 061	20 749 143	25 898 889	5 149 746

3.2.4 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH SITOVIEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

KÄYTTÖTALouden TOIMINTAKATE	TA 2019	TA-MUUTOS	TA muutosten jälkeen 2019	TP 2019	POIK-KEAMA	TP 2018
VAALIT	-15 700	0	-15 700	-15 303	397	-9 891
TARKASTUSTOIMINTA	-49 900	0	-49 900	-49 154	746	-44 347
YLEISHALLINTO	1 280 207	0	1 280 207	1 368 114	87 907	-2 740 370
ELINKEINOPALVELUT	-631 738	0	-631 738	-617 414	14 324	-509 928
PELASTUSPALVELUT	-1 705 953	0	-1 705 953	-1 750 172	-44 219	-1 647 813
PERUSPALVELUKY KALLIO	-51 327 882	-1 500 000	-52 827 882	-54 402 020	-1 574 138	-50 876 767
- josta Kallion oma toiminta	-32 046 252	-1 000 000	-33 046 252	-33 711 587	-665 335	-31 372 357
- josta ostettu Erikoissairaanhoido	-17 550 000	-500 000	-18 050 000	-18 870 300	-820 300	-17 605 469
- josta muu sosiaali- ja terv.huolto	-1 731 630	0	-1 731 630	-1 820 133	-88 503	-1 898 941
JOKILAAKSOJEN PELASTUSLAITOS	50 000	0	50 000	16 126	-33 874	45 080
YLEISSIVISTÄVÄT KOULUTUSPALV.	-21 857 500	-171 000	-22 028 500	-22 444 408	-415 908	-19 382 749
VARHAISKASVATUSPALVELUT	-10 858 763	0	-10 858 763	-10 604 181	254 582	-9 599 019
KIRJASTOPALVELUT	-806 816	0	-806 816	-796 537	10 279	-681 657
NUORISOPALVELUT	-366 652	0	-366 652	-354 433	12 219	-338 938
KULTTUURIPALVELUT	-645 708	0	-645 708	-754 074	-108 366	-528 133
MUSIIKKIOPISTON TOIMINTA	-951 900	0	-951 900	-914 677	37 223	-879 616
KANSALAIPOISTON TOIMINTA	-694 614	0	-694 614	-670 525	24 089	-635 786
LIIKUNTAPALVELUT	-2 200 200	0	-2 200 200	-2 160 830	39 370	-1 377 008
TEKNISET PALVELUT	-644 006	0	-644 006	308 616	952 622	-66 865
YMPÄRISTÖPALVELUT	-277 809	0	-277 809	-251 636	26 173	-272 979
VIEMÄRILAITOS	677 852	0	677 852	436 264	-241 588	695 952
JÄTELAUTAKUNTA	0	0	0	0	0	0

TULOSLASKELMA OSA	TA 2019	TA-MUUTOS	TA muutosten jälkeen 2019	TP 2019	POIK-KEAMA	TP 2018
VEROTULOT	58 900 000	-3 900 000	55 000 000	55 039 047	39 047	53 664 206
VALTIONOSUUDET	37 239 000	756 000	38 005 000	37 998 304	-6 696	35 920 054
KORKOTUOTOT	97 000	100 000	197 000	208 109	11 109	394 413
KORKOKULUT	-365 000	0	-365 000	-392 634	-27 634	-564 295

INVESTOINTIOSA

Investointiosan sitovien määrärahojen toteutuminen (sitovuus bruttomenot, paitsi maa- ja vesialueissa nettomenot/-tulot)

Hanke	TA 2019	TA-MUUTOS 2019	TA YHTEENSÄ 2019	TP 2019	Ali/yli
8000 Maa- ja vesialueet					
Netto	500 000	20 000	520 000	-1 048 966	-1 568 966
8010 Osakkeet ja osuudet					
Menot	0	-39 611	-39 611	-41 111	-1 500
8100 Irtain omaisuus/Kaupunginhallitus					
Menot	-30 000	0	-30 000	0	30 000
8125 Irtain omaisuus/Peruskoulut					
Menot	0	-12 000	-12 000	-10 399	1 601
8127 Irtain omaisuus/Kirjasto					
Menot	-15 000	0	-15 000	-15 002	-2
8128 Irtain omaisuus/Varhaiskasvatuspalvelut					
Menot	-12 000	12 000	0	0	0
8130 Irtain omaisuus/Kulttuuripalvelut					
Menot	-40 000	0	-40 000	-39 504	496
8145 Irtain omaisuus/Liikuntapalvelut					
Menot	-10 000	0	-10 000	0	10 000
8150 Irtain omaisuus/Pelastuspalvelut					
Menot	-50 000	0	-50 000	-30 126	19 874
Tulot	0	0	0	14 000	14 000
8900 Irtain omaisuus/Teknisten palv					
Menot	-50 000	0	-50 000	-12 089	37 911
8202 Kaisaniemen koulu					
Menot	-3 375 000	-1 500 000	-4 875 000	-5 053 806	-178 806
8221 Taanilan koulu					
Menot	-3 375 000	-1 700 000	-5 075 000	-6 014 941	-939 941
8213 Pelastuslaitoksen ensihoidon tilat					
Menot	-300 000	-100 000	-400 000	-443 271	-43 271

Hanke	TA 2019	TA-MUUTOS 2019	TA YHTEENSÄ 2019	TP 2019	Ali/yli
8220 Muut talonrakennusinvestoinnit					
Menot	-500 000	0	-500 000	-528 941	-28 941
Tulot	0	0	0	29 000	29 000
8223 Hakalahden päiväkoti					
Menot	0	-690 000	-690 000	-655 041	34 959
8226 Terveyskeskus					
Menot	-800 000	0	-800 000	-700 506	99 494
8228 Simonpuiston päiväkoti					
Menot	-1 500 000	0	-1 500 000	-707 253	792 747
Muut Liikennealueet					
Menot	-800 000	0	-800 000	-798 913	1 087
Tulot	0	0	0	0	0
Keskustan liikennejärjestelyt					
Menot	-800 000	0	-800 000	-1 131 801	-331 801
Tulot	0	0	0	0	0
VT 27 liikennejärjestelyt					
Menot	-700 000	0	-700 000	-648 430	51 570
Tulot	0	0	0	0	0
Ratapihan liikennejärjestelyt					
Menot	-500 000	-500 000	-1 000 000	-1 184 563	-184 563
Tulot	0	0	0	124 000	124 000
Taanilan alueen liikennejärjestelyt					
Menot	-500 000	0	-500 000	-226 851	273 149
Tulot	0	0	0	0	0
8400 Puistoalueet					
Menot	-80 000	0	-80 000	-64 079	15 921
Tulot	35 000	0	35 000	32 278	-2 722
8500 Liikunta-alueet					
Menot	-300 000	0	-300 000	-356 026	-56 026
Tulot	20 000	0	20 000	85 000	65 000
8700 Viemärilaitos					
Menot	-500 000	0	-500 000	-210 258	289 742
Netto	-500 000	0	-500 000	-210 258	289 742
YHTEENSÄ	TA 2019	TA-MUUTOS 2019	TA YHTEENSÄ 2019	TP 2019	Ali/yli
Menot yhteensä	-14 537 000	-4 809 611	-19 346 611	-20 156 268	-13 749 657
Tulot yhteensä	855 000	300 000	1 155 000	596 727	-558 273
NETTO YHTEENSÄ	-4 632 000	-619 611	-5 251 611	-19 559 541	-14 307 930

Rahoitusosa

Sitovuus saamisten bruttolisäys, lainakannan nettomuutos	TA 2019	TA-muutos	TA muutosten jälk.	TP 2019	Poikkeama Alkup/Tot
Antolainasaamisten lisäys	0	-3 500 000	-3 500 000	-3 000 000	500 000
Antolainasaamisten vähennys	10 000	742 550	752 550	752 550	0
Lainakannan muutos	8 757 082	11 992 061	20 749 143	25 898 889	5 149 746
-Pitkäaikaisten lainojen muutos	8 728 000	12 012 000	20 740 000	-5 101 111	25 841 111
-Lyhytaikaisten lainojen muutos	29 082	-19 939	9 143	31 000 000	30 990 857

4 Tilinpäätöslaskelmat

YLVIESKAN KAUPUNKI

TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018	Muutos %
Toimintatuotot			
Myyntituotot	30 581 263,24	29 711 721,04	2,93
Maksutuotot	2 077 104,19	1 991 575,45	4,29
Tuet ja avustukset	1 619 741,66	1 938 314,64	-16,44
Muut toimintatuotot	5 245 575,38	4 311 333,77	21,67
Toimintatuotot	39 523 684,47	37 952 944,90	4,14
Valmistus omaan käyttöön	513 420,08	0,00	
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-41 133 097,57	-39 474 840,94	4,20
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-8 477 654,32	-8 069 186,22	5,06
Muut henkilösivukulut	-613 648,08	-873 693,38	-29,76
Palvelujen ostot	-64 249 708,70	-59 924 355,28	7,22
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-7 039 479,85	-7 433 178,29	-5,30
Avustukset	-5 098 418,62	-5 372 827,96	-5,11
Muut toimintakulut	-6 325 197,31	-5 262 748,06	20,19
Toimintakulut	-132 423 784,37	-126 410 830,13	4,76
TOIMINTAKATE	-92 900 099,90	-88 457 885,23	5,02
Verotulot	55 039 047,38	53 664 206,30	2,56
Valtionosuudet	37 998 304,00	35 920 054,00	5,79
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	208 108,98	147 904,15	40,71
Muut rahoitustuotot	121 933,84	102 234,10	19,27
Korkokulut	-392 634,40	-414 157,29	-5,20
Muut rahoituskulut	-1 977,35	-5 862,73	-66,27
Rahoitustuotot ja -kulut	-64 568,93	-169 881,77	-61,99
VUOSIKATE	72 682,55	956 493,30	-92,40
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 773 025,89	-5 234 643,79	10,28
Arvonalentumiset	-72 807,99	-3 399 275,41	
TILIKAUDEN TULOS	-5 773 151,33	-7 677 425,90	-24,80
Poistoeron lisäys- tai vähennys+	398 203,69	399 059,21	-0,21
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-5 374 947,64	-7 278 366,69	-26,15

YLVIESKAN KAUPUNKI

RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	72 682,55	956 493,30
Satunnaiset erät, netto	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-759 464,48	-383 168,95
	<u>-686 781,93</u>	<u>573 324,35</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-20 156 267,66	-13 084 303,40
Rahoitusosuudet investointimenoihin	284 277,67	40 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 071 913,97	551 925,00
	<u>-18 800 076,02</u>	<u>-12 492 378,40</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-19 486 857,95</u>	<u>-11 919 054,05</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-3 000 000,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	752 549,70	37 500,00
	<u>-2 247 450,30</u>	<u>37 500,00</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	1 440 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 101 111,00	-4 222 217,66
Lyhytaikaisten lainojen muutos	31 000 000,00	13 000 000,00
	<u>25 898 889,00</u>	<u>10 217 782,34</u>
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	100,00	13 094,97
Vaihto-omaisuuden muutos	5 212,29	-6 569,49
Saamisten muutos	-62 318,97	-404 440,05
Korottomien velkojen muutos	282 511,26	1 936 830,67
	<u>225 504,58</u>	<u>1 538 916,10</u>
Rahoituksen rahavirta	<u>23 876 943,28</u>	<u>11 794 198,44</u>
Rahavarojen muutos	<u>4 390 085,33</u>	<u>-124 855,61</u>
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 196 473,29	1 806 387,96
Rahavarat 1.1.	1 806 387,96	1 931 243,57
	<u>4 390 085,33</u>	<u>-124 855,61</u>

YLVIESKAN KAUPUNKI TASE

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	4 278 313,11	31 426,84
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	4 278 313,11	31 426,84
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	17 008 580,62	15 856 681,84
Rakennukset	54 018 147,11	52 111 513,58
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 598 890,33	16 885 631,78
Koneet ja kalusto	1 872 198,98	2 381 678,90
Muut aineelliset hyödykkeet	138 977,38	138 977,38
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	14 664 035,89	7 690 919,44
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	105 300 830,31	95 065 402,92
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	14 700 617,99	11 770 174,36
Sijoitukset yhteensä	14 700 617,99	11 770 174,36
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Muut toimeksiantojen varat	6 687,14	2 976,43
Toimeksiantojen varat yhteensä	6 687,14	2 976,43
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	65 475,08	70 687,37
Vaihto-omaisuus yhteensä	65 475,08	70 687,37
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	6 375,00	16 375,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 742 336,89	2 673 143,76
Lainasaamiset	6 625,00	749 174,70
Muut saamiset	1 438 689,81	1 494 404,83
Siirtosaamiset	1 121 038,23	1 072 197,37
Saamiset yhteensä	5 315 064,93	6 005 295,66
Rahat ja pankkisaamiset	6 196 473,29	1 806 387,96
VASTAAVAA YHTEENSÄ	135 863 461,85	114 752 351,54

YLVIESKAN KAUPUNKI TASE

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	18 552 538,37	18 552 538,37
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-5 487 077,50	1 092 238,52
Tilikauden yli-/alijäämä	-5 374 947,64	-7 278 366,69
Oma pääoma yhteensä	7 690 513,23	12 366 410,20
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 533 907,52	1 932 111,21
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen pääomat	21 058,44	17 247,73
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	21 058,44	17 247,73
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 582 234,00	4 044 461,00
Saadut ennakot	460,00	460,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 968 670,43	1 856 989,89
Pitkäaikainen yhteensä	4 551 364,43	5 901 910,89
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 462 227,00	5 101 111,00
Joukkovelkakirjalainat/kuntatodistuslainat	105 000 000,00	74 000 000,00
Saadut ennakot	46 725,32	49 106,70
Ostovelat	4 146 243,02	5 228 412,85
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 253 721,05	1 930 410,28
Siirtovelat	9 157 701,84	8 225 630,68
Lyhytaikainen yhteensä	122 066 618,23	94 534 671,51
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	135 863 461,85	114 752 351,54

KONSERNITULOSLASKELMA

	KONSERNI	KONSERNI
	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toimintatuotot	86 028 007,74	83 118 666,69
Toimintakulut	-181 163 200,55	-173 988 777,81
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-76 592,96	14 898,50
Toimintakate	-95 211 785,76	-90 855 212,62
Verotulot	54 796 094,00	53 414 653,89
Valtionosuudet	42871382,81	40 956 567,51
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	193 107,24	147 463,70
Muut rahoitustuotot	215724,3	192 464,50
Korkokulut	-468 929,99	-500 252,70
Muut rahoituskulut	-38476,81	-45 527,49
Vuosikate	2 357 115,78	3 310 156,79
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-7 826 859,27	-7 139 016,31
Omistuksen eliminointi erot	-15 544,96	250,50
Arvonalentumiset	-177 786,36	-3 399 275,41
Satunnaiset erät	0,00	266 740,61
Tilikauden tulos	-5 663 074,81	-6 961 143,82
Tilinpäätössiirrot	16 499,29	-2 171,67
Tilikauden verot	-18619,13	-27 259,55
Laskennalliset verot	5 438,09	1 036,27
Vähemmistöosuudet	11 719,28	-2 848,98
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-5 648 037,27	-6 992 387,76

KONSERNIRAHJOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 357 116	3 310 156,79
Satunnaiset erät		266 740,61
Tilikauden verot	-18 619	-27 259,55
Tulorahoituksen korjauserät	-773 462	-394 281,86
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 565 034	3 155 355,99
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-24 993 507	-14 843 197,46
Rahoitusosuudet investointi menoihin	304 257	49 476,14
Pysyvien vastaavien luovutustulo	1 103 375	998 201,02
Investointien rahavirta yhteensä	-23 585 875	-13 795 520,31
Toiminnan ja investointien rahavirta	-22 020 841	-10 640 164,32
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-1 287	-2 637,88
Antolainojen vähennykset	426	1 242,50
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 263 924,98	1 993 430,55
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 327 723,46	-5 621 150,70
Lyhytaikaisten lainojen muutos	30 995 618,83	12 997 633,33
Oman pääoman muutokset	61 412,60	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	151 186	90 962,24
Vaihtomaisuuden muutos	14 320	70 028,63
Saamisten muutos	749 530	-368 243,61
Korottomien velkojen muutos	390 016	829 221,71
	1 305 052	621 968,97
Rahoituksen rahavirta yhteensä	26 297 424	9 990 486,76
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 276 583	-649 677,55
Rahavarat 31.12	13 201 872	8 925 289,06
Rahavarat 1.1.	8 925 289	9 574 966,62
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 276 583	-649 677,55

KONSERNITASE	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	256 020,60	285 201,54
Muut pitkävaikutteiset menot	4 347 175,92	85 625,59
Ennakkomaksut	45 184,05	52 761,19
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	4 648 380,57	423 588,32
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	18 865 160,14	17 368 051,25
Rakennukset	77 081 727,08	73 995 808,22
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 886 591,93	17 194 414,29
Koneet ja kalusto	4 076 530,12	4 206 960,56
Muut aineelliset hyödykkeet	268 025,52	293 941,64
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	15 931 210,63	8 131 816,47
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	134 109 245,43	121 190 992,43
Sijoitukset:		
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet	0,00	0,00
Osakkuusyhtiöosuudet	2 305 066,22	2 444 046,66
Muut osakkeet ja osuudet	1 468 437,65	1 550 642,47
Muut lainasaamiset	1 636,24	2 062,24
Muut saamiset	12 058,72	10 771,81
Sijoitukset yhteensä	3 787 198,82	4 007 523,19
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	109 519,81	170 492,89
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5 512,72	5 138,75
Muut toimeksiantojen varat	636 120,46	314 572,67
Toimeksiantojen varat yhteensä	751 152,99	490 204,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	301 588,31	325 013,20
Keskeneräiset tuotteet	114 852,38	138 821,91
Valmiit tuotteet	33 074,89	0,00
Vaihto-omaisuus yhteensä	449 515,57	463 835,11
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset:		
Lainasaamiset	6 375,00	16 375,00
Muut saamiset	136 524,03	16 320,90
Siirtosaamiset	0,00	1 171,90
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset (ly)	5 369 394,05	4 905 748,92
Lainasaamiset (ly)	-104 172,02	6 625,00
Muut saamiset (ly)	2 235 566,95	2 143 849,68
Siirtosaamiset (ly)	1 888 210,05	2 449 628,03
Saamiset yhteensä	9 531 898,05	9 539 719,44
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	228,50	228,50
Sijoitukset rahamarkkinainstrumenteihin	107 103,81	101 899,69
Rahoitusarvopaperit yhteensä	107 332,31	102 128,19
Rahat ja pankkisaamiset	13 094 539,84	8 823 160,88
VASTAAVAA YHTEENSÄ	166 479 263,58	145 041 151,87

KONSERNITASE	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	18 552 538,37	18 552 538,37
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	2 388,27	2 388,27
Muut omat rahastot	710 461,75	712 205,63
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	6 308 032,55	12 591 521,53
Tilikauden yli-/alijäämä	-5 648 037,27	-6 992 387,76
Oma pääoma yhteensä	19 925 383,66	24 866 266,04
Vähemmistöosuudet	86 701,02	121 337,72
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUK.		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	449 525,18	516 328,46
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	109 519,81	170 492,89
Lahjoitusrahastojen pääomat	6 221,93	6 070,28
Muut toimeksiantojen pääomat	909 728,81	436 772,95
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	1 025 470,54	613 336,13
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 753 773,73	13 086 118,47
Lainat julkisyhteisöiltä	56 405,94	66 405,94
Saadut ennakot	460,00	460,00
Liittymismaksut ja muut velat	1 968 670,43	1 856 989,89
Laskennalliset verovelat	5 705,19	
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	13 785 015,29	15 009 974,30
Lyhytaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (ly)	2 383 010,79	6 366 296,00
Lainat julkisyhteisöiltä (ly)	10 000,00	10 000,00
Lainat muilta luotonantajilta (ly)	105 000 000,00	74 000 000,00
Saadut ennakot (ly)	65 043,08	69 037,29
Ostovelat (ly)	7 671 192,30	7 932 955,12
Liittymismaksut ja muut velat (ly)	1 479 561,51	1 438 851,50
Siirtovelat (ly)	14 585 781,61	14 078 349,74
Laskennalliset verovelat (ly)	12 578,60	18 419,58
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	131 207 167,89	103 913 909,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	166 479 263,58	145 041 151,87

5 Tilinpäätöksen liitetiedot

5.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvotusperiaatteet ja -menetelmät ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvät vastaavat

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoritusperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjakson mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintameno.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihintahankinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon.

Johdannaissovimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty lainojen suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tiikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Irtisanotuista johdannaissovimuksista johtuva vastuu on merkitty taseen lyhytaikaisiin velkoihin (ei irtisanottuja vuonna 2017 ja 2016). Sovellamme Kirjanpitolain 5:2 §:ää eikä negatiivisia markkina-arvoja ole kirjattu tulosvaikutteisesti.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

5.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2	Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutos Tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta tai kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi.
3	Oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilivuodelta esitettäviin tietoihin Ed.tilivuosien virhe käyttöomaisuuden hankintamenojäännöksen poiston osalta on korjattu. Korjaus pienensi ed.tilikausien alijäämää 699.050,67 e.
4	Selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa Vuonna 2019 arvonalentumisena on kirjattu Keski-Pohjanmaan Komposti Oy:n purkamisesta aiheutuva tappio. Vuonna 2018 arvonalentumisena on kirjattu Jokirannan koulun A-rakennuksen hankintamenojäännös.
5	Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkityksellään vähäisiä Ei tarvetta liitetietoon.

5.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

	Yhdistelty	Ei yhdistelty
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt	8	1
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt	5	
	17	1

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytär yhteisöt. Tytäryhteisöistä Huhmarkallio Oy:llä ei ole ollut liiketoimintaa viime vuosina. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olenneiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöverot on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytär yhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäisen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytär yhteisöjen poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi, mikäli ne eivät ole tehneet omissa tilinpäätöksissään suunnitelman mukaisia poistoja, ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytär yhteisöpoistojen oikaisuksi ja aikaisemmilte tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat on jätetty yhdenmukaistamatta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Centria-ammattikorkeakoulu Oy on jätetty yhdistelemättä, koska kaupungin omistus on alle 20 %.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Poikkeavata arvostus ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Ei tarvetta liitetietoon.

Poikkeavat tilikaudet

Ei tarvetta liitetietoon.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei tarvetta liitetietoon.

5.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6 Toimintatuotot toimialoitain

Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)				
	Konserni		Kunta	
Vuosi	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto (kaupunginhallitus, vaalit)			459 546,33	554 949,75
Opetus- ja kulttuuripalvelut			3 764 845,04	3 781 141,99
Yhdyskuntapalvelut			9 910 020,67	8 767 903,65
Alueellinen pelastuslaitos			25 143 228,03	24 465 779,27
Käyttömaisuuksien myyntivoitot			759 464,48	383 168,95
Kunnan toimintatuotot yhteensä	86 028 008	81 922 201	40 037 104,55	37 952 943,61

7 Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	2019	2018
Kunnan tulovero	46 959 038,92	45 469 999,21
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 036 882,72	3 206 333,36
Kiinteistövero	5 043 125,74	4 987 873,73
Verotulot yhteensä	55 039 047,38	53 664 206,30

8 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely	Konserni 2019	2018	Kunta 2018	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	37 760 818	35 820 011	37 760 818,00	35 820 011
Siitä: verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	8 597 808	8 526 576	8 597 808,00	8 526 576
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0,00	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	5 110 565	5 136 557	237 486,00	100 043
Valtionosuudet yhteensä	42 871 383	40 956 568	37 998 304,00	35 920 054

9 Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

Palvelujen ostojen erittely	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	53 379 386,16	49 735 748,48
Muiden palvelujen ostot	10 870 322,54	10 188 606,80
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	64 249 708,70	59 924 355,28

10 Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä

Ei ole maksettu tukea.

11 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 26.3.2018 § 17 suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 16.9.2019 tarkemmat hyödykeryhmäkohtaiset poistoajat.

1.1.2013 valmistuneiden hyödykkeiden poistojen laskennan perusteena on hyödykkeen taloudellinen käyttöikä.

Ennen 1.1.2013 valmistuneiden hyödykkeiden poistot lasketaan kaupunginvaltuuston 30.12.1996 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti.

Käytetyt poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät v. 2019:

Poistosuunnitelma	Poistomenetelmä	Poistoaika
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5-30 vuotta
Tietokoneohjelmat	tasapoisto	4 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	4 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset	tasapoisto	20-30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	menojaännöspoisto	7-20 %
Koneet ja kalusto	tasapoisto	4-15 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	ei poistoa	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

Kaupunginhallitus on vahvistanut poistolaskennan pohjana käytettäväksi pienhankintarajaksi 10.000 euroa.

Pienhankinnat on kirjattu vuosikulukuksi.

12 Selvitys pakollisten varausten muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevastuu	0,00	0,00	0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuut 1.1. (PPSHP)	521 116,13	564 160,69	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-31 025,52	-43 044,56	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuut 31.12. (PPSHP)	490 090,61	521 116,13	0,00	0,00
Muut vastuut 1.1.	54 386,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	15 776,20	54 386,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-54 386,00	0,00	0,00	0,00
Muut vastuut 31.12.	15 776,20	54 386,00	0,00	0,00

13 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot- ja tappiot

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	754 437,69	383 168,95	754 437,69	383 168,95
Yliv.Linja-autoasemakiinteistö Oy:n osakkeiden luovutusvoitto	5 026,31	0,00	5 026,31	0,00
Myyntivoitot yhteensä	759 464,00	383 168,95	759 464,00	383 168,95

14 Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	201	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot (PPSHP)	0,00	307 369,85	0,00	0,00
Satunnaiset kulut				
Osakkeiden luovutustappio (PPSHP)	0,00	43 758,38	0,00	0,00

- 15** Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely
Ei tarvetta liitetietoon.

- 16** Erittely poistoeron muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos (vähennys+/lisäys-)	483 993	387 718	398 203,69	399 059,21

3.4 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

- 17** Lainan liikenteeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset
Ei tarvetta liitetietoon.

- 18** Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääritysmenetelmät
Ei tarvetta liitetietoon.

- 19** Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti
Taulukot: Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, maa- ja vesialueet erittely, sijoitukset, olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Omistukset muissa yhteisöissä

20	Kotipaikka	Nimi	Kaupungin omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus		tilikauden
					omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta/ tappiosta
	Tytäryhteisöt						
	Ylivieska	Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy	100,00 %	100,00 %	6 204 165	5 512 283	92 224
	Ylivieska	Ylivieskan Teknologia kylä YTEK Oy	100,00 %	100,00 %	1 682 234	919 410	17 340
	Ylivieska	Ylivieskan Teollisuuskiinteistöt Oy	100,00 %	100,00 %	477 556	4 248 672	47 770
	Ylivieska	Vieskan Teollisuustalo Oy	62,54 %	62,54 %	107 365	73 697	-18 146
	Ylivieska	Huhmarkallio Oy	100,00 %	100,00 %	0	0	0
	Ylivieska	Kiinteistö Oy Jussisato	100,00 %	100,00 %	16 487	79 008	5
	Ylivieska	Asunto Oy Raudassato	100,00 %	100,00 %	153 816	97 347	1 402
	Ylivieska	Asunto Oy Ylivieskan Koivulehto	100,00 %	100,00 %	243 706	435 527	6
Ylivieska	Asunto Oy Ylivieskan Koivukallionsato	70,37 %	70,37 %	106 243	275 446	0	
21	Kuntayhtymät						
	Ylivieska	Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	41,72 %	41,72 %	1 195 207	7 274 950	2 186
	Nivala	Jokilaaksojen koulutus kuntayhtymä	16,96 %	16,96 %	5 217 099	773 810	-64 109
	Oulu	Pohj.-Pohj. sairaanhoitopiirin ky	1,42 %	1,42 %	2 263 974	4 098 839	95 636
	Oulu	Pohjois-Pohjanmaan liitto	3,61 %	3,61 %	52 782	284 100	-4 407
22	Osakkuusyhteisöt						
	Ylivieska	Jokilaaksojen Ravikeskus Oy	31,52 %	31,52 %	261 435	22	-4 730
	Ylivieska	Jokilaaksojen Eläinklinikka Oy	48,72 %	48,72 %	17 022	5 462	-8 325
	Nivala	Vesikolmio Oy	27,35 %	27,35 %	1 603 034	7 889 355	0
	Ylivieska	Kuntien Hetäpalvelut Oy	39,30 %	43,45 %	31 472	175 436	57
	Ylivieska	Kiinteistö Oy Ylivieskan Vesitalo	0,00 %	33,33 %	44 261	202 852	-807

23 Saamisten erittely

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	20 786,40	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	742 549,70
Siirtosaamiset ja muut saamiset	0,00	110 797,02	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	131 583,42	0,00	742 549,70
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	190 934,97	0,00	381 708,58
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset ja muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	190 934,97	0,00	381 708,58
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	38 150,49	0,00	38 514,67
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset ja muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	38 150,49	0,00	38 514,67
Saamiset muilta				
Lainasaamiset (Yliv. kulttuurikeskuksen kannatusyhdistys ry)	6 375,00	6 625,00	16 375,00	6 625,00
Saamiset yhteensä	6 375	367 294	16 375,00	1 169 397,95

24

Siirtosaamisiin ja muihin saamisiin liittyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2019	2017	2019	2018
Pitkäaikaiset siirto- ja muut saamiset				
Lainasaamiset	6 375,00	32 696,00	6 375,00	16 375,00
	136 524,03			
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	0,00	630,66	0,00	630,66
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	452 412,03	371 220,46	304 612,55	212 008,20
EU-tuet ja avustukset	187 229,99	213 863,66	143 760,81	60 000,00
Muut tulojäämät	1 248 568,03	1 738 582,74	672 664,87	799 558,51
Tulojäämät yhteensä	1 888 210,05	2 324 297,52	1 121 038,23	1 072 197,37
Siirtosaamiset				
Muut saamiset				
Jätevesimaksusaatatavat	818 544,13	858 060,29	818 544,13	858 060,29
Lainasaamiset	6 625,00	749 174,70	6 625,00	749 174,70
Kiinteistö Oy Vallesmanni	98 463,60	98 463,60	98 463,60	98 463,60

5.5 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25

Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1	18 552 538	18 552 538	18 552 538,37	18 552 538,37
Lisäykset	0	0		
Vähennykset	0	0		
Peruspääoma 31.12	18 552 538	18 552 538	18 552 538,37	18 552 538,37
Säätiöiden ja yhdistysten	2 388	2 388		
Arvonkorotusrahasito 1.1	0	549 442	0,00	0,00
Lisäykset			0,00	0,00
Vähennykset	0	-549 442	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasito 31.12	0	0	0,00	0,00
Muut omat rahastot			0,00	0,00
Vahinkorahasto 1.1	712 206	2 032 388	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	3 871	30 723	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-5 614	-1 350 905	0,00	0,00
Vahinkorahaston pääoma 31.12	710 462	712 206	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	710 462	712 206	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1	5 599 134	11 278 350	-6 186 128,17	1 092 238,52
Lisäykset siirrot rahastoista	0	1 319 201	0,00	0,00
Vähennykset siirrot rahastoista ja eliminoinnit	9 848	-6 029	0,00	0,00
Edell. tilik. virheen korjaus	699 051		699 050,67	
Edellisten tilikausien yli/alijäämä yht 31.12 .	6 308 032	12 591 522	-5 487 077,50	1 092 238,52
Tilikauden yli-/alijäämä	-5 648 037	-6 992 388	-7 278 366,69	-7 278 366,69
Oma pääoma yhteensä	19 925 383	24 866 266	12 366 410,20	12 366 410,20

26

Erittely poistoerosta

Jokilaaksojen pelastuslaitoksen investointien kertynyt poistoero

	2019	2018
Poistoero 1.1.	1 932 111,21	2 316 974,41
Poistot	-414 330,13	-444 139,21
Poistoeron vähennys	414 330,13	444 139,21
Investointivarausten lisäys	-16 126,00	45 080,00
Investointivarausten vähennys	16 126,00	-45 080,00
Poistoeron lisäys/vähennys	430 456,13	399 059,21
Poistoero 31.12.	1 501 655,08	1 932 111,21

27

Pitkäaikaiset velat , jotka erääntyvät viiden vuoden tai pitemmän ajan kuluttua

	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	462 222,08

28

Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2019	2018
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	105 000 000	74 000 000	105 000 000	74 000 000
Korko 0,20 - -0,27 %				
Viimeiset erääntyvät 14.2.2020				

29

Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset	0	0	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuut (PPSHP)	461 942	521 116	0,00	0,00
Muut vastuut (PPSHP)	15 776	54 386	0,00	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä	477 719	516 328	0,00	0,00

30 Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisöille

Vieras pääoma	2019		2018	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	1 674,52	0,00	412,50
Siirtovelat ja muut velat	0,00	1 377 029,23	0,00	1 119 009,61
Yhteensä	0,00	1 378 703,75	0,00	1 119 422,11
Velat kuntayhtymille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	1 692 639,57	0,00	1 620 566,77
Siirtovelat ja muut velat	0,00	1 973 214,67	0,00	1 260 774,50
Yhteensä	0,00	3 665 854,24	0,00	2 881 341,27
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	141 489,02	0,00	47 901,05
Siirtovelat ja muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	141 489,02	0,00	47 901,05
Vieras pääoma yhteensä	0,00	5 186 047,01	0,00	4 048 664,43

31 Sekkitililimiitti
 Ei tarvetta liitetietoon.

32 Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	1 968 670	1 856 990	1 968 670,43	1 856 989,89
Muut velat	4 466 904	2 239 217	2 253 721,05	1 930 410,28
Muut velat yhteensä	6 435 574	4 096 207	4 222 391,48	3 787 400,17

33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	945 068	467 336	374 342,00	98 678,35
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus henkilösivukuluineen	9 465 736	8 543 171	5 361 859,65	4 753 880,17
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	411 685	2 137 588	0,00	278 571,52
Korkojaksotukset	6 927	16 809	5 923,37	14 323,16
Koronvaihtosopimusten jaksotus	29 908	36 152	29 908,30	36 151,53
Muut siirtovelat/menojäämät	3 726 456	3 028 957	3 385 668,52	2 115 844,00
Siirtovelat yhteensä	14 585 780	14 230 014	9 157 701,84	7 297 448,73

5.6 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

3.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34 Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta	941 331	1 576 094	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	66 406	126 299	0	0
	1 007 737	1 702 393	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	4 841 006	4 841 006	0	0

35 Vakuudet, jotka kunta on antanut muiden omien sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi

Ei tarvetta liitetietoon.

36 Vakuudet, jotka kunta on antanut samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pantatut tonttien vuokraoikeudet (PPSHP)	0	0	0	0

37 Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista (kuin ed.kohdissa 34-36 tarkoiteuista) vakuuksista lajeittain ryhmiteltynä

Ei tarvetta liitetietoon.

38 Vuokra- ja leasingvastuut

Leasingvastuut	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	2 958 396	2 692 916	2 703 536,31	2 637 800,00
Pelastuslaitoksen ambulanssit ja varusteet	1 142 213	1 142 213	1 142 212,71	1 241 219,54
ICT-laitteet, koneet, siirtotilat	1 816 183	1 550 703	1 561 323,60	1 396 580,46
Myöhemmin maksettavat				
Pelastuslaitoksen ambulanssit ja varusteet	2 063 248	2 260 562	2 063 247,60	2 260 561,73
ICT-laitteet, koneet, siirtotilat	1 582 017	2 782 584	1 133 260,89	2 442 052,34
Yhteensä	6 603 661	7 835 068	5 900 044,80	7 340 414,07
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut yhteensä (PPSHP, P-P Liitto)	374 345	331 910	0	0
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	180 879	53 917	0	0
Myöhemmin maksettavat	193 466	277 992	0	0

39 Vastuusitoumukset
40

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaussitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	24 200 868	24 200 868	24 068 808,42	24 068 808,42
Jäljellä oleva pääoma	14 341 617	15 084 378	14 261 947,56	14 993 920,65
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	7 264 486	7 264 486	7 264 485,82	7 264 485,82
Järjellä oleva pääoma	5 179 707	5 400 467	5 179 706,63	5 400 466,92

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2019	2018
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	91 580 721,00	87 066 839,00
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	60 254,00	55 936,43

41 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusvastuut				
Sopimusvastuu Sievin kunnan jätevesien käsittelystä 19.9.2032 saakka	167 796	167 796	167 796,00	167 796,00
Valtionavustuksen palautus	0	0	0,00	0,00
Eu-hankkeiden omavastuut (JEDU)	0	26 764	0,00	0,00
Potilasvakuutuksen vastuuvelka (vammaispalvelulaki, PPSHP)	2 175	159 687	0,00	0,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	177 020	213 830	0,00	0,00
Perustamishankkeiden valtionosuuksien palautusvastuut (vastuu voimassa 15 vuotta)	5 935 900	5 935 900	5 935 900,00	5 935 900,00

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeisiin saatujen valtionosuuksien palautusvastuut. Vastuut päättyvät vuosina 2021-2031 ja koskevat Kaisaniemen koulua, lukiota, Kiviojan koulua, Rahkolan koulua, Liikuntakeskusta, Sipilän palvelukeskusta, jäähallia ja liikuntapuiston huoltorakennusta. Ylivieskan kaupungin suunnitelmassa ei ole sellaisten rakennusten/kiinteistöjen myyntejä, joita arvonlisäveron palautusvastuu koskee. Konserniyhteisöjen ilmoittama arvonlisäveron palautusvastuu 31.12.2019 on 177 020 e.

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Koronvaihtosopimukset A (Voimassa olevat) Koronvaihtosopimuksilla (67411,67413, 349359,YLVIIES1) suojataan koko lainakantaa. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Korkojakso vaihtuvan koron määrittystä varten 3 tai 6 kk. Suojattava vaihtuvakorkoinen nousee yli 110 milj. euroon vuoteen 2020 mennessä(taloussuunnitelma 2020-2023). Suojausaste lainakannasta on noin 20-30 %:a vuosina 2020-2023. Sopimukset erääntyvät 27.9.2021, 28.10.2021, 30.3.2022 ja 30.3.2027. Sopimukset purkioikeudellisia molempien osapuolien osalta. Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo yhteensä Painotettu keskikorko %	23 142 000	28 402 481	23 000 000	28 000 000
	-1 633 373	-1 511 450	-1 629 975,02	-1 506 128,75
			1,18	0,99
Koronvaihtosopimukset B Tulevaisuudessa voimaan tulevilla koronvaihtosopimuksilla (D1,D2,N1,N2,N3) suojataan otettavia vaihtuvakorkoisia lainoja. Koronvaihtosopimuksilla muutetaan vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 2020-2026, 2026-2038, 2022-2032,2024-2044 ja 2026-2059. Suojaustarkoitus: suojattavan vaihtuvakorkoisen sopimuksen lainaehdot käänteisesti yhteneväiset tai suojaus velkakirjalainan ja koronvaihto koko lainasalkulle. Arvioitu suojattava lainapääoma 100-110 milj. euroa. suojausaste noin 40-60 %. Sopimukset purkioikeudellisia molempien osapuolien osalta. Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo yht. (pankin ilmoituksen mukaan) Koronvaihtosopimusryhmien A ja B yhteenlaskettu arvioitu suojausaste on noin 32-33 %:a 2024 saakka, jonka jälkeen 42-51 %:a	83 000 000	65 000 000	83 000 000,00	65 000 000,00
	-25 036 234	-13 117 931	-25 036 233,93	-13 117 931,00

5.7 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42 Henkilöstön lukumäärä

Sisältää vakinaiset, tilapäiset ja sijaiset.

Henkilöstön lukumäärä 31.12	2019	2018
Yleishallinto	18	20
Pelastustoimi	604	583
Varhaiskasvatuspalvelut	152	149
Opetus- ja kulttuuripalvelut	430	456
Tekniset palvelut	138	144
Työllistetyt	15	18
Yhteensä	1357	1370

43 Henkilöstökulut

Henkilöstökulut 31.12.	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	50 376 120,66	48 508 338,41
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	69 638,45	124 884,30
Henkilöstökulut yhteensä	50 445 759,11	48 633 222,71

44 Luottamushenkilön palkkioista perityt puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2019	2018
Suomen Keskusta	15 664,14	16 226,64
Kansallinen Kokoomus	3 391,50	3 243,00
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	2 120,00	2 013,00
Perussuomalaiset	2 376,00	2 394,75
Vihreä liitto	337,50	3 600,00
Suomen Kristillisdemokraatit	941,70	849,00
Vasemmistoryhmä	1 050,50	987,25
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	25 881,34	29 313,64

45

Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot kunnassa	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	8 225,00	8 976,25
Tark.lautakunnan sihteeripalvelut	7 225,00	7 313,14
Muut palkkiot	-	-
Palkkiot yhteensä	16 289,39	16 289,39

46 Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

Ei tarvetta liitetietoon.

4. Eriytetyt tilinpäätökset

4.1. VESIHUOLTOLAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS

Viemärlaitos eriytettiin kirjanpidollisesti omaksi taseyksiköksi 1.1.2018 alkaen.

VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA	31.12.2019	31.12.2018	Erotus
LIKEVAIHTO	1 735 574,45	1 775 583,85	-40 009,40
Valmistus omaan käyttöön	5 125,00	0,00	5 125,00
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	11 811,79	-11 811,79
 Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavara			
Ostot tilik.aikana	-28 155,88	-38 256,18	10 100,30
Palvelujen ostot	-1 243 215,25	-1 019 803,11	-223 412,14
 Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-15 902,63	-19 806,03	3 903,40
Henkilösivukulut yhteensä	-13 241,08	-10 557,51	-2 683,57
 Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman muk. poistot	-429 760,03	-424 880,40	-4 879,63
Liiketoiminnan muut kulut	-3 920,60	-3 020,58	-900,02
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	6 503,98	271 071,83	-264 567,85
 Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkomenot			
Korvaus peruspääomasta 4,0 %:a	-144 275,42	-144 275,42	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ennen varauksia	-137 771,44	126 796,41	264 567,85
 TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-137 771,44	126 796,41	264 567,85

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto,%	0,13
Voitto, % (sis. korvauksen peruspääomasta)	-7,94

TASE	VIEMÄRILAITOS 2019	Avaustase	Vuoden alusta	Muutos
	VASTAAVAA			
	A PYSYVÄT VASTAAVAT			
	I Aineettomat hyödykkeet			
	II Aineelliset hyödykkeet			
*	1. Maa- ja vesialueet	16 355,93	16 355,93	0,00
*	3. Kiinteät rakenteet ja laitt	4 266 801,31	3 911 102,53	-355 698,78
*	6. Ennakkomaksut ja kesk.eräis	0,00	136 196,57	136 196,57
**	Aineelliset hyödykkeet yht	4 283 157,24	4 063 655,03	-219 502,21
****	PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 283 157,24	4 063 655,03	-219 502,21
	B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
	C VAIHTUVAT VASTAAVAT			
	I Vaihto-omaisuus			
	II Saamiset			
	Pitkäaikaiset saamiset			
	Lyhytaikaiset saamiset			
*	1. Myyntisaamiset	868 610,20	821 010,04	-47 600,16
*	3. Muut saamiset	42 237,67	73 641,17	31 403,50
**	Lyhytaikaiset saamiset yht.	910 847,87	894 651,21	-16 196,66
***	Saamiset yhteensä	910 847,87	894 651,21	-16 196,66
	III Rahoitusarvopaperit			
	Rahat ja pankkisaamiset			
**	Rahat ja pankkisaamiset yht.	-330 064,34	-21 774,55	308 289,79
****	VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	453 689,76	580 783,53	127 093,77
*****	VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 863 940,77	4 936 531,69	72 590,92
	VASTATTAVAA			
	A OMA PÄÄOMA			
*	I Peruspääoma	-3 606 885,38	-3 606 885,38	0,00
*	IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	786 032,24	786 032,24	0,00
*	V Tilikauden yli/alijäämä	0,00	137 771,02	137 771,02
***	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-2 820 853,14	-2 683 082,12	137 771,02
	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
	C PAKOLLISET VARAUKSET			
	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
	E VIERAS PÄÄOMA			
	I Pitkäaikainen			
*	7. Muut velat	-1 856 989,89	-1 968 670,43	-111 680,54
**	Pitkäaikainen vieras po. yht.	-1 856 989,89	-1 968 670,43	-111 680,54
	II Lyhytaikainen			
*	6. Ostovelat	-70 682,56	-155 768,35	-85 085,79
*	7. Muut velat	-101 391,38	-106 284,17	-4 892,79
*	8. Siirtovelat	-14 023,80	-22 726,62	-8 702,82
**	Lyhytaikainen vieras po. yht.	-186 097,74	-284 779,14	-98 681,40
***	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	-2 043 087,63	-2 253 449,57	-210 361,94
*****	VASTATTAVAA	-4 863 940,77	-4 936 531,69	-72 590,92

4.2. PELASTUSLAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS

PELASTUSLAITOKSEN TUOSLASKELMA

	31.12.2019	31.12.2018
Liikevaihto	26 885 137,40	26 099 517,29
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuoto	0,00	0,00
Tuet ja avustukset kunnalta	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-2 227 778,97	-2 576 335,32
Palvelujen ostot	-2 252 509,56	-2 000 635,21
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-15 984 884,13	-15 458 867,66
Henkilösivukulut	-3 056 647,26	-3 102 459,28
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-414 330,13	-444 139,21
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat	-3 076 342,91	-2 698 558,13
Avustukset	-80 327,88	-74 342,00
Muut kulut	-190 520,25	-143 239,69
Liiketoiminnan muut kulut	-3 347 191,04	-2 916 139,82
Liikelyli-/alijäämä	-398 203,69	-399 059,21
Rahoitustulot ja -menot		
Korkotulot/-menot	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	0,00	0,00
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-398 203,69	-399 059,21
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	398 203,69	399 059,21
Tilikauden yli-/alijäämä	0,00	0,00
Tuloslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Voitto, %	0,00	-0,05
Pelastuslaitoksen pysyvät vastaavat	2019	2018
Kuljetusvälineet, muut koneet ja kalusto	1 533 907,52	1 932 111,21
	1 533 907,52	1 932 111,21
Pelastuslaitoksen kertynyt poistoero	1 533 907,52	1 932 111,21

5. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista, selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Käytetyt kirjanpitokirjat vuonna 2019

Pääkirja
Päiväkirja
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Palkkakirjanpito
Varastokirjanpito
Tilinpäätös, joka sisältää toimintakertomuksen, tilinpäätöslaskelmat ja tilinpäätöksen liitetiedot
Tase-erittelyt ja liitetietojen tositteet

Tositteiden lajit

1 Pankkitositteet
2 Tiliotteet Basware
9 Palkkatositteet
10 KP Laskennalliset
11 KP Automaattikirjaukset
12 SL Laskennalliset
13 SL Automaattikirjaukset
14 Vyörytykset
15 Luottotappiot
16 Poistot
20 Ostolaskujen maksut
21 Ostolaskut WorkFlow
22 Ostolaskut ostoreskontra
30 Myyntireskontran suoritukset
31 Myyntilaskut/ Hetan yleislaskut
32 Myyntilaskut/ Tekninen yleislaskutus
33 Myyntilaskut/ Muu yleislaskutus
34 Myyntilaskut / Liikuntapalvelut
35 Myyntilaskut / Kansalaisopisto/HelleWin
36 Myyntilaskut / Jope valvontalaskut
37 Myyntilaskut / Ensihoidon omavastuu
38 Myyntilaskut/ Varhaiskasvatuspalvelut
86 Hyvitysten kohdistus
87 Korkolaskut
88 Sopimuslaskutus
89 Sisäinen laskutus
90 Muistiotositteet
96 Kirjanpidon tulos
97 Kirjanpidon tulos laskennalliset
98 Sisäisen laskennan tulos
99 Sisäisen laskennan tulos laskennalliset

Kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilytys

Kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilyttämisessä noudatetaan vahvistettua arkistosääntöä. Vuodesta 2008 alkaen on käytetty sähköistä arkistointia. Osa aineistosta paperitulosteina, tositelajit 2, 10, 12, 22, 90 ja 96-99. Tilinpäätös pysyvästi, päiväkirja 10 vuotta ja pääkirja 10 vuotta

6. Vuoden 2019 tilinpäätöksen allekirjoitukset

Ylivieskassa . päivänä maaliskuuta 2020

Ylivieskan kaupunginhallitus

7. Tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolain mukaisesti. Olemme antaneet suorittamamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Ylivieskassa _____.____. 2020

TALVEA JULKISHALLINNON PALVELUT OY
JHTT-yhteisö

Marko Paasovaara, JHT, KHT, KTM